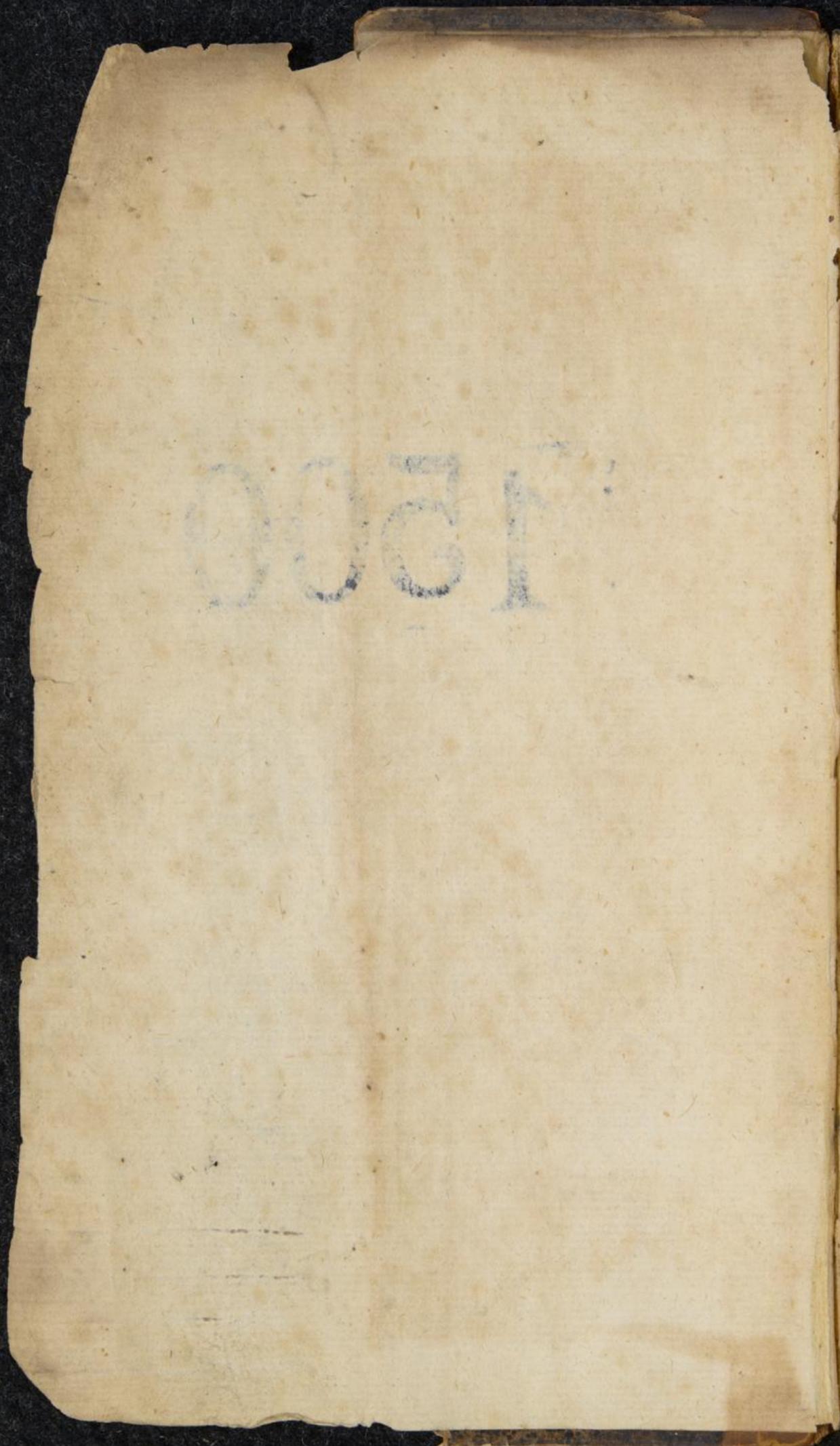

C. v. Owen
Göttingen. 1761

~~D. 7. 10.~~

1500

~~Ex Bibliotheca~~
~~Jo. Casp. Voller~~
~~1761~~
~~Göttingen~~

1500

ATC

ME

SO

ED

IO.

APVD

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΟΙ Δ

XENOPHONTIS
MEMORABILIVM
SOCRATIS DICTORVM

LIBRI IV

TERTIVM RECENSIVIT

EMENDAVIT ILLUSTRAVIT

ET INDICEM ADIECIT

IO. AVG. ERNESTI

LIPSIÆ
APVD VIDVAM CASP. FRITSCHII.
MDCCLV.

MEMORABILIA
SOCIETATIS DICTORVM

1500

MEMORABILIA

SOCIETATIS DICTORVM

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF ART AND HISTORY

1371 585 01

DOC

N

que possit ju
teis, inprimi
fluxerunt.
tum est & d
Attico melle
ce Musz loc
iplarum infi
tia, neque u
tz humanz p
librorum lect
ille, qui ab an
mus est appe

LECTORI DOCTO ET AEQVO

S. D.

I. A. E.

Nullius facile Græci scriptoris libri sunt, in quibus legendis suavius collocare studium suum utiliusque possit juvenus, quam in Xenophon- teis, inprimis his, qui de Socratico fonte fluxerunt. Nam dicendi genus tam aper- tum est & dilucidum, tam venustum, tam Attico melle conditum, ut Xenophontis vo- ce Musæ locutæ videantur. Rerum autem ipsarum insignis est varietas & præstan- tia, neque ullum est vitæ genus, nulla vi- tæ humanæ pars, cui non mirifice horum librorum lectio possit prodesse. Itaque Dio ille, qui ab aureo dicendi genere Chryosto- mus est appellatus, non dubitat affirmare,) qui

P R A E F A T I O.

qui Xenophontem diligenter legerit, totumque imbiberit, eum in omni vitæ genere præstare ceteris & eminere posse. In qua sententia, non dubium mihi est, quin ipse Cicero fuerit: quem constat, ut inter Poetas Græcos Euripidem, & inter Oratores Demosthenem, sic inter reliquos Xenophontem omnium maximi fecisse, totumque imbibisse. Quod cum multa alia declarant, tum illud etiam, quod mihi videor observasse, qui multos annos in Cicerone legendo ita versor, ut nullum pane diem de manibus ponam, Xenophontis autem lectione satiari non possum; videor igitur mihi observasse, non modo rerum explicandarum rationem Xenophonteam & ordinem, sed etiam ipsum periodorum modum, sententiarumque inter se conjunctionem & implicationem, a Cicero, cum in aliis libris, tum in his imprimis, qui de philosophia sunt, expressam esse.

Ea nos res movit, ut jam ante duodevigi-
ginti annos animum ad edendos Xenophon-
teos quosdam libellos adjiceremus: si fortas-
se cum nostræ disciplinæ alumnis, tum aliis,
quendam Socraticæ sapientiæ & elegantæ
Atticæque suavitatis gustum afferre possemus.
Dedimus ergo tum Memorabilem Socratis
dicto-

P R
dictorum libro
atque illustrato
quæ tum erat.
ratione, quæ
non ferebat.
divendita esse
duodecim a
in qua & loc
dimus Xenop
tulas. Repeti
tannia, Oxon
per Boltonu
men versio

Cum pr
dos hos libr
priori, (nan
inclaviana,
CICORXCVI.
CICORXXXV.
& Caseliana.
quis edd. in
luntinam. S
universis aliq
Primum
Florentiæ ex
fatione brevi

P R A E F A T I O.

dictorum libros quatuor, emendatos a nobis atque illustratos, pro librorum doctrinaeque, quæ tum erat, facultate, atque etiam consilii ratione, quæ multis notis onerari libellum non ferebat. Eius editionis exempla cum divendita essent, alteram curavimus ante hos duodecim annos: cui nunc tertia succedit; in qua & locis aliquot emendatiorem reddimus Xenophontem, et plures addidimus notulas. Repetita est prima editio nostra in Britannia, Oxonii, ante hos quatuordecim annos, per Boltonum Simsonum V. C. adjectis tamen versione latina et pauculis notulis.

Cum primum accessimus ad recensendos hos libros, usi sumus editione Stephani priori, (nam alterius copia non erat) Leunclaviana, quæ apud Wechelos anno MDLXXCVI. prodiit, a qua Parisiensis anni MDLXXV. non differt: Welfiana præterea, & Caseliana. Nunc autem omnibus antiquis edd. instructi fuimus, præter primam Iuntinam. Sed de editionibus Xenophontis universis aliquid dicendum videtur.

Primum Xenophontis opera edita sunt Florentiæ MDLXXVI. apud Iuntam, cum præfatione brevi Boninii: quam editionem igno-

P R A E F A T I O.

rabat Fabricius ὁ μακαρίτης. Ea fuit in Bibliotheca Io. Guil. Bergeri, Præceptoris nostri, Viri summi, e qua libenter emissem, cum hic venderetur, nisi incidissem in adversarium durum, qui, cum infinitam potestatem statuendi pretii haberet, vinci a me nullo modo potuit. Ceterum ea editio non omnes Xenophontis libros habet, et est vitiosissima: quippe e vitiosissimo libro facta: quod ei exprobratur merito in præfatione editionis Aldinæ. Nam & Agefilaus aberat ab ea, inter Plutarchi Vitas p. 305. pro Plutarchi libello editus: tanta editoris negligentia fuerat! Itaque Asulanus novam editionem curavit a. MDCLXXVII. in officina Aldi, adjutus melioribus libris, in qua in omnibus prope paginis multa correctâ, toti versiculi additi, Agefilaus Xenophonti vindicatus, atque etiam toti libri, perturbatius editi, in ordinem suum restituti sunt. Hanc editionem statim repetiere Iuntæ eodem anno, nulla re mutata, nisi forte per incuriam. Etenim Aldina & Iuntina officina in hoc certavere inter se, ut altera repeteret, quæ altera prima aut bene prodidisset. Quo nomine queritur Asulanus in præfatione Liviani operis: sed pari iure queri licebat Iuntis. Quamquam Aldina semper repetebat cum aliqua correctionis commendatione,

Iun-

Iuntina nihil
excepere St
ne auctori
ta tamen ei
dina fluxere
dam a Cast
sunt. N
exhibet ea
stomathia
quæ in Ald
quorum nu
sianam edi
& in eam
ra Leunc
dita, rece
phontem
lanchth. p
Basileensit

Secuti
nisi ubi aut
ab ea reced
quam muta
dita. Vul
ctorum hon
rietates lect
bantur, ad
do auctore

Iuntina nihil nisi repetebat. Has editiones excepere Stephanianæ, relicta subinde Aldinæ auctoritate, itemque Leunclaviana, notata tamen ejus varietate. Basileenses ex Aldina fluxere, nisi quod in iis ex ingenio quædam a Castellione, aliisque fortasse, mutata sunt. Nam in loco vexato I, 7. utraque exhibet eam, quam Gesnerus V. C. in Chrestomathia Græca commemoravit, lectionem, quæ in Aldina non est, neque in Codd. MSS. quorum nulla in præfationibus mentio. Wolfianam editionem satis vitiosam comperimus, & in eam non paucas lectiones de conjectura Leunclavii & Stephani, nulla ratione redita, receptas esse. Vidimus etiam Xenophontem Halæ in Suevis editum cum Melanchth. præfatione: sed ea editio tota e Basileensibus est adornata.

Secuti fere sumus lectionem vulgatam, nisi ubi aut veteres editiones, aut ipsa ratio ab ea recedere cogebant. Neque vero quicquam mutavimus, nisi ratione in notis redita. Vulgatam sæpe vindicavimus, & doctorum hominum conjecturas rejecimus. Varietates lectionum, quæ quidem dignæ videbantur, adjecimus: reliquæ notæ in illustrando auctore & explicando versantur. Quod si

P R A E F A T I O.

libuisset notis multis libelli molem augere, non defuisset materies. Sed, ut nec consilium nostrum nec tempus id patiebatur, ita nulla necessitas cogebat.

Interpretationem latinam adjiciendam non putavimus, non modo, ut minor esset libri moles, minusque pretium, sed etiam iis de causis, propter quas Cel. Gesnerus, in præfatione Chrestomathiaë græcæ, aliique, latinas interpretationes a libris, juventuti imprimis destinatis, removendas existimant. Nam quod quidam censent, magistrorum causa eas adjiciendas esse, qui in locis difficilibus hæreant, & subsidiis destituti, nesciant se expedire; non tanti est, propter paucos nodos totius libri interpretationem adjicere, imprimis, cum vulgatæ interpretationes hoc vel maxime vitii habeant, ut in iis locis, ubi aliquis hærare possit, ipsæ vitiosæ sint. Editus est hic in usum tironum Callimachus cum versione vulgata. Sed petat mihi aliquis in difficilibus locis ab ea auxilium. Sane illo Terentiano sibi utendum videbit: Fecisti probe, incertior factus sum. Quod si ista ratio valeret in Græcis, valeret etiam in latinis. Quis autem ferret, Julium v. c. Cæsarem, quia in quibusdam locis etiam doctus hæ-

hære pot
nica edi?
strum confi
larum magi
tulis brevib
nunque ad
nos adjuvi
stadiens,
omnis hum
rum studic
Grimmæ b
tium et per
indice &
tollî posse
pretatione
Sed non co
re, & faci
que, alios

In anim
bellorum X
mine fiden
impedimen
limus Jo. A
nostræ Alu
in Academ
onus impo
ut omnis el

P R A E F A T I O.

hærerere potest, cum interpretatione Germanica edi? Sane eventus ostendit, hoc nostrum consilium multis doctis viris & scholarum magistris valde probari. Ceterum notulis brevibus, & indice verborum locutionumque adjecto, in quo tum conficiendo nos adjuvit diligentia Jo. Tob. Krebsii, Butstadiensis, disciplinæ nostræ Alumni, & cum omnis humanitatis, tum Græcarum literarum studiosissimi, qui nunc in Schola regia Grimmæ bonas literas magna cum intelligentium et peritorum laude docet, hoc, inquam, indice & his notulis putamus difficultates tolli posse, quarum tollendarum causa interpretationem latinam adjici quidam volunt. Sed non contendemus cum quoquam de ista re, & facile, ut in aliis rebus, ita in hac quoque, alios aliter sentire feremus.

In animo nobis fuit alterum Volumen libellorum Xenophontiorum edere, eoque nomine fidem nostram obstrinximus: sed cum impedimenta alia ex aliis inciderent, impulimus Jo. Augustum Bachium, disciplinæ olim nostræ Alumnum, nunc Juris interpretem in Academia nostra clarissimum, ut sibi hoc onus imponi pateretur: quod ille, cum sit, ut omnis elegantis doctrinæ, ita græcarum litera-

P R A E F A T I O.

terarum, scientia eximia præditus, & suscepit
 & præclare sustinuit. Hortati me sunt subinde
 eruditissimi quidam exterarum regionum
 viri per literas, ut ceteris Xenophontis libris
 manum admoverem, oblati etiam MSSto-
 rum librorum Excerptis. Quibus libenter
 parerem, si mihi plus otii fortunæ aliqua fe-
 licitate contingeret. Ut nunc est, nihil pro-
 mittere audeo: præsertim cum jam instituta
 quædam habeamus, quæ absolvere mirifice
 cupimus. Vale, Lector Benevole, et institu-
 tis nostris fave. Scr. Lipsiæ Kalend. Sept.
 A. C. MDCCCLV.

XENO-

XE
MEM

Socrates
Deora

νῆτος τῆ πῆ

a) Cave pater
den argumentis
nelt vor bene
nus not. de.

XENOPHONTIS
MEMORABILIVM
LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

*Socrates neque contemtor patriorum
Deorum neque nouorum auditor fuit.*

ολλάκις ἐθαύμασα, τίσι ποτέ λό-
γοις a) Ἀθηναίους ἐπεισαν εἰ γρα-
ψάμενοι Σωκράτην, ὡς ἄξιος εἶη θα-
νάτου τῆ πόλει. ἡ μὲν γὰρ γραφή κατ' αὐτοῦ
τοιιάδς

a) Cave putes otiosum esse ποτε. verte: quibus tan-
dem argumentis. nostri: durch was doch wohl in aller
welt vor beweise. Sic n. 2. & 20. ποίω ποτέ τεκμηρίω.
ἔπως ποτέ. &c.

Α

τοιαύδε τις b) ἦν· ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεῶς, ἔ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων. ἀδικεῖ δὲ, καὶ τὰς νέας δια-
 2 φθείρων. πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἐκ ἐνόμιζεν, οὓς ἡ πόλις νομίζει θεῶς, ποῖω ποτ' ἐχρήσαντο τεκμηρίω; θύων τε γὰρ φανερός ἦν, πολλάκις μὲν οἴκοι c), πολλάκις δὲ ἐπὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βωμῶν καὶ μαντικῇ χρώμενος ἐκ ἀφανῆς ἦν. διετεθρεύλλητο γὰρ, ὡς φαίη Σωκράτης, τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ σημαίνειν. ἔθεν δὲ d) καὶ μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτὸν αἰτιάσασθαι καινὰ δαι-
 3 μόνια εἰσφέρειν. ὁ δὲ ἔθεν καινότερον εἰσέφερε τῶν ἄλλων, ὅσοι μαντικὴν νομίζοντες, οἰωνοῖς τε χρωτάω καὶ φήμαις καὶ συμβόλοις καὶ θυσίαις. ἔτοί τε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν, οὐ τοὺς ὄρνιθας, οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μαντευομένοις, ἀλλὰ τοὺς θεῶς διὰ τούτων
 4 αὐτὰ σημαίνειν· καὶ κείνος ἔτως ἐνόμιζεν. ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοι φασὶν ὑπὸ τε τῶν ὄρνιθων καὶ τῶν ἀπαντῶντων ἀποτρέπεσθαι τε καὶ προτρέπεσθαι. Σωκράτης δ' ὡσπερ ἐγίγνωσκεν, ἔτως ἔλεγε. τὸ δαιμόνιον γὰρ, ἔφη, σημαίνειν, καὶ πολλοῖς τῶν ξυνόντων προηγόρευε, τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μὴ ποιεῖν, ὡς τῶ δαιμονίῳ προ-
 σημαί-

b) Eleganter Graeci verbo *τις* exprimunt illud Latino-
rum fere: neque *de* plane abundat: *huiuscemodi fere erat*.

c) Nam domi quisque suae habebat aram, in qua sacra privata fierent, saltem focum: Graeci ante domum, ἐν αὐλῇ, Romani in compluvio. De Graecis v. Dorvillium ad Charit. p. 247. ubi hunc locum Xenophontis non neglexit.

d) Ex quo certe vel maxime, De vi vocis δὴ v. Demetrius Phaler. §. 55. f.

σημαίνοντις. τὰς
 συνέφερε, τὰς
 καίτοι τις ἐκ
 δια μὴ ἴληθ
 τῶν αὐτῶν;
 εἰ προηγόρευα
 ψευδομένους ἐφ
 λεγεν, εἰ μὴ ἔ
 ἂν ἄλλα πρ
 ἐκ εἰπὰ θεοῦ
 τὰδε πρὸς τοῖς
 καὶ ε) συνε
 (α) f) ἀρετῆ
 ἵππος ἂν ἀπὸ
 πεπτηταί κα
 πόλεος καλῶ
 δια. τελευτα
 γμῶν, ἢ ἀνθ
 e) v. Index.
 f) Recepti le
 vius habet & in
 go: ἰνῶν. N
 Alias res iubebat
 alias vero μωρῶ
 g) Ita rescript
 ἰνῶν, non est a
 tem postulat: α
 ἴη: τῆ καλῶ
 ris haec duo ve
 ad Aelian. V. H
 τῆ μέλλω ἰνῶ
 futurum addim
 Cicero adduxim
 lebat ἰνῶν, quo

σημαίνοντος. καὶ τοῖς μὲν πειδομένοις αὐτῷ
 συνέφερε, τοῖς δὲ μὴ πειδομένοις μετέμελε.
 καίτοι τις ἔκ ἂν ὁμολογήσειεν αὐτὸν βούλε- 5
 θαι μὴτ' ἠλίθιον, μὴτ' ἀλαζόνα, φαίνεσθαι
 τοῖς συνοῦσιν; ἔδοκει δ' ἂν ἀμφοτέρωτα ταῦτα,
 εἰ προαγορεύων ὡς ὑπὸ θεοῦ Φαινόμενα, καὶ
 ψευδόμενος ἐφαίνετο. δῆλον ἔν, ὅτι ἔκ ἂν προέ-
 λεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν. ταῦτα δὲ τίς
 ἂν ἄλλω πιτεύσειεν ἢ θεῶ; πιτεύων δὲ θεοῖς, πῶς 6
 ἔκ εἶναί θεοὺς ἐνόμιζεν; ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ
 τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους. τὰ μὲν γὰρ ἀναγ-
 καῖα e) συνεβούλευε καὶ πράττειν, ὡς ἐνόμι-
 ζον f) ἄριστ' ἂν πραχθῆναι· περὶ δὲ τῶν ἀδήλων,
 ὅπως ἂν ἀποθήσοιτο, μαντευσόμενους ἔπεμπεν, εἰ
 ποιητέα· καὶ τοὺς μέλλοντας οἴκους τε καὶ 7
 πόλεις καλῶς οἰκίσειν g), μαντικῆς ἔφη προσδεῖ-
 θαι. τεκτονικὸν μὲν γὰρ, ἢ χαλκευτικὸν, ἢ γεωρ-
 γικὸν, ἢ ἀνδρῶπων ἀρχικὸν, ἢ τῶν τοιούτων
 ἔργων

A 2

e) v. Index.

f) Recepi lectionem, quam in margine Leunclavius habet & in ipsa interpretatione secutus est. Vulgo: ἐνόμιζεν. Manifeste enim sensus postulat ἐνόμιζον. Alias res iubebat familiares suos facere, ὡς ἐνόμιζον α. π. alias vero μαντευσόμενας.

g) Ita rescripti sensu postulante, pro οἰκήσειν. Nam οἰκεῖν, non est *aedificare*, sed *habitare*. Sensus autem postulat: *aedificare, exstruere*. Paulo post §. 8. ipse: τῷ καλῶς οἰκίαν οἰποδομησαμένῳ. Saepe a librariis haec duo verba confusa sunt, ut docet Perizon. ad Aelian. V. H. VIII. 5. XIII. 42. Futurum autem τῷ μέλλειν iungi tralatitium est. Sic Latini τῷ fore futurum addunt, sed hoc fit rarissime. Exemplum e Cicerone adduximus in Clave Cicer. Leunclavius malebat οἰκίσειν, quod in edd. superioribus secutus sum.

ἔργων ἐξετασικόν, ἢ λογισικόν, ἢ οἰκονομικόν, ἢ
 στρατηγικόν γενέσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα μα-
 θήματα, καὶ ἀνθρώποις γνώμη αἰρετέα ἐνόμιζεν
 8 εἶναι· τὰ δὲ μέγιστα τῶν ἐν τέτοις, ἔφη, τὸς
 θεὸς ἑαυτοῖς καταλείπεισθαι, ὧν οὐδὲν δῆλον
 εἶναι τοῖς ἀνθρώποις. ἔτε γὰρ τῷ καλῶς ἀγρὸν
 φυτευσάμενῳ δῆλον, ὅσις καρπώσεται, ἔτε τῷ
 καλῶς οἰκίαν οἰκοδομησάμενῳ δῆλον, ὅσις οἰκήσει,
 ἔτε τῷ στρατηγικῷ δῆλον, εἰ συμφέρει στρατηγεῖν,
 ἔτε τῷ πολιτικῷ δῆλον, εἰ συμφέρει τῆς πόλεως
 προσατεῖν, ἔτε τῷ καλὴν γήμαντι, ἵνα εὐφραί-
 νηται, δῆλον, εἰ διὰ ταύτην ἀνιάσεται, ἔτε τῷ
 δυνατὸς ἐν τῇ πόλει κηδεύσας λαβόντι δῆλον, εἰ
 9 διὰ τέττος σερήσεται τῆς πόλεως. τὸς δὲ μηδὲν
 τῶν τοιούτων οἰομένους εἶναι δαιμόνιον, ἀλλὰ πάν-
 τα τῆς ἀνθρωπίνης γνώμης, δαιμονῶν ἔφη· δαι-
 μονῶν δὲ καὶ τὸς μαντευομένους, ἃ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἔδωκαν οἱ θεοὶ μαθῆσαι h) διακρίνειν· οἶον, εἴ τις
 ἐπερωτῶν, πότερον ἐπιστάμενον ἢ ἵπιοχεῖν ἐπὶ ζεύγος
 λαβεῖν κρεῖττον, ἢ μὴ ἐπιστάμενον ἢ πότερον ἐπιστά-
 μενον κυβερνᾶν ἐπὶ τὴν ναῦν κρεῖττον λαβεῖν, ἢ μὴ
 ἐπιστάμενον ἢ ἃ ἔξεν ἀριθμήσαντας ἢ μετρήσαν-
 τας ἢ σῆσαντας εἰδέναι, τὸς τὰ τοιαῦτα παρὰ
 τῶν

h) Semel hic tirones monendi sunt, Graecos non
 solos accusativos, uti Latini fere, nisi ubi Graecos
 imitantur, sed omnes casus iungere infinitivis, eum
 scilicet, in quo est subiectum, ad quod refertur. v.
 Jenfii Lect. Lucian. I. 7. Sed pleni sunt Graeci aucto-
 res exemplis. Hic tamen mox est: ἃ μὲν μαθόντας
 ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοὶ, pro μαθῆσαι, scilicet, quia Dati-
 vus ἀνθρώποις non diserte praecessit. Exempla sunt
 ap. eundem Jenfium l. c.

τῶν θεῶν πυνθ
 ἔφη δὲ τῶν, α
 θεῶν, μαθόντας
 εἶναι, ποιεῖν
 πυνθῆσθαι
 σημαίνει. ἀ
 φανερῶν. π
 γυμνασία κ
 ρὸς ἦν, ἢ τ
 πλεῖστis μέ
 πῶν, τοῖς δ
 δὲ πῶποτε Σ
 ἔτε πρῶτον
 γὰρ περὶ τῶ
 ἄλλων εἰ πῶ
 λέμενος ὑπ
 τῶν ἀνθρώ
 λῶν ἢ τῶν

i) v. Ind. in
 k) Hunc loc
 pte Euléb. Pra
 πρῶτον· λέγον
 cum Socrates ali
 diceret: ut Lat
 l) ἔχει citat
 Si ἴσθι verum est
 de Cosmogonia
 in Epicurea phil
 stono prolata sum
 est, intelligendus
 phorum de ordi
 Anaxagorae fuit,
 optimum locum

τῶν θεῶν πυνθανομένους ἀθέμιτα ποιεῖν ἠγείτο
 ἔφη δὲ δεῖν, ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ
 θεοὶ, μανθάνειν ἃ δὲ μὴ δῆλα τοῖς ἀνθρώποις
 ἐστὶ, πειρᾶσθαι διὰ μαντικῆς παρὰ τῶν θεῶν
 πυνθάνεσθαι· τὰς θεὰς γὰρ, οἷς ἂν ᾧσιν ἴλεω,
 σημαίνειν. ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνός γε αἰεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ
 Φανερωῷ. πρώτῃτε γὰρ εἰς τὰς περιπάτους καὶ τὰ
 γυμνάσια ἦει, καὶ πληθέσης ἀγορᾶς i) ἐκεῖ Φανε-
 ρὸς ἦν, καὶ τὸ λοιπὸν αἰεὶ τῆς ἡμέρας ἦν, ὅπως
 πλείοις μέλλοι συνεσθαι· καὶ ἔλεγε μὲν ὡς τὸ
 πολὺ, τοῖς δὲ βεβλομένοις ἐξῆν ἀκθεῖν. εἰδὲς k) II
 δὲ πρόποτε Σωκράτους εἶδεν, εἶδὲ ἀνόσιον,
 ἔτε πρᾶττοντος εἶδεν, ἔτε λέγοντος ἤκισεν. εἶδὲ
 γὰρ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως, ἥπερ τῶν
 ἀλλῶν οἱ πλείοι, διελέγετο, σκοπῶν, ὅπως ὁ κα-
 λέμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κόσμος ἔφιν l), καὶ
 τίσιν ἀνάγκαις ἕκαστα γίνεται τῶν ἐρατίων. ἀλλ-
 λά καὶ τὰς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα μωραίνον-
 τας

A 3

i) v. Ind. in ἀγορᾷ.

k) Hunc locum ad §. 16. & verba τί μανία, excer-
 pfit Euseb. Praep. Ev. XV, 62. In verbis Σωκράτης
 πρᾶττοντος - λέγοντος sunt genitivi absoluti: nemo vidit,
 cum Socrates aliquid impie faceret, neque audivit, cum
 diceret: ut Latini eos Genitivos exprimunt.

l) ἔχει citat Euseb. Praep. Ev. XV, 62. & Stobaeus.
 Si ἔφιν verum est, respicitur ad somnia philosophorum
 de Cosmogonia s. origine mundi naturali, qualia sunt
 in Epicurea philosophia, & hodie a Burnetio & Whi-
 stono prolata sunt: si autem ἔχει a Xenophontis manu
 est, intelligendus est locus de disputationibus philoso-
 phorum de ordine corporum caelestium, qualis illa
 Anaxagoræ fuit, cum diceret, unumquodque corpus
 optimum locum in mundo tenere, item de natura uni-
 versi

- 12 τας ἐπεδείκνυεν m). ἢ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐσκόπει, πότερά ποτε νομίσαντες ἱκανῶς ἤδη τ' ἀνθρώπινα n) εἰδέναί, ἔρχονται ἐπὶ τὸ περὶ τῶν τοιῶτων φροντίζειν, ἢ τὰ μὲν ἀνθρώπινα παρέντες, τὰ δαιμόνια δὲ σκοποῦντες, ἠγῶνται τὰ προσήκοντα πράττειν. εἰ μὴ φανερὸν αὐτοῖς ἐστίν, ὅτι ταῦτα ἔδυνατόν ἐστιν ἀνθρώποις εὔρειν. ἐπεὶ ἢ τὸς μέγιστον φρονούσας ἐπὶ τῷ περὶ τῶν λέγειν, ἔταυτὰ δοξάζειν ἀλλήλοις, ἀλλὰ τοῖς μαινομένοις ὁμοίως διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. τῶν τε γὰρ μαινομένων τὸς μὲν εἰδὲ τὰ δεινὰ δεδιέναι, τὸς δὲ ἢ τὰ μὴ φοβερά φοβεῖσθαι o) καὶ τοῖς μὲν εἰδ' ἐν ὄχλῳ δοκεῖν αἰσχρὸν εἶναι λέγειν ἢ ποιεῖν ὅτιοῦν, τοῖς δὲ ἐκ ἐξιτητέον εἰς ἀνθρώπους εἶναι δοκεῖν. ἢ τὸς μὲν εἰδ' ἱερὸν, ἔτε βωμὸν, ἔτε ἄλλο τῶν θείων εἰδ' ἐν p) τιμῶν, τὸς δὲ ἢ λίθους ἢ ξύλα τὰ

τυ

verfi & corporum caelestium. Vtrumque convenit iis, quæ n. 14. dicuntur. Et κόσμος proprie illis temporibus dictum cælum cum sideribus, cuius appellationis auctor Pythagoras. Photius Bibl. Cod. 659. add. Stanleium ad Aeschyl. Agam. 6.

m) ἀπεδείκνυεν. iidem.

n) v. Ind.

o) Horat. Serm. II. 3. de furiosis

- - - Est genus unum

Stultitiæ, nihilum metuenda timentis &c.

eterum in reliquis editionibus interpunctio valde diversa est, sæpe media distinctione cum maxima permixta. Comparantur furiosi & physici: τῶν τε γὰρ μαινομένων - - - τῶν δὲ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως κ. τ. λ.

p) Leunclavius habet in contextu εἰδ', sed in margine εἰδ' ἐν, ex Eusebio & Stobæo. Nos posterius cum

Cl.

τυχόντα καὶ θρησκείας
τῶν πάντων φύσεως
ἐν μόνον τὸ ὄν ἐστίν
καὶ τοῖς μὲν αἰεὶ καὶ
ποτε κληθῆναι
ἀπὸ τε καὶ ἀπὸ
ποτε εἰδ' ἐν, ἐπὶ
αὐτῶν ἢ τὰ
μαινομένους.

Cl. Wels secuti f
phano. vid. ad c. 4

q) Xenophanis
Diarr. Acad. IV. 37.

r) Zenonis Elea
zterna & necessari
dam consecutione
phis longe acutius
derit. Nam si ab

est profectio necessi
quoque sit, necessi
physicis, concedat
genus in materia
tium adfert. Non

riam materiam mo
hendendus est Zen
absurda & sensibus
materiz consequere
quam eternitatem

argumentum ration
tensis, nisi eam lu
s) Sententia Elea
secutus sum ledione
καταλείψω.

t) v. Ind.

τυχόντα ἢ θηρία σέβασθαι τῶν τε περὶ τῆς
 τῶν πάντων φύσεως μεριμνόντων τοῖς μὲν δοκεῖν
 ἐν μόνον τὸ ὄν εἶναι q), τοῖς δὲ ἀπειρα τὸ πλήθος
 ἢ τοῖς μὲν αἰεὶ κινεῖσθαι πάντα, τοῖς δὲ ἐδὲν ἂν
 ποτε κινηθῆναι r). ἢ τοῖς μὲν πάντα γίνε-
 δαί τε καὶ ἀπόλλυσθαι, τοῖς δ' οὐτ' ἂν γενέσθαι
 ποτὲ ἐδὲν, ἔτ' ἀπολέσθαι s). ἐσκόπει δὲ περὶ 15
 αὐτῶν ἢ τὰδε· ἄρ' ὥσπερ οἱ τ' ἀνθρώπεια t)
 μαινθάνοντες, ἡγούνται τῶν, ὅτι ἂν μάθωσιν,

A 4

ἐαυτοῖς

Cl. Wels secuti sumus. Et placebat sic Henr. Ste-
 phano. vid. ad c. 4. not. m)

q) Xenophanis & discipulorum sententia. Cic.
 Dispp. Acad. IV. 37. Stanlejus Hist. Phil. p. 574.

r) Zenonis Eleatae sententia, quae ex opinione de
 aeterna & necessaria existentia materiae necessaria qua-
 dam consecutione efficitur; ut Zeno ceteris philoso-
 phis longe acutius, quid ex quoque consequatur, vi-
 derit. Nam si ab aeterno, nullo auctore, materia est;
 est profecto necessaria: si necessaria est, immutabilis
 quoque sit, necesse est. Atqui nisi plumbei simus in
 physicis, concedamus necesse est, mutationis nullum
 genus in materia locum habere, nisi quam motus par-
 tium adfert. Non ergo cadit in aeternam & necessa-
 riam materiam motus. Propterea ergo potius repre-
 hendendus est Zeno, quod, cum intelligeret, quam
 absurda & sensibus repugnantia e placito de aeternitate
 materiae consequerentur, maluit tamen ea defendere,
 quam aeternitatem materiae rejicere. En certissimum
 argumentum rationis humanae in rebus divinis caecuti-
 entis, nisi eam lux divina collustret!

s) Sententia Eleaticae scholae & Epicureae. Ceterum
 secutus sum lectionem Cl. Wels. In Leunclaviana est
 ἀπολεῖσθαι.

t) v. Ind.

ἑαυτοῖς τε καὶ τῶν ἄλλων, ὅτω ἂν βέλωνται, ποιήσιν, ἔτω καὶ οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες, νομίζουσιν, ἐπειδὴν γινώσκιν, αἷς ἀνάγκαις ἕκαστα γίνεσθαι, ποιήσιν, ὅταν βέλωνται, καὶ ἀνέμους καὶ ὕδατα καὶ ὥρας, καὶ ὅτε δ' ἂν ἄλλοι δέωνται τῶν τοιούτων; ἢ τοιοῦτο μὲν εἶδέν εἶδ' ἐλπίζουσιν, ἀρκεῖ δ' αὐτοῖς γινώσκειν μόνον, ἢ τῶν τοιούτων ἕκαστα γίνεσθαι. Περὶ μὲν ἔν τῶν ταῦτα πραγματευομένων τοιαῦτα ἔλεγεν. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπείων αἰεὶ διελέγετο, σκοπῶν, τί εὐσεβές, τί ἀσεβές· τί καλόν, τί αἰσχρὸν, τί δίκαιον, τί ἀδίκον· τί σωφροσύνη, τί μανία, τί ἀνδρεία, τί δειλία· τί πόλις, τί πολιτικός· τί ἀρχὴ ἀνθρώπων, τί ἀρχικὸς ἀνθρώπων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἃ τὸς μὲν εἰδότας ἠγεῖτο καλῆς καὶ ἀγαθῆς εἶναι, τὸς δὲ ἀγνοῶντας ἀνδραπο-

17 δώδεις ἂν δικαίως κεκλήσθαι. ὅσα μὲν ἔν μὴ φανεροῦς ἦν, ὅπως ἐγίγνωσκεν, εἶδέν θάυμασόν, ὑπὲρ τῶν περὶ αὐτῶ παραγινώσκων τὸς δικασίας· ὅσα δὲ πάντες ἠδῆσαν, θάυμασόν, εἰ μὴ

18 τῶν ἐνεθυμήθησαν. βελεύσας ^{u)} γάρ ποτε, καὶ

u) Βελεύσας cum esset de senatu quingentorum. Ex eo senatu deligebantur forte quinquaginta Prytanes, qui senatui præessent. Horum singulæ decuriæ imperabant hebdomadibus singulis, ita, ut forte ex ea deligeretur, qui quemque diem imperaret. Atque is ἐπιστάτης dicebatur scil. ἐν τῷ δήμῳ vel ἐκκλησιῶν, quod concionibus populi præerat; qui autem in ea decuria erant, πρόεδροι. v. Harpocraton in πρόεδρος & ἐπιστάτης. Potter. Archæol. gr. l. 18. Chishul ad Psephisina Sigeorum p. 105. de Ἐσλευτικῷ ὄρκῳ Petit. Legg. Attic. III. I. Ceterum eodem verbo (βελεύσας) utitur Plato in Apologia, ubi eadem res narratur. T. I. p. 32. ed. Serr.

καὶ τοῖς βελευσασ
τὸς νόμος βελευσ
μεις, ἐπιθυμ
μεις ἐντα κρατ
ουλεν καὶ ἔρασα

x) Male Inter
ac Erasmi de
sumum imperi
res pari imperio
sissent, omnibus,
auctoribus Archæol
tur. Jam cum de
placuit ei, de eis
singulis juberet.
h. e. populum in
ut ad Harpocrat.
ut ex hoc loco
novem duces erant
Hist. Gr. L. I. p.
novem prætores,
erant. l. T. 6
sepe dicitur de p
Hesiod. c. 9. Sed
suis, cum comiti
lor sunt Barnabas
ter eos facile pri
inprimis commemo
quam Barnabas
terpres, qui vertit
que sequitur Beza.
culatus ac in vino
tradit, & fortasse
in hac causa occidi
nominantur. Har
serere placuit, ut
omnibus, accurat

καὶ τὸν βελευτικὸν ὄμφον ὁμόσαις, ἐν ᾧ ἦν, κατὰ
 τὰς νόμους βελεύσειν, ἐπιστάτης ἐν τῷ δήμῳ γενό-
 μενος, ἐπιθυμήσαντος τῶ δῆμῳ παρὰ τὰς νό-
 μους ἐννέα στρατηγὸς μιᾷ ψήφῳ, τὰς ἀμφὶ Θρα-
 συλον καὶ Ερασινίδην x), ἀποκλεῖναι πάντας, ἐκ
 ἠθέλη-

A 5

x) Male Interpretes hæc: *novem pratores Thrasylæ ac Erasiniidæ collegas*, reddiderunt. Alcibiadi cum summum imperium abrogatum esset, ei decem pratores parī imperio successerant. Hi cum rem male gessissent, omnibus, præter Cononem, imperio abrogato, auctoribus Archedemo & Timocrate in vincula ducuntur. Jam cum de eorum pœna ad populum ageretur, placuit ei, de eis simul ferri sententias, cum lex de singulis juberet. Noluit ἐπιστάτης Socrates ἐπιψηφίσαι, h. e. populum in suffragia mittere, quod erat Proëdri, ut ad Harpocrat. p. m. 74. docet Valefius, & quidem, ut ex hoc loco intelligitur, ἐπιστάτης. Sed inter hos novem duces erant Erasiniides & Thrasylus. v. Xenoph. Hist. Gr. L. I. p. 242. 248. ed. Wechel. Itaque verte: *novem pratores, inter quos Thrasylus & Erasiniides erant. s. T. & E. cum collegis. οἱ ἀμφὶ & περὶ τινος* sæpe dicitur de personis singulis vid. v. c. Græv. Lect. Hesiod. c. 9. Sed proprie de eo, qui nominatur cum suis, cum comitibus. Act. XIII. 13. οἱ περὶ τὸν Παῦλον sunt Barnabas, Paullus & Joannes. sed quod inter eos facile princeps erat Paullus, certe de eo ibi imprimis commemoratur, ideo ipse potius nominatur, quam Barnabas aut Joannes: quod vidit & vetus Interpretes, qui vertit: *Paullus & qui cum eo erant*: idque sequitur Beza. Sic quoniam Erasiniides primus accusatus ac in vincula ductus est, ut Xenophon l. c. tradit, & fortasse Thrasylus quoque aliquid præcipui in hac causa accidit, ideo hi duo potius, quam reliqui nominantur. Hæc pluribus, quam pro instituto, differere placuit, ut dicendi genus, non satis cognitum omnibus, accurate intelligere tirones discant: quod cum

ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι γ), ὀργιζομένους μὲν αὐτῷ τῷ
 δήμῳ, πολλῶν δὲ καὶ δυνατῶν ἀπειλούντων. ἀλλὰ
 περὶ μὲν πλείονος ἐποιήσατο εὐορκεῖν ἢ χαρίσασθαι
 τῷ δήμῳ παρὰ τὸ δίκαιον, καὶ φυλάξασθαι
 19 τῆς ἀπειλούντας. καὶ γὰρ ἐπιμελεῖσθαι θεὸς
 ἐνόμιζεν ἀνθρώπων, ἔχον ἄν τὸν τρόπον οἱ πολλοὶ νομί-
 ζουσιν. ἔτοι μὲν γὰρ οἶοντα, τῆς θεὸς τὰ μὲν
 εἰδέναι, τὰ δὲ ἐκ εἰδέναι. Σωκράτης δὲ πάντα μὲν
 ἠγείτο θεὸς εἰδέναι, τὰ τε λεγόμενα καὶ πραττό-
 μενα, καὶ τὰ σιγῇ βεβλημένα, πανταχῶ δὲ παρ-
 εῖναι καὶ σημαίνειν τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῶν ἀν-
 20 θρωπέων πάντων. θαυμάζω ἔν, ὅπως ποτὲ ἐπέ-
 δησαν Ἀθηναῖοι, Σωκράτην περὶ τῆς θεὸς μὴ σω-
 φρονεῖν, τὸν ἀσεβῆς μὲν εἶδεν ποτε περὶ τῆς θεὸς
 εἶπόντα ἔτε πράξαντα, τοιαῦτα δὲ καὶ λέγον-
 τα καὶ πράττοντα περὶ θεῶν, οἷά τις ἂν καὶ λέγων καὶ
 πράττων εἴη τε καὶ νομίζοιτο εὐσεβέστατος.

CAPVT

cum aliis non affectus est Rhodomannus in Diod. Sic. XVII. p. 499. ubi Demades Orator dicitur inductus fuisse ὑπὸ τῶν περὶ Δημοσθ. Nam vertit ab amicis Demosthenis. Immo: ab Demosthene & qui in eadem caussa erant.

y) *Ἐπιψηφίζειν* significat quidem aliorum suffragiis suum addere, v. Valef. l. c. Sed significat etiam, et quidem h. l. *populo suffragii ferendi potestatem dare, populum in suffragia mittere.* Ipse Xenophon hoc nos docet IV, 4, 2, ubi de eadem re loquens pro *ἐπιψηφίζειν* dicit *ἐπιτρέπειν τῷ δήμῳ ψηφίσασθαι.* Sed locus imprimis insignis est ap. Platon. in Gorgia (p. 424. ed. Ald.) quem repetiit & addidit quaedam Athenaeus p. 217. add. Demosth. c. Androt. in pr. p. 160. b. ed. Ald. Inter locos Valefianos quidam etiam huc pertinent. conf. Obf. Miscell. a Cel. Dorvillio editas Vol. VII. p. 5. imprimisque Hemsterhusium τὸν πάνυ, ad Lucian. T. I. p. 157.

LIB
C
Socrates
Ο
παιμασίν δὲ
τινας, ὡς
ὅς, πρὸς τοῖς ἐπ
καὶ γαστρὸς π
ἢν εἶτα πρὸς
ποῖος κατεργασ
δοῖσαι πεπεισέν
κτιμένους, πάνυ
αὐτὸς ἂν τοῖτος
μας, ἢ λυγρὸς, ἢ
πονεῖν μαλακίαις
πολλὰς, ἀρετῆς
παρασχόν, ἂν
ἀγαθὸς εὐδοκίαι.
δοῦσαν καλὸς εἶναι
τοῖτος ἂν α), ἐπ
τας ἑαυτῶ, μὴ
σεσαι. ἀλλὰ μὴ
ἡμέλει, τὸς δὲ α
ἐν ὑπερεδιδόντα
δὲ ὅσα ἠθέως ἢ
νὸς ἐκπονεῖν ἐδοκί
ἔμενεν τε ἰκανοῦ
ἐπιμελεῖσθαι ἐκ ἑμ
πλῆθος γρ. ἔδὲ α
ἐθ' ὑπόστα, ἔτα

a) v. ad c. l. n. 9

CAPVT II.

*Socrates non fuit corruptor
juventutis.*

Θαυμασὸν δὲ φαίνεται μοι καὶ τὸ παιδῆναί
 τινας, ὡς Σωκράτης τὸς νέους διέφθειρεν,
 ὃς, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρῶτον μὲν ἀφροδισίων
 καὶ γαστρὸς πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος
 ἦν· εἶτα πρὸς χειμῶνα καὶ θέρους, καὶ πάντας
 πόνους καρτερικώτατος· ἔτι δὲ πρὸς τῷ μετρίων
 δεῖσθαι πεπαιδευμένος ἔτως, ὥστε πάνυ μικρὰ κε-
 κτημένος, πάνυ ῥαδίως ἔχειν ἀριεῖντα. πῶς ἔν
 αὐτὸς ὢν τοιοῦτος, ἄλλως ἂν ἢ ἀσεβεῖς, ἢ παρανό-
 μους, ἢ λήχους, ἢ ἀφροδισίων ἀκρατεῖς, ἢ πρὸς τὸ
 πονεῖν μαλακῶς ἐποίησεν; ἀλλ' ἔπαυσε μὲν τέτων
 πολλὰς, ἀρετῆς ποιήσας ἐπιθυμεῖν, καὶ ἐλπίδας
 παρασχῶν, ἂν ἑαυτῶν ἐπιμελῶνται, καλῶς καὶ
 ἀγαθῶς ἔσεσθαι. καίτοι γε εἰδὲ πῶποτε ὑπέχετο
 διδάσκαλος εἶναι τέττε· ἀλλὰ τῷ φανερὸς εἶναι
 τοιοῦτος ὢν α), ἐλπίζειν ἐποίει τὸς συνδιατρέιπον-
 τας ἑαυτῷ, μιμημένους ἐκεῖνον τοιοῦτος γενή-
 σεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ σώματος αὐτὸς τε ἐκ
 ἡμέλει, τὸς δὲ ἀμελῆντας ἐκ ἐπήνει. τὸ μὲν
 ἐν ὑπερεδίωντα ὑπερπονεῖν ἀπεδοκίμαζε, τὸ
 δὲ ὅσα ἠδέως ἢ ψυχῇ δέχεται, ταῦτα ἱκαν-
 ῶς ἐκπονεῖν ἐδοκίμαζε. ταύτην γὰρ τὴν ἔξιν
 ὑγιεινὴν τε ἱκανῶς εἶναι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς
 ἐπιμέλειαν ἐκ ἐμποδίζειν ἔφη. ἀλλ' ἔ μὴν θρυ-
 πλικός γε, εἰδὲ ἀλαζονικός ἦν, ἔτ' ἀμπεχόνη,
 εἰδ' ὑποδέσει, ἔτε τῇ ἄλλῃ διαίτῃ. ἔ μὴν εἰδ'
 ἔρασαν

a) v. ad c. I. n. 9.

- ἔρασι χρημάτεις γε τὰς συνόντας ἐποίει. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἔπαυε, τὰς δὲ ἑαυτῷ ἐπιθυμῶντας ἐκ ἐπράττετο χρήματα b). τέττι δ' ἀπεχομένους c) ἐνόμιζεν ἐλευθερίας ἐπιμελεῖσθαι, τὰς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὀμιλίας μισθὸν ἀνδραποδισαῖς ἑαυτῶν ἀπεκάλεε, διὰ τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς εἶναι, διαλέγεσθαι, παρ' ὧν ἂν λάβοιεν τὸν μισθόν. Εθαύμαζε δὲ, εἴ τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πρᾶττοιο, καὶ μὴ νομίζοι τὸ μέγιστον κέρδος, ἔξεν φίλον ἀγαθὸν κτησάμενος, ἀλλὰ φοβοῖτο, μὴ ὁ γενόμενος καλὸς καὶ ἀγαθὸς, τῶν τὰ μέγιστα εὐεργετήσαντι μὴ τὴν μέγιστην χάριν ἔχη. Σωκράτης δ' ἐπηγγείλατο μὲν ἔδενι πώποτε τοιοῦτον ἔδεν· ἐπίστρεψε δὲ τῶν ζυγόντων αὐτῷ τὰς ἀποδεξαμένους, ἅπερ αὐτὸς ἐδοκίμαζεν, εἰς τὸν πάντα βίον ἑαυτῷ τε καὶ ἄλλοις φίλοις ἀγαθὸς ἔσεσθαι. πῶς ἂν ἔν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθεῖροι τὰς νέους; εἰ μὴ ἄρα ἡ τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλεια διαφθορά ἐστιν. Ἀλλὰ νῆ δία, ὁ κατήγορος ἔφη, ὑπερορᾶν ἐποίει τῶν καθεσῶτων νόμων τὰς συνόντας, λέγων, ὡς μωρῶν εἶη, τὰς μὲν τῆς πόλεως ἀρχοντας ἀπὸ κυάμης καθίσασθαι, κυβερνήτη δὲ μηδένα θέλειν κεχερῆσθαι κυαμευτῷ, μηδὲ τέκτονι, μηδ' αὐλητῇ, μηδ'

b) Et tamen ei obiicitur ap. Aristophanem Nub. 99. ut aliis Sophistis. Sed fortasse verum est, quod Graeci Grammatici tradunt, non ad unum Socratem omnia ibi spectare, sed omnium vitia in persona Socratis irrita esse.

c) Leunclavius in Interpretatione secutus est lectionem marginis: ἀπεχόμενος nec male. τέττι, intellige, τῷ χρήματι πρᾶττεσθαι pro εἰσπράττεσθαι.

LIB E
 μὴ ἐπ' ἄλλα το
 βλάσας ἀμαρταν
 δι' ἀμαρταν μείνα
 ρεν, ἔφη, τὰς νέε
 πολιτείας, καὶ π
 φροσῶν ἀσπέντα
 θαι τὰ συμφ
 ἦκα γίνεσθαι
 πρᾶττειν ἔχθρα
 ἀκινδύνως τε καὶ
 τα. εἰ μὲν γὰρ
 μᾶλλον, εἰ δὲ πε
 λῆσι. ἔκιν τῶ
 θαι, ἀλλὰ τῶν
 τοιαῦτα πρᾶττε
 χων ὁ μὲν βλά
 γων, ὁ δὲ πρᾶτ
 μῖνος γίγναι αὐ
 δὲ τοῖς τοιοῦτοις
 κτενά τινα βλά
 μένω χερῶν;
 κατεῖ ὀμιλητῆ
 διαδῶν, πλεῖστα
 Κριτίας μὲν γὰρ
 πλεονεκτησίας τ
 κισιάων δὲ αὐ
 ἀνεπατέστατος, κα
 d) Placit H. S.
 ut sensus sit; que
 dendo consequi poss
 e) Idem Socrati

μηδ' ἐπ' ἄλλα τοιαῦτα, ἃ πολλῶν ἐλάττονας
 βλάβας ἀμαρτανόμενα ποιῆ τῶν περὶ τὴν πό-
 λιν ἀμαρτανομένων. τὸς δὲ τοιούτους λόγους ἐπαί-
 ρειν, ἔφη, τὸς νέους καταφρονεῖν τῆς καθεσώσης
 πολιτείας, καὶ ποιεῖν βιαίους. ἐγὼ δ' οἶμαι τὸς I 0
 φρόνησιν ἀσκέοντας, καὶ νομίζοντας ἱκανὸς ἔσε-
 δαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τὸς πολίτας,
 ἤκιστα γίνεσθαι βιαίους, εἰδότες ὅτι τῇ μὲν βίᾳ
 πρίσσειν ἔχθραι καὶ κίνδυνοι, διὰ δὲ τῆς πείθειν
 ἀκινδύνως τε καὶ μετὰ Φιλίας ταῦτα d) γίνε-
 ται. οἱ μὲν γὰρ βιασθέντες, ὡς ἀφαιρεθέντες
 μισῶσιν, οἱ δὲ πεισθέντες, ὡς κεχαρισμένοι Φι-
 λῶσιν. ἔκειν τῶν φρόνησιν ἀσκέοντων τὸ βιάζε-
 σθαι, ἀλλὰ τῶν ἰχὺν ἀνευ γνώμης ἔχόντων τὰ
 τοιαῦτα πράττειν ἐσίν. ἀλλὰ μὴν καὶ συμμά- I 1
 χων ὁ μὲν βιάζεσθαι τολμῶν δέοιτ' ἂν ἐκ ὀλί-
 γων, ὁ δὲ πείθειν δυνάμενος, ἔδενός· καὶ γὰρ
 μόνος ἠγοῖτ' ἂν δύνασθαι πείθειν. καὶ φονεύειν
 δὲ τοῖς τοιούτοις ἤκιστα συμβαίνει. τίς γὰρ ἀπο-
 κτεῖνά τινα βέλοιτ' ἂν μᾶλλον, ἢ ζῶντι πειθο-
 μένω χρῆσθαι; ἀλλ', ἔφη γε ὁ κατηγορὸς, Σω- I 2
 κράτει ὁμιλητὰ γενομένω Κριτίας τὲ καὶ Αλκι-
 βιάδης, πλεῖστα κακὰ τὴν πόλιν ἐποίησάτην e).
 Κριτίας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων
 πλεονεκτίσατός τε καὶ βιαίότατος ἐγένετο· Αλ-
 κιβιάδης δὲ αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων
 ἀκρατέστατος, καὶ ὑβριστότατος, καὶ βιαίότατος.
 ἐγὼ

d) Placebat H. Stephano lectio Stobæi: ταῦτα, hic
 ut sensus sit; quæ per vim consequimur, eadem sua-
 dendo consequi possumus &c.

e) Idem Socrati obiicit Lactantius III, 19. extr.

- 13 ἐγὼ δ' εἰ μὲν τι κακὸν ἐκείνω τὴν πόλιν ἐποίησάτην, ἐκ ἀπολογήσομαι· τὴν δὲ πρὸς Σωκράτην συνουσίαν αὐτοῖν, ὡς ἐγένετο, διηγήσομαι.
- 14 ἐγενέσθην μὲν γὰρ δὴ τῷ ἄνδρῳ τέτρω φύσει φιλοτιμοτάτῳ πάντων ἀθηναίων, βελομένῳ τε πάντα δι' ἑαυτῶν πράττεσθαι, καὶ πάντων ὀνομαστοτάτῳ γενέσθαι. ἤδεσαν δὲ, Σωκράτην ἀπ' ἐλαχίστων μὲν χρημάτων αὐταρκέσασθαι ζῶντα, τῶν ἡδονῶν δὲ πασῶν ἐγκρατέσασθαι ἴντα, τοῖς δὲ διαλεγόμενοις αὐτῷ πᾶσι χρώμενον ἐν τοῖς
- 15 λόγοις, ὅπως βέλοιο. ταῦτα δὲ ὁρῶντε, καὶ ὄντε, οἷα προεῖρησθαι, πότερόν τις αὐτῷ Φῆ τῆ βίῃ τῆ Σωκράτους ἐπιθυμήσαντε καὶ τῆς σωφροσύνης, ἣν ἐκείνος εἶχεν, ὀρέξασθαι τῆς ὀμιλίας αὐτῆ, ἢ νομίσαντε, εἰ ὀμιλησαίτην ἐκείνω, γενέσθαι ἂν ἰκανωτάτῳ λέγειν τε καὶ πράττειν;
- 16 ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγῶμαι, θεῶ διδόντος αὐτοῖν, ἢ ζῆν ὅλον τὸν βίον, ὡσπερ ζῶντα Σωκράτην ἐώρων, ἢ τεθνήσκειν, ἐλέσθαι ἂν αὐτῷ μᾶλλον τεθνήσκειν. δῆλω δ' ἐγενέσθην, ἐξ ὧν ἐπραξάτην. ὡς γὰρ τάχιστα κρείττονα τῶν συγγιγνομένων ἠγησάσθην εἶναι, εὐθύς ἀποπηδήσαντε Σωκράτους, ἐπραττέτην τὰ πολιτικά, ὧν περ ἕνεκα Σωκρά-
- 17 τος ὠρεχθήτην. ἴσως ἔν εἰποί τις ἂν πρὸς ταῦτα, ὅτι χρῆν τὸν Σωκράτην, μὴ πρότερον τὰ πολιτικά διδάσκειν τῆς συνόντας, ἢ σωφρονεῖν. ἐγὼ δὲ πρὸς τῆτο μὲν ἐκ ἀντιλέγω πάντα δὲ τῆς διδάσκοντας ὁρῶ αὐτῆς δεικνύντας τε τοῖς μαιθάνεσιν, ἢ περ αὐτοὶ ποῖσιν, ἢ διδάσκουσι, καὶ τῷ λόγῳ προβιβάζοντας. οἶδα δὲ καὶ Σωκράτην δεικνύντα τοῖς ζυῖσιν ἑαυτὸν καλὸν καὶ γαθὸν ὄντα, καὶ διαλεγόμενον κάλλιστα περὶ ἀρετῆς, καὶ τῶν

LIB I
τῶν ἄλλων ἀλλοτρίων
ἔντε, ἴτε Σωκράτης
ζημιῶντο ἢ πάλαι
τω τότε, κρατῆς
εἰποιεν αὐτὸν πάλαι
ἐν αὐτῷ ποτε ὁ δὲ
φρον, ἕβρισις,
μαθῶν, ἀνεπίτη
τέτων ἔχων
σώματος ἔργα
δυναμῆς πρὸς
τῆς μὴ τὴν ψυχήν
γὰρ ἢ δὲ πρᾶττε
ταμῶν καὶ τῆ
φρονες, ἐργασ
σμος f), ὡς τῆ
ἔσαν τῆς ἀρετῆς
μαρτυρεῖ δὲ καὶ
Ἐδίων μὲν

Συμμεχῆς
καὶ ὁ λέγων,
Αὐτῆς ἀντιε

καὶ γὰρ δὲ μαρτυρεῖ
εἰ μὲτρον πεποιημῶν
ἐπιληθαισόμενος

f) H. Steph. ex
ante ἄργον.
g) Theognis v.

τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οἶδα δὲ καὶ καίῳ σωφρο-
 νῆντε, ἔσε Σωκράτει συνήσῃν, ἔ Φοβημένω μὴ
 ζημιοῖντο ἢ παλοῖντο ὑπὸ Σωκράτους, ἀλλ' οἰομέ-
 νω τότε, κράτιστον εἶναι τῆτο πράττειν. ἴσως ἔν 19
 εἶποιεν ἂν πολλοὶ τῶν Φασκόντων Φιλοσοφῆν, ὅτι
 ἐκ ἂν ποτε ὁ δίκαιος, ἀδίκος γένοιτο, ἐδὲ ὁ σώ-
 φρων, ὑβριστής, ἐδὲ ἄλλο ἐδὲν, ἂν μάθησις ἔσιν, ὁ
 μαθῶν, ἀνεπιστήμων ἂν ποτε γένοιτο. ἐγὼ δὲ περὶ
 τῆτων ἐχ ἔτω γινώσκω. ὁρῶ γάρ, ὥσπερ τὰ τῆ
 σώματος ἔργα τῆς μὴ τὰ σώματα ἀσκέντας ἔ
 δυναμένους ποιεῖν, ἔτω καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα
 τῆς μὴ τὴν ψυχὴν ἀσκέντας ἔ δυναμένους. ἔτε
 γὰρ ἂ δεῖ πράττειν, ἔτε ἂν δεῖ ἀπέχεσθαι δύναν-
 ται διὸ καὶ τῆς υἱεῖς οἱ πατέρες, καὶ ὥσι σώ- 20
 φρονες, εἴργουσιν ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων
 ὁμως f), ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἀσκησιν
 ἔσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν, κατὰ λυσιν.
 μαρτυρεῖ δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ὁ, τε λέγων g),

Ἐθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐθλαῖ διδάξεαι ἦν δὲ
 κακοῖσι

Συμμιχθῆς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔοντα νόον

καὶ ὁ λέγων,

Αὐτὰρ ἀνήρ ἀγαθός, τότε μὲν κακός, ἄλλοτε
 δ' ἐθλός

καὶ γὰρ δὲ μαρτυρῶ τέτοις. ὁρῶ γάρ, ὥσπερ τῶν 21
 ἐν μέτρῳ πεπονημένων ἐπῶν τῆς μὴ μελετῶντας
 ἐπίλανθανομένους, ἔτω καὶ τῶν διδασκαλικῶν
 λόγων

f) H. Steph. ex eodem Stobaeo malebat ὁμως ponē
 ante εἴργουσιν.

g) Theognis v. 35.

λόγων τοῖς ἀμελεῖσι λήθην ἐγγιγνομένην. ὅτεν
 δὲ τῶν νεθρετικῶν λόγων ἐπιλάθῃται τις, ἐπι-
 λήθηται καὶ ὧν ἡ ψυχὴ πάχιστα τῆς σωφροσύνης
 ἐπιθυμεῖ h). τῶν δὲ ἐπιλαθόμενον εἰδὲν θανατα-
 22 σὸν καὶ τῆς σωφροσύνης ἐπιλαθέσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ
 τὴν εἰς φιλοποσίαν προαχθέντας, καὶ τὴν εἰς
 ἔρωτας ἐκκυλισθέντας i), ἦττον δυναμένους τῶντε
 δεόντων ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τῶν μὴ δεόντων ἀπέ-
 χεσθαι. πολλοὶ γὰρ καὶ χρημάτων δυνάμενοι
 φείδεσθαι, πρὶν ἔρᾶν, ἐραδιέντες ἐκ ἔτι δύνανται
 καὶ τὰ χρήματα καταναλώσαντες, ὧν πρόθεν
 ἀπείχοντο κερδῶν, αἰχρὰ νομίζοντες εἶναι, τῶν
 23 τῶν ἐκ ἀπέχονται. πᾶς ἔν ἐκ ἐνδέχεται, σω-
 φρονήσαντα πρόθεν, αὐτοῖς μὴ σωφρονεῖν, καὶ
 δίκαια δυνήθενται πράττειν, αὐτοῖς ἀδυνατεῖν;
 πάντα μὲν ἔν ἐμοὶ γε δοκεῖ τὰ καλά καὶ τὰ
 ἀγαθὰ ἀσκητὰ εἶναι, ἐχ ἡκιστα δὲ σωφροσύνη.
 ἐν

h) *Quibus ita afficitur animus, ut virtutem cupiat, s. quibus presentibus animo, virtutis desiderio incenditur.*

i) Stephanus in Thef. Gr. L. citat. ἐκκυλισθέντας; quæ est Stobæi lectio. Eam videtur etiam in interpretatione expressisse Leunclavius: *implicitos amoribus*. Neque tamen ἐκκυλισθέντας repudiandum. Nam ut dicitur: *implicari amoribus*, sic etiam dicitur, *dare se, dedere se amoribus, ad libidines projectum esse*. Cic. Verf. I. I. *ad audendum projectus*. Quin mihi durius videtur: *ἐκκυλισθῆναι εἰς ἔρωτας*, quam *ἐκκυλισθῆναι εἰς &c.* quod melius respondere τῷ προαχθῆναι videtur. Simile illud Plutarch. Difer. A. & A. p. 56. *εἰς ἀπασαν αἰσχύνην ἐξάγονται, ad omnem turpitudinem impelluntur*. Theocrit. Idyll. XXIV, 17. *ἐξείλυθέντες ἐπὶ χθονί, προσβύτι in terram*.

LIBE
 ἢ τῶ γὰρ αὐτῶ
 ψυχῇ αἰ κούνη π
 αἰὰ τῆ ταχέστῃ
 εἰσάει. καὶ κε
 μὲν Σακράτες συ
 μέτα συμμάχῳ,
 τῶν ἐκείνῃ δ ο
 γὰν εἰς Θεττα
 μία μάχοι ἡ δ
 ὁ αὐ, δια μὲν κα
 γυακῶν θρημέ
 πῖλες καὶ τοῖς σ
 γατῶν κλακεύει
 ὑπὸ δὲ τῶ θήμε
 ὡσπερ εἰ τῶν γ
 πρῶτευσίντες α
 νος ἡμέλησεν α
 τοῦ, καὶ ἀγκ
 ἐπὶ πλεῖστα, π

k) Alcibiadis
 rum celebrata e
 pulchritudine infi
 lius l. c. p. 14.)
 clarum est: unde
 Taylor V. C. ad
 l) Phædr. IV.
 vor. Verbum Græ
 villus ad Charito
 & ἀγρόδῳ in C
 T. I. p. 55.
 m) Budæus
 recte se habet.
 suntur. cf. IV, 2

ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ σώματι συμπεφυτευμένα τῇ
 ψυχῇ αἱ ἡδοναὶ πείθεσιν αὐτὴν μὴ σωφρονεῖν,
 ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἑαυταῖς τε καὶ σώματι χα-
 ριζεσθαι. καὶ Κριτίας δὴ, καὶ Αλκιβιάδης, ἕως 24
 μὲν Σωκράτει συνήσθη, ἐδυνασθῆν, ἐκείνῳ χρω-
 μένω συμμάχῳ, τῶν μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κρα-
 τεῖν· ἐκεῖνος δ' ἀπαλλαγέντε, Κριτίας μὲν Φυ-
 γῶν εἰς Θετταλίαν, ἐκεῖ συνῆν ἀνθρώποις ἀνο-
 μία μᾶλλον ἢ δικαιοσύνη χρωμένοις. Αλκιβιάδης
 δ' αὖ, διὰ μὲν κάλλος κ) ὑπὸ πολλῶν καὶ σεμνῶν
 γυναικῶν θηρώμενος l), διὰ δὲ δύναμιν δὲ τὴν ἐν τῇ
 πόλει καὶ τοῖς συμμάχοις, ὑπὸ πολλῶν καὶ δύ-
 νατῶν κολακεύειν m) ἀνθρώπων διαθρυπτόμενος,
 ὑπὸ δὲ τῆ δῆμος τιμώμενος, καὶ ἐραδίως πρωτεύων,
 ὥσπερ οἱ τῶν γυμνικῶν ἀγῶνων ἀθληταὶ ἐραδίως
 πρωτεύοντες ἀμελεῖσι τῆς ἀσκήσεως, ἔτω κακῆ-
 νος ἡμέλησεν αὐτῶ. τοιούτων δὲ συμβάντων αὐ- 25
 τοῖν, καὶ ὠγκωμένῳ μὲν ἐπὶ γένει, ἐπηρμένῳ δ'
 ἐπὶ πλάτῳ, πεφουσημένῳ δ' ἐπὶ δυνάμει, διατε-
 θρυμ-

k) Alcibiadis pulchritudo etiam proverbio Græcorum celebrata est. Ceterum et si & pater & filius pulchritudine insignes fuere (vid. quos laudat Dorvillius l. c. p. 14.) tamen hic de patre sermonem esse clarum est: unde male de filio hunc locum capit Taylor V. C. ad Lyfiæ Orat. I.

l) Phædr. IV. 4. *filia formosa ἔ' oculis venans viros*. Verbum Græcum de utroque sexu dici notat Dorvillius ad Chariton. p. 555. Sic femina dicitur ἀγρεύειν & ἀγρεύεσθαι in Constit. Apostol. ap. Grab. Spicil. PP. T. I. p. 53.

m) Budæus malebat: κολακευόντων. Sed vulgata recte se habet. Δυνατοὶ sunt, qui usitatius δυνατοὶ dicuntur. cf. IV, 2, 6.

θρυμμένω δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ δὲ πᾶ-
 σι τῆτοις διεφθαρμένω, καὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ
 Σωκράτους γεγονότε, τί θαυμαστόν, εἰ ὑπερη-
 26 φάνω ἐγενέσθην; εἶτα, εἰ μὲν τι ἐπλημμελησά-
 την, τῆτε Σωκράτην ὁ κατηγορὸς αἰτιᾶται ὅτι
 δὲ νέω ὄντε αὐτῷ (ἠνίκα καὶ ἀγνωμονεσάτω καὶ
 ἀκρατεσάτω εἰκὸς εἶναι,) Σωκράτης παρέσχε
 σώφρονε, ἔθενός ἐπαινέσ δοκεῖ τῷ κατηγόρῳ ἄξιός
 27 εἶναι. ἔ μὴν τάγε ἄλλα ἔτω κρίνεται. τίς μὲν
 γὰρ αὐλητής, τίς δὲ καὶ κίθαρις, τίς δὲ ἄλλος
 διδάσκαλος ἱκανὸς ποιήσας τῆς μαθητῶν, εἰάν
 πρὸς ἄλλοις ἐλθόντες χεῖρας φανῶσιν, αἰτίαν
 ἔχει τῆτε; τίς δὲ πατήρ, εἰάν ὁ παῖς αὐτῷ συν-
 διατρίβων τῷ, σώφρων ἦ, ὑπερον δὲ ἄλλῳ τῷ
 συγγενόμενος, πονηρὸς γένηται, τὸν πρόσθεν
 αἰτιᾶται, ἀλλ' ἔχ ὅσω ἂν παρὰ τῷ ὑτέρῳ χεί-
 28 ρων φαίνηται, τοσῶτω μᾶλλον ἐπαινέι τὸν πρό-
 τερον; ἀλλ' οἴγε η) πατέρες αὐτοὶ συνόντες
 τοῖς υἱέσι, τῶν παιδῶν πλημμελόντων, ἐκ αἰτίας
 28 ἔχουσιν, εἰάν αὐτοὶ σωφρονῶσιν. ἔτω δὲ καὶ Σω-
 κράτην δίκαιον ἦν κρίνειν· εἰ μὲν αὐτὸς ἐποίει τί
 Φαῦλον, εἰκότως ἂν ἐδόκει πονηρὸς εἶναι· εἰ δὲ
 αὐτὸς σωφρονῶν διετέλει, πῶς ἂν δικαίως τῆς
 ἐκ ἐνέσης αὐτῷ κακίας αἰτίαν ἔχοι; ἀλλ' εἰ καὶ
 μηδὲν αὐτὸς πονηρὸν ποιοῦν, ἐκείνης Φαῦλα
 πράττοντας ὁρῶν ἐπῆνει, δικαίως ἂν ἐπετιμᾶτο.

Κρι-

η) Γε non abundat. verte: ipsi parentes, parentes
 adeo. Ceterum rescripti: ἀλλ' οἴγε πατέρες αὐτοὶ &c.
 pro vulgari αὐτοῖς. Quem enim sensum habet: αὐτοῖς
 τοῖς υἱέσι? Vitium ortum est e duplicatione sequentis
 literæ.

Κριτίαν μὲν τοῦ
 με, καὶ περὶ
 ἀφροσύνη τῶν
 πε, φαινοῦν
 ἀνδρῶν καλῶ καὶ
 πολλῶν ἄξιος φ
 πτωχῶν, ἰκετ
 ταῦτα μηδὲν
 τοῖσιν ἐχ
 γεται, τὸν Σ
 τῶν καὶ τῶν Εὐθ
 ρῶν ὁ Κριτίας
 ὡς περὶ τὰ υἱ
 σε τὸν Σωκ
 τριάντα ἔ
 το, ἀπεμ
 ἐγχαλε λέγ
 ζῶν ἐκείνῳ, κα
 κοινῇ τῶν Φ
 μείν ἐπιφ
 πύλας. ἔτ
 ποτε Σωκρά
 ἀκρίβεια ἡ
 τριάντα π
 χεῖρας ἀπ

ο) Plinius dic
 η) Noftri: e
 ap. Paulin. in
 Iosephus XV,
 ἀπομνηστικῶν
 η) De crude
 tie, cuius ope
 Xenoph. Hist.

MEXORAILL

Κριτίαν μὲν τοίνυν αἰδανόμενος ἐρῶντα Εὐθυδή- 29
 με, καὶ πειρῶντα χρῆσθαι, καθάπερ οἱ πρὸς τὰ
 ἀφροδίσια τῶν σωμάτων ἀπολαύοντες, ἀπέτρε-
 πε, Φάσκων ἀνελεύθερόν τε εἶναι καὶ ἔπρεπον
 ἀνδρὶ καλῶ καὶ γαθῶ, τὸν ἐρώμενον, ᾧ βέλεται
 πολλῶ ἀξίος φαίνεσθαι, προσαιτεῖν, ὥσπερ τῆς
 πτωχῆς, ἱκετεύοντα καὶ δεόμενον προσδεῖναι, καὶ
 ταῦτα μηδενὸς ἀγαθῶ ο), Τῷ δὲ Κριτίῳ τοῖς 30
 τοῖστοις ἐχ' ὑπακούοντος, ἐδὲ ἀποτρεπομένῃς, λέ-
 γεται, τὸν Σωκράτην, ἄλλων τὲ πολλῶν παρόν-
 των καὶ τῷ Εὐθυδήμῃ, εἰπεῖν, ὅτι ὑκὸν δοκοῖη πά-
 ρχειν ὁ Κριτίας, ἐπιθυμῶν Εὐθυδήμῳ προσκινᾶσθαι,
 ὥσπερ τὰ ὑδία τοῖς λίθοις. Ἐξ ὧν δὲ καὶ ἐμί- 31
 σει τὸν Σωκράτην ὁ Κριτίας, ὥτε καὶ ὅτε τῶν
 τριάκοντα ὧν νομοθέτης μετὰ Χαρικλέους ἐγένε-
 το, ἀπεμνημόνευσεν αὐτῶ ρ), καὶ ἐν τοῖς νόμοις
 ἔγραψε λόγων τέχνην μὴ διδάσκειν, ἐπηρεά-
 ζων ἐκεῖνῳ, καὶ ἐκ ἔχων ὅπῃ ἐπιλάβοιτο, ἀλλὰ τὸ
 κοινῇ τοῖς Φιλοσόφοις ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπιτιμώ-
 μενον ἐπιφέρειν αὐτῶ, καὶ διαβάλλων πρὸς τῆς
 πολλῆς. ἔτε γὰρ ἔγωγε ἔτε αὐτὸς τῆτο πώ- 2ε
 ποτε Σωκράτης ἤκεσα, ἔτ' ἄλλῃς Φάσκοντος
 ἀκηκοέναι ἠσθόμην. ἐδήλωσε δέ. ἐπεὶ γὰρ οἱ 32
 τριάκοντα πολλῆς μὲν τῶν πολιτῶν καὶ ἔτῆς
 χειρίζῃς ἀπέκτεινον ρ), πολλῆς δὲ προετρέποντο
 Β 2 ἀδικεῖν,

ο) Plenius dicitur : καὶ ταῦτα ποιεῖν ἀγαθῶ μηδενὸς ἔνεκα.

ρ) Nostri : *er bats ihm gedacht*. Eodem sensu est ap. Pausan. in Atticis c. 35. In bono sensu dixit Iosephus XV, 2, 2. verbum simile : τῆς χάριτος ἀπομνηθέσθαι προσδοκῶν.

q) De crudelitate XXX tyrannorum, imprimis Critiae, cuius opera & Theramenes interfectus est, vid. Xenoph. Hist. Gr. L. II. inijt.

ἀνδρῶν, ἐπὶ δὲ τῶν
 καὶ τῶν χρόνῳ
 Σωκράτους, εἰ ὑπερ-
 μῶ τι ἐπλημμελοῦσα
 τῆς αἰτίας, οἱ
 πρᾶξι μάλιστα καὶ
 Σωκράτους παρῶσθαι
 τῶν κατηγενομένων
 κριτεται. τίς μὲν
 κριτής, τίς δὲ ἄλλος
 τῶν μαθητῶν, ἐπὶ
 Φανῶν, αἰτία
 ὁ παῖς αὐτῶ συν-
 ἔφερον δὲ ἄλλῳ τι
 τῶν, τὸν πρόσθετον
 καὶ τῶν ὑστέρῳ χρο-
 νῶ ἐπαύει τὸν πρό-
 ρες αὐτοῖ συνόντες
 ἐλέντων, ἐκ αἰτίας
 ἔτω δὲ καὶ Σω-
 κράτης αὐτὸς ἐπίκει-
 τῆς εἶναι, εἰ δὲ
 τῶν ἀνδραγαθῶν τῶν
 ἔχει; ἀλλ' εἰ καὶ
 ἐκεῖνος φαίνεται
 αἰτίας ὧν ἐπιτιμῶν

est parentes, pater
 ὅτι πατήρ αὐτοῦ
 sensum habet : in
 duplicatione sequitur

αἰδικεῖν, εἶπε πρὸς ὁ Σωκράτης, ὅτι θαυμάσιόν οἱ γ) δοκεῖ εἶναι, εἴ τις γενόμενος βροῶν ἀγέλης νομεύς, καὶ τὰς βῆς ἐλάττεσ τε καὶ χεῖρεσ ποιῶν μὴ ὁμολογοῖη κακὸς βεκόλος εἶναι. ἔτι δὲ θαυμαστότερον, εἴ τις προσάτης γενόμενος πόλεωσ, καὶ
 33 ποιῶν τῆσ πολίτας ἐλάττεσ καὶ χεῖρεσ, μὴ αἰσχύνοιτο, μηδ' οἴοιτο κακὸς εἶναι προσάτης τῆσ πόλεωσ. ἀπαγγελθέντος δὲ αὐτοῖσ τῆσ, καλέσαντες ὁ, τε Κριτίας, καὶ ὁ Χαρικλῆσ τὸν Σωκράτην, τὸν τε νόμον ἐδεικνύτην αὐτῶ, καὶ τοῖσ νέοισ ἀπειπέτην μὴ διαλέγεσθαι. ὁ δὲ Σωκράτης ἐπήρετο αὐτῶ, εἰ ἐξείη πυνθάνεσθαι, εἴτι
 34 ἀγνοοῖτο τῶν προηγορευμένων τῶ δὲ φάτην s). ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, παρεσκευάσμαι μὲν πείθεσθαι τοῖσ νόμοισ· ὅπως δὲ μὴ δι' ἀγνοίαν λάθω τι παρανομήσασ, τῆτο βέλομαι σαφῶσ μαθεῖν παρ' ὑμῶν, πότερον τὴν τῶν λόγων τέχνην σὺν τοῖσ ὀρθῶσ λεγομένοισ εἶναι νομίζοντεσ, ἢ σὺν τοῖσ μὴ ὀρθῶσ, ἀπέχεσθαι κελεύετε αὐτῆσ. εἰ μὲν γὰρ σὺν τοῖσ ὀρθῶσ, δῆλον ὅτι ἀφεκτέον εἴη τῆ ὀρθῶσ λέγειν. εἰ δὲ σὺν τοῖσ μὴ ὀρθῶσ, δῆλον ὅτι
 35 πειρατέον ὀρθῶσ λέγειν. καὶ ὁ Χαρικλῆσ ὀργιθεῖσ αὐτῶ, ἐπειδὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατεσ, ἀγνοεῖσ, τάδε σοι εὐμαθέσσερα ὄντα προηγορευόμεν, τοῖσ νέοισ ὅλωσ μὴ διαλέγεσθαι. καὶ ὁ Σωκράτης. ἴνασ τοίνυν, ἔφη, μὴ ἀμφίβολον ἦ, ὡσ ἄλλο τι ποιῶ ἢ τὰ προηγορευμένα, ὀρίσατέ μοι, μέχρι πόσων
 ἐτῶν

r) Ex emendatione H. Stephani, Leuncl. & Wels recepere pro vulg. σοί.

s) Vir doctus in Obs. Misc. Belg. Tom. III. p. 430. malebat: τῶ δ' ἐφάτην.

ἐτῶν δὲ νομίζον
 ὁ Χαρικλῆσ, ὅσ
 ἔξει, ὡσ ἔπει
 νεώτεροισ τρεῖσ
 ἔφη, ἢ παλιῶ
 ὅσασ παλιῶ;
 ἀλλὰ τοι σὺ γὰ
 ἔχει τὰ πλεῖσ
 μηδ' ἀπεκροῖ
 τὰ γὰ ἐξέτασ
 Κριτίας; καὶ τ
 ὁ δὲ Κριτίας, α
 εἴηται, ὡ Σώ
 τεκνίων καὶ τ
 ἢ κατετατ
 ἐκεῖ, ἔφη ὁ Σ
 τῆ τε δικαίω
 δικαίω. καὶ μ
 βεκόλων γὰ
 σὺ ἐλάττεσ
 ἐγείετο, ὅτι
 βροῶν λόγου),
 ἐν ἡ συνείσασ
 καὶ ὡσ ἔχον π
 ἂν ἔγχαγε, μη
 τῆ μὴ ἀρεσκον
 καὶ ἀρεσκοντοσ
 χροῖν ἀμιλεσ
 ἀμμιλεσ πρεσ
 κρεῖτεσ συνοτεσ

t) vid. §. 32.
u) Non cum

ἐτῶν δεῖ νομίζειν νέος εἶναι τὰς ἀνδρώπας. Καὶ
 ὁ Χαρικλῆς, ὅσα περ, εἶπε, χρόνος βεβηύειν ἐκ
 ἕξει, ὡς ἔπω φρονίμοις ἔσι μηδὲ σὺ διαλέγῃς 36
 νεώτεροις τριάκοντα ἐτῶν. μηδὲ ἂν τι ὠνῶμαι,
 ἔφη, ἢν πωλῆ νεώτερος τριάκοντα ἐτῶν, ἔρωμαι
 ὅπως πωλεῖ; ναὶ τὰ γε τοιαῦτα, ἔφη Χαρικλῆς·
 ἀλλὰ τοι σὺ γε, ὦ Σώκρατες, εἰώθας, εἰδὼς πῶς
 ἔχει τὰ πλείστα, ἐρωτᾷν. ταῦτα ἔν μὴ ἐρώτα.
 μηδ' ἀποκρίνωμαι ἔν, ἔφη, ἂν τις με ἐρωτῶν
 τάχα ἐξετάσῃ, πῶ οἰκεῖ Χαρικλῆς, ἢ πῶ ἐσι
 Κριτίας; ναὶ τὰ γε τοιαῦτα, ἔφη ὁ Χαρικλῆς.
 ὁ δὲ Κριτίας, ἀλλὰ τῶν δε τοί σε ἀπέχεσθαι, ἔφη, 37
 δεήσει, ὦ Σώκρατες, τῶν σκυτέων, καὶ τῶν
 τεκτόνων καὶ τῶν χαλκέων. καὶ γὰρ οἶμαι αὐτὸς
 ἤδη κατατετρίφθαι διαθρυλλεμένος ὑπὸ σε.
 ἔκῃν, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ τῶν ἐπομένων τέτοις,
 τῶ τε δικαίῃ, καὶ τῶ ὀσίῃ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 δικαίων. καὶ μὰ δι', ἔφη ὁ Χαρικλῆς, καὶ τῶν
 βεκόλων γε· εἰ δὲ μὴ, φυλάττω, ὅπως μὴ καὶ
 σὺ ἐλάττωσ τὰς βῆς ποιήσης. ἔνθα καὶ δῆλον 38
 ἐγένετο, ὅτι, ἀπαγγελθέντος αὐτοῖς τῶ περιτῶν
 βοῶν λόγῳ), ὠργίζοντο τῶ Σωκράτει· οἷα μὲν
 ἔν ἢ συνσχία ἐγεγόνει Κριτία πρὸς Σωκράτην, 39
 καὶ ὡς εἶχον πρὸς ἀλλήλους, εἴρηται. Φαίην δ'
 ἂν ἔγωγε, μηδενὶ μηδεμίαν εἶναι παιδείυσιν παρὰ
 τῶ μὴ ἀρέσκοντος. Κριτίας δὲ καὶ Αλκιβιάδης
 ἐκ ἀρέσκοντος αὐτοῖς Σωκράτης ὠμιλησάτην, ὃν
 χρόνον ὠμιλείτην αὐτῶ, ἀλλ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς
 ὠρμηκότε προεσάναι τῆς πόλεως· ἔτι γὰρ Σω-
 κράτης συνόντες ἐκ ἄλλοις τισὶ u) μᾶλλον ἐπε-
 χείρισεν

B3

χειρισεν

ε) vid. §. 32.

u) Non cum aliis ullis. tis post adiectiva fere habet

χείρην διαλέγεσθαι ἢ τοῖς μάλιστα πράττεσι τὰ
 40 πολιτικά. λέγεται γὰρ Αλκιβιάδην, πρὶν εἴκο-
 σιν ἐτῶν εἶναι, Περικλεῖ ἐπιτρόπῳ μὲν ὄντι ἑαυ-
 τῆ, προσάτη δὲ τῆς πόλεως, τοιαύδε διαλεχθῆναι
 41 περὶ νόμων· εἶπέ μοι, Φάναί, ὦ Περικλεῖς, ἔχουσ
 ἂν με διδάξαι, τί ἐστὶ νόμος; πάντως δήπερ, Φά-
 ναι τὸν Περικλέα. δίδαξον δὴ πρὸς τῶν θεῶν,
 Φάναί τὸν Αλκιβιάδην ὡς ἔγωγ' ἀκέρων τινῶν
 ἐπαινεμένων, ὅτι νόμιμοι ἄνδρες εἰσὶν, οἷμα μὴ
 42 τὰ, τί ἐστὶ νόμος. ἀλλ' ἐδέν τι χαλεπῆς πράγμα-
 τος ἐπιθυμεῖς, ὦ Αλκιβιάδη, Φάναί τὸν Περικ-
 κλέα, βεβλόμενος γινῶναι τί ἐστὶ νόμος, πάντες
 γὰρ ἔστοι νόμοι εἰσὶν, ἕς τὸ πλῆθος συνελθόν
 καὶ δοκιμάσαν ἔγραψε, Φράζον, ἅ, τε δεῖ ποιεῖν,
 καὶ ἅ μὴ. πότερον δὲ τὰγαθὰ ἐνόμισαν δεῖν
 ποιεῖν, ἢ τὰ κακὰ; τὰγαθὰ νῆ δία, Φάναί, ὦ
 43 μαιράκιον, τὰ δὲ κακὰ, ἔ. εἰάν δὲ μὴ πλῆθος,
 ἀλλ' (ὡσπερ ὅπερ ὀλιγαρχία ἐστίν) ὀλίγοι συνελ-
 θόντες γράψωσιν, ὅ, τι χρὴ ποιεῖν, ταῦτα τί
 88 ἐστὶ; πάντα, Φάναί, ὅσα δ' ἂν τὸ κρατῆν τῆς
 πόλεως, βεβλωσάμενον, ἅ χρὴ ποιεῖν, γράψῃ,
 νόμος καλεῖται. καὶ ἂν τύραννος ἐν κρατῶν τῆς
 πόλεως γράψῃ τοῖς πολίταις, ἅ χρὴ ποιεῖν, καὶ
 98 ταῦτα νόμος ἐστὶ; καὶ ὅσα τύραννος ἄρχων, Φά-
 44 ναι, γράφει, καὶ ταῦτα νόμος καλεῖται. βία δὲ,
 Φάναί, καὶ ἀνομία τί ἐστὶν, ὦ Περικλεῖς; ἅρ' ἔχ
 ὅταν ὁ κρείττων τὸν ἥττω μὴ πείσας, ἀλλὰ βια-
 σάμενος

bet vim intendendi. Sic §. 42. ἐδέν τι χαλεπῆς πρ. ε.
 euris rem plane nihil difficultatis habentem. Callim.
 H. in L. P. v. 77. διψάσας δ' ἄφατόν τι. v. 58. πάλυ τι φίλατο.

LIBE
 πύμενος ἀναγκάσ
 ἔμοι γε δοκεῖ, Φάνα
 τύραννος μὴ περ
 ποιῆν γράψων, α
 Περικλέα. αὐτῶν
 μὴ πείσας γράφε
 πλῆθος μὴ πείσο
 πότερον βίαν Φ
 δοκεῖ, Φάναί τ
 ἀναγκάζει τὰ
 βία μάλιν ἢ νόμ
 πλῆθος κρατῆ
 γράφει μὴ πείσο
 μάλα τοι, Φά
 καὶ ἡμῆς τιλα
 ἡμῶν τοιαῦτα
 ζήματα, αὐτῶν
 τὸν δὲ Αλκιβιάδ
 τότε συνεγείμα
 τα ἡδῶν. ἐπεὶ
 ναν ὑπέλασον κ
 εἰ προσήσαν (
 εἴτε προσελθῶν
 μνοι, ἢ ἔσαντο)
 ὡσπερ ἐνεκεν κα
 Κριτων τε Σακερ
 καὶ Χαιρεεζάτης

2) v. ad II. 4. 4

γ) Gracchus egr
 Cum in hoc genere
 quam in reliquis vis

σάμενος ἀναγκάσει ποιεῖν, ὅ, τι ἂν αὐτῷ δοκῆ;
 ἔμοι γε δοκεῖ, Φάναί τὸν Περικλέα. καὶ ὅσα ἄρα
 τύραννος μὴ πείσας τὰς πολίτας ἀναγκάζει
 ποιεῖν γράφων, ἀνομία ἐστί; δοκεῖ μοι, Φάναί τὸν
 Περικλέα. ἀνατίθεμαι x) γάρ τοι, ὅσα τύραννος
 μὴ πείσας γράφει, νόμον εἶναι. ὅσα δὲ οἱ ὀλίγοι τὰς 45
 πολλὰς μὴ πείσαντες, ἀλλὰ κρατῶντες γράφουσι,
 πότερον βίαν φῶμεν, ἢ μὴ φῶμεν εἶναι; πάντα
 δοκεῖ, Φάναί τὸν Περικλέα, ὅσα τις μὴ πείσας
 ἀναγκάζει τινὰ ποιεῖν, εἴτε γράφων, εἴτε μὴ,
 βία μᾶλλον ἢ νόμος εἶναι. καὶ ὅσα ἄρα τὸ πᾶν
 πλῆθος κρατῶν τῶν τὰ χεῖματα ἐχόντων,
 γράφει μὴ πείσαν, βία μᾶλλον ἢ νόμος ἂν εἴη;
 μάλα τοι, Φάναί τὸν Περικλέα, ὦ Αλκιβιάδη. 46
 καὶ ἡμεῖς τηλικῶτοι ὄντες, δεινοὶ τὰ τοιαῦτα
 ἦμεν. τοιαῦτα γὰρ καὶ ἐμελετῶμεν καὶ ἐσοφ- 12
 ζόμεθα, οἷάπερ καὶ σὺ νῦν ἐμοὶ δοκεῖς μελετᾶν
 τὸν δὲ Αλκιβιάδην Φάναί. εἶδε σοι, ὦ Περικλείς,
 τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σαυτῶν) ταῦ-
 τα ἦδα. ἐπεὶ τοίνυν τάχιστα τῶν πολιτευομέ- 47
 νων ὑπέλαβον κρείττονες εἶναι, Σωκράτει μὲν ἐκ
 ἔτι προσήεσαν (ἔτε γὰρ αὐτοῖς ἄλλως ἤρεσκεν
 εἴτε προσελθοῖεν, ὑπὲρ ὧν ἡμάρτανον ἐλεγχο-
 μενοι, ἤχθοντο) τὰ δὲ τῆς πόλεως ἐπραττον,
 ὡνπερ ἔνεκεν καὶ Σωκράτει προσῆλθον. ἀλλὰ 48
 Κρίτων τε Σωκράτης ἦν ὁμιλητής, καὶ Χαιρεφῶν,
 καὶ Χαιρεκράτης, καὶ Σιμμίας, καὶ Κέβης, καὶ

B 4

Φαίδων

x) v. ad II, 4, 4.

y) Gracifimus egregius superlativi pro comparativo.
 Cum in hoc genere te ipse superares, cum studiosior esses,
 quam in reliqua vita fuisti, aut quam nunc es.

μάλα πράττειται
 λαβάνη, πρὸς τὴν
 τριτῶν μὲν ὄντι ἐπι-
 τασθε διαλεχθῆναι
 Περικλείς, ἔχου-
 ταντας δὴπε, Φά-
 νη πρὸς τῶν θεῶν,
 ἔργῳ ἀκούων τινῶν
 εἶσιν, οἷμαι μὴ
 εἶπε, τὸν μὴ εἶδο-
 χαλεπὲν πράγμα
 Φάναί τὸν Περικ-
 εἶ νόμος, πάντες
 πλῆθος συνελθοῖ-
 α, τεδοῖ ποιεῖν
 αὐτὰ ἐνόμισαν δὲ
 ἢ δία, Φάναί, ὦ
 ἂν δὲ μὴ πλῆθος,
 εἶν) ὀλίγοι συνελ-
 ποιῶν, ταῦτα π-
 ἂν τὸ κρατῶν τῆ-
 ρη ποιῶν, γράφ-
 νος ἐν κρατῶν τῆ-
 ἢ χεῖ ποιῶν, κα-
 ανος ἄρχων, Φα-
 καλεῖται. Φάναί
 Περικλείς; ἀρ-
 πείσας, ἀλλὰ βί-
 σάμεναι

ἂν τι χαλεπὸν ἔ-
 habentem. Calli-
 v. 58. πάλιν πρὸς

Φαίδων δὲ, καὶ ἄλλοι, οἱ ἐκείνῳ συνῆσαν, ἔχ' ἵνα
 δημηγορικοὶ ἢ δίκαιικοὶ γένοιντο, ἀλλ' ἵνα καλοὶ
 τε καὶ γαστροὶ γεγόμενοι, καὶ οἴκῳ, καὶ οἰκέταις,
 καὶ οἰκείοις, καὶ φίλοις, καὶ πόλει, καὶ πολίταις
 δύναιντο καλῶς χρῆσθαι. καὶ τῶν ἐδείς ἔτε
 νεώτερος ἔτε πρεσβύτερος ὢν, ἔτ' ἐποίησε κα-
 49 κὸν ἐδὲν, ἔτ' αἰτίαν ἔχεν. ἀλλὰ Σωκράτης γ',
 ἔφη ὁ κατήγορος, τὸς πατέρας προπηλακίζειν
 ἐδίδασκε, πείθων μὲν τὸς συνόντας αὐτῷ, σο-
 φωτέρους ποιεῖν τῶν πατέρων, Φόσκων δὲ κατὰ
 νόμον ἐξεῖναι παρανομίας ἐλόντι καὶ τὸν πατέρα
 δῆσαι, τεκμηρίῳ τῶν χρόνων, ὡς τὸν ἀμα-
 θέστερον ὑπὸ τῶν σοφωτέρων νόμιμον εἶη δεδέσθαι.
 50 Σωκράτης δὲ τὸν μὲν ἀμαθίας ἕνεκα δεσμεύον-
 τα δικάϊως ἂν καὶ αὐτὸν ᾤετο δεδέσθαι ὑπὸ τῶν
 ἐπισαμένων, ἀ μὴ αὐτὸς ἐπίσασται καὶ τῶν
 τοιούτων ἕνεκα πολλάκις ἐσκόπει, τί διαφέρει
 μανίας ἀμαθίας καὶ τὸς μὲν μαινομένους ᾤετο
 συμφερόντως ἂν δεδέσθαι καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς φί-
 51 λοῖς, τὸς δὲ μὴ ἐπισαμένους τὰ δεόντα, δικάϊως
 ἂν μαιθάνειν παρὰ τῶν ἐπισαμένων. ἀλλὰ Σω-
 κράτης γε, ἔφη ὁ κατήγορος, ἔμνον τὸς πατέ-
 ρας, ἀλλὰ καὶ τὸς ἄλλους συγγενεῖς ἐποίησε ἐν
 αἰτιμία εἶναι παρὰ τοῖς αὐτῷ συνῆσι, λέγων, ὡς
 ἔτε τὸς κάμνοντας, ἔτε τὸς δικάζομένους οἱ συγ-
 γενεῖς ὠφελῶσιν, ἀλλὰ τὸς μὲν οἱ ἰατροὶ, τὸς δὲ
 52 οἱ συνδικεῖν ἐπισαμένοι. ἔφη δὲ καὶ περὶ τῶν φί-
 λων αὐτὸν λέγειν, ὡς ἐδὲν ὄφελος εὖνης εἶναι,
 εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται· μόνους δὲ Φόσκων
 αὐτὸν ἀξίους εἶναι τιμῆς τὸς εἰδότας τὰ δεόντα,
 καὶ ἐρμηνεύσαι δυναμένους. ἀναπειθόντα ἔν τὸς
 νέους

τὸς αὐτῷ,
 ἄλλους ἰκανοὺς
 γὰρ τὸς αὐτῷ
 τὸς ἄλλους ἐν
 μὲν καὶ περὶ
 γινῶν τε, καὶ
 πρὸς τῶν
 ἢ μόνον γινῶν
 ἀνθρώπων τ
 σπ. ἔλεγε δὲ
 τῶν μάλιστα
 ἢ καὶ αὐτῶν
 παρέχει 2)
 τῶν καὶ
 παρέχει
 ἀποτέμεν
 τῶν δὲν αὐτῷ
 ἐν τῶν ζῶματι
 τάτα, οἷον
 δὲ πολὺ μᾶ
 τῶν ζῶματι
 κατατέμεν
 αἰτιμῶν ἐστὶ
 Φρονημάτων
 εἶναι τε ὑπὸ τῶν
 ἢ ἄλλων τῶν
 καὶ πιστεύον
 καὶ βέλους
 2) int. ἐστὶ
 3) Prettus pr
 det a πιστεύον.

νέες αὐτόν, ὡς αὐτὸς εἶη σοφώτατός τε, καὶ
 ἄλλος ἰκανώτατος ποιῆσαι σοφῆς, ἕτω διατιθέ-
 ναι τῆς αὐτῷ συνόντας, ὥστε μηδαμῆ παρ' αὐτοῖς
 τῆς ἄλλης εἶναι πρὸς ἑαυτὸν ἔγω δὲ αὐτὸν οἶδα 53
 μὲν καὶ περὶ πατέρων τε, καὶ τῶν ἄλλων συγ-
 γενῶν τε, καὶ περὶ φίλων ταῦτα λέγονται καὶ
 πρὸς τέτοις γε, διότι τῆς ψυχῆς ἐξελεύσεως, ἐν
 ἧ μόνῃ γίνεται φρόνησις, τὸ σῶμα τῆ οἰκειοτάτῃ
 ἀνθρώπου τὴν ταχίστην ἐξενέγκαντες ἀφανίσθη-
 σιν. ἔλεγε δὲ, ὅτι καὶ ζῶν ἕκαστος ἑαυτῷ, ὃ πάν- 54
 των μάλιστα φιλεῖ, τῆ σώματος ὃ, τι ἂν ἀχρεῖον
 ἢ καὶ ἀνωφελές, αὐτὸς τε ἀφαιρῆ καὶ ἄλλω
 παρέχει z). αὐτοὶ τὲ γε αὐτῶν ὄνυχάς τε καὶ
 τρίχας καὶ τύλῃς ἀφαιρῶσι, καὶ τοῖς ἰατροῖς
 παρέχουσι μετὰ πόνων τε καὶ ἀλγηδόνων καὶ
 ἀποτέμνειν καὶ ἀποκάειν, καὶ τῆτε χάριν οἶον-
 ται δεῖν αὐτοῖς καὶ μισθὸν τίνειν καὶ τὸ σῖαλον
 ἐκ τῆ σώματος ἀποπτύσειν, ὡς δύνανται, πορρω-
 τάτω, διότι ὠφελῆ μὲν ἔδεν αὐτῆς ἐνὸν, βλάπτει 55
 δὲ πολὺ μᾶλλον. ταῦτα ἔν ἔλεγεν, ἔ τὸν μὲν πα-
 τέρα ζῶντα κατορύττειν διδάσκων, ἑαυτὸν δὲ
 κατατέμνειν ἄλλ' ἐπιδεικνύων, ὅτι τὸ ἄφρον,
 ἀτιμὸν ἐστὶ καὶ παρεκάλει ἐπιμελεῖσθαι τῆ ὡς
 φρονιμώτατον εἶναι, καὶ ὠφελιμώτατον, ὅπως
 εἴαν τε ὑπὸ πατρὸς, εἴαν τε ὑπὸ ἀδελφῆ, εἴαν τε
 ὑπ' ἄλλου τινὸς βέληται τιμᾶσθαι, μὴ, τῷ οἰκεῖος
 εἶναι πιτεύων a), ἀμελῆ, ἀλλὰ πειράται, ὑφ' ὧν
 εἴαν βέλοιο τιμᾶσθαι, τέτοις ὠφέλιμος εἶναι

B 5

ἔφη

z) int. ἀπὸ κοινῆ: ἀφαρῆν.

a) Fretus propinquitate. Nominativus οἰκεῖος pen-
det a πιτεύων. v. ad c. 1. §. 9.

56 ἔφη δ' αὐτὸν ὁ κατήγορος καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων ποιητῶν ἐκλεγόμενον τὰ πονηρότατα, καὶ τέτοις μαρτυρίαις χρώμενον, διδάσκειν τὰς συνόντας κακέρχους εἶναι καὶ τυραννικὰς. Ησίοδος b) μὲν τὸ,

Ἔργον δ' ἔδεν ὄνειδος, ἀεργεῖν δὲ τ' ὄνειδος.

τέτοιο δὲ λέγειν αὐτὸν, ὡς ὁ ποιητὴς κελεύει μηδενὶς ἔργον, μήτε ἀδικεῖν, μήτε ἀισχεῖν ἀπέχεσθαι,

57 ἀλλὰ καὶ ταῦτα ποιεῖν ἐπὶ τῷ κέρδει. Σωκράτης δ' ἐπειδὴ ὁμολογήσατο τὸ μὲν ἐργάτην εἶναι, ὠφέλιμον τε ἀνθρώπῳ καὶ ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀργὸν, βλαβερόν τε καὶ κακόν, καὶ τὸ μὲν ἐργάζεσθαι ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀργεῖν κακόν. τὰς μὲν ἀγαθὸν τι ποιοῦντας ἐργάζεσθαι τε, ἔφη, καὶ ἐργάτας ἀγαθὰς εἶναι. τὰς δὲ κυβεύοντας, ἢ τι ἄλλο πονηρὸν καὶ ἐπιζήμιον ποιοῦντας, ἀργὰς ἀπεικάλει. ἐκ δὲ τῶν ὀρθῶς ἀνέχοι τὸ

Ἔργον δ' ἔδεν ὄνειδος, ἀεργεῖν δὲ τ' ὄνειδος.

58 τὸ δὲ Ὀμήρου c), ἔφη ὁ κατήγορος, πολλάκις αὐτὸν λέγειν, ὅτι Ὀδυσσεύς

Ὀντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κίχρη,

Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παρασάς

Δαιμόνι, ἔ σε ἔοικε κακὸν ὡς δειδίστεσθαι,

Ἀλλ' αὐτὸς τε κάθησο, καὶ ἄλλους ἴδρευε λαῶς.

Ὀν d) δ' αὖ δῆμα τ' ἄνδρα ἴδει, βοῶντά τ' ἑφεύροι,

Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ

Δαιμόνι,

b) Εργ. καὶ Ημερ. v. 311.

c) Iliad. β'. 189. f.

d) Ibid. v. 198. f.

Δαιμόνι, ἀτρε
Οἱ οὖν φέρει

Οὐτε ποτ' ἐ

Ταῦτα δὲ αὐτ

τοῦ παιδείας

κράτης δ' ἐ

γ' ὡν ἄπο δὲ

τε λόγῳ μίτε

τεύματι, μίτε

δέν, βοῶντά

καὶ θρασυῶς

παῖν πλεονα

της γε, τῶν

τικός καὶ φιλ

ἐπιθυμητάς

πάποτε μισ

πῶσιν ἀφθ

μικρὰ μέρη,

λὲ τῶς ἀλλ

ἐνέως, δημο

δύσιν, ἐν τῷ

γε καὶ περὶ

πόλει παρὰ

κεοαμμονίαν,

χμας μὲν γὰρ

της ἐν Δαιμό

e) Huius la

tarch, in παρὰ

κωλῆα autem

quo pueri nua

Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκχε,
Οἱ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ
ἀναλκις,

Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρτίθμιος, ἔτ' ἐνὶ βελῆ.

Ταῦτα δὲ αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι, αἷς ὁ ποιητὴς ἐπαι-
νοῖη παῖεσθαι τὰς δημότας καὶ πένητας. Σω- 59
κράτης δ' ἐ ταῦτ' ἔλεγεν (καὶ γὰρ ἑαυτὸν ἔτω
γ' ἂν ἄετο δεῖν παῖεσθαι) ἀλλ' ἔφη, δεῖν τὰς μή-
τε λόγῳ μήτε ἔργῳ ὠφελίμως ὄντας, μήτε στρα-
τεύματι, μήτε πόλει, μήτε αὐτῷ τῷ δήμῳ, ἔτι
δεοί, βοηθεῖν ἰκανῶς, ἄλλως τ' εἶναι πρὸς τέτῳ
καὶ θρασεῖς ὡσι, πάντα τρόπον κωλύεσθαι, καὶ
πάνυ πλέσιοι τυγχάνωσιν ὄντες. ἀλλὰ Σωκρά- 60
της γε, τάναντία τέτων, φανερός ἦν καὶ δημο-
τικός καὶ φιλόανδρος ὢν. ἐκεῖνος γὰρ πολλὰς
ἐπιθυμητὰς καὶ ἀστὲς καὶ ξένους λαβῶν, ἐδέονα
πώποτε μισθὸν τῆς συνουσίας ἐπράξατο, ἀλλὰ
πᾶσιν ἀφθόνως ἐπήρκει τῶν ἑαυτῶν ὢν τινες
μικρὰ μέρη, παρ' ἐκείνους προῖκα λαβόντες, πολ-
λὰ τοῖς ἄλλοις ἐπώληεν, καὶ ἐκ ἦσαν, ὡσπερ
ἐκεῖνος, δημοτικοί. τοῖς γὰρ μὴ ἔχουσι χρήματα
διδόνα, ἐκ ἠθέλον διαλέγεσθαι. ἀλλὰ Σωκράτης 61
γε καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἀνθρώπους κόσμον τῆ
πόλει παρεῖχε, πολλῶ μᾶλλον ἢ Λίχας τῆ Λα-
κεδαιμονίων, ὃς ὀνομασθὸς ἐπὶ τέτῳ γέγονε. Λί-
χας μὲν γὰρ ταῖς γυμνοπαιδίαις τὰς ἐπιδημῶν-
τας ἐν Λακεδαιμονίᾳ ξένους ἐδείπνιζε e). Σωκράτης
δὲ

e) Huius λειτουργίας cum laude mentio fit ap. Plu-
tarch. in παραγγελμ. πολιτ. p. 823. ed. Wechel. γυμνο-
παιδία autem ludus fuit Spartanus, inprimis solemnis,
quo pueri nudi saltabant. v. Plato de Legg. I. p. 633.
Pausan.

- δὲ διὰ παντός τῷ βίῃ τὰ ἑαυτῷ δαπανῶν τὰ μέγιστα πάντας τῶν βελομένων ὠφέλει. βελτίους γὰρ ποίων τῶν συγγιγνομένων ἀπέπεμπεν.
- 62 ἔμοι μὲν δὴ Σωκράτης, τοιοῦτος ὢν, ἐδόκει τιμῆς ἀξίος εἶναι τῇ πόλει μᾶλλον ἢ θανάτου· καὶ κατὰ τῶν νόμων δὲ σκοπῶν ἂν τις, τῶν εὐροι.
- Κατὰ γὰρ τῶν νόμων, εἴαν τις φανερός γένηται κλέπτων, ἢ λωποδυτῶν, ἢ βαλαντιοτομῶν, ἢ τοιχορυχῶν, ἢ ἀνδραποδιζόμενος, ἢ ἱεροσυλῶν, τέτοις f) θάνατός ἐστιν ἢ ζημία· ὢν ἐκείνος πάντων
- 63 ἀνθρώπων πλεῖστον ἀπέχευεν. ἀλλὰ μὴν τῇ πόλει γε ἔτε πολέμου κακῶς συμβάντος, ἔτε σάσεως, ἔτε προδοσίας, ἔτε ἄλλου κακῆς ἔδενός ποτε αἴτιος ἐγένετο. ἐδὲ μὴν ἴδια γε ἔδεναι ποτε ἀνθρώπων ἔτε ἀγαθῶν ἀπεξέρησεν, ἔτε
- κακοῖς

Pausan. L. III. c. 11. Lucianus de saltatione c. 12. & ibi Gravius, & qui ab eo citantur, M. Solanus & Gesnerus. Scripsi autem *γυμνοπαιδείαις* non *γυμνοπαιδείαις*, ut est in vulgg. vitiose. Nam in optimis Thucydidis, Platonis, Luciani, Plutarchi, Pausaniæ editionibus est *ε*, non *ει*. quin Suidas distinguit inter *γυμνοπαιδείαν* & *γυμνοπαιδίαν*, ita, ut illa sit palaestra, in qua Lycurgus iusserit nudos exerceri pueros, hæc autem saltatio nudorum puerorum. Illud autem nihil interest, utrum *γυμνοπαιδία* an *γυμνοπαιδία* scribatur, quæ scriptura posterior est ap. Platonem & aliis in libris. Nam etsi *παιδία* scribendum est non *παιδία*, ut est vitiose interdum in libris editis, tamen in composito accentus retrahi potest, ut fit etiam in aliis. Ceterum *γυμνοπαιδείαις* dicitur, ut ap. Latinos: *ludis*, pro, die ludorum, sic, pro tempore illorum ludorum.

f) *Tis - τέτοις*. non raro pluralis ponitur post *τις*, si habere potest vim pluralis, ut hic.

κακοῖς περιβ...
 ἰαν ἔδενός πο...
 τῇ γα... ὅς
 ἐν τῇ γα...
 πείων τῶν...
 ἀντι δὲ τῶν...
 μεις αὐτῶν...
 τῶν πονηρῶν...
 πείων, τῶν...
 ἀρετῆς, ἢ...
 τρέπων ἐπι...
 μεγάλῃς ἀξί...

 Qualis Est

 Ὅς δὲ...
 τὰ με...
 τὰ δὲ καὶ...
 ὅποια ἂν...
 τῶν θεῶν...
 ἢ Πυθ...
 ἢ ποιῶν ἢ...
 πείας, ἢ...
 Πύθια νόμο...

 ε) ἀκατέλεστον
 respondet τῷ...
 prius refertur

κακοῖς περιέβαλεν· ἀλλ' ἔδ' αἰτίαν τῶν εἰρημέ-
νων ἔδενός πάποτ' ἔσχε. πῶς ἔν' ἔνοχος ἂν εἴη 64
τῇ γραφῇ, ὅς ἀντί μὲν τῆ μὴ νομίζειν θεός, (ὡς
ἐν τῇ γραφῇ ἐγγέγραπτο,) Φανερός ἦν θερα-
πεύων τῆς θεός μάλιστα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων·
ἀντί δὲ τῆ διαφθεῖρειν τῆς νέες, (ὁ δὲ ὁ γραψά-
μενος αὐτὸν ἠτιάτο,) Φανερός ἦν, τῶν συνόντων
τῆς πονηραῖς ἐπιθυμίας ἔχοντας, τέτων μὲν
παύων, τῆς δὲ καλλίσης καὶ μεγαλοπρεπεσάτης
ἀρετῆς, ἣ πόλεις τὲ καὶ οἴκους εὖ οἰκῶσι, προ-
τρέπων ἐπιθυμῆν ταῦτα δὲ πράττων, πῶς ἔ
μεγάλῃς ἀξίος ἦν τιμῆς τῇ πόλει;

CAPVT III.

*Qualis Es verbis Es factis totaque
vita Socrates fuerit.*

Ὡς δὲ δὴ ὠφελεῖν ἔδοκει μοι τῆς ζυόντας,
τὰ μὲν ἔργα δεικνύων ἑαυτὸν οἶος ἦν,
τὰ δὲ καὶ διαλεγόμενος, τέτων a) δὴ γράψω,
ὅποσα ἂν διαμνημονεύσω. τὰ μὲν τοίνυν πρὸς
τῆς θεός Φανερός ἦν καὶ ποιῶν καὶ λέγων,
ἥπερ ἡ Πυθία ἀποκρίνεται τοῖς ἐρωτῶσι, πῶς
δεῖ ποιεῖν ἢ περὶ θυσίας, ἢ περὶ προγόνων θερα-
πειίας, ἢ περὶ ἄλλῃ τινός τῶν τοιούτων. ἥτε γὰρ
Πυθία νόμῳ πόλεως, ἀναιρεῖ, ποιῶντας εὐσεβῶς
ἂν

a) ἀνακόλѳον est in his verbis. Nam τέτων non
respondet τῷ ὡς, cui tamen respondere debebat, sed
potius refertur ad τὰ μὲν - τὰ δὲ.

ἂν ποιῆν. Σωκράτης τε ἔτω καὶ αὐτὸς ἐποίει,
 καὶ τοῖς ἄλλοις παρήνει τὰς δὲ ἄλλως πως ποιῆ-
 2 τας περιέρχες καὶ ματαίως ἐνόμιζεν εἶναι. καὶ
 εὐχετο δὲ πρὸς τὰς θεὰς ἀπλῶς τὰ γὰρ δὲ δι-
 δόναι, ὡς τὰς θεὰς κάλλιπα εἰδότας b), ὅποια
 ἀγαθὰ εἰσι τὰς δὲ εὐχομένους χρυσίον, ἢ ἀργύ-
 ριον, ἢ τυραανίδα, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐδὲν
 3 διάφορον ἐνόμιζεν εὐχεσθαι, ἢ εἰ κυβείαν, ἢ μά-
 χην, ἢ ἄλλο τι εὐχόντο τῶν φανερώς ἀδήλων,
 ὅπως ἀποβήσοιτο. θυσίας δὲ θυῶν μικραῖς ἀπὸ
 μικρῶν, ἐδὲν ἠγείτο μεῖζον τῶν ἀπὸ πολλῶν
 καὶ μεγάλων πολλὰ καὶ μεγάλα c) θυόντων.
 ἔτε γὰρ τοῖς θεοῖς ἔφη καλῶς ἔχειν, εἰ ταῖς
 μεγάλαις θυσίαις μάλλον, ἢ ταῖς μικραῖς ἔχει-
 ρον.

b) Pro τῶν Θεῶν εἰδότην. Semel hic tironum causa dixisse sufficet, Atticos non solum Genitivis consequentiae uti, sed etiam Nominativis, Dativis & Accusativis: in quo fere casum substantivi aut vim verbi praecedentis respiciunt. Hic sunt accusativi, quia praecedit accusativus θεῶν. De Nominativis agit Küsterus ad Aristoph. Plutum p. 6. b. Periz. ad Aelian. II. II. de Nominat. Dativo & Accus. vid. Sylburg. ad Pausan. p. 930. 931. Cel. Dukeri Ind. rerum in notis ad Thucyd. ut alios praetermittam.

c) Pro πολλὰς &c. Solenne est Graecis negligere genus praecedentis substantivi, & neutrum ponere, ut intelligatur χρῆμα, ἔργον. Latini etiam quae res aut quod scil. negotium ponunt post nomina formarum, tamquam, pecuniam, pulchritudinem. inprimis Sallustius, imitatione cum Graecorum in universum, tum praesertim Thucydidis, qui inprimis hoc facere frequenter solet, ut observatum est Suidæ in Thucydide: ἔτος ὁ συγγραφεὺς μεταβαίνειν εἰπὼν ἀπὸ τῶν θηλυκῶν εἰς ἄδτερα. cf. ad H. 3. 1.

ρον. πολλὰ
 πονηρῶν μά
 κεχρησμένα
 ζῆν, εἰ τὰ π
 σμένα τῶν θ
 ἐνόμιζε τὰς
 τιμαῖς μάλα
 τὰτε.

Καδδύνα
 καὶ πρὸς Φ
 λην διαταυ
 δύναμι ἐρθε
 παρὰ θεῶν
 νόμινα ποῖ
 ἠγεμόνα τυ
 ποντος κ' ἐσ
 ρε, ὅτινες π
 ποιῶσι τι, ὁ
 ποῖς ἀδύνα
 εἰρα πρὸς
 διὰ τὴ δὲ τ
 ἢ χρομένον
 ἡλέας καὶ
 σεε τασαῖ
 ὡς ἐκ οὗ εἰ
 μὴ λαμβάνει
 γὰρ τασαῖ

d) Hesiod. I
 e) Nisi De
 impedimenti

ρον. πολλάκις γὰρ ἂν αὐτοῖς τὰ παρὰ τῶν
 πονηρῶν μᾶλλον, ἢ τὰ παρὰ τῶν χρησῶν εἶναι
 κεχαρισμένα d). ἔτ' ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἄξιον εἶναι
 ζῆν, εἰ τὰ παρὰ τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢν κεχαρι-
 σμένα τοῖς θεοῖς, ἢ τὰ παρὰ τῶν χρησῶν· ἀλλ'
 ἐνόμιζε τὸς θεὸς ταῖς παρὰ τῶν εὐσεβεσάτων
 τιμαῖς μάλια χαίρειν. ἐπαινέτης δ' ἦν τῶ ἐπεὶ
 τῆς.

Καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱερὸν ἀθανάτοισι θεοῖσι
 καὶ πρὸς φίλους δὲ, καὶ ξένους, καὶ πρὸς τὴν ἄλ-
 λην διαίταν καλὴν, ἔφη, παραίνεσιν εἶναι τὴν Καδ-
 δύναμιν ἔρδειν. εἰ δέ τι δόξειεν αὐτῷ σημαίνεσθαι 4
 παρὰ θεῶν, ἤττον ἂν ἐπέσθῃ παρὰ τὰ σημα-
 νόμενα ποιῆσαι, ἢ εἰ τις αὐτὸν ἔπειθεν ὁδὸν λαβεῖν
 ἡγεμόνα τυφλὸν καὶ μὴ εἰδότα τὸν ὁδὸν, ἀντὶ βλέ-
 ποντος ἢ εἰδότος. καὶ τῶν ἄλλων δὲ μαρτίαν κατηγό-
 ρει, οἵτινες παρὰ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαίνόμενα
 ποιῶσιν τι, φυλαττόμενοι τὴν παρὰ τοῖς ἀνθρώ-
 ποῖς ἀδοξίαν. αὐτὸς δὲ πάντ' ἀνθρώπινα ὑπερ-
 εώρα πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν ζυμβελίαν.
 διαίτη δὲ τὴν τε ψυχὴν ἐπαίδευσε καὶ τὸ σῶμα, 5
 ἢ χρώμενος ἂν τις, εἰ μὴ τι δαιμόνιον εἴη e), θαρ-
 ξαλέως καὶ ἀσφαλῶς διάγοι, καὶ ἐκὼν ἀπορή-
 σαι τοσαύτης δαπάνης. ἔτω γὰρ εὐτελής ἦν,
 ὥς ἐκ οἴδ' εἰ τις ἔτως ἂν ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε
 μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκῆντα. σίτω μὲν
 γὰρ τοσῶτω ἐχρήτο, ὅσον ἠδέως ἠοδίε. καὶ ἐπὶ
 τῆς

d) Hesiod. Erg. καὶ Ημ. v. 336.

e) Nisi Deo secus videatur: nisi Deus ipse aliquid
 impeditenti objiciat.

- τέτω f) ἔτως παρεσκευασμένος ἦει, ὥσε τὴν
 1 ἐπιθυμίαν τῆ σίτε ὄψον αὐτῶ εἶναι. ποτόν δὲ πᾶν
 6 ἡδὺ ἦν αὐτῶ, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῶη. εἰ
 δὲ ποτε κληθεῖς ἐθελήσειεν ἐπὶ δεῖπνον ἐλθεῖν,
 ὁ τοῖς πλείστοις ἐργωδέστατόν ἐστιν, ὥσε φυλάττα-
 ρθαι τὸ ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐμπίπλασθαι, τῆτο ῥα-
 δίας πάνυ ἐφυλάττετο. τοῖς δὲ μὴ δυναμένοις
 τῆτο ποιεῖν συνεβέβηκε φυλάττεσθαι τὰ πείθον-
 τα μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, μηδὲ διψῶντας πίνειν.
 καὶ γὰρ τὰ λυμαινόμενα g) γαστέρας καὶ κεφα-
 7 λὰς, καὶ ψυχὰς, ταῦτ', ἔφη, εἶναι. οἴεσθαι δ' ἔφη
 ἐπισκώπτων καὶ τὴν Κίρκην ὡς ποιεῖν, τοιούτοις
 πολλοῖς δειπνίζεσαν h). τὸν δὲ Οδυσσεῖα Ερμῆ τε
 ὑποδημοσύνη, καὶ αὐτὸν i) ἐγκρατῆ ὄντα, καὶ
 ἀποχόμενον τῆ k) ὑπὲρ τὸν καιρὸν τῶν τοιούτων
 ἀπτεσθαι, διὰ ταῦτα εἰδὲ γενέσθαι ἔν. τοιαῦτα
 8 μὲν περὶ τέτων ἐπαιζεν, ἅμα σπευδάζων. ἀφρο-
 δισίων

f) Steph. ἐπὶ τῆτο legendum censet. male. vid. ad III, 2, 3.

g) Sic est et III, 14, 5. Non ergo certum est, quod Schol. Aristoph. ad Nub. 925. dicit, Atticos huic verbo dativum iungere, ut ibi fecit Aristophanes. Nam ipse Equit. 1281. addidit accusativum. vide exemplorum nubem ap. Wetstenium ad Acta App. VIII, 3.

h) Fabula est ap. Homer. Odyss. K.

i) Sua sponte, etiam si non moneretur a Mercurio. Callim. H. in Apoll. v. 6. αὐτοὶ νῦν κατοχῆες ἀνακλίνεθε πυλάων. Sic etiam Latini. Terent. Andr. I. 2. 22. ani-
 mus ipse egrotus, h. e. sua sponte ad vitia proclivis, etiam sine magistro improbo.

k) Non dubitavi in contextu ponere e conjectura Stephani τῆ, cum ἀποχόμενον genitivum requirat. vulgo: τῆ.

δισίων δὲ),
 χροσθαι, ἔν
 ἀπτόμενοι σα
 τε τὸν Κίρκην
 κίρκι δὲ ἴων
 λη ἔρετο ἔε
 φῶν, ἔ σὺ Κ
 νικῶν ἀνδρῶ
 τῶν προση
 ἐρλακλίνου
 τοῦν νόμῶ
 λεωγίτατε
 σεο), καὶ
 νοσῶν, ἴδων
 ἔ γὰρ ἔτος
 Φιλίππῳ, σὺ
 αἰμ' εἰ μὲν
 ἐρλακλίνου
 νον τέτοι
 τῆς, καὶ τ
 ἐκ αὐτῶ
 πῶν δὲ δ
 1) Intell.
 m) Vulgo
 clavi, quod
 enim mentio
 ἐπισημῶν
 Socrate appel
 eumque οἴου
 n) λεωγ.
 λεωγ. Pron
 ο) v. Ind.

δισίων δὲ 1), παρήνει τῶν καλῶν ἰχυρῶς ἀπέ-
 χεοθαί. ἔ γάρ, ἔφη, βράδιον εἶναι τῶν τοιούτων
 ἀπτόμενον σωφρονεῖν. ἀλλὰ καὶ Κριτόβυλον πο-
 τε τὸν Κριτωνος πυθόμενος, ὅτι ἐφίλησε τὸν Αλ-
 κιδιάδου υἱὸν καλὸν ὄντα, παρόντος τῷ Κριτόβυ-
 λῳ ἤρετο Ξενοφῶντα. εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Ξενο- 9
 φῶν, ἔ σὺ Κριτόβυλον ἐνόμιζες εἶναι τῶν σωφρο-
 νικῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ τῶν θρασέων m), καὶ
 τῶν προνοητικῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνοήτων τε καὶ
 ῥιψοκινδύνων; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν. νῦν
 τοίνυν νόμιζε αὐτὸν θερμεργότατον εἶναι καὶ
 λεωργότατον n). ἔτος καὶ εἰς μαχαίρας κίβδη-
 σαι ο), καὶ εἰς πῦρ ἄλλοιτο. καὶ τί δὴ, ἔφη ὁ Ξε- 10
 νοφῶν, ἰδῶν ποιῶντα, ταῦτα κατέγνωκας αὐτῷ;
 ἔ γάρ ἔτος, ἔφη, ἐτόλμησε τὸν Αλκιδιάδου υἱὸν
 Φιλῆσαι, ὄντα εὐπροσωπότατον καὶ ὠραιότατον;
 ἀλλ' εἰ μὲν τοι, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τοιούτων ἐστὶ τὸ
 ῥιψοκίνδυνον ἔργον, καὶ ἐγὼ δοκῶ μοι τὸν κίνδυ-
 νον τῆτον ὑπομείναι. ὦ τλήμων, ἔφη ὁ Σωκρά- 11
 τής, καὶ τί ἄρ' οἶε παθεῖν καλὸν Φιλῆσας; ἄρ'
 ἔκ' ἂν αὐτίκα μάλ' ἀδελος ἀντ' ἐλευθέρου εἶναι;
 πολλὰ δὲ δαπαναῖν εἰς βλαβεραῖς ἡδοναῖς; πολ-
 λὴν

1) Intell. περί. quod ad res Venereras attinet.

m) Vulgo: ἔρασῶν. θρασέων erat in margine Leun-
 clavii, quod est sequentibus accommodatius. Nulla
 enim mentio ἔρασῶν, sed tantum audacis & temerarii.
 ἔρασῶν est interpretamentum. Nempe Critobulus a
 Socrate appellabatur θρασύς, quia amabat puerum,
 eumque osculatus erat.

n) λεωργ. habet Pollux. Sed & ap. Aeschylum est
 λεωργ. Prom. 5. ubi v. Stanl.

o) v. Ind.

λήν δὲ ἀχολίαν ἔχειν τῷ ἐπιμεληθῆναί τινος
 καλῶ καὶ γὰρ τῷ; σπερδάσειν δὲ ἀναγκασθῆναι ἐφ'
 12 οἷς ἐδ', ἂν μαινόμενος σπερδάσειεν; ὃ Ἡράκλεις,
 ἔφη Ξενοφῶν, ὡς δεινὴν τινα λέγεις δύναμιν τῷ Φι-
 λήματος εἶναι. καὶ τῷτο, ἔφη ὁ Σωκράτης, θαυ-
 μάσεις; ἐκ ὅσθα, ἔφη, ὅτι τὰ Φαλαγγία, ἐδ'
 ἡμιβολιαῖα τὸ μέγεθος ὄντα, προσαψάμενα,
 μόνον τῷ σώματι, ταῖς τε ὀδύλαις ἐπιτρίβει τὰς
 ἀνθρώπους, καὶ τῷ φρονεῖν ἐξίτησι; ναὶ μὰ δι'
 ἔφη ὁ Ξενοφῶν. ἐνίησι γὰρ τι τὰ Φαλαγγία
 13 κατὰ τὸ δῆγμα, ὃ μωρὸν, ἔφη Σωκράτης, τὰς
 δὲ καλὰς ἐκ οἷοι Φιλῆντας ἐνένοματι, ὃ, τι σὺ ρ)
 ἔχ ὀρεῖς; ἐκ οἷσθ' ὅτι τῷτο τὸ θηρίον, ὁ καλῶ-
 σι καλὸν καὶ ἠραῖον, τοσῶτω δεινότερόν ἐστι τῶν
 Φαλαγγίων, ὅσα ἐκεῖνα μὲν ἀψάμενα, τῷτο δὲ
 ἐδ' ἀπτόμενον, εἰάν τις αὐτὸ θεῖται, ἐνίησι τε
 καὶ πάνυ πόρρωθεν τοῖσθον, ὡσεὶ μαινέσθαι
 ποιῆν; ἴσως δὲ καὶ οἱ ἔρωτες τοξόται διὰ τῷτο
 καλῆνται. ὅτι καὶ πόρρωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκε-
 σιν. ἀλλὰ συμβελεύω σοι, ὃ Ξενοφῶν, ὅπότε ἂν
 ἴδῃς τινα καλὸν, φεύγειν προτροπάδην ς). σοὶ δὲ,
 ὃ Κριτόβουλε, συμβελεύω ἀπειναυτίσαι μόνις
 γὰρ ἂν ἴσως ἐν τοσῶτω χρόνῳ τὸ δῆγμα ὑγιῆς
 14 γένοιτο ς). ἔτω δὲ καὶ ἀφροδισιάζειν τὰς μὴ
 ἀσφαλῶς ἔχοντας πρὸς ἀφροδισία ἄετο χρῆναι
 πρὸς

ρ) ὁ σν. coniectura Steph.

ς) Eadem forma usus Orpheus de Lapidibus in
 proem. μητέρα δ' ἡρώων ἀρετὴν ἀπάτερθε κλύοντες προτρο-
 πάδην φεύγουσι. ibid, ἐγὼ δ' ἐς γαῖαν ὄρεσας προτροπάδην.
 item Heliodor. Aethiop. IX. p. 439. fin.

ς) Stobæus ὑγιῆς γένοιτο. Sed vulgata est elegantior.

MEMORABIL.

πρὸς τοιαῦτα s), οἷα, μὴ πάνυ μὲν δεομένε τῷ
σώματος, ἐκ ἂν προσδέξαιτο ἢ ψυχὴ, δεομένε
δὲ, ἐκ ἂν πράγματα παρέχοι. αὐτὸς δὲ πρὸς
ταῦτα φανερός ἦν ἕτω παρεσκευασμένος, ὡς τε
ῥαῖον ἀπέχεσθαι τῶν καλλίστων καὶ ὠραιωτάτων,
ἢ οἱ ἄλλοι τῶν αἰσχίστων καὶ ἀωροτάτων. περὶ 15
μὲν δὴ βρώσεως καὶ πόσεως καὶ ἀφροδισίων. ἕτω
κατεσκευασμένος ἦν, καὶ ὤετο εἶδέν ἂν ἦττον
ἀρκέντως ἠδεσθαι τῶν πολλὰ ἐπὶ τέτοις πρα-
γματευομένων, λυπεῖσθαι δὲ πολὺ ἔλαττον.

CAPVT IV.

Socrates Deos esse demonstrat.

Εἰ δὲ τινεσ Σωκράτην νομίζουσιν (ὡς ἔνιοι γρά-
φουσὶ τε καὶ λέγουσι περὶ αὐτῷ τεκμαιρό-
μενοι) προτρέψασθαι μὲν ἀνθρώπουσ ἐπὶ ἀρετὴν
κράτιστον γεγονέναι, προαγαγεῖν δὲ ἐπὶ αὐτὴν
ἐχέικανόν. σκεψάμενοι, μὴ μόνον αὐτὸν ἐκεῖνοσ κα-
λατηρεῖσ ἔνεκα τῶσ πάντ' οἰομένεσ εἰδέναι ἐρω-
τῶν ἠλεγχεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν λέγωνσ συνημέρευε τοῖσ
συνδιατρέβουσ, δοκιμαζόντων, εἰ ἰκανὸσ ἦν βελ-
τίεσ ποιεῖν τῶσ συνόντασ. λέξω δὲ πρῶτον, αὐτὸν 2
ποτε αὐτῷ ἠέουσα περὶ τῷ δαιμονίε διαλεγόμε-
νεσ πρὸσ Ἀριστόδημον τὸν μικρὸν ἐπικαλέμενον.

C 2 κατω-

s) Ordo constructionis est: ὤετο, χρῆναι τὲσ μ. α. π.
τ. α. ἔχοντασ, ἀφροδισιάζειν πρὸσ τοιαῦτα. putabat eos,
qui se non possent a Venere abstinere, eo genere Ven-
neris uti oportere, quod non magnopere appeteret
animus, nisi corpus vehementer postularet &c.

ἔτι μελετήσῃ...
ἀναγκασθῆναι...
Ἡράκλει...
ἀλλογενὲσ δύνανται...
ἕτω ὁ Σωκράτησ...
τα Φαλαγγία...
τα, προσωφάμενα...
δύναται ἐπιτελεῖν...
ἐξίτησι; καὶ μὴ...
τι τὰ Φαλαγγ...
ἡ Σωκράτησ, τ...
εἶναι τι, ὅ, τι συ...
τὸ θηρίον, ὁ καλῶ...
δαινότερόν ἐστι τῷ...
ἀφάμενα, τῶν...
ἡ θεῶτα, εἰησὶ...
ἡ, ὡσεὶ μακροσ...
τοξότασ διὰ τῶν...
εἰ καλοὶ τιτρώσασ...
Ξενοφῶν, ὅπου...
πρεσβυτέρῳ). οἱ...
τεναιούτασ μὴ...
ἡ τὸ δῆγμα...
φροδισιάζειν τῶσ...
φροδισία ὤετο χρῆ...
...
eus de Lapide...
...
...
439. fin.
vulgata est eleph...

- καταμαθῶν γὰρ αὐτὸν ἔτε θύοντα τοῖς θεοῖς
μηχανώμενον a), ἔτε μαντικῇ χρώμενον, ἀλλὰ
καὶ τῶν ποιόντων ταῦτα καταγελῶντα· εἶπε
μοι, ἔφη, ὦ Αριστόδημε, ἔστιν ἔς τινὰς ἀνθρώπων
3 τεθαύμακας b) ἐπὶ σοφία; ἔγωγ' ἔφη. καὶ ὅς,
λέξον ἡμῖν, ἔφη, τὰ ὀνόματα αὐτῶν. ἐπὶ μὲν
τοίνυν ἐπῶν ποιήσει Ὀμηρον ἔγωγε μάλιστα τε-
θαύμακα, ἐπὶ δὲ διδυράμβῳ Μελανιππίδην c),
ἐπὶ δὲ τραγωδίᾳ Σοφοκλέα d), ἐπὶ δὲ ἀνδριαν-
τοποιίᾳ Πολύκλειτον, ἐπὶ δὲ ^{μυθῶν} ζωγραφίᾳ Ζεῦξιν.
4 πότερά σοι δοκῶσιν οἱ ἀπεργαζόμενοι εἰδῶλα
ἀφρονά τε καὶ ἀκίνητα, ἀξιοθαυμαστότεροι εἶ-
ναι, ἢ οἱ ζῶα ἔμφρονά τε καὶ ἐνεργά; πολὺ νῆ
Δία, οἱ ζῶα, εἶπερ γε μὴ τύχη τινὶ, ἀλλὰ ὑπὸ
γνώμης ταῦτα γένηται. τῶν δὲ ἀτεκμαίρτως
ἔχόντων, ὅτε ἔνεκά ἐστι, καὶ τῶν φανερώς ἐπ'
ὠφε-

a) Pro μηχανώμενον Leunclavius conjicit legendum: ἔτε εὐχόμενον. Si μηχανώμενον est a Xenophonte, sensus hic est: animadvertit Socrates Aristodemum, si quid moliretur, non, ut ceteros, Deos sacrificiis placare, aut divinatione uti, ut, quem eventum res sit habitura, cognosceret. Intell. τι.

b) Observent tirones genuinam vim perfecti: miratus sum & adhuc miror. neque enim desierat Homerum mirari, nec reliquos, quos nominat. Sic Chryses ap. Homer. Iliad. α 37. ad Apollinem. ὅς χρύσῃν ἀμφιβέβηκας i. tuitus es & adhuc tueris s. tueri soles. cf. Callim. H. in Del. v. 27. & Cel. Clarkium ad Homer. l. c.

c) Melanippides Melius, Critonis filius. Vixit Olymp. LXV.

d) Scilicet quod minus tumidus esset Aeschylo & sublimior Euripide. Etiam Cicero Sophoclem Tragicorum principem facit in Oratore. c. 1.

ὠφελεία ὅταν
μῆς ἔργα κέρ
γινόμενα γ
σε) ἐξ ἀρχῆ
προσέειπα α
Φθαλμῶν με
ἀκίνητα α
εἰς θῆσαν ἱ
αἰδῶσις ἢ
διὰ ζώματος
μῶν εἰσεργά
τὸ δὲ προει
μὲν ἔστιν ἢ
α. ὅταν μὲν
ταί, ἐν δὲ
ἀνεμοὶ βλα

e) Articuli
Graeci sermo

f) Secutus
margine Le
est: ποσειδῶ
filiis confund

g) Præteritū
Leunclavii, q
Mox n. 7. ἔκασ
Plato Phaed.
sercenties.

h) ὁμοειπῶ
passivum, C
nem, Tmoy

i) ἰδῶσι
usus ad per
Scriptum a
lenem, ut

ὠφελεία ὄντων, πότερα τύχης καὶ πότερα γνώ-
 μης ἔργα κρίνεις; πρέπει μὲν τὰ ἐπ' ὠφελεία
 γιγνόμενα γνώμης εἶναι ἔργα. ἔκβν δοκεῖ σοι 5
 δε) ἐξ ἀρχῆς ποιῶν ἀνθρώπου, ἐπ' ὠφελεία,
 προῦσαι αὐτοῖς, δι' ὧν αἰδοῦνται, ἕκαστα, ὀ-
 φθαλμὸς μὲν, ὡς δ' ὄραν τὰ ἴρατὰ, ὡτα δὲ, ὡς
 ἀκθεῖν τὰ ἀκχσά. ὀσμῶν γε μὴν, εἰ μὴ ῥῖνες προσ-
 ἐτέθησαν f), τί ἂν ἡμῖν ὄφελος ἦν; τίς δ' ἂν
 αἰδοῖσιν ἦν γλυκέων καὶ δριμέων καὶ πάντων τῶν
 διὰ σώματος ἡδέων, εἰ μὴ γλώττα τέτων γνώ-
 μων ἐνεργάδη; πρὸς δὲ τέτοις, εἰ δοκεῖ σοι καὶ 6
 τὸ δὲ προνοίας ἔργω εἰκόνασθαι g), τὸ, ἐπεὶ ἀδενῆς
 μὲν ἐστὶν ἡ ὄψις, βλεφαροῖς αὐτὴν θυρώσαι h),
 αἰ, ὅταν μὲν αὐτῇ χεῖραί τι δέη, ἀναπετάννυ-
 ται, ἐν δὲ τῷ ὕπνῳ συγκλείεται; ὡς δ' ἂν μηδὲ
 ἄνεμοι βλάπτωσιν, ἡθμόνι) βλεφαρίδας ἐμφῶ-
 C 3 σαι,

e) Articulum δ, quem recepi, manifeste requirit
 Græci sermonis ratio.

f) Secutus sum cum Cl. Wels lectionem, quæ est in
 margine Leuncl. e conjectura Stephani, nam in textu
 est: προστέθησαν. Centies hæc præpositiones in compo-
 sitis confunduntur in libris editis & scriptis.

g) Prætuli vulgatæ: ἔργον correctionem verissimam
 Leunclavii, quæ unicuique in mentem venire debet, ἔργω.
 Mox n. 7. εἶκε ταῦτα - τεχνήματι. item: εἶκε μηχανήμασι.
 Plato Phaed. p. 62. B. εἶκε τέτο ἀτόπω, & sic ille
 sexcenties.

h) Θυρώσαι & sequentes aoristi activi habent vim
 passivam. Cujus enallages exempla apud Aristopha-
 nem, Thucydidem aliosque passim occurrunt.

i) ἡθμός est colum, cuius in conviviis divitum erat
 usus ad percolandum vinum & frigidam e nive factam.
 Scripsimus autem in prima litera asperum spiritum, non
 lenem, ut vulgo fit, auctore Stephano. Nam diserte
 Apol.

θύοντα τοῖς θεοῖς
 χράμενον, ἀλλὰ
 ἀγγελοῦντα εἶπεν
 τινὰς ἀνθρώπων
 γ' ἔφη. καὶ ὡς
 αὐτῶν. ἐπὶ μὲν
 ἄλλοις μάλιστα τε
 Μελαμπιπλόνει
 ἐπὶ δὲ ἀνδραγαθῶν
 ἔργων Ζεῦσι
 ἀξίμενοι εἰδὼν
 αὐμαστότεροι ἔ-
 ρεγά; πολὺν
 τῶν, ἀλλὰ ὡς
 δὲ ἀτεκμαίεται
 τῶν φανερῶν ἐπ'
 ὠφε

conject legendum
 Xenophonte, sensu
 istodemum, si qui
 sacrificiis placare, au-
 m res sit habitum

vim perfecti: nisi
 im desiderat Hom
 minat. Sic Chrysi-
 nem. ὡς χρεῖται ἐπ'
 τῶν ἑ. τῶν ἑ. τῶν ἑ.
 kium ad Homer. I.
 onis filius. Vat

s esset Aeschilo &
 Sophoclem Tragic
 . c. l.

σαι, ὀφρῦσί τε ἀπογασῶσαι k) τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων, ὡς μηδ' ὁ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἰδρῶς κακρυγῆ· τὸ δὲ, τὴν ἀκοὴν δέχεσθαι μὲν πάσας φωνάς, ἐμπίπλασθαι δὲ μήποτε· καὶ τὰς μὲν πρόθεν ὀδόντας πᾶσι ζώοις οἷς τέμνειν εἶναι, τὰς δὲ γομφίους οἷς παρὰ τῶν δεξαμένους λεαίνειν καὶ σῶμα μὲν, δι' ἧ, ὧν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῶα, εἰσπέμπεται, πλησίον ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν καταθεῖναι. ἐπεὶ δὲ τὰ ἀποχωρῆντα δυσχερῆ, ἀποσρέψαι τὰς τῶν ὀχετῶν, καὶ ἀπενευκεῖν, ἢ δυνατόν προσωτάτω, ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων l) ταῦτα ἔγω προνοητικῶς πεπραγμένα, ἀπορεῖς, 7 πόττερα τύχης ἢ γνώμης ἔργα εἶναι; ἧ, μὰ τὸν Δί, ἔφη, ἀλλ' ἔγω γε σκοπευμένῳ πάνυ ἔοικε ταῦτα σοφῆ τινὸς δημιουργῆ καὶ φιλοζῶς τεχνήματι.

Apollonii Scholiastes: ἡθμός δασύεται, & in antiquissima Inscriptione Sigea est ΗΕΘΜΟΣ. v. Chishul. ad Inscript Sig. p. 37. 76. 77. Ceterum frustra hanc vocem sollicitat Victorius Var. Lect. XXIV. 16. & θρίγκον aut simile verbum reponi vult, quod munitionis genus significaret, quando Cicero de Nat. D. II. 57. qui ad hunc locum respexisse videtur, pilorum vallum dixit. Nam pili illi quidem præstant valli usum, sed etiam coli, quod, si quid incidit, propter densitatem retinent. Quæ autem necessitas est credendi, Ciceronem verbum Xenophontis exprimere voluisse, qui nec ἀπογασῶσαι nec alia omnia expressit.

k) De verbo ἀπογασῶσαι vid. Victor. l. c. add. Wesseling V. Cel. ad Diodor. Sic. V. p. 294. Γέισον est ap. Aratum v. 952. ubi v. Schol. qui dicit esse idem, quod σκόμια, quæ est vox infimæ Græcitatatis, non observata Cangio. add. Rhunkenium, Græce doctissimum virum, ad Timæi Glossas Platon. in γείσα.

l) Conf. Cic. de N. D. II. 56.

ματι. τι δὲ
ἐμψῶσαι δὲ
φεν, τοῖς δὲ
μέγιστον δὲ φ
τα εἶκοι μὴ
μέγ. συ δὲ
ἐξῆτα γέν
μὴ ὀδὲν αἰ
ἔστι γῆς τε
ἔσης, ἔχου
τῶν ἄλλων
μέγος λαβῶ
μαῖον ἀρα
συναρπασα
ἀπειρα, δ

m) Sextus
bet πῶθεν.
D. II. 6. pro
enim hanc
Socrates.
tis verbis re
tis secuti, i
sensum utcu
monuit de S
cum Xenop
In Cicerone
exprimere v
Et enim qua
non ad verb
Denique re
III, 14, 4.
n) Var.

ματι. τὸ δὲ ἐμφῦσαι μὲν ἔρωτα τῆς τεκνοποιίας, ἐμφῦσαι δὲ ταῖς γειναμέναις ἔρωτα τῆς ἐκτρέφειν, τοῖς δὲ τραφεῖσι μέγιστον μὲν πόσον τῆς ζῆν, μέγιστον δὲ φόβον τῆς θανάτου· ἀμέλει καὶ ταῦτα ἔοικε μηχανήμασι τινος ζῶα εἶναι βεβουλευμένον. σὺ δὲ σαυτὸν φρόνιμον τι δοκεῖς ἔχειν; 8 ἔρωτα γῆν, καὶ ἀποκρινῆμα. ἄλλοθι δὲ ἔδαμῆ ἔδεν οἷα φρόνιμον εἶναι; καὶ ταῦτα, εἰδὼς ὅτι γῆς τε μικρὸν μέρος ἐν τῷ σώματι, πολλῆς ἔσσης, ἔχεις, καὶ ὑγρῆ βραχὺ, πολλῆ ὄντος, καὶ τῶν ἄλλων δήπερ μεγάλων ὄντων ἐκάστῃ μικρὸν μέρος λαβόντι τὸ σῶμα συνήρημασί σοι. νῆν δὲ μόνον ἄρα ἔδαμῆ ὄντα σε εὐτυχῶς πως m) δοκεῖς συναρπάσαι, καὶ τὰδε ὑπερμεγέθη καὶ πλήθος ἀπειρα, δι' ἀφροσύνην τινὰ ὡς οἷα n) εὐταίκτως ἔχειν;

C 4

m) Sextus Empir. adv. Math. p. 573. ed. Fabr. habet πόθεν: idque probari video Davifio ad Cic. N. D. II, 6. propterea, quod id Cicero expresserit: *Vnde enim hanc homo arripuit, ut ait apud Xenophontem Socrates.* Sed primum veteres in ponendis Xenophontis verbis non semper sunt accurate libros Xenophontis secuti, sed vel memoriter verba eius scripsere, vel sensum utcunque expressere. Deinde Fabricius bene monuit de Sexto nominatim, eum non convenire satis cum Xenophontis libris, in verbis eius proferendis. In Cicerone porro palam est, eum sensum utcunque exprimere voluisse. Nam ibid. III, 11. sic habet: *At enim quaerit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus, si nullus fuerit in mundo?* Quae non ad verbum e Graecis expressa esse quis non videt? Denique recte & eleganter dicitur εὐτυχῶς πως, nego, εὐτυχῶς πόθεν. Itaque vulgatum verum est. add. ad III, 14, 4.

n) Var. Lect. ἄτως οἷα.

ἔχειν; μὰ δὲ ἔ γὰρ ὁρῶ τὸς κυρίους ο), ὥσπερ τῶν ἐνθάδε γινομένων τὸς δημιοργῆς. εἰδὲ γὰρ τὴν ἑαυτῆ σύ γε ψυχὴν ὁρᾶς, ἢ τῆ σώματος κυρία ἐστίν. ὥστ, κατὰ γε τῆτο, ἔξεσί σοι λέγειν, ὅτι εἰδὲν ρ) γνώμη, ἀλλὰ τύχη πάντα πράττεις.

10 καὶ ὁ Αριστόδημος, ἔτοι, ἔφη, ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, ὑπερορῶ τὸ δαιμόνιον, ἀλλ' ἐκείνο μεγαλοπρεπέστερον ἢ γῆμα, ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπεΐας προσδεΐσθαι. ἐκῆν, ἔφη, ὅσα μεγαλοπρεπέστερον ἀξιοῖ σε θεραπεύειν, τοσῶτω μᾶλλον τιμητέον αὐτό.

11 εὐῖσθι, ἔφη, ὅτι εἰ νομίζοιμι θεὸς ἀνθρώπων τι φροντίζειν, ἐκ ἂν ἀμελοῖην αὐτῶν. ἔπειτ' ἐκ οἴει φροντίζειν, οἱ πρῶτον μὲν μόνον τῶν ζώων ἀνθρώπων ὁρθὸν ἀνέστησαν (ἢ δὲ ὁρθότης καὶ προορᾶν πλεῖον ποιεῖ δύνασθαι, καὶ τὰ ὑπερθευ μᾶλλον θεᾶσθαι, καὶ ἦττον κακοπαθεῖν) καὶ ὄψιν καὶ ἀκοὴν καὶ σῶμα ἐνεποίησαν· ἔπειτα τοῖς μὲν ἄλλοις ἐρπετοῖς πόδας ἔδωκαν, οἱ τὸ πορεύε-

12 σθαι μόνον παρέχουσιν· ἀνθρώπων δὲ καὶ χεῖρας προσέθεσαν, αἱ τὰ πλεῖστα, οἷς εὐδαιμονέστεροι ἐκείνων ἐσμὲν, ἐξεργάζονται καὶ μὴν γλώτταν γε πάντων τῶν ζώων ἐχόντων, μόνην τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐποίησαν οἴαν, ἄλλοτε ἀλλαχῆ ψαύσσαν τῆ σώματος, ἀρθεῖν τε τὴν φωνὴν, καὶ ση-

μαίνειν

ο) sc. τῆ κόσμ. auctores & dominos mundi.

ρ) Vulgo εἰδὲ. Opponuntur manifeste εἰδὲν & πάντα. Sic legendum suspicabatur etiam Cel. Gesnerus in Chrest. Græc. p. 103. εἰδὲ & εἰδὲν confundi ostendit Canterus de rat. emend. Gr. p. 37.

μαίνειν πάντα
καὶ τὰς τῶν
ζώων δὲ
ἡμῶν δὲ συνεχ
εἰ τοῖν μῶν
μελοῦσθαι,
χρὴν κρατῆ
ἀλλὰ ζῶ
γῖσα καὶ
εἰσί; τί δὲ
πείσει; πο
τέρα προο
χῆ, ἢ θά
ἀσπίσαι, ἢ
ἀκίσθ, ἢ
δα; ἔ γ
ἀλλὰ ζῶ
Φύσει καὶ
τες; ἔτε
δὲ γνάμν
ἔθ ὅσα χ
εἰδὲν ἔχε
τετυχησ

q) Stephan
ellaj: πόν
Ἐν ἐπιλο
ορμῆς οὐκ
frequen
Iulio ad Luc
ὡς προοίαι

μαίνειν πάντα ἀλλήλοις, ἀ βελόμεθα; τὸ δὲ q),
καὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἡδονὰς τοῖς μὲν ἄλλοις
ζώοις δέναι περιγράψαντας τῆ ἔτεος χρόνον,
ἡμῖν δὲ συνεχῶς μέχρι γήρωσ ταύτας παρέχειν;
ἐ τοίνυν μόνον ἤρκεσε τῷ θεῷ τῆ σώματος ἐπι- 13
μεληθῆναι, ἀλλ' (ὅπερ μέγιστόν ἐστι) καὶ τὴν ψυ-
χὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε. τίνοσ γὰρ
ἄλλοσ ζῶσ ψυχὴ πρῶτα μὲν θεῶν, τῶν τὰ μέ-
γισα καὶ κάλλισα συνταξάντων, ἠσθηταὶ ὅτι
εἰσὶ; τί δὲ φύλον ἄλλο ἢ ἀνθρώποισ θεὸσ θεραπε-
πέυσσι; ποῖα δὲ ψυχὴ τῆσ ἀνθρωπίνησ ἰκανω-
τέρα προφυλάττεσθαι, ἢ λιμόν, ἢ δίψοσ, ἢ ψύ-
χη, ἢ θάλαπη, ἢ νόσοισ ἐπικερῆσθαι, ἢ ῥώμην
ἀσκήσθαι, ἢ πρὸσ μάθησιν ἐκπονήσθαι, ἢ ὅσα ἀν-
αίκεσθαι, ἢ ἰδίη, ἢ μάθη, ἰκανωτέρα ἐσὶ διαμεμῆ-
θαι; ἐ γὰρ πάνυ σοὶ κατὰ δῆλον, ὅτι παρὰ τὰ 14
ἄλλα ζῶα, ὡσπερ θεοὶ, ἀνθρώποισ βιωτέουσ,
φύσει καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ κρατισεύον-
τεσ; ἔτε γὰρ βοὸσ ἀν ἔχων σῶμα, ἀνθρώποσ
δὲ γνώμην, ἡδύνατ' ἀν πράττειν, ἀ ἐβέλετο
ἔθ' ὅσα χεῖρασ ἔχει, ἀφρονα δ' ἐσὶ, πλέον
ἔδεν ἔχει. σὺ δὲ ἀμφοτέρων τῶν πλείεσ ἀξίω
τετυχηκῶσ, ἐκ οἷε σὲ θεὸσ ἐπιμελεῖσθαι;

C 5

ἀλλ'

q) Stephanus malebat hæc interrogative legi, & in-
telligi: πόσον ἐσὶ, vel simile quid. Leuncl. τί δὲ sc. ἐσὶ.
Est ἀνακολυβητῆσ orationis, cuius generis multa apud
optimos auctores, sed inprimis apud Xenophontem
frequentia exempla sunt, notante etiam Cl. Hemster-
hufio ad Lucian. p. 66. Intellige e superioribus: οἷε
οἷε προνοίας ἔργα εἶναι.

ἀλλ' ὅταν τί ποιήσωσι γ), νομιεῖς αὐτὲς σὲ
 15 φροντίζεις; Ὅταν πέμπωσιν, ὥσπερ σὺ σ)
 Φῆς πέμπειν αὐτὲς, συμβέβηκε, ὅ, τι χρὴ
 ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν. ὅταν δὲ ἀθηναίοις, ἔφη,
 20 πυνθανομένοις τι διὰ μαντικῆς φράζωσιν, ἔ
 καὶ σοὶ δοκεῖς φράζειν αὐτὲς; ἐδ' ὅταν τοῖς
 ἔλθῃσι τέρατα πέμποντες προσημαίνωσιν, ἐδ'
 ὅταν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀλλὰ μόνον σε ἐξα-
 16 ρῆντες ἐν ἀμελείᾳ κατατίθενται; οἷε δ' ἂν,
 τὰς θεὰς τοῖς ἀνθρώποις δόξαν ἐμφῦσαι, ὡς
 ἱκανοὶ εἰσιν εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, εἰ μὴ δυνα-
 τοὶ ἦσαν; καὶ ἀνθρώπων ἐξαπατωμένους τὸν
 πάντα χρόνον ἐδέετο' ἂν αἰσθῆσθαι; ἔχ' ὄρας,
 ὅτι τὰ πολυχρονιώτατα καὶ σοφώτατα τῶν
 ἀνθρωπίνων, πόλεις καὶ ἔθνη, θεοσεβέστατά
 21 ἔσιν, καὶ αἱ φρονιμώταται ἡλικίαι, θεῶν ἐπι-
 17 μελέσονται; ὦ ἀγαθὲ ἔφη, κατὰ μαθε, ὅτι
 καὶ ὁ σὸς νῆς ἐνὼν τὸ σὸν σῶμα, ὅπως βέλε-
 ται, μεταχειρίζεται. οἴεσθαι ἐν χρῆ καὶ τὴν
 ἐν παντὶ φρόνησιν τὰ πάντα, ὅπως ἂν αὐτῇ
 ἡδὺ

r) τι h. l. hanc vim habet: *si quid Dii insigne fe-*
cerint, ex quo intelligi possit, Deos esse. Stephanus
 autem τί scribendum censet. Et est elegantia Atticis
 non inusitata duo verba iungere, quæ tempus & rem
 exprimant, relative vtriusque ut in Oeconom. 2. ὅταν
 ὦν ἂν δέωνται: ubi Stephanus τὸ ὅταν pro superfluo
 male eiici volebat: idemque faciunt latini. Ita sensus
 erit: *Sed quando, & quid cum fecerint Dii, credes etc.*
 quod sane desiderant sequentia, ὅταν πέμπωσι συμβέ-
 βηκε etc. ubi habes, quid et quando fieri velit. Ita-
 que nunc hoc prætulimus.

s) Steph. malebat σοι, quod est in vulgatis non nullis.

ἡδὺ ἢ, ἔτι
 καὶ ἀναδρα
 τὸν δὲ τὸ θε
 πάντα φρά
 περὶ τῶν ἐθ
 καὶ ἐν συμβε
 βῆ φρόνησιν
 μελέσονται
 δευτεροῦν
 λοντας, καὶ
 καὶ συμβεβ
 ημεῖς, ἔτι
 δευτεροῦν,
 λαν αἰσθῆσθ
 ὅτι τοῦτο
 τα ἔφην,
 παρεῖται,
 ἐμοὶ μὲν τ
 ἐδὲκεν πε
 το, ἀπέχ
 αἰσθῆσθ
 περὶ ἡρώσ
 θεῶν διαλα

1) Repete
 47. vici. 277
 Cel. Disertus
 ἐκτίθη ἔφην

ἠδὺ ἦ, ἔτω τίθεσθαι καὶ μὴ τὸ σὸν μὲν ὄμ-
 μα δύνασθαι ἐπὶ πολλὰ σάδια ἐξικνεῖσθαι,
 τὸν δὲ τῆ θεῆ ὀφθαλμὸν ἀδύνατον εἶναι ἅμα
 πάντα ὄραν μηδὲ τὴν σὴν μὲν ψυχὴν καὶ
 περὶ τῶν ἐνθάδε καὶ περὶ τῶν ἐν αἰγύπτῳ,
 καὶ ἐν σικελίᾳ δύνασθαι φροντίζειν, τὴν δὲ τῆ
 θεῆ φρόνησιν μὴ ἱκανὴν εἶναι ἅμα πάντων ἐπι-
 μελεῖσθαι ἦν μὲν τοι, ὥσπερ ἀνθρώπος 18
 θεραπεύων γιγνώσκεις τὰς ἀντιθεραπεύειν ἐθέ-
 λοντας, καὶ χαριζόμενος τὰς ἀντιχαριζόμενας,
 καὶ συμβελεύόμενος καταμανθάνεις τὰς φρο-
 νίμους, ἔτω καὶ τῶν θεῶν πείραν λαμβάνης
 θεραπεύων, εἴτι σοι θελήσῃσι περὶ τῶν ἀδή-
 λων ἀνθρώποις συμβελεύειν, γνώσῃ τὸ θεῖον,
 ὅτι τοσῶτον καὶ τοιῶτόν ἐστιν, ὥδ' ἅμα πάν-
 τα ὄραν, καὶ πάντα αἰεῖν, καὶ πανταχῆ
 παρῆναι, ἢ ἅμα πάντων ἐπιμελεῖσθαι αὐτῆς τ).
 ἐμοὶ μὲν ταῦτα λέγων ἔ μόνον τὰς συνόντας 19
 ἐδόκει ποιῆν, ὅποτε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὄραν-
 το, ἀπέχεσθαι τῶν ἀνοσίων τε, καὶ ἀδίκων καὶ
 αἰσχυρῶν, ἀλλὰ καὶ ὅποτε ἐν ἐρημίᾳ εἶεν, ἐπέε
 περ ἠγήσαιντο μηδὲν ἂν ποτε, ὧν πράττοιεν,
 θεὸς διαλαθεῖν.

CAPVT

t) Repete ἀπὸ κοινῆ - θεὸς ex τὸ θεῖον. Sic Thucyd. II.
 47. νόσος - λεγόμενον sc. νόσημα. ad q. l. vid. Schol. &
 Cel. Dukerum. Pausanias IX. 8. προσλαβόντες Ἀχαιῶν
 βροκτιῶν καὶ Ἄρατον ἠγεμόνα ἐπ' αὐτῶ sc. στρατῶ.

CAPVT V.

Temperantiae laus.

Εἰ δὲ δὴ α) καὶ ἐγκράτεια καλὸν τε καὶ γαθὸν ἀνδρὶ κτῆμά ἐστιν, ἐπισκεψώμεθα, εἴτι πρὸς βίβαζε, λέγων εἰς ταύτην β) τοιαύδε ὦ ἄνδρες, εἰ, πολέμῳ ἡμῖν γενομένῳ, βελοίμεθα ἐλέσθαι ἄνδρα, ὃν εἰ μάλιστα ἂν αὐτοὶ μὲν σωζοίμεθα, τὸς δὲ πολεμίους χειροίμεθα, ἄρ' ὄντιν' ἂν αἰσθανοίμεθα ἤττω γαστρός, ἢ οἶνος, ἢ ἀφροδισίων, ἢ πόνου, ἢ ὕπνου, τῆτον αἰροίμεθα; καὶ πῶς ἂν οἰηθεῖμεν τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σώσει, ἢ τὸς πολεμίους κρατήσῃ; εἰ δ' ἐπὶ τελευτῇ τῆ βίβῃ γενομένοι βελοίμεθα τῷ ἐπιτρέψῃ, ἢ παιῖδας ἀρρένας παιδεύσῃ, ἢ θυγατέρας παρθένους διαφυλάξῃ, ἢ χρήματα διασώσῃ, ἄρ' ἀξιοπίστον εἰς ταῦθ' ἡγησόμεθα τὸν ἀκρατῆ; δὲ λῶ δ' ἀκρατεῖ ἐπιτρέψαιμεν ἂν, ἢ βοσκήματα, ἢ ταμεία, ἢ ἔργων ἐπίστασιν; δίακονον δὲ καὶ ἀγορασὴν τοιοῦτον ἐβελήσῃμεν ἂν προῖκα λαβεῖν; ἀλλὰ μὴν εἰ γε μηδὲ δὲ λῶν ἀκρατῆ δεξαίμεθ' ἂν, πῶς ἐκ ἀξίου αὐτόν γε γ) φυλάξασθαι τοιοῦτον

a) δὴ h. l. vim quandam habet. Si vero est temperantia bonum, ut est certe magnum.

b) Pro τοιαύτην, quod est in editis, Steph. e Stobæo corrigit: ταύτην. immo αὐτήν. Syllaba τοι est e sequente voce τοιαύδε. Interim lectionem Stobæi, ut tolerabiliorem vulgata exprimi iussimus.

c) Observent tirones, particulam γε post ὅ, ὅς, ἐγώ, σὺ, αὐτός, ἐκεῖνος, αὐτῆ &c. non abundare, sed vim aliquam & ἐμφασιν afferre.

τον γεινόμενον
τῶν ἄλλων καὶ
πλεῖστον, ἐ
βερὸς, ἐαυ
τῶν ἄλλων,
κακερῆστα
τὸ φέρεται
χρῖν. ἐν τῷ
εἰδεί τῶ
λον ἢ τοῖς
μᾶλλον ἢ τ
ἄνδρα ἡγη
κρηπίδα, τ
σικυπιαδ
ἂν ἀγαθὸν
ἂν ταῖς
καὶ τὸ σῶ
τῖν' ἦσαν ε
τυχεῖν δὲ

d) Si qui
de voce ἄλλο

e) Eadem
καὶ. L. I. c. 1

Quæ de Jun
mulieres jur
væ sunt.

noæ, ut

sum viri,

namque Des
nihil prodeh

quæ e dian
ferre. Cete
cum hic loc

τον γενέσθαι; καὶ γὰρ ἔχ, ὥσπερ οἱ πλεονέκται 3
 τῶν ἄλλων ἀφαιρέμενοι χρήματα, ἑαυτὸς δοκεῖσι
 πλετίζειν, ἔτις ὁ ἀκρατὴς τοῖς μὲν ἄλλοις βλα-
 βερὸς, ἑαυτῷ δ' ὠφέλιμος, ἀλλὰ κακῆργος μὲν
 τῶν ἄλλων, ἑαυτῷ δὲ πολὺ κακῆργότερος· εἶγε d)
 κακῆργότατόν ἐστι, μὴ μόνον τὸν οἶκον τὸν ἑαυ-
 τῷ φθείρειν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυ-
 χὴν. ἐν συνουσίᾳ δὲ τίς ἂν ἠδείη τῷ τοιούτῳ, ὃν 4
 εἰδείη τῷ ὄψῳ τε καὶ τῷ οἴῳ χαίροντα μᾶλ-
 λον ἢ τοῖς φίλοις, καὶ ταῖς πόρνας ἀγαπῶντα
 μᾶλλον ἢ τὸς ἐταίρους; ἀρὰ γε ἔχρη πάντα
 ἄνδρα ἠγησάμενον τὴν ἐγκράτειαν ἀρετῆς εἶναι
 κρηπίδα, ταύτην πρῶτον ἐν τῇ ψυχῇ κατα-
 σκευάσασθαι; τίς γὰρ ἄνευ ταύτης ἢ μάθοι τι 5
 ἂν ἀγαθὸν ἢ μελετήσειεν ἀξιολόγως; ἢ τίς ἐκ
 ἂν ταῖς ἡδοναῖς δαλεύων, αἰσχυρῶς διατεθεῖη
 καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, νῆ
 τὴν ἥραν e), ἐλευθέρῳ μὲν ἀνδρὶ εὐκτὸν εἶναι, μὴ
 τυχεῖν δὲ λυγροῦ, δαλεύοντα δὲ ταῖς τοιαύ-
 ταις

d) *Si quidem perniciosissimum est, ut nemo dubitat.*
 de voce οἶκος v. Ind.

e) Eadem jurandi formula usus est Xenoph. Κύρου
 παιδ. L. I. c. II. ubi male Hutchinson substituit νῆ τὸν Δία.
 Quæ de Junone ibi dicuntur, per quam ap. Latinos
 mulieres jurant. (v. Intt. ad Petron. c. 25.) ἀπροσδιό-
 νουσα sunt. Non iurat Socrates, aut ibi Cyrus per Ju-
 nonem, ut mulieres, quæ per eam, ut per Genium
 suum viri, jurabant, sed per Junonem Deam, Regi-
 namque Deorum. Quod in Cod. Bal. est νῆ τὸν Δία,
 nihil prodest Viro Cl. Lex est Critica eaque certissima,
 quæ e duabus lectionibus minus usitatam jubet præ-
 ferre. Ceterum, cum Vir Cl. Cyrop. ederet, fugiebat
 eum hic locus & alii. v. c. III. 10, 9. II, 5. &c. Sic di-
 xit

ταις ἡδοναῖς, ἰκετεύειν f) τῆς θεῆς, δεσποτῶν
 ἀγαθῶν τυχεῖν. ἔτω γὰρ ἂν μόνον ὁ τοιοῦτος
 6 σωθεῖη. τοιαῦτα δὲ λέγων, ἔτι ἐγκρατέστερον τοῖς
 ἔργοις ἢ τοῖς λόγοις ἑαυτὸν ἐπεδείκνυεν. ἔ γὰρ
 μόνον τῶν διὰ τῆς σώματος ἡδονῶν ἐκράτει, ἀλ-
 λά καὶ τῆς διὰ τῶν χρημάτων, νομίζων τὸν
 παρὰ τῆς τυχόντος χρήματα λαμβάνοντα, δε-
 σπότην ἑαυτῆς καθιστάναί, καὶ δελεύειν δελείαν
 ἐδεμῖας ἤττον αἰσχεράν.

CAPVT VI.

*Socratis cum Antiphonte Sophista
 disputatio.*

Ἄξιον δὲ αὐτῆς, καὶ ἂν πρὸς Ἀντιφῶντα τὸν σο-
 Φιστῆνα) διελέχθη, μὴ παραλιπεῖν. ὁ γὰρ
 Ἀντιφῶν ποτὲ βεβλόμενος τῆς συνουσιασῆς αὐτῆς
 παρελέσθαι, προσελθὼν τῷ Σωκράτει, παρόν-
 2 τῶν αὐτῶν, ἔλεξε τάδε· ὦ Σώκρατες, ἐγὼ μὲν
 ἄμην τῆς φιλοσοφῆντας εὐδαιμονεστέρας χρεῖναι
 γίνεσθαι· σὺ δὲ μοι δοκεῖς τὰναντία τῆς σοφίας
 ἀπολελαυκέναί. ζῆς γὰρ ἔτῳς, ὡς εἶδ' ἂν εἰς
 δῆλος

xit et Plato Apol. Socr. p. 24. E. Sed iam Menagius ad
 Laert. II, 40. monuit, esse quidem muliebrem iurandi
 formulam, sed saepe Socrati usurpatam.

f) Intell. χρῆ, quod quodammodo latet in εὐκτόν
 εἶναί. ap. Stobæum est: ἰκετευτέον.

a) Intellige *Rhamnusium* illum, a quo omnes excel-
 lentes oratores, *Rhamnusi* dicti, teste Suida. de eo vid.
 copiosissime agentem Fabric. Bibl. Gr. II, 26.

δῶλος ὑπὸ δεσπότη διαιτώμενος μένειε, σιτία τὰ
 σιτῆ, καὶ ποτὰ πίνει τὰ φαυλότατα, καὶ ἰμά-
 τιον ἠμφίεσαι ἔ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ
 θέρεε τε καὶ χειμῶνος, ἀνυπόδητός b) τε καὶ ἀχι-
 των c) διατελεῖς. καὶ μὴν χρήματά γε ἔ λαμβά- 3
 νεις, ἃ καὶ κτωμένεε εὐφραίνει καὶ κεκτημένεε
 ἐλευθεριώτερόν τε καὶ ἥδιον ποιεῖ ζῆν. εἰ ἔν,
 ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἔργων οἱ διδάσκαλοι τῶε
 μαθηταῖε, μιμηταῖε ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσιν, ἔτω
 καὶ σὺ τῶε συνόνταε διαδήσειε, νόμιζε κακοδαι-
 μονίαε διδάσκαλος εἶναε. καὶ ὁ Σωκράτηε πρὸε 4
 ταῦτα εἶπεν, δοκεῖε μοι, ἔφη, ὦ Ἀντιφῶν, ὑπει-
 ληφέναι με ἔτωε ἀνιαρῶε ζῆν, ὥε πεπεισμα,
 σὲ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἂν ἐλέδαε, ἢ ζῆν, ὥσπερ
 ἐγὼ ἴδι ἔν, ἐπισκεψάμεθα, τί χαλεπὸν ἦδησαι
 τῆ ἐμῆ βίε; πότερον, ὅτι τοῖε μὲν λαμβάνουσιν 5
 ἀργύριον ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀπεργάζεσθαι τῆτο,
 ἐφ' ὧ ἂν μισθὸν λαμβάνουσιν ἐμοὶ δὲ μὴ λαμ-
 βάνοντε

b) More philosophorum & omnino severiorum ho-
 minum, quamvis illustrium & beatorum. v. Kuster ad
 Aristoph. Nub. v. 103. Salmas. ad Tertullian. de Pallio
 p. 416. f.

c) Hoc quoque severioris hominis indicium, ut mul-
 tiplicatæ tunicae molliorum. Itaque Cynici sine tunica
 pallium gestabant, imitati Socratem. unde ap. Lucian.
 Lycinus Cynico ita ut hic Antiphon Socrati objicit:
 ἀχιτων εἶ, καὶ ἀνυπόδηταε. quod tamen non ita accipien-
 dum, quasi nudum corpus velarint pallio, sed quod
 interulam tantum tunicam habebant, (ὑπενδύτην,) non
 autem superariam (ἐπενδύτην) quam κατ' ἐξοχήν tuni-
 cam vocarunt veteres, & qui eam non habebant ἀχι-
 τωναε, ut docuit multis Salmas. l. c. p. 70. f. 410. f.

Sophista

- βάνοντι ἐκ ἀνάγκῃ διαλέγεσθαι, ὧ ἂν μὴ βέλωμαι ἢ τὴν διαίτην με φαυλίζεις, ὡς ἦττον μὲν ὑγιεινὰ ἐδίοντος ἐμῆ ἢ σῆ, ἦττον δὲ ἰχὺν παρέχοντα, ἢ ὡς χαλεπώτερα πορίσασθαι τὰ ἐμὰ διαιτήματα τῶν σῶν, διὰ τὸ σπανιώτερά τε καὶ πολυτελέστερα εἶναι; ἢ ὡς ἠδῶ σοι, ἃ σὺ παρασκευάζῃ, ὄντα, ἢ ἐμοὶ λέγω. ἐκ οἷδ', ὅτι ὁ μὲν ἠδισα ἐδίων, ἠκισα ὄψε δεῖται. ὁ δὲ ἠδισα πίνων, ἠκισα τῆ μὴ παρόντος ἐπιθυμεῖ ποτῆ;
- 6 τὰ γε μὴν ἰμάτια οἷδ' ὅτι οἱ μεταβαλλόμενοι ψύχης καὶ θάλπης ἕνεκα μεταβάλλονται, καὶ ὑποδήματα ὑποδένται, ὅπως μὴ διὰ τὰ λυπῆντα τῆς πόδας κωλύονται πορεύεσθαι ἤδη ἔν ποτὲ ἠδῆ ἐμὲ ἢ διὰ ψύχος μᾶλλον τῆ ἔνδον μένοντα, ἢ διὰ θάλπος μαχόμενόν τω περὶ σκιάς, ἢ διὰ τὸ ἀλγεῖν τῆς πόδας ἐ βαδίζοντα, ὅπως ἂν βέλωμαι; ἐκ οἷδ', ὅτι οἱ φύσει ἀδυνέστατοι τῶ σώματι, μελετήσαντες τῶν ἰσχυροτάτων ἀμελησάντων κρείττες τε γίνονται, πρὸς ἃ μελετῶσι, καὶ ῥᾶον αὐτὰ φέρουσιν; ἐμὲ δὲ ἄρα ἐκ οἷοι τῶ σώματι αἰεὶ τὰ συντυγχάνοντα μελετῶντα καρτερεῖν, πάντα ῥᾶον φέρειν σῆ μὴ μελετῶντος; τῆ δὲ μὴ δελεῖν γαστρί, μηδ' ὑπνώ, καὶ λαγνεία, οἷοι τὶ ἄλλο αἰτιώτερον εἶναι, ἢ τὸ ἕτερα ἔχειν τρίτων ἠδῶ, ἃ ἐ μόνον ἐν χρεῖα ὄντα εὐφραίνει, ἀλλὰ καὶ ἐλπίδας παρέχοντα ὠφελήσιν αἰεὶ; καὶ μὴν τῆ τό γε οἷδα, ὅτι οἱ μὲν οἰόμενοι μηδὲν εὖ πράττειν ἐκ εὐφραίνονται, οἱ δ' ἠγέμενοι καλῶς προχωρεῖν ἑαυτοῖς ἢ γεωργίαν, ἢ ναυκληρίαν, ἢ ἄλλ' ὅ, τι ἂν τυγχάνωσιν ἐργαζόμενοι, ὡς εὖ πράττοντες εὐφραίνονται. οἷοι ἔν ἀπὸ πάντων

πάντων τῶν
τῆ ἑαυτοῦ
Φίλος ἀμεί
ταῦτα νομ
ὠφελῆσαι
ἐπιμελεσθ
μακροζωί
ρος ἂν ῥᾶ
διαίτης
δεῖν δὲ π
των δέον
ἐντυγχάν
τιφῶν, τῆ
πολυτέλει
νος δεῖσθ
γυτάτα τ
τὸ δὲ ἐγγ
σε. Πάλιν
Σωκράτης
δικαίον νο
μοι καὶ α
συνεπεί
ἰμάτων,
νομίζων α
d) v. C.
e) Var.
f) ῥᾶον
g) ἰσχυ
h) ἡμ
i) inte
rum, fec
Aliud ex

πάντων τῶν τούτων τὸσαύτην ἡδονὴν εἶναι, ὅσην ἀπὸ
 τῆς ἑαυτὸν τε ἡγεῖσθαι βελτίω γίγνεσθαι, καὶ
 φίλος ἀμείνους κτᾶσθαι; ἐγὼ τοίνυν διατελώ
 ταῦτα νομίζων. εἰ δὲ δὴ d) φίλος ἢ πόλις
 ὠφελεῖν δέη, ποτέρω ἢ πλείων σχολῇ τῶν
 ἐπιμελεῖσθαι, τῶ, ὡς ἐγὼ νῦν, ἢ τῶ, ὡς σὺ
 μακαρίζεις, διαιωμένω; στρατεύοιτο δὲ πότε-
 ρος ἂν ῥᾶον, ὁ μὴ δυνάμενος ἄνευ πολυτελεῶς
 διαίτης ζῆν, ἢ ὧ τὸ παρὸν ἀρκοῖ; ἐκπολιορκη-
 θεῖη δὲ πότερος ἂν θᾶττον, ὁ τῶν χαλεπωτά-
 των δεόμενος e) μᾶλλον, ἢ ὁ τοῖς ῥᾶσις ῥᾶσις f)
 ἐντυγχάνειν ἀρκέντως χρώμενος; εἰσικας, ὧ Αν- 10
 τιφῶν, τὴν εὐδαιμονίαν οἰομένω g) τρυφὴν καὶ
 πολυτέλειαν εἶναι; ἐγὼ δὲ νομίζω τὸ μὲν μηδε-
 νὸς δεεσθαι θεῖον εἶναι, τὸ δὲ ὡς ἐλαχίστων, ἐγ-
 γυτάτω τῆς θεῖς; καὶ τὸ μὲν θεῖον, κρατίσον,
 τὸ δὲ ἐγγυτάτω τῆς θεῖς, ἐγγυτάτω τῆς κρατί-
 σης. Πάλιν δὲ ποτε ὁ Ἀντιφῶν διαλεγόμενος τῶ 11
 Σωκράτει εἶπεν· ὧ Σώκρατες, ἐγὼ τοι σὲ μὲν
 δίκαιον νομίζω, σοφὸν δὲ εἰδὲ ὅπως ἔστιν· δοκεῖς δὲ
 μοι καὶ αὐτὸς τῆτο γινώσκειν εἶδέναι γ' ἐν τῆς
 συνεσίας ἀργύριον πράττει. καὶ τοι τό γε h)
 ἱμάτιον, ἢ τὴν οἰκίαν, ἢ ἄλλο τι, ὧν κέκτησαι,
 νομίζων ἀργύριε ἀξίον εἶναι, εἰδέναι ἂν μὴ i) ὅτι
 προῖκος

d) v. C. 5. §. 1.

e) Var. Lect. χαλεπωτάτων εὐρεῖν τι δεόμενος, ἢ ὁ &c.

f) ῥᾶσις Cel. Gesnero suspectum est.

g) εἰσικας οἰομένω h. e. νομίζεις.

h) hancce vestem v. c. 5. c.

i) intell. λέγω. non dicam, te gratis nemini datu-
 rum, sed nec minori, quam digna res est, pretio.
 Aliud exemplum e Dionysio Hal. II, 18. affert Simsonus.

- προϊκαδοίης, ἀλλ' ἐδ' ἔλαττον τῆς ἀξίας λαβῶν.
- 12 δῆλον δὲ, ὅτι εἰ καὶ τὴν συνουσίαν ὡς τινὸς ἀξίαν εἶναι, καὶ ταύτης ἀν' ἐκ ἔλαττον τῆς ἀξίας ἀργύριον ἐπράττε. δίκαιος μὲν ἐν ἀν' εἴης, ὅτι ἐκ ἐξαπατᾶς ἐπὶ πλεονεξία, σοφὸς δὲ ἐκ ἀν' μηδενός γε ἀξία ἐπιστάμενος. ὁ δὲ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπεν, ὦ Ἀντιφῶν, παρ' ἡμῖν νομίζεται, τὴν ὄραν καὶ τὴν σοφίαν, ὁμοίως μὲν καλόν, ὁμοίως δὲ αἰσχρὸν, διατίθεσθαι εἶναι κ). τὴν τε γὰρ ὄραν εἰάν μὲν τις ἀργυρίε πωλῆ τῷ βελομένῳ, πόρονον αὐτὸν ἀποκαλεῖσιν. εἰάν δέ τις, ὃν ἀν' γινῶ καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐραστὴν 1) ὄντα, τῆτον φίλον ἑαυτῷ ποιῆται, σώφρονα νομίζομεν. καὶ τὴν σοφίαν ὡσαύτως τῆς μὲν ἀργυρίε τῷ βελομένῳ πωλῆντας, σοφιστὰς, ὡς περ πόρονες, ἀποκαλεῖσιν. ὅς τις δὲ, ὃν ἀν' γινῶ εὐφυῆ ὄντα, διδάσκων ὁ, τι ἀν' ἔχη ἀγαθόν, φίλον ποιῆται, τῆτον νομίζομεν, ἂν τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ πολίτη προσήκει,
- 14 ταῦτα ποιεῖν. ἐγὼ δ' ἐν καὶ αὐτὸς, ὦ Ἀντιφῶν, ὡς περ ἄλλος τις, ἢ ἵππῳ ἀγαθῷ, ἢ κυνὶ, ἢ ὄρνιθι ἤδεσται, ἔτω καὶ ἔτι μᾶλλον ἡδομαί φίλοις ἀγαθοῖς. καὶ εἰάν τι χῶ ἀγαθόν, διδάσκω, καὶ ἄλλοις συνίστημι, παρ' ὧν ἀν' ἠγάσμαι ὠφελήσεται τι αὐτῆς εἰς ἀρετὴν. καὶ τῆς θησαυρῆς τῶν πάλα σοφῶν ἀνδρῶν, ἐς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράψαντες, ἀνελίττων, κοινῇ σὺν τοῖς

k) Possit aliquem non minus sapientia quam forma bene & male uti. καλόν & αἰσχρὸν adverbialiter ponuntur, more Attico.

1) Secutus sum Cl. Wels. Nec displicebat Stephano. Vulgg. καλόν τε καὶ ἀγαθόν.

τοῖς φίλοις
θόν, εὐφυῆ
εἰάν ἀγαθόν
τα ἀκούοντες
ἀκούοντας
λὸν ποτέ τι
ἀλλ' ἐκ μὲν
πράττει τ
ὁ ἀν', εὐ
πράττει
μελούμεν τ
αὐτά;

Quomodo

Επισκε
πων
πρὸς τὸν πε
σὸς ἐπὶ εὐ
τα, καὶ μὲν

a) Hic
vulgo sic leg
ἐκείνῳ βίβλῳ
In ed. Basil
Ea lectio
fluxisse vit
ἀν' τις ἀγα
ε, quod t

τοῖς φίλοις διέρχομαι καὶ ἂν τι ὀρώμεν ἀγα-
θόν, ἐκλεγόμεθα, καὶ μέγα νομίζομεν κέρδος,
εἰάν ἀλλήλοις φίλοι γινάμεθα. ἐμοὶ μὲν δὴ ταῦ-
τα ἀκρόντι ἐδόκει αὐτός τε μακάριος εἶναι, καὶ
ἀκρόντας ἐπὶ καλοκάγαθίαν ἄγειν. Καὶ πάλιν 15
ποτὲ τῷ Ἀντιφῶντος ἔρομένε αὐτόν, πῶς
ἄλλος μὲν ἠγείτο πολιτικὸς ποιεῖν, αὐτός δὲ ἔ-
πράττει τὰ πολιτικὰ, εἴπερ ἐπίσταται. ποτέρως
δ' ἂν, ἔφη, ὦ Ἀντιφῶν, μᾶλλον τὰ πολιτικὰ
πράττοιμι, εἰ μόνος αὐτὰ πράττοιμι, ἢ εἰ ἐπι-
μελοίμην τῷ ὡς πλείους ἰκανὸς εἶναι πράττειν
αὐτὰ;

CAPVT VII.

*Quomodo Socrates a iactantia auerterit
homines.*

Ἐπισκεψόμεθα δὲ, εἰ καὶ ἀλαζονείας ἀποτρέ-
πων τὸς συνόντας, ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι
προέτρεπεν. αἰεὶ γὰρ ἔλεγεν, ὡς ἐκ εἰη καλλίων
ὁδὸς ἐπ' εὐδοξίᾳ, ἢ δι' ἧς ἂν τις ἀγαθὸς τι γένοι-
το, καὶ μὴ δοκεῖν βέλοιο α). ὅτι δ' ἀληθῆ ἔλε-
γεν,

D 2

γεν,

a) Hic locus vehementer torfit interpretes. Nam
vulgo sic legitur: ἢ δὲ ἧς ἂν τις ἀγαθὸς τε γένοιτο, καὶ μὴ
δοκεῖν βέλοιο. quod sensum satis commodum vix habet.
In edd. Basiliensi & Halensi est τῷτο non τε, & abest μὴ.
Ea lectio ab Castellione aut alio quodam Viro docto
fluxisse videtur. Sed inde facit Gesnerus v. c. δὲ ἧς
ἂν τις ἀγαθὸς τῷτο γένοιτο, ὃ καὶ δοκεῖν βέλοιο, inserto
ὃ, quod ultima litera verbi γένοιτο absorbere potuit.

Ita

2 γεν, ὡς ἐδίδασκεν. ἐνθυμώμεθα γάρ, ἔφη, εἴ τις, μὴ ὦν ἀγαθὸς αὐλητῆς, δοκεῖν βέλιοτο, τί ἂν αὐτῷ ποιητέον εἴη; ἂρ' ἔ τὰ ἔξω τῆς τέχνης μιμητέον τὸς ἀγαθὸς αὐλητῆς; ἢ πρῶτον μὲν, ὅτι ἐκεῖνοι σκευή τε καλὰ κέκτηνται, ἢ ἀκολέθους πολλὰς περιάγονται, ἢ τῆσσι ταῦτα ποιητέον ἔπειτα, ὅτι ἐκεῖνους πολλοὶ ἐπαινῶσι, ἢ τῆσσι πολλὰς ἐπαινέτας παρασκευαστέον. ἀλλὰ μὴν ἔργον γε ἔδαμῶ ληπτέον, ἢ εὐθύς ἐλεγχθήσεται γελοῖος ὦν, ἢ ἔ μόνον αὐλητῆς κακός, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος ἀλαζών. καὶ τοι πολλὰ μὲν δαπανῶν, μηδὲν δὲ ὠφελόμενος· πρὸς δὲ τέτοις κακοδοξῶν, πῶς ἔκ ἐπιπόνως τε καὶ ἀλυσιτε-
λῶς

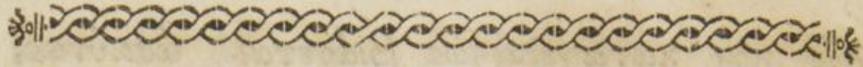
Ita sensus efficitur commodissimus: et sic fere est L. II. c. 6. §. 39. Ego nihil muto præter unam litteram. *τι* facile mutari potuit in *τε*. vid. Canter. de rat. emend. Gr. auct. p. 13. Et plane sic est IV. i. ult. εἴ τις οἴεται διὰ τὸν πλάτων, μηδὲν ἐπισάμενος, δόξαν ΤΙ ἀγαθὸς εἶναι, ἢ μηδὲν ἀγαθὸς ὦν, δοκεῖν εὐδοκίμησαν. Sed nihil aliud mutandum esse, certissimum efficitur ex eo, quod huius dicti fundus est versiculus Aeschylī in ἑπτα ἐπὶ Θ. v. 598. de Amphiarao: ἔ γάρ δοκεῖν ἀριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει. Vnde ducta sunt hæc Platonis de Rep. II. p. 361. ἄνδρα ἀπλῆν καὶ γενναῖον, κατ' Αἰχυλον, ἔ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἐθέλοντα. Et hinc rursus Philemonis illud, fragm. incert. 10.

- - ὅστις ἀδολον γνησίαν τ' ἔχει φύσιν
εἶναι δίκαιος, κ' ἔ δοκεῖν εἶναι θέλει.

Substitue τῷ δίκαιος genus, ἀγαθός τι, habes ipsissima Xenophontis verba.

ὡς καὶ καταγελάσως βιώσεται. ὡσαύτως, 3
 εἴ τις βέλοιο στρατηγὸς ἀγαθὸς, μὴ ὦν, φαίνε-
 σθαι, ἢ κυβερνήτης, ἐννοῶμεν, τί ἂν συμβαίνοι.
 ἄρ' ἐκ ἂν, εἰ μὲν ἐπιθυμῶν τῆ δοκεῖν ἰκανὸς
 εἶναι ταῦτα πράττειν, μὴ δύνατο πείθειν,
 ταύτη λυπηρόν; εἰ δὲ πείσειεν, ἔτι ἀθλιώτερον;
 δῆλον γάρ, ὅτι κυβερνοῦν τε κατασάθεισ ὁ μὴ
 ἐπιστάμενος, ἢ στρατηγεῖν, ἀπολέσειεν ἂν, ἔς
 ἡκιστα βέλοιο, καὶ αὐτὸς αἰχρῶς τε καὶ κα- 4
 κῶς ἀπαλλάξειεν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πλέσιον,
 καὶ τὸ ἀνδρείον, καὶ τὸ ἰχυρὸν μὴ ὄντα δοκεῖν,
 ἀλυσιτελὲς ἀπέφαινε. προσάττεσθαι γάρ αὐ-
 τοῖς, ἔφη, μείζω ἢ κατὰ δύναμιν, καὶ μὴ δυνα-
 μένους ταῦτα ποιεῖν, δοκῆντας ἰκανὸς εἶναι,
 συγγνώμης ἐκ ἂν τυγχάνειν. ἀπατεῶνα δὲ ἐκά- 5
 λει τὸν ἐ μικρὸν μὲν, [] εἴ τις ἀργύριον ἢ
 σκεῦος παρὰ τῆ παιδοῖ λαβῶν ἀποσπείρη, πολὺ
 δὲ μέγισον, ὅσις μηδενὸς ἀξίος ὦν ἐξηπατήκει,
 πείθων ὡς ἰκανὸς εἴη τῆς πόλεως ἡγεῖσθαι. ἐμοὶ
 μὲν ἐν ἐδόκει καὶ τῆ ἀλαζονεύεσθαι ἀποτρέπειν
 τῆς συνόντας τοιαύδε διαλεγόμενος.

XENOPHONTIS MEMORABILIVM

LIBER II.

CAPVT I.

*Socratis de voluptate & temperantia
cum Aristippo disputatio.*

Eδόκει δέ μοι καὶ τοιαῦτα λέγων προτρέπειν
τὸς συνόντας ἀσκεῖν ἐγκράτειαν πρὸς ἐπι-
θυμίαν βρωτῶ, καὶ ποτῶ, καὶ λαγνείας, καὶ
ὑπνῶ, καὶ ῥίγνῶ, καὶ θάλπῶ, καὶ πόνῶ a).
γνῶς δέ τινα τῶν συνόντων ἀκολαστοτέρως ἔχον-
τα πρὸς τὰ τοιαῦτα, εἶπέ μοι, ἔφη. ὦ Ἀριστιππε,
εἰ δέοι σε παιδεύειν παραλαβόντα δύο τῶν νέων,
τὸν μὲν, ὅπως ἰκανὸς ἔσῃ ἀρχεῖν, τὸν δ', ὅπως
μὴ

a) Tria ultima verba molestiam crearunt doctis
viris, quod ad ἐγκράτειαν & ἐπιθυμίαν referri non
possent. Sed non dubito, quin sanus sit locus. Cen-
ties enim docuerunt Critici recentiores, apud Græcos
& Latinos scriptores plura v. c. substantiva ad idem
verbum referri simul, quæ singula commode non pos-
sent, & sufficere, quod proximum verbo locum oc-
cupat, ei accommodatum verbum esse. Ut e Latinis,
quoniam Græca Stephanus attulit, unum exemplum
afferam, Cic. de N. D. II. 64. extr. dicit: *Nec vero
supra*

μὴ ἀντιποιήσεται ἀρχῆς, πῶς ἂν ἐκάτερον παι-
 δεύοις; βέλει σκοπῶμεν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς
 τροφῆς, ὡς περ ἀπὸ τῶν σοιχείων; καὶ ὁ Ἀρι-
 στιππος ἔφη, δοκεῖ γέν μοι ἡ τροφή ἀρχὴ εἶναι.
 ἐδὲ γὰρ ζῶν γ' ἄν τις, εἰ μὴ τρέφοιτο. ἐκ ἔν τὸ 2
 μὲν βέλυσθαι σίτε ἀπτεσθαι, ὅταν ὄρα ἦκη, ἀμ-
 φοτέροις εἰκὸς παραγίγνεσθαι; εἰκὸς γὰρ, ἔφη.
 τὸ ἔν προαιρεῖσθαι, τὸ κατεπεῖγον μᾶλλον πρᾶτ-
 τειν, ἢ τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι, πότερον ἂν αὐτῶν
 ἐδίξοιμεν; τὸν εἰς τὸ ἀρχεῖν, ἔφη, νῆ δία παι-
 δεύομενον, ὅπως μὴ τὰ τῆς πόλεως ἀπρακτα
 γίγνηται παρὰ τὴν ἐκείνῃ ἀρχὴν. ἐκἔν, ἔφη,
 καὶ ὅταν πιεῖν βέλωνται, τὸ δύνασθαι διψῶντα
 ἀνέχεσθαι τῷ αὐτῷ προσδετέον; πάνυ μὲν ἔν,
 ἔφη. τὸ δὲ ὑπνε ἐγκρατῆ εἶναι, ὡς δὲ δύνασθαι 3
 καὶ ὄψε κοιμηθῆναι, καὶ πρῶτ' ἀναστῆναι, καὶ
 ἀγρυπνήσαι, εἴτι δέοι, ποτέρῳ ἂν προδείημεν;
 καὶ τῆτο, ἔφη, τῷ αὐτῷ. τί δὲ, ἔφη, τὸ ἀφρο-
 δισίων ἐγκρατῆ εἶναι, ὡς μὴ διὰ ταῦτα κω-
 λυεσθαι πρᾶττειν, εἴτι δέοι; καὶ τῆτο, ἔφη,
 τῷ αὐτῷ. τί δὲ; τὸ μὴ φεύγειν τὰς πόνας,
 ἀλλὰ ἐφελοντὴν ὑπομένειν, ποτέρῳ ἂν προσ-
 δείημεν; καὶ τῆτο, ἔφη, τῷ ἀρχεῖν παιδευο-
 μένω.

D 4

μένω.

*Supra terram, sed etiam in intimis eius tenebris plu-
 rimarum rerum latet utilitas. Eadem est horum Geni-
 tivorum ratio, ut præclare videre Henr. Stephanus &
 Portus, quorum neutrum miror observasse, §. 7. ἐγκρα-
 τῆς τῶν πάντων dici non solum, qui in cibo, potu,
 Venere, somno continentes sunt, sed etiam, qui la-
 bores §. 3. frigus & æstus §. 6. ferre possunt. Ari-
 stoph. Nub. I, 1. ὄζων τρυγὸς - - δαπάνης. Ceterum
 usitatius erat interponere καὶ καρτερίαν.*

- μένω. τί δέ; τὸ μαθεῖν, εἴτι ἐπιτήδειόν ἐστι μάθημα πρὸς τὸ κρατεῖν τῶν ἀντιπάλων, ποτέρῳ ἂν προσεῖναι μάλλον πρέποι; πολὺ νῆ δὲ, ἔφη, τῷ ἄρχειν παιδευμένῳ. καὶ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων ἔδεν ὄφελος ἄνευ τῶν τοιούτων μαθημάτων.
- 4 Ἐκὲν ὁ ἔτι πεπαιδευμένος ἤττον ἂν δοκεῖ σοι ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων, ἢ τὰ λοιπὰ ζῶα ἀλίσκεσθαι; τῶν γὰρ δήπερ τὰ μὲν γαστρὶ δελεαζόμενα, καὶ μάλα ἔνια δυσωπόμενα, ὅμως τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆ Φαγεῖν ἀγόμενα πρὸς τὸ δέλεαρ, ἀλίσκεται, τὰ δὲ ποτῶ ἐνεδρευέται. πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκὲν καὶ ἄλλα ὑπὸ λαγνείας, οἷον οἴτε ὄρτυγες καὶ οἱ πέρδικες πρὸς τὴν τῆς θηλείας φωνὴν τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ ἐλπίδι τῶν ἀφροδισίων φερόμενοι, καὶ ἐξιστάμενοι τῆ τὰ δεινὰ ἀναλογίζεσθαι, τοῖς θηράτροις ἐμπίπτουσι; συνέφη καὶ ταῦτα. ἔκ ἔν δοκεῖ σοι αἰσχρὸν εἶναι ἀνθρώπῳ, ταῦτ' ἀπάσχειν τοῖς ἀφρονεσάτοις b) τῶν θηρίων; ὥσπερ οἱ μοιχοὶ εἰσέρχονται εἰς τὰς εἰρκτὰς, εἰδότες ὅτι κίνδυνος τῷ μοιχεύοντι, ἃ, τε ὁ νόμος ἀπειλεῖ, παθεῖν, καὶ ἐνεδρευθῆναι, καὶ
- λη-

b) τὸ αὐτὸ τινι πάσχειν eleganti Græcismo dicitur, cum idem plane quod alter patimur, αὐτὸς τινι, qui alteri simillimus est, & ab eo nil differt. Sic ap. Lucian. in Tyrannicida: κατὰ τὸν αὐτὸν τέτῳ τρόπῳ ἐν πεποιηκότῃ τὴν πόλιν, qui eadem plane ratione de civitate bene meritus est. Latini hoc genus dicendi sæpissime imitati sunt, ut Heinsius ad Ovidium passim, multique alii demonstrarunt, quos laudant Cel. Drakenb. ad Sil. XV. 400. & Cortius ad Sallust. Catil. c. 20.

ἀφθόντα
ἐπιμαρτυροῦν
σχῆμα, ὅ
τῆς τῶν
μας εἰς
τέτοι πα
γε δοκεῖ
τάτους τ
παίδη
κίς καὶ
πάλαι
πρὸς θά
να; συνε
λάντα αἰ
Φέρει;
κρατεῖς
τομεν, τ
ἀντιποι
ἔφη καὶ
γε τῆ
c) De
niosis, ta
Poetas, i
d) Sic
μέγας. R
χου. Sic
supra §. 1
in hoc ge
Sed quia
multis fo
valde pre
Ap. Lye
lor fecit

ληφθέντα ὑβριδῆναι c) καὶ τηλικέτων μὲν ἐπικειμένων τῷ μοιχεύοντι κακῶν τε καὶ αἰσχυρῶν, ὄντων δὲ πολλῶν τῶν ἀπολυσόντων τῆς τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυμίας, ἐλαύνεται ὁμῶς εἰς τὰ ἐπικίνδυνα φέρεσθαι, ἄρ' ἐκ ἤδη τῆτο παντάπασι κακοδαμονῶντός ἐστι; ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. τὸ δὲ εἶναι μὲν τὰς ἀναγκασιότατας πλείστας πράξεις τοῖς ἀνθρώποις ἐν ὑπαίθρῳ (οἷον τὰς τε πολεμικὰς καὶ γεωργικὰς καὶ τῶν ἄλλων ἔτι τὰς ἐλαχίστας,) τὴς δὲ πολλῆς ἀγυμνάσεως ἔχειν πρὸς τε ψύχῃ καὶ πρὸς θάλαττῃ, ἔδοκεῖ σοι πολλὴ ἀμέλεια εἶναι; συνέφη καὶ τῆτο. ἐκὼν δοκεῖ σοι τὸν μέλλοντα ἀρχειν ἀσχεῖν δεῖν καὶ ταῦτα εὐπετῶς φέρειν; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἐκ ἔν, εἰ τὴς ἐγκρατεῖς τῆτων ἀπάντων εἰς τὴς ἀρχικὰς τάττομεν, τὴς ἀδυνατέας ταῦτα ποιεῖν εἰς τὴς μηδ' ἀντιπαισομένους d) τῆ ἀρχειν τάξομεν; συνέφη καὶ τῆτο. τί ἔν, ἐπειδὴ καὶ τῆτων ἑκατέρω τῆ φύλῃ τὴν τάξιν οἶδα, ἤδη ποτ' ἐπι-

D 5 σκέψω

c) De adulterorum deprehensorum pœnis ignominiosis, tamquam παρατιμῶ, ῥαφανιδώσα, multa apud Poetas, imprimis Aristophanem & eius Interpretes.

d) Sic Leunclavius volebat, pro vulgato ἀντιποιησομένους. Recte. Nam idem est quod ante μέλλοντες ἀρχειν. Sic ante §. 5. τὰ ἀπολύσοντα, non ἀπολύσαντα: & supra §. 1. non ἀντεποιήσατο, sed ἀντιποιήσεται dixit, & in hoc genere semper futuro utitur Xenophon, ut alii. Sed quia non facile usus aoristi & futuri discernitur in multis formis loquendi, propterea librariorum manus valde proclives fuere ad eorum temporum confusionem. Ap. Lycurgum c. Leocr. §. 6. bene ε σώσαντα Cl. Taylor fecit σώσοντα &c. & alii alibi similiter correxere,

ἐπιτήδειον ἐστὶ
ἀντιπαύσει
πολύ
καὶ γὰρ καὶ
τοῦτων με
ένος ἦττον αἰ
ἢ τὰ λοιπὰ
τε τὰ μὲν γὰρ
ὁ συσπέρμενος
ἀγόμενα πρὸς
στῶ ἐνεδρεῖε
καὶ ἄλλα ὑπὲρ
αἰ πέρδους
τῆ ἐπιθυμίας
ερομένοι, καὶ
γχεσθαι, τοῖ
ταῦτα. ἐκ
πῶ, ταῦτα
τῶν θηριῶν
τὰς εἰρηκὰς
α, τε ὁ νο
ρευθῆναι, καὶ
λε

facilimo dicitur
αἰσῶν τῶν, ὅτι
differt. Sic
αἰσῶν τῶν τῶν
plane ratione
oc genus dicitur
Ovidium passim
udant Cel. Dr.
allust. Catil. c. 11

σκέψω εἰς ποτέραν τῶν τάξεων τέτων σου-
 τὸν δικαίως ἀντάττοις; ἔγωγ', ἔφη ὁ Ἀρισιπ-
 πος, καὶ ἔδαμῶς γε τάττω ἑμαυτὸν εἰς τὴν
 8 τῶν ἀρχῶν βελομένων τάξιν. καὶ γὰρ πάνυ
 μοι δοκεῖ ἀφρονος ἀνδρῶπις εἶναι τὸ, μεγάλα
 ἔργα ὄντος τῷ ἑαυτῷ τὰ δεόντα παρασκευά-
 ζειν, μὴ ἀρκεῖν τῷτο e), ἀλλὰ προσαναθέ-
 ναι τὸ καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ὧν δεόντα,
 πορίζειν. καὶ ἑαυτῷ μὲν πολλὰ, ὧν βέλεται,
 ἔλλειπειν, τῆς δὲ πόλεως προεσῶτα, εἰάν μὴ
 πάντα, ὅσα ἡ πόλις βέλεται, καταπράττη,
 τέττε δίκην ὑπέχειν τῷτο πῶς ἔ πολλὴ ἀ-
 9 φροσύνη ἐστί; καὶ γὰρ ἀξίῳσιν αἱ πόλεις τοῖς
 ἀρχῶσιν, ὡσπερ ἐγὼ τοῖς οἰκέταις, χρῆσθαι.
 ἐγὼ τε γὰρ ἀξίῳ τῆς θεράποντας ἐμοὶ μὲν
 ἀφρονα τὰ ἐπιτήδεια παρασκευάζειν, αὐτῆς
 δὲ μηδενὸς τέτων ἀπτεσθαι. αἱ τε πόλεις
 οἶοντα χρῆσθαι τῆς ἀρχόντας ἑαυταῖς μὲν ὡς
 πλεῖστα ἀγαθὰ πορίζειν, αὐτῆς δὲ πάντων
 τέτων ἀπέχεσθαι. ἐγὼ ἔν τῆς μὲν βελομέ-
 νης πολλὰ πράγματα ἔχειν αὐτοῖς τε, καὶ
 ἄλλοις

e) Docti editores malunt τέτω. male. nam non di-
 cimus ἀρκεῖν τινί, contentum esse re aliqua, sed ἀρκεῖ-
 σθαι τινί. Locus est sanus. Intellige: αὐτῷ. μὴ ἀρκεῖν
 αὐτῷ τῷτο, &c. non ei hoc sufficere, sed ipsum sibi
 adjicere aliquid ad difficultatem operis. Est autem
 huius pronominis ellipsis usitata non Græcis modo &
 optimis quidem scriptoribus, v. c. Thucydidi, sed
 etiam Latinis: quod facile exemplis probaremus, si
 ea jam conquirere vacaret. cap. ult. §. 1. ἔτως ἀνακο-
 μίση, int. αὐτόν. c. 2. §. 6. καὶ ἐκ ἀρκῆ θρέψαι μόνον,
 int. αὐτῇ. III. 3. 10. ἀρκέσει μοι τῷτο.

ἄλλοις παρέχειν, ἕτως ἂν παιδεύσας εἰς τὰς
 ἀρχικὰς καταστήσομαι. ἑμαυτὸν τοίνυν τάτ-
 τω εἰς τὰς βελομένους ἢ f) ῥᾶσά τε καὶ ἡδίστα
 βιοτεύειν. καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη, βέλει ἔν καὶ 10
 τῆτο σκεψώμεθα, πότεροι g) ζῶσιν ἡδιον, οἱ
 ἀρχοντες ἢ ἀρχόμενοι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη.
 πρῶτον μὲν τοίνυν τῶν ἔθνῶν, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν,
 ἔν μὲν τῇ Ἀσίᾳ, Πέρσαι μὲν ἀρχουσι, ἀρχον-
 ται δὲ Σύροι, καὶ Φρύγες, καὶ Λυδοί. ἔν δὲ τῇ
 Εὐρώπῃ, Σκύθαι μὲν ἀρχουσι, Μαιῶται δὲ ἀρ-
 χονται. ἔν δὲ τῇ Λυβίᾳ, Καρχηδόνιοι μὲν ἀρ-
 χουσι, Λίβυες δὲ ἀρχονται. τῆτων ἔν ποτέρους
 ἡδιον οἶε ζῆν; ἢ τῶν ἐλλήνων, ἔν οἷς καὶ αὐτὸς
 εἶ, πότεροί σοι δοκῶσιν ἡδιον, οἱ κρατῆντες ἢ
 οἱ κρατέμενοι, ζῆν; ἀλλ' ἐγὼ τοι, ἔφη ὁ Ἀρί- 11
 στίππος, εἰδὲ εἰς τὴν δελείαν αὐτὸν ἑμαυτὸν τάτ-
 τω ἀλλ' εἶνά ἢ) τις μοι δοκεῖ μέση τῆτων ὁ-
 δός, ἣν παρῶμαι βαδίζειν, ἕτε δὲ ἀρχῆς, ἕτε
 διὰ δελείας, ἀλλὰ δὲ ἐλευθερίας, ἣπερ μάλι-
 στα πρὸς εὐδαιμονίαν ἄγει. ἀλλ' εἰ μὲν τοι, 12
 ἔφη

f) Sunt, qui malunt ὡς, ignorance Græci sermo-
 nis. Nam ἢ eleganter superlativis jungitur pro ὡς,
 Exempla Stephanus suppeditabit in Thesauro.

g) al. πότερον, mihi πότεροι h. l. melius placet. Sic
 est etiam paullo post.

h) e Leunclavii conjectura εἶναι pro ἴνα reposuimus.
 Nam etsi habet ἴνα sensum, cum sæpe notet *mihi*, tamen
 verba, ἣν παρῶμαι βαδίζειν, faciunt, ut mihi nullum du-
 bium sit, quin legendum: εἶναι. Nam Xenophonte
 profecto non est dignum; ἀλλ' ἑμαυτὸν τάττω, ἴνα τις
 μοι δοκεῖ μέση τῆτων ὁδός, ἣν παρῶμαι βαδίζειν. Est
 enim manifesta minimeque Attica ταυτολογία.

ἔφη ὁ Σωκράτης, ὡσπερ ἔτε δι' ἀρχῆς, ἔτε διὰ
 δελείας ἢ ὁδὸς αὐτῆ φέρει, ἔτω μηδὲ δι' ἀν-
 θρώπων, ἴσως ἂν τι λέγοις· εἰ μὲν τοι ἐν ἀν-
 θρώποις ὦν, μήτε ἀρχεῖν ἀξιώσης, μήτε ἀρ-
 χεσθαι, μήτε τὲς ἀρχοντας ἐκὼν θεραπεύσης,
 οἷμά σε ὄραν, ὡς ἐπίσανται οἱ κρείττονες τὲς
 ἥττονας, καὶ κοινῆ καὶ ἰδία κλαίοντας καθι-
 13 σάντες, δέλοισι χρῆσθαι. ἢ λανθάνουσί σε οἱ,
 ἄλλων σπειράντων καὶ φυτευσάντων, τὸν τε
 σῆτον τέμνοντες καὶ δενδροκοπέοντες, καὶ πάντα
 τρόπον πολιορκέοντες i) τὲς ἥττονας καὶ μὴ θέ-
 λοντας θεραπεύειν, ἕως ἂν πείσωσιν ἐλέσθαι
 δελεῦειν ἀντὶ τῆς πολεμεῖν τοῖς κρείττοσι; καὶ
 ἰδία αὖ οἱ ἀνδρεῖοι καὶ δυνατοὶ τὲς ἀνάδρους καὶ
 ἀδυνατῆς ἐκ οἷσθα ὅτι καταδελωσάμενοι καρ-
 πένται; ἀλλ' ἐγὼ τοι, ἔφη, ἵνα μὴ πάσχω
 ταῦτα, ἔδ' εἰς πολιτείαν ἐμαυτὸν κατακλείω,
 14 ἀλλὰ ξένος πανταχῶ εἶμι. καὶ ὁ Σωκράτης
 ἔφη, τῆτο μὲν τοι ἤδη λέγεις δευρὸν πάλαι-
 σμα k). τὲς γὰρ ξένος, ἐξ ἧ ὁ, τε Σίνις καὶ
 ἡ Σκεῖρων καὶ ὁ Προκρέσης l) ἀπέθανον, ἔδειξ
 ἔτι ἀδικεῖ· ἀλλὰ νῦν οἱ μὲν πολιτευόμενοι
 ἐν ταῖς πατρίσι, καὶ νόμος τίθενται, ἵνα μὴ
 ἀδικῶνται καὶ φίλος πρὸς τοῖς ἀναγκαίοις
 καλεσμένοις ἄλλος κτῶνται βοηθῆς, καὶ ταῖς
 πόλεσιν ἐρύματα περιβάλλονται, καὶ ὅπλα
 κτῶν-

i) v. Index.

k) Πάλαισμα *eleganter de callidis astutisque confi-
 liis dicitur. Hic autem εἰρωνικῶς capiendum. v. Victor.
 Var. Lect. II. 10.*l) *Celebres latrones, de quibus vid. Ovid. Met.
 VII. 438. f.*

κτῶνται, οἷς ἀμύνονται τὰς ἀδικήντας, καὶ
 πρὸς τέτοις ἄλλοις ἔξωθεν συμμάχους κατα-
 σκευάζονται. καὶ οἱ μὲν πάντα ταῦτα κεκτη-
 μένοι, ὅμως ἀδικήνται· σὺ δὲ ἐδὲν μὲν τέτων 15
 ἔχων, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς, ἐνθα πλείσοι ἀδικήνται,
 πολὺν χρόνον διατρίβων, εἰς ὁποίαν δ' ἂν πό-
 λιν ἀφίκη, τῶν πολιτῶν πάντα ἤττων ᾶν, καὶ
 τοῖστος, οἷοις μάλιστα ἐπιτίθενται οἱ βεβλόμενοι
 ἀδικεῖν, ὅμως, διὰ τὸ ξένος εἶναι, ἐκ ἂν οἷε
 ἀδικηθῆναι; ἢ διότι αἱ πόλεις σοι κηρύττουσιν
 ἀσφάλειαν, καὶ προσιόντι καὶ ἀπίοντι, θαρρῆεις;
 ἢ διότι καὶ δῆλος ἂν οἷε τοῖστος εἶναι, οἷος μη-
 δενὶ δεσπότη λυσιτελεῖν; τίς γὰρ ἂν ἐθέλοι
 ἄνθρωπον ἐν οἰκίᾳ ἔχειν, πονεῖν μὲν μηδὲν ἐθέ-
 λοντα, τῇ δὲ πολυτελεσάτῃ διαίτῃ χαίροντα;
 σκεψώμεθα δὲ καὶ τῆτο, πῶς οἱ δεσπότη τοῖς 16
 τοῖστοις οἰκέταις χρῶνται. ἄρα ἐπὶ τὴν μὲν λα-
 γνείαν αὐτῶν τῷ λιμῷ σωφρονίζουσι, κλέπτειν
 δὲ κωλύουσιν ἀποκλείοντες, ὅθεν ἂν τι λαβεῖν
 ἦ, τῆ δὲ δραπετεύειν δεσμοῖς ἀπέργουσι, τὴν
 ἀργίαν δὲ πληγαῖς ἐξαναγκάζουσιν; ἢ σὺ πῶς
 ποιεῖς, ὅταν τῶν οἰκετῶν τινὰ τοῖστον ὄντα κα-
 ταμανθάνης; κολάζω, ἔφη, πᾶσι κακοῖς, ἕως 17
 ἂν δελεύειν ἀναγκάσω. ἀλλὰ γὰρ, ὦ Σώκρα-
 τες, οἱ εἰς τὴν βασιλικὴν τέχνην παιδευόμενοι,
 ἦν δοκεῖς μοι σὺ νομίζειν εὐδαιμονίαν εἶναι, τί
 διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης κακοπαθόντων, εἰ-
 γε πεινήσουσι, καὶ διψήσουσι, καὶ ῥιγώσουσι, καὶ
 ἀγρυπνήσουσι, καὶ τᾶλλα πάντα μοχθήσουσι
 ἕκοντες; ἐγὼ μὲν γὰρ ἐκ οἷδ', ὅ, τι διαφέρει,
 τὸ αὐτὸ δέρμα ἕκοντα ἢ ἄκοντα μασιγῶσθαι,
 ἢ ὅπως τὸ αὐτὸ σῶμα πᾶσι τοῖς τοῖστοις ἐ-
 κόντος

κόντα ἢ ἀκόντα πολιορκεῖσθαι. ἀλλογε ἢ ἀ-
 Φροσύνη πρόσσει τῶ θέλοντι τὰ λυπηρὰ ὑπομέ-
 18 νειν m); τί δ', ὦ Ἀρίστιππε, ὁ Σωκράτης ἔφη, ἔ-
 δοκεῖ σοι τῶν τοιούτων διαφέρειν n) τὰ ἐκέσια
 τῶν ἀκυσίων, ἢ ὁ μὲν ἐκῶν πεινῶν, Φάγοι ἂν
 ὅποτε βέλοιο. καὶ ὁ ἐκῶν διψῶν, πίοι, καὶ
 τὰ ἄλλ' ὡσαύτως· τῶ δ' ἐξ ἀνάγκης ταῦτα πά-
 σχοντι ἐκ ἔξερσιν, ὅπῳτ' ἂν βέληται, παύε-
 θαι;

m) Haec nimis abrupta sunt, nec satis cum anteceden-
 tibus cohærent. Et in edd. pr. abest interrogandi
 signum. Sensus est: Nihil profecto aliud quam in-
 fania est, si quis sua sponte dolores et molestias subit
 ac sustinet. Hoc si per interrogationem exprimere
 voluit Xenophon, dixit: ἀλλο τι, (non ἀλλογε) quæ
 est formula in Socraticis libris frequentissima. Exem-
 pla e Platone plura vid. ap. Budæum in Comm.
 p. 1133. ed. Bas. Atque ita si quis rescribere velit, non
 valde repugnem. Alias videtur addendum ἐκ vel
 ἔδεν in principio, & interrogatio tollenda.

n) Pro τῶν τοιούτων Leuncl. malebat: τῶ τοιούτῳ, &
 pro ἢ Budæus probante Stephano, εἶ. Welfius putat
 τῶν τοιούτων esse pro ἐκ τ. τ. ut referatur ad δοκεῖ, non
 ad διαφέρειν, non ex his tibi videtur &c. sed nihil est,
 ad quod illud ex his referatur. Si quid libri juva-
 rent, ac non nimis a vulgata lectione recederet con-
 jectura, legerem: ταύτη. hæctenus differunt, quate-
 nus &c. H. Stephanus in thesauro laudat e Platone:
 ταύτη ἀνομοίως ἔχον. Sed non est necesse. Τῶν τοιούτων
 pendet ab ἐκέσια, intelligendaque ea, quæ ante com-
 memorantur, πεινῶν, διψῶν, ὄρνεν, ἀγρυπνεῖν &c. ἢ autem
 quare sollicitetur, non video. Sensus est: Nonne tibi
 videntur talium incommodorum & molestiarum eae,
 quas volens quis suscipit ac tolerat, ab iis, quas quis
 invitatus & coactus sustinet, differre ita (s. hæctenus) ut
 (s. quoad) qui sua sponte esurit, edere tamen possit,
 cum velit &c.

θα; ἔπειτα ὁ μὲν ἐκασίως ταλαιπωρῶν, ἐπὶ
 ἀγαθῇ ἐλπίδι φρονῶν εὐφραίνεται ο), οἷον οἱ
 τὰ θηρία θηρῶντες, ἐλπίδι τῆς λήψεσθαι ἡδέως
 μοχθῶσι. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα ἄθλα τῶν πό- 19
 νων μικρῶ τινος ἀξιά ἐσι. τὸς δὲ πονεῖντας, ἵνα
 φίλος ἀγαθὸς κτήσωνται, ἢ ὅπως ἐχθρὸς χει-
 ρῶσονται, ἢ ἵνα δυνατοὶ γενόμενοι καὶ τοῖς σώ-
 μασι καὶ ταῖς ψυχαῖς, καὶ τὸν ἑαυτῶν οἶκον
 καλῶς οἰκῶσι, καὶ τὸς φίλος εὖ ποιῶσι, καὶ τὴν
 πατρίδα εὐεργετῶσι, πῶς ἐκ οἴδα, ὡς χρεὶ τῆ-
 τος καὶ πονεῖν ἡδέως εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ ζῆν
 εὐφρανομένους, ἀγαμένους μὲν ἑαυτὸς, ἐπαινε-
 μένους δὲ καὶ ζηλωμένους ὑπὸ τῶν ἄλλων; ἔτι 20
 δὲ αἱ μὲν ἐραδιεργαίη καὶ ἐκ τῆς παραχρηῆμα ἡ-
 δοναί ρ) ἔτε σώματι εὐεξίαν ἱκανά εἰσιν ἐρ-
 γάζεσθαι, ὡς φασὶν οἱ γυμνασταί, ἔτε ψυχῇ
 ἐπισήμην ἀξιόλογον ἐδεμίαν ἐμποῖσιν· αἱ δὲ
 διὰ καρτερίας ἐπιμέλειαν τῶν καλῶν τε κάγα-
 θῶν ἔργων ἐξικνεῖσθαι ποῖσιν, ὡς φασὶν οἱ ἀ-
 γαστοὶ ἄνδρες. λέγει δὲ πρ καὶ Ησίοδος ρ).

Τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐσιν ἐλέσθαι
 Ρηιδίως· λείη ρ) μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.

Τῆς

ο) Cl. Taylor ad Lyfiam p. 491. putat legendum
 πονῶν εὐφραίνεται, ut melius respondeat consequenti:
 ἡδέως μοχθῶσι. Recte, opinor.

ρ) Voluptates, quæ sine ullo labore percipiuntur,
 simulac placuerit, tamquam Venerea &c.

ρ) Εργ. v. 287. sqq.

ρ) Sic etiam laudat Plato: sed vulgatæ Hesiodi edd.
 habent: ὀλίγη. Ceterum Cl. Robinsonus Platonis au-
 θoritatem inductus λάη reponendum ap. Hesiodum cen-
 set.

Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουθεν
ἔθικαν

Αθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ'
αὐτήν,

Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον ἐπὶν δ' εἰς ἄκρον
ἵκηται,

Ρηϊδίη δ' ἠπειτα πέλει, χαλεπήπερ ἔῤῃσα.

Μαρτυρεῖ δὲ καὶ Επίχαρμος ἐν τῷδε

- - - - - Τῶν πόνων

Πωλῆσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰρ θεοὶ s).

Καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ τόπῳ Φησὶν

21 Μὴ μοι τὰ μαλακὰ μῶμεο t), μὴ τὰ σκληρὰ
ἔχης.

Καὶ Πρόδικος δὲ ὁ σοφὸς ἐν τῷ συγγράμματι
τῷ περὶ τῆς Ἡρακλέους u) ὅπερ δὴ καὶ πλείστοις
ἐπιδεί-

set. Et melius sane sequentibus respondet, in quibus
est ὄρθιος, τρηχὺς.

s) Leuncl. metri causa legit: ἀγαθ' οἱ Θεοί. & sic
adscriptum reperi etiam in margine vet. ed. a Viro docto.

t) Steph. vult μῶμο, quare. & placet. ζητῶν & ἔχων
sæpe sibi respondent apud Græcos. Nec est, quod hic
significare possit μῶμο. Sive autem μῶμο legas, sive
μῶμο, δισσυλλαβῶς pronunciandum est, ut χρυσεόν ap.
Callimach. H. in Dian. v. III. & apud Homerum
aliosque Poetas.

u) Non hæc sic accipienda, quasi hic titulus libri
fuerit. Suidas in Πρόδικος docet libri titulum fuisse
Ωραι. Fabula de Hercule ita placuit, ut certatim eam
non modo commemorarent, sed etiam imitarentur
optimi scriptores: de quibus vid. Pighium in præf.
Herc.

ἐπιδείκνυται) ὡσαύτως περὶ τῆς ἀρετῆς ἀπο-
 φαίνεται, ὡδὲ πως λέγων, ὅσα ἐγὼ μέμνημαι.
 Φησὶ γὰρ Ἡρακλέα, ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἡβὴν
 ἄρματό, (ἐν ἣ οἱ νέοι ἤδη αὐτοκράτορες γιγνώ-
 μενοι δηλῶσιν, εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν x) τρέ-
 ψονται ἐπὶ τὸν βίον, εἴτε τὴν διὰ κακίας) ἐξελ-
 θόντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, ἀπορῆντα, πιτέ-
 ραν τῶν ὁδῶν τράπηται γ) καὶ Φανῆσαι αὐτῶ 22
 δύο γυναῖκας προίενα μεγάλας, καὶ τὴν μὲν ἐτέ-
 ραν εὐπρεπῆ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθέριον, φύσει κεκο-
 σμημένην τὸ μὲν σῶμα καθαρότητι, τὰ δὲ ὄμ-
 ματα αἰδοῖ, τὸ δὲ χῆμα σωφροσύνη ἐδῆτι δὲ
 λευκῇ τὴν δὲ ἐτέραν τεθραμμένην μὲν εἰς πολυ-
 σαρκίαν τε καὶ ἀπαλότητα, κεκαλλωπισμένην δὲ
 τὸ μὲν χρῶμα, ὡσεὺς λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθρο-
 τέραν τῷ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα,
 ὡσεὺς δοκεῖν ὀρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι, τὰ δὲ
 ὄμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα, ἐδῆτα δὲ, ἐξ ἧς
 ἂν μάλιστα ἄρα διαλάμποι κατασκοπεῖσθαι δὲ
 θαμὰ ἑαυτήν, ἐπισκοπεῖν δὲ, καὶ εἴτις ἄλλος
 αὐτὴν θεᾶται πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὸν ἑαυτῆς
 σκιάν ἀποβλέπειν. ὡς δ' ἐγένοντο z) πλησιέ- 23

σερον

Herc. Prodicii: quo loco et de statuis Herculem Pro-
 dicium referentibus agitur. In imitationibus posue-
 rim etiam locum Aristophanis Nub. 958. sqq.

x) intell. κατά.

y) κατά ποτέραν τ. ὁ. τ. ἐπὶ τὸν βίον. v. §. 23. vel
 simpliciter: ἐπὶ ποτέραν τ. ὁ. τ. ut §. 23. ἐπὶ τὴν ἡ -
 ὁδὸν ἄζω σθ.

z) Certissimam emendationem Leuncl. secutus scri-
 psi: ἐγένοντο pro ἐγένετο. refertur enim ad utramque
 feminam, non voluptatem tantum.

E

σερον τὸ Ἡρακλέους, τὴν μὲν πρόθεν ρηθεῖσαν
 ἵεναι τὸν αὐτὸν τρόπον, τὴν δὲ ἑτέραν, Φθάσαι
 βελομένην, προσδραμεῖν τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ εἰπεῖν
 ὄρω σε, ὦ Ἡράκλεις, ἀπορῶντα, ποίαν ὁδὸν
 ἐπὶ τὸν βίον τράπη. εἰάν ἔν ἐμέ φίλην ποιή-
 σης, ἐπὶ τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥάστην ὁδὸν ἄζω σε,
 καὶ τῶν μὲν τερπνῶν ἕδενος ἄγευτος ἔσῃ, τῶν
 24 δὲ χαλεπῶν ἀπειρος διαβιώση. πρῶτον μὲν γὰρ
 ἐ πολέμων, ἐδὲ πραγμάτων φροντιεῖς, ἀλλὰ
 σκοπέμενος διέση a), τί ἂν κεχαρισμένον ἢ σι-
 τίον ἢ ποτόν εὐροῖς ἢ τί ἂν ἰδῶν, ἢ τί ἀκέσας
 τερφεύης, ἢ τίνων ἐσφραϊνόμενος ἢ ἀπτόμενος
 ἡδέης, τίσι δὲ παιδικοῖς b) ὁμιλῶν μάλιστ' ἂν εὐ-
 φραυνθείης, καὶ πῶς ἂν μαλακώτατα καθεύδοις,
 καὶ

a) Steph. auctore Budæo legi vult: δὴ ἔση. Jam
 non est quidem hoc verbum contra ἀναλογίαν, cum &
 διαγίνομαι sic dicatur, ut apud nostrum Cyrop. VIII 7.
 in Oratione ultima Cyri: οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγένην-
 ται φίλοι &c. est etiam ap. Josephum Antt. XIV, 1, 1.
 δῆμεν: qui tamen locus est suspectus: et habere potest
 hoc loco eam vim, quam διατελῶ, διάγω, διαβιάω: sed
 tamen nunc mihi magis arridet correctio Budæi.
 Nam illud δὴ, ut observavi, eleganter ita & adjecti-
 vis & verbis adiungitur, et sæpe sequentibus verbis
 simplicibus adhæsit mutatum in δι. Ap. Thucyd. I, 18.
 in verbis καὶ δυνάμει ταῦτα μέγιστα διεφάνη, haud dubie
 legendum μέγιστα δὴ ἐφάνη, ut iam vidit Stephanus.
 Ac fortasse quis etiam in loco Xenophontis in Cyrop.
 malit, πολλοὶ δὴ γεγένηται φίλοι. Plura exempla notavit
 Hemsterhusius V. Cel. ad Lucian. T. I. p. 387.

b) Non modo de pueris amasiis intelligam, sed
 etiam feminis: nam & de his dicitur, ut ap. Julian.
 ep. 34. & alibi.

καὶ πῶς ἂν ἀπονώτατα τέτων πάντων τυγχά-
 νοις· εἰ δὲ ποτε γένηται τις ὑποψία σπάνεως, 25
 ἀφ' ὧν ἔσαι ταῦτα, ἔ φόβος, μή σε ἀγάγω
 ἐπὶ τὸ, πονῆντα καὶ ταλαιπωρῆντα τῷ σώμα-
 τι καὶ τῇ ψυχῇ, ταῦτα πορίζεσθαι· ἀλλ' οἷς ἂν
 οἱ ἄλλοι ἐργάζονται, τέτοις σὺ χρήση, ἔδε-
 νός ἀπεχόμενος, ὅθεν ἂν δυνατόν ἦ τι κερδα-
 ναί· πανταχόθεν γὰρ ὠφελείσθαι τοῖς ἐμοὶ ξυν-
 ἔσιν ἐξέσιαν ἐγώ γε παρέχω· καὶ ὁ Ἡρακλῆς 26
 ἀκέσας ταῦτα, ὧ γύναι, ἔφη, ὄνομα δέ σοι
 τί ἐστίν; ἡ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι, ἔφη, καλῶ-
 σί με Εὐδαιμονίαν, οἱ δὲ μισῶντές με, ὑπο-
 κοριζόμενοι ὀνομάζουσί με Κακίαν· καὶ ἐν τέτῳ 27
 ἡ ἑτέρα γυνὴ προσελθῆσα εἶπεν· καὶ ἐγὼ ἦκω
 πρὸς σε, ὧ Ἡράκλειε, εἰδυῖα τῆς γεννήσαντάς
 σε, καὶ τὴν φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ κατα-
 μαθῆσα· ἐξ ἂν ἐλπίζω, εἰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδὸν
 τράποιο, σφόδρ' ἂν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν
 ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐν-
 τιμοτέραν καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς διαπρεπεσέραν Φα-
 νῆναι· ἐκ ἐξαπατήσω δὲ σε προοιμίῳ ἡδονῆς,
 ἀλλ' ἡπερ οἱ θεοὶ διέθεσαν, τὰ ὄντα διηγῆσο-
 μαί μετ' ἀληθείας· τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν καὶ 28
 καλῶν ἔδεν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ δι-
 δόασιν ἀθρώποις· ἀλλ' εἴτε τῆς θεῆς ἴλεως εἶ-
 ναί σοι βέλει, θεραπευτέον τῆς θεῆς· εἴτε ὑπὸ
 φίλων ἐδέλεις c) ἀγαπᾶσθαι· τῆς φίλης εὐεργε-
 τητέον· εἴτε ὑπὸ τινος πόλεως ἐπιθυμῆς τιμᾶ-
 σθαι.

E 2

c) Eθέλας rescripti pro vulgato ἐδέλοισ; nam et
 cetera verba sic posita sunt.

θαυ, τὴν πόλιν ὠφελιτέον· εἴτε ὑπὸ τῆς ἐλ-
 λάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι,
 τὴν ἐλλάδα πειρατέον εὖ ποιῆν· εἴτε τὴν γῆν
 φέρειν σοι βέλει καρπὸς ἀφθόνος, τὴν γῆν
 θεραπευτέον· εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων οἶκε δεῖν
 πλετίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελητέον·
 εἴτε διὰ πολέμου ὀρμᾶς αὖξεσθαι, καὶ βέλει
 δύνασθαι τὸς τε φίλους ἐλευθερῆν, καὶ τὸς ἐ-
 χθρὸς χειρῶσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας αὐ-
 τὰς τε παρὰ τῶν ἐπισαμένων μαθητέον, καὶ ὅ-
 πως αὐταῖς δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον· εἰ δὲ καὶ τῷ
 σώματι βέλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπηρε-
 τεῖν ἐθιζέον τὸ σῶμα, καὶ γυμνασέον σὺν πό-
 29 νοις καὶ ἰδρωῶτι. καὶ ἡ Κακία ὑπολαβῆσα εἶπεν,
 (ὡς φησι Πρόδικος) ἐννοεῖς, ὦ Ἡράκλειε, ὡς
 χαλεπὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας
 ἡ γυνὴ σοι αὕτη διηγεῖται; ἐγὼ δὲ βραδίαν καὶ
 30 βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀζῶ σε. καὶ
 ἡ Ἀρετὴ εἶπεν, ὦ τλήμων, τί δὲ σὺ ἀγαθὸν
 ἔχεις; ἢ τί ἡδὺ οἶδα, μηδὲν τέτων ἐνεκα πράτ-
 τειν ἐθέλῃσα; ἢ τις ἐδὲ τὴν τῶν ἡδέων ἐπιθυμίαν
 ἀναμένεις, ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι, πάντων ἐμ-
 πίπλασαι· πρὶν μὲν πεινῆν, ἐδίξασα, πρὶν δὲ
 διψῆν, πίνεσαι· καὶ ἵνα μὲν ἡδέως φάγῃς, ὄψο-
 ποιῶς μηχανωμένη· ἵνα δὲ ἡδέως πίνῃς, οἶνος
 τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ, καὶ τῶν θέρους
 χιόνα περιθέουσα ζητεῖς· ἵνα δὲ καθυπνώσης
 ἡδέως, ἐ μόνον τὰς ψρομνάς μαλακάς, ἀλλὰ
 καὶ τὰς κλῖνας καὶ τὰ ὑπόβαθρα ταῖς κλῖναις
 παρασκευάζεις. ἐ γὰρ διὰ τὸ πονεῖν, ἀλλὰ
 διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν, ὅ, τι ποιῆς, ὑπὸν ἐπιθυ-
 μεῖς. τὰ δ' ἀφροδίσια πρὸ τῶν δεῖσθαι ἀναγ-
 κάζεις,

κάζεις·
 ἀνδράσιν
 τῆς Φίλ
 ἡμέρας
 νατος
 δὲ αἰθε
 κῆτος
 εἰ, κα
 ἔδεν
 σαμ
 αὐ δεσμ
 γῶν τῶ
 ὄντες,
 ροι δὲ
 μὲν λυ
 δὲ αὐχ
 πραγμ
 νοις β
 διαθεσ
 ποθῆμ
 ἀνθρῶ
 δεῖν
 μῶμα
 παρὰ
 συεργ
 σπῆτα
 δι δὲ
 Ρομ
 εἰση
 δ)
 XIII,

κάζεις, πάντα μηχανωμένη, καὶ γυναίξι τοῖς
 ἀνδράσι χρωμένη· ἔτω γὰρ παιδεύεις τὴς σαυ-
 τῆς φίλης, τῆς μὲν νυκτὸς ὑβρίζουσα, τῆς δὲ
 ἡμέρας τὸ χρησιμώτατον κατακοιμίζουσα. ἀθά- 31
 νατος δὲ ἔσα, ἐκ θεῶν μὲν ἀπέρριψα, ὑπὸ
 δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀτιμάξῃ. τῶ δὲ πάντων
 ἡδίστῃ d) ἀκέρματος, ἐπαίνῃ ἑαυτῆς ἀνήκοος
 εἶ, καὶ τῶ πάντων ἡδίστῃ θεάματος ἀθέατος.
 ἔδεν γὰρ πώποτε σαυτῆς ἔργον καλὸν τεθέα-
 σαι. τίς δ' ἂν σοι λεγέσῃ τί πισεύσεις; τίς δ'
 ἂν δεομένη τινὸς ἐπαρκέσειεν; ἢ τίς ἂν εὖ Φρο-
 νῶν τῶ σὲ διάσῃ τολμήσειεν εἶνα; οἱ νέοι μὲν
 ὄντες, τοῖς σώμασιν ἀδύνατοι εἰσὶ, πρεσβύτε-
 ροι δὲ γενόμενοι, ταῖς ψυχαῖς ἀνόητοι ἀπόνως
 μὲν λιπαροὶ διὰ νεότητος τρεφόμενοι, ἐπιπόνως
 δὲ αὐχμηροὶ διὰ γήρως περῶντες· τοῖς μὲν πε-
 πραγμένοις αἰσχυρόμενοι, τοῖς δὲ πραττομέ-
 νοις βαρυνόμενοι· τὰ μὲν ἡδέα ἐν τῇ νεότητι
 διαδραμόντες, τὰ δὲ χαλεπὰ εἰς τὸ γῆρας ἀ-
 ποθέμενοι. ἐγὼ δὲ σύνοιμι μὲν θεοῖς, σύνοιμι δὲ 32
 ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς· ἔργον δὲ καλὸν ἔτε
 θεῖον ἔτε ἀνθρώπινον χωρὶς ἐμῶ γίγνεται. τι-
 μῶμαι δὲ μάλιστα πάντων καὶ παρὰ θεοῖς καὶ
 παρὰ ἀνθρώποις, οἷς προσήκει, ἀγαπητῇ μὲν
 συνεργὸς τεχνίταις, πισῇ δὲ φύλαξ οἴκων δε-
 σπότηταις, εὐμένῃς δὲ παραστάτις οἰκέταις, ἀγα-
 θῇ δὲ συλλήπτρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων, βε-
 βαία δὲ τῶν ἐν πολέμῳ σύμμαχος ἔργων, ἀ-
 ρίστη δὲ Φιλίας κοινωνός. ἔσι δὲ τοῖς μὲν ε- 33

E 3

μοῖς

d) Cic. ad Att. XII. 4. Imitatus est Josephus Antt. XIII, 4, 8. sed in alia re.

μοῖς φίλοις ἠδέϊα μὲν καὶ ἀπράγμων σίτων καὶ ποτῶν ἀπόλαυσις· ἀνέχονται γὰρ ἕως ἂν ἐπιθυμήσωσιν αὐτῶν. ὕπνος δὲ αὐτοῖς πάρεστιν ἠδίων ἢ τοῖς ἀμόχθοις, καὶ ἔτε ἀπολιπόντες αὐτὸν ἀχθονται, ἔτε διὰ τῆτον μεθιάσι τὰ δεόντα πράττειν. καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοις χαίρουσιν, οἱ δὲ γεραίτεροι ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται καὶ ἠδέως μὲν τῶν παλαιῶν πράξεων μέμνηνται, εὖ δὲ τὰς παρῆσας ἠδονται πράττοντες, δι' ἐμὲ φίλοι μὲν θεοῖς ὄντες, ἀγαπητοὶ δὲ φίλοις, τίμιοι δὲ πατρίσιν. ὅταν δ' ἔλθῃ τὸ πεπρωμένον τέλος, ἔ' μετα λήθης ἀτιμοὶ κείνται, ἀλλὰ μετὰ μνήμης τὸν αἰεὶ χρόνον ὑμνέμενοι θάλλουσι. τοιαῦτά σοι, ὦ παῖ τοκέων ἀγαθῶν Ἡρακλῆς, ἔξῃσι διαπονησαμένῳ τὴν μακαριζοτάτην 34 εὐδαιμονίαν κεκτηῆσαι. ἔτω πως διώκει Πρόδικος τὴν ὑπὸ ἀρετῆς Ἡρακλέους παιδείαν. ἐκόσμησε μὲν τοι τὰς γνώμας ἔτι μεγαλειότεροις ῥήμασιν, ἢ ἐγὼ νῦν. σοὶ δ' ἐν ἄξιον, ὦ Ἀρίστιππε, τέτων ἐνθυμημένῳ πειρᾶσθαι τι, καὶ τῶν εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον τῆ' εἰς φροντίζειν.

CAPVT II.

Lamproclem filium Matri iratum placat.

Αἰδόμενος δὲ ποτε Λαμπροκλέα τὸν πρεσβύτατον υἱὸν ἑαυτῆ' πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα, εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ παῖ, οἶδά τινας ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλεμένους; ἢ μάλα, ἔφη
ὁ νεα-

ὁ νεανίσκος. καταμεμάθηκας ἔν τῃς τί ποιῶν-
 τας τὸ ὄνομα τῆτο ἀποκαλῆσιν; ἔγωγ', ἔφη.
 τῃς γὰρ εὖ παθόντας, ὅταν δυνάμενοι χάριν
 ἀποδῆναι, μὴ ἀποδώσιν, ἀχαρίστῃς καλῆσιν. ἐκ
 ἔν δοκῆσί σοι ἐν τοῖς ἀδίκοις καταλογίζεσθαι
 τῃς ἀχαρίστῃς; ἔμοιγ', ἔφη. ἤδη δέ ποτε ἐσκέ- 2
 ψω, εἰ ἄρα ὥσπερ τὸ ἀνδραποδίζεσθαι τῃς μὲν
 φίλῃς ἀδικὸν εἶναι δοκεῖ, τῃς δὲ πολεμίῃς, δί-
 καιον εἶναι, καὶ τὸ ἀχαρισεῖν πρὸς μὲν τῃς φί-
 λῃς ἀδικόν ἐστι, πρὸς δὲ τῃς πολεμίῃς, δίκαι-
 ον; καὶ μάλα, ἔφη. καὶ δοκεῖ μοι, ὑφ' ἧ ἂν τις
 εὖ παθῶν, εἴτε φίλῃς, εἴτε πολεμίῃς, μὴ πειρᾶ-
 ται χάριν ἀποδιδόναι, ἀδικὸς εἶναι. ἐκῆν, εἰγ' 3
 ἔτῳς ἔχει τῆτο, εἰλικρινῆς τις ἂν εἴη ἀδικία ἢ
 ἀχαριστία; συνωμολόγει. ἐκῆν ὅσῳ ἂν τις μεί-
 ζῳ ἀγαθὰ παθῶν, μὴ ἀποδιδῶ χάριν, τοσῶτῳ
 ἀδικώτερος ἂν εἴη; συνέφη καὶ τῆτο. τίνας ἔν,
 ἔφη, ὑπὸ τίνων εὐροῖμεν ἂν μείζονα εὐεργετη-
 μένῃς ἢ παῖδας ἀπὸ γονέων; ἐς οἱ γονεῖς ἐκ
 μὲν ἐκ ὄντων ἐποίησαν εἶναι, τοσαῦτα δὲ κα-
 λά ἰδεῖν καὶ τοσῶτων ἀγαθῶν μετασχεῖν, ὅσα
 οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀ δὴ καὶ
 ἔτῳς ἡμῖν δοκεῖ παντὸς ἀξία εἶναι, ὥσε πάντες
 τὸ καταλιπεῖν αὐτὰ πάντων μάλιτα φεύγο-
 μεν. καὶ αἱ πόλεις ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι
 ζημίαν θάνατον πεποιήκασι, ὡς ἐκ ἂν μείζο-
 νος κακῆ φόβῳ τὴν ἀδικίαν παύσοντες a). καὶ 4
 μὲν ἔ τῶν γε ἀφροδισίων ἔνεκα παιδοποιεῖσθαι

E 4

τῃς

a) Pro παύσεισσι, per Synesin. Nam αἱ πόλεις h. l.
 sunt cives, aut quicumque in civitatibus legum feren-
 darum potestatem habent. cf. ad c. 7. not. g)

τῆς ἀνθρώπων ὑπολαμβάνοις. ἐπεὶ τῆς γε
 τῶν ἀπολυτόντων b) μετὰ μὲν αἱ ὁδοὶ, μετὰ
 δὲ τὰ οἰκήματα. Φανεροὶ δ' ἐσμὲν καὶ σκοπέ-
 μενοι ἐξ ὁποίων ἀν' γυναικῶν βέλτιστα ἡμῖν τέκ-
 να γένοιτο, αἷς συνελθόντες τεκνοποιήμεθα.
 5 καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ τὴν τε συντεκνοποιήσασαν ἑαυ-
 τῷ τρέφει, καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι παισὶ
 προπαρασκευάζει πάντα, ὅσα ἀν' οἴηται συνοί-
 σεν αὐτοῖς πρὸς τὸν βίον, καὶ ταῦτα ὡς ἀν'
 δύνηται πλείω. ἡ δὲ γυνὴ ὑποδεξαμένη τε
 φέρει τὸ φορτίον τῆτο, βαρυνομένη τε καὶ κιν-
 δυνεύουσα περὶ τῆ βίης, καὶ μεταδίδουσα τῆς τρο-
 φῆς, ἢ καὶ αὐτὴ τρέφεται, καὶ σὺν πολλῷ πό-
 νῳ διενέγκασα καὶ τεκῶσα, τρέφει τε καὶ ἐπι-
 μελεῖται, ἔτε προπεπονθυῖα ἔδεν ἀγαθόν, ἔτε
 γιγνώσκον τὸ βρέφος c), ὑφ' ὅτε εὖ πάχει,
 ἔδὲ σημαίνειν δυνάμενον, ὅτε δαίται ἀλλ' αὐ-
 τη σοχαζομένη τὰ τε συμφέροντα καὶ κεχα-
 ρισμένα πειρᾶται ἐκπληρῆν, καὶ τρέφει πολὺν
 χρόνον, καὶ ἡμέρας ἢ νύκτας ὑπομένουσα πονεῖν,
 ἐκ εἰδυῖα, τίνα d) τῶν χάριν ἀπολήψεται
 6 καὶ ἐκ ἀρκῆ θρέψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴν
 δόξωσιν

b) τῆς, intell. τῆ ἐπιθυμῶν τῶν ἀφροδισίων, τῆ
 ἡρμῶν ἐπὶ τὰ ἀφροδ. aut simile quid. conf. L. I. c. 2.
 not. b). Sensus est: Non profecto Venereæ volupta-
 tis causa liberos suscipiunt homines: nam libidinis
 quidem remediis abundant viæ, in quibus scilicet se
 prostituunt meretrices, & lupanaria. Attice οἰκήματι δι-
 citur pro πορνείῳ. v. Perizon. & Abr. Gronov. ad Ae-
 lian. V. H. VI. 1.

c) Nominat. consequentis.

d) Stobæus: εἰ τίνα.

δόξωσιν ἰκανοὶ εἶναι οἱ παῖδες μανθάνειν τι, ἀ
 μὲν ἂν αὐτοὶ ἔχωσιν οἱ γονεῖς ἀγαθὰ πρὸς τὸν
 βίον, διδάσκουσιν. ἀ δ' ἂν οἴωνται ἄλλον ἰκανώ-
 τερον εἶναι διδάσκειν, πέμπουσιν πρὸς τῆτον δα-
 πανῶντες, καὶ ἐπιμελῶνται, πάντα ποιῶντες, οἱ
 ὅπως οἱ παῖδες αὐτοῖς γένωνται ὡς δυνατὸν βέλ-
 τιστοί. πρὸς ταῦτα ὁ νεανίσκος ἔφη, ἀλλὰ τοὶ 7
 εἰ ταῦτα πάντα πεποίηκε καὶ ἄλλα τῶν πολ-
 λαπλασία, ἔδεις ἂν δύναιτο αὐτῆς ἀναχέειν
 τὴν χαλεπότητα. καὶ ὁ Σωκράτης, πόττερα δὲ
 οἶε, ἔφη, θηρίων ἀγριότητα δυσφορωτέραν εἶναι
 ἢ μητρὸς; ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἔφη, τῆς μητρὸς
 τῆς γε τοιαύτης e). ἤδη πρόποτε ἐν ἡ δακῆσαι
 κακὸν τί σοι ἔδωκεν, ἢ λακτίσασα, οἶα ὑπὸ
 θηρίων ἤδη πολλοὶ ἔπαθον. ἀλλὰ νῆ δία, ἔφη, 8
 λέγεις, ἀ ἔκ ἂν τις ἐπὶ τῷ βίῳ παντὶ βέλτοιτο
 ἀκῆσαι. σὺ δὲ πόσα, ἔφη ὁ Σωκράτης, οἶε ταύ-
 τη δυσάνεκτα καὶ τῇ φωνῇ καὶ τοῖς ἔργοις ἐκ
 παιδῶν δυσκολαίων καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς πρά-
 γματα παρασχέειν, πόσα δὲ λυπήσαι κάμων;
 ἀλλ' ἔδει πρόποτε αὐτήν, ἔφη, ἔτ' εἶπα, ἔτ' ἐποί-
 ησα ἔδεν, ἐφ' ᾧ ἠσχύνθη. τίδ' οἶε, ἔφη, χα- 9
 λεπώτερον εἶναι σοὶ ἀκῆειν, ὡν αὐτὴ λέγεις, ἢ
 τοῖς ὑποκριταῖς, ὅταν ἐν ταῖς τραγωδίαις ἀλ-
 λήλως τὰ ἔχματα λέγωσιν; ἀλλ' οἶμαι, ἐπει-
 δὴ ἔκ οἴονται τῶν λεγόντων ἔτε τὸν ἐλέγχοντα
 ἐλέγχειν, ἵνα ζημιώσῃ, ἔτε τὸν ἀπειλῶντα ἀ-
 πειλεῖν, ἵνα κακὸν τί ποιήσῃ, βραδίως φέρουσι

E 5

σὺ

e) γὰρ h. l. non abundat: *matris*, quia quidem hu-
juscemodi sit, vid. ad L. I. c. 5. not. c).

σὺ δ' εὖ εἰδώς, ὅτι, ἂ λέγει σοι f) ἡ μήτηρ,
 ἔ μόνον ἔδεν κακὸν νοῆσαι λέγει, ἀλλὰ καὶ βε-
 λομένη σοι ἀγαθὰ εἶναι, ὅσα ἔδενι ἄλλω, χα-
 λεπαίνεις. ἢ νομίζεις κακόνεν τὴν μητέρα σοι
 10 εἶναι; ἔ δῆτα, ἔφη, τῷτό γε ἐκ οἴομαι. καὶ ὁ
 Σωκράτης, ἔκῃν, ἔφη, ταύτην, εὖνεν τέ σοι
 ἔσαν, καὶ ἐπιμελομένην, ὡς μάλιτα δύναται,
 κάμνοντος, ὅπως ὑγιαίνης τε καὶ ὅπως τῶν ἐπι-
 τηδείων μηδενὸς ἐνδεὴς ἔση, καὶ πρὸς τέτοις,
 πολλὰ τοῖς θεοῖς εὐχομένην ἀγαθὰ ὑπὲρ σῆ,
 καὶ εὐχὰς ἀποδιδῶσαν, χαλεπὴν εἶναι φῆς; ἐ-
 γὼ μὲν οἴμαι, εἰ τοιαύτην μὴ δύνασαι φέρειν
 11 μητέρα, τὰγαθὰ σε ἔ δύνασαι φέρειν. εἰπέ
 δέ μοι, ἔφη, πότερον ἄλλον τινὰ οἶσι δεῖν θε-
 ραπεύειν; ἢ παρεσκευάσαι μηδενὶ ἀνθρώπων
 πειρᾶσαι ἀρέσκειν, μηδ' ἐπεδαι, μήτε πεί-
 θεσαι, μήτε στρατηγῶ, μήτε ἄλλω ἀρχοντι;
 12 ναὶ μὰ δία ἐγὼ γε, ἔφη g). ἔκῃν, ἔφη ὁ Σω-
 κράτης, καὶ τῶ γείτονι βέλει σὺ h) ἀρέσκειν,
 ἵνα σοι καὶ πῦρ ἐναύη, ὅταν τέττε δέη, καὶ ἀ-
 γαθῆ τέ σοι γίγνηται συλλήπτωρ, καὶ, ἂν τι
 σφαλ-

f) Recepi lectionem Stobæi, quæ & Stephano pla-
 cebat. Nam vulgata lectio ὅ, τι λέγει vitiosa est, ut
 diu viderunt docti. Idem placuit Cl. Welfio.

g) In hujusmodi responsionibus, quæ ad duo con-
 traria membra referuntur, e sensu colligendum est,
 cuius membri verbum repetendum sit. Hic semper
 ἀπὸ κοινῆ verbum melioris membri repetendum est,
 ut hic: οἴμαι δεῖν θεραπεύειν.

h) Stobæus: βελήση. Et profecto τὸ σὺ abundat.
 Neque tamen quicquam mutaverim, cum semper hic
 præsentē Xenophon utatur.

σφαλλόμενος τύχης, εὐνοϊκῶς ἐγγύθεν βοηθῆ
 σοι; ἔγωγ' ἔφη. τί δέ; συνοδοιπόρον ἢ σύμ-
 πλεον, ἢ εἴ τω ἄλλω i) ἐντυγχάνοις, εἰδὲν ἂν
 σοι διαφέρει φίλον ἢ ἐχθρὸν γενέσθαι, ἢ καὶ
 τῆς παρὰ τῶν εὐνοίας οἷε δεῖν ἐπιμελεῖσθαι;
 ἔγωγ', ἔφη. εἶτα τῶν μὲν ἐπιμελεῖσθαι πα- 13
 ρεσκεύασαι, τὴν δὲ μητέρα τὴν πάντων μάλι-
 σά σε φιλεῖσθαι ἐκ οἷε δεῖν θεραπεύειν; ἐκ οἶ-
 δα, ὅτι καὶ ἡ πόλις ἄλλης μὲν ἀχαριστίας ἐδε-
 μιᾶς ἐπιμελεῖται, εἰδὲ δικάζει, ἀλλὰ περιορᾷ
 τῆς εὐπεπονδίας χάριν ἐκ ἀποδιδόντας· εἰάν
 δέ τις γονέας μὴ θεραπεύῃ, τῶν δίκην τε ἐπι-
 τίθησι, καὶ ἀποδοκιμάζουσα ἐκ εἰς ἄρχειν τῶ-
 τον, ὡς ἔτε ἂν τὰ ἱερὰ εὐσεβῶς θυόμενα ὑ-
 πὲρ τῆς πόλεως, τῶν θυόντων, ἔτε ἄλλο
 καλῶς καὶ δικαίως εἰδὲν ἂν τῶν πράξαντος k);
 καὶ

i) Caselius & Welfius male: τῶ. Nihil hic arti-
 culo opus. Sic §. 13. iidem male: τὴν μητέρα τῶν πάν-
 των pro τὴν μητέρα τὴν πάντων. Sed in hoc sæpe aber-
 rant & librarii & editores veterum librorum, cum
 præponitur Substantivo, quod tamen non rarum apud
 optimos scriptores & apud nostrum. Isocrates Ep. 7.
 extr. ἔτε ἄλλε δέη. D. Paullus 1 Cor. XV, 8. ἔχατον
 πάντων, ὡςπερὶ τῶ ἐκτρώματι, ὡφθη καὶ μοί, ubi editur
 τῶ, ut 1 Theff. IV, 6.

k) Observent hic tirones, primo accusativos con-
 sequentia: ἔτε ἂν τὰ ἱερὰ εὐσεβῶς θυόμενα; deinde iis
 jungi statim genitivos: ἔτε ἄλλο - - - τῶν πρά-
 ξαντος. Sic ap. Thucyd. IV. 10. genitivi & dativi
 junguntur: τῶν τε γὰρ χωρὶς τὸ δυσέμβατον ἡμέτε-
 ρον νομίζω, ὃ, μενόντων ἡμῶν, σύμμαχον γίγνεται,
 ὑποχωρήσασιν δὲ &c. Alia exempla e Pausania sug-
 geret Sylburgius ad Pausan. p. 931. Ceterum distin-
 ctio

καὶ νῆ Δία εἰάν τις τῶν γονέων τελευτησάντων
 τὴν τάφου μὴ κοσμήῃ 1), καὶ τῆτο ἐξετάζει ἡ
 πόλις ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων δοκιμασίαις m). σὺ
 14 ἔν, ὦ παῖ, ἀν σωφρονῆς, τὴν μὲν θεὸς παραι-
 τήσῃ συγγνώμονάς σοι εἶναι, εἴτι παρημέλη-
 κας τῆς μητρὸς, μὴ σε καὶ ἔτοι νομίσαντες ἀχά-
 ρισον εἶναι, ἐκ ἐθέλωσιν εὖ ποιεῖν· τὴν δὲ ἀν-
 θρώπων φυλάξῃ, μὴ σε αἰδομένοι τῶν γονέων
 ἀμελῶντα πάντες ἀτιμάσωσιν, εἴτα ἐν ἐρημίᾳ
 φίλων ἀναφανῆς. εἰ γάρ σε ὑπολάβοιεν πρὸς
 τὴν γονεῖς ἀχάρισον εἶναι, εἴδεις ἂν νομίσειεν,
 εὖ σε ποιήσας χάριν ἀπολήψεσθαι. CA-

Etio ponenda est post πόλιος aut θύονενα, quæ in vul-
 gatis non est. Leunclavius tamen ita interpretatus
 est, quasi post θύονενα interpunxisset. Cel. Gesnerus
 autem εὐσεβῶς refert ad θύοντος. Sed mihi ista σύγχυσις,
 cuius exempla scio apud bonos auctores occurrere
 (v. Jenf. Lect. Luc. p. 319. Sylburg. l. c. p. 928.)
 non placet. Verte: *Quod nec sacra rite fierent pro
 salute civitatis, si quidem hic faceret, nec hujusmo-
 di homo ullam aliam rem recte & juste facere soleret.* Si
 quis autem εὐσεβῶς loco motum putet et ante τῆτος
 θύοντος ponat, non repugnem.

1) Hunc locum illustrat lepidum Epigramma Calli-
 machi, quod adjiciemus:

Στήλην μητροῦς, μικρὰν λίθον, ἔεφε κῆρος,

Ὡς εἶον, ἠπάχθαι καὶ τρόπον οἴομενος.

Ἡ δὲ τάφῳ κλινθεῖσα κατέκτανε παῖδα πεσῆσα.

Φεύγετε μητροῦς καὶ τάφον οἱ πρόγονοι.

vid. Brodæum ad hoc epigramma Anthol. L. I. c. 50.

m) Qui Archontes fieri volebant, iis cum in senatu,
 tum in foro, quædam quæstiones proponebantur, de eo-
 rum natalibus, vita & moribus, inter quas etiam erat
 hæc: utrum parentes & vivos & mortuos recte colue-
 rint. Id examen in senatu dicebatur ἀνάκρισις, in foro
 δοκιμασία, auctore Polluce VIII, 9.

CAPUT III.

Fratres inimicitias exercentes placat.

Χαιρεφῶντα δὲ ποτε καὶ Χαιρεκράτην, ἀδελφῶν μὲν ὄντε ἀλλήλων, ἑαυτῶ δὲ γνωρίμω, αἰτίμενος διαφερομένω, ἰδὼν τὸν Χαιρεκράτην, εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Χαιρέκρατες, ἔ δῆπε καὶ σὺ εἶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, οἱ χρησιμώτερον a) νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφὸς b), καὶ ταῦτα, τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τῶ δὲ φρονίμου καὶ τῶν μὲν, βοηθείας δεομένων, τῶ δὲ βοηθεῖν δυναμένων· καὶ πρὸς τέτοις, τῶν μὲν, πλεονόντων ὑπαρχόντων, τῶ δ', ἑνός. Θαυμαστὸν δὲ καὶ τῆτο, εἶτις τῶ μὲν ἀδελφὸς ζημίαν ἠγεῖται, ὅτι ἔ καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν κέκτηται, τῶ δὲ πολί-

a) Intell. χρήμα, ἔργον. vid. ad I. 3. b.

b) Per Synesin in h. v. pluralis vim singularis numeri habet & contra. Itaque & in sequentibus ἀδελφοὶ & ἀδελφὸς promiscue dicuntur, eodem sensu. Non ergo cum Stephano leges ἀδελφὸν pro ἀδελφὸς, quam lectionem præter rem Doct. viri Welfius & Gesnerus receperunt. Si omnes huius generis locos in Xenophonte vellemus ad vulgarem dicendi rationem revocare, quot non mutandi essent? Sic §. 2. δύναται & ἀγνοῶσι, quod frustra mutaveris, & c. 4. § 7. φίλος πρὸς φίλος. amicus amici causa vel amici amicorum causa. Hic vero, quod maximum est, pluralis est de genere, singularis autem, qui sequitur, de uno Ch. fratre. Etiam τῆτο proprie dicere debebat non ταῦτα.

- πολίτας ἔχῃ γέεται ζημίαν, ὅτι ἔκαστος καὶ τὰ τῶν πολιτῶν ἔχει, ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν δύναται λογίζεσθαι, ὅτι κρεῖττον σὺν πολλοῖς οἰκῆντα, ἀσφαλῶς ἀρκῆντα ἔχειν, ἢ μόνον διαιτώμενον τὰ τῶν πολιτῶν ἐπικινδύνως πάντα κεκτῆσθαι.
- 3 δὲ τῶν ἀδελφῶν τὸ αὐτὸ τέτο ἀγνοῶσι. καὶ οἰκίας μὲν οἱ δυνάμενοι ὠνεύονται, ἵνα συνεργῆς ἔχωσι, καὶ φίλους κτῶνται, ὡς βοηθῶν δεόμενοι τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελεῖσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ ἔπι γιγνο-
- 4 μένους c). καὶ μὴν πρὸς Φιλίαν μέγα μὲν ὑπάρχει τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν Φῦναι, μέγα δὲ τὸ ὁμῶς τραφῆναι· ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντρόφων. πρὸς δὲ τέτοις καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τιμῶσι τε μᾶλλον τῆς συναδέλφους ὄντας τῶν ἀναδέλφων, καὶ ἥττον τέτοις ἐπιτίθενται.
- 5 καὶ ὁ Χαιρεκράτης εἶπεν, ἀλλ' εἰ μὲν, ὦ Σώκρατες, μὴ μέγα εἴη τὸ διάφορον, ἴσως ἂν θεοὶ φέροιεν τὸν ἀδελφόν, καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα φεύγειν· (ἀγαθὸν γάρ, ὥσπερ καὶ σὺ λέγεις, ἀδελφός, ὡν οἶον δεῖ) ὅποτε μὲν τοι παντὸς ἐνδέοι, καὶ πᾶν τὸ ἐναντιώτατον εἴη, τί
- 6 ἂν τις ἐπιχειροῖη τοῖς ἀδυνατίοις; καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, πότερα δὲ, ὦ Χαιρεκράτες, εἰδένι ἀρέσασθαι δύναται Χαιρέφων, ὥσπερ εἰδένι σοι, ἢ ἔστιν, οἷς καὶ πᾶν ἀρέσκει; διὰ τῆτο γάρ τοι, εἶπεν, ὦ Σώκρατες, ἀξιὸν ἐστὶν ἐμὲ μισεῖν αὐτόν, ὅτι ἄλλοις μὲν ἀρέσκειν δύναται, ἐμοὶ δὲ, ὅπερ ἂν παρῆ, πανταχῶ καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ζη-
- 7 μία μᾶλλον ἢ ὠφέλεια ἐστίν. ἀρ' ἔν, εἶπεν ὁ Σωκρά-

c) Accus. consequentiae.

Σωκράτης, ὡσπερ ἵππος τῷ ἀνεπισήμονι μὲν,
 ἐγχειρῆντι δὲ χρῆσθαι ζημία ἐστίν, ἔγω καὶ ἀδελ-
 Φός, ὅταν τις αὐτῷ μὴ ἐπισάμενος ἐγχειρῆ
 χρῆσθαι, ζημία ἐστὶ; πῶς δ' ἂν ἐγώ, ἔφη ὁ 8
 Χαιρεκράτης, ἀνεπισήμων εἶην ἀδελφῷ χρῆσθαι,
 ἐπισάμενός γε καὶ εὖ λέγειν τὸν εὖ λέγοντα,
 καὶ εὖ ποιῆν τὸν εὖ ποιῶντα; τὸν μὲν τοι καὶ
 λόγῳ καὶ ἔργῳ πειρώμενον ἐμὲ ἀνίσῳ, ἐκ ἂν
 δυναίμην ἔτ' εὖ λέγειν, ἔτ' εὖ ποιῆν, ἀλλ' ἐδὲ
 πειράσομαι. καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη, θαυμασά 9
 γε λέγεις, ὦ Χαιρεκράτες, εἰ κύνα μὲν, εἰ σοὶ
 ἦν ἐπὶ προβάτοις ἐπιτήδειος, καὶ τὰς μὲν ποι-
 μένας ἡσπάζετο, σοὶ δὲ προσίοντι ἐχαλέπαινεν,
 ἀμελήσας ἂν τῆ ὀργίζεσθαι, ἐπειρῶ εὖ ποιῆ-
 σαις πραῦνειν αὐτόν· τὸν δὲ ἀδελφὸν φῆς μὲν
 μέγα ἂν ἀγαθὸν εἶναι, ὄντα πρὸς σε οἶον δεῖ,
 ἐπίσαθαι δὲ ὁμολογῶν καὶ εὖ ποιῆν καὶ εὖ λέ-
 γειν, ἐκ ἐπιχειρεῖς μηχανᾶσθαι, ὅπως σοὶ ὡς
 βέλτερος ἦ; καὶ ὁ Χαιρεκράτης, δέδοικα, ἔφη, 10
 ὦ Σώκρατες, μὴ ἐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σο-
 φίαν, ὥστε Χαιρεφῶντα ποιῆσαι πρὸς ἐμὲ οἶον
 δεῖ. καὶ μὴν ἐδὲν γε ποικίλον, ἔφη ὁ Σωκρά-
 τής, ἐδὲ καινὸν δεῖ ἐπ' αὐτόν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
 μηχανᾶσθαι. οἷς δὲ καὶ σὺ ἐπίσασαι αὐτὸς, οἶ-
 μα ἂν αὐτὸν ἀλόντα περὶ πολλῆ ποιῆσθαι σε.
 ἐκ ἂν φθάνοις, ἔφη, λέγων, εἴτι ἠδθησά με 11
 φίλτρον ἐπισάμενον, ὃ ἐγὼ εἰδὼς λέληθα ἐμαυ-
 τόν; λέγε δὴ μοι, ἔφη, εἴτινα τῶν γνωρίμων
 βέλοιο κατεργάσασθαι, ὅποτε θύοι, καλεῖν σε
 ἐπὶ δεῖπνον, τί ἂν ποιήσῃς; δῆλον ὅτι κατάρ-
 χοιμι ἂν τῆ αὐτὸς, ὅτε θύοιμι, καλεῖν ἐκείνον.
 εἰ δὲ βέλοιο τῶν φίλων τινὰ προτρέψασθαι, 12
 ὅποτε

- ὁπότε ἀποδημοίης, ἐπιμελεῖσθαι τῶν σῶν, τί ἂν
 ποιήης; δηλονότι πρότερος ἂν ἐγχειροῖν ἐπι-
 13 μελεῖσθαι τῶν ἐκείνῃ, ὁπότε ἀποδημοίῃ. εἰ δὲ
 βέλοιο ξένον ποιῆσαι ὑποδέχεσθαι σεαυτὸν, ὁπό-
 τε ἔλθοις εἰς τὴν ἐκείνῃ d) τί ἂν ποιήης; δη-
 λονότι καὶ τῆτον πρότερος ὑποδεχοίμην ἂν, ὁ-
 πότε ἔλθοι ἀθήναζε. καὶ εἶγε βελοίμην αὐ-
 τὸν προθυμεῖσθαι διαπραττεῖν μοι ἐφ' ἃ ἤκοι-
 μι, δηλονότι καὶ τῆτο δεοί ἂν πρότερον αὐτὸν
 14 ἐκείνῳ ποιεῖν. πάντα ἄρα σύ γε τὰ ἐν ἀν-
 δρώποις φίλτρα ἐπισάμενος πάλα ἀπεκρύπτει.
 ἢ ὀκνεῖς, ἔφη, ἄρξαι, μὴ αἰσχυρὸς Φανῆς, εἰάν
 πρότερος τὸν ἀδελφὸν εὖ ποιῆς; καὶ μὲν πλεί-
 58 γε δοκεῖ ἀνὴρ ἐπαίνεσθαι ἄξιός εἶναι, ὃς ἂν
 Φθάνῃ τῆς μὲν πολέμιας κακῶς ποιῶν, τῆς δὲ
 Φίλῃς εὐεργετῶν εἰ μὲν ἔνδοξοι μοι Χαιρεφῶν
 ἡγεμονικώτερος εἶναι σὲ πρὸς τὴν φύσιν ταύ-
 την e), ἐκείνον ἂν ἐπειρώμην πείθειν πρότερον
 ἐγχειρεῖν, τῷ σε Φίλον ποιεῖσθαι. νῦν δὲ μοι σύ
 δοκεῖς ἡγέμενος μᾶλλον ἂν ἐξεργάσασθαι τῆτο.
 15 καὶ ὁ Χαιρεκράτης εἶπεν, ἄτοπα λέγεις ὦ Σώ-
 κρατες, καὶ ἔδαμῶς πρὸς σὲ, ὃς γε κελεύεις
 ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγείσθαι. καὶ τοι τέτρε
 γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται,
 τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντὸς καὶ ἔργῃ καὶ
 16 λόγῃ. πῶς, ἔφη ὁ Σωκράτης. εἰ γὰρ καὶ ὁδὲ
 παραχωρήσῃ τὸν νεώτερον πρεσβυτέρῳ συν-
 τυγ-

d) Intell. πόλιν.

e) Stobaeus: Φιλίαν.

πυγμαίνοντι
 καθήμενον
 τιμῆσαι, καὶ
 ἔκκε. ἐπὶ
 πρᾶξι
 ἐχ' ἄρξαι,
 τὰ μὲν γὰρ
 μᾶλλον εἶ
 καὶ γὰρ δὲ
 λῆς ἂν κα
 πειν, εἰάν
 βελτίαν γ
 κρᾶτης, ἢ
 σὺς τε καὶ
 λὸς τε κα
 μοι τέτρε
 ὁὐκ αἰσχυ
 ἀγῶνα τῆ
 γνήτῃ σ
 γὰρ ἔτασ
 αὖς ὁ θε
 ποιῆσαι,
 κωλύειν α

f) ἢ πο
 φημι, οἱ
 ε) Est v
 addit dicit
 ὑπέκταν δὲ
 h) In
 ἔναι. Ce
 latinorum
 qua ratio

τυγχάνοντι πανταχῶ νομίζεται, καὶ εἰ f)
 καθήμενον ὑπανασηῆσαι g), καὶ κοίτη μαλακῇ
 τιμῆσαι, καὶ λόγῳ ὑπεῖξαι; ὦ ἀγαθὲ, μὴ
 ἔκνει. ἔφη, ἀλλ' ἐγχείρει τὸν ἄνδρα κατα-
 πραύνειν καὶ πάνυ ταχύ σοι ὑπακίβεται.
 εἰς ὅρας, ὡς Φιλότιμος ἐστὶ καὶ ἐλευθέριος;
 τὰ μὲν γὰρ πονηρὰ ἀνθρώπια ἐκ ἂν ἄλλως
 μᾶλλον ἔλοις, ἢ εἰ δίδοις τι τῆς δὲ καλῆς
 καὶ ἀγαθῆς ἀνθρώπου προ Φιλῶς χράμενος μά-
 λις ἂν κατεργάσαιο. καὶ ὁ Χαιρεκράτης εἶ- 17
 πεν, εἰάν ἔν ἐμῶ ταῦτα ποιῆντος ἐκεῖνος μηδὲν
 βελτίων γίγνηται; τί γὰρ ἄλλο, ἔφη ὁ Σω-
 κράτης, ἢ κινδυνεύσεις ἐπιδειξάμην, σὺ μὲν χρη-
 στός τε καὶ φιλάδελφος εἶναι, ἐκεῖνος h) δὲ φαῦ-
 λός τε καὶ ἐκ ἀξίος εὐεργετίας; ἀλλ' ἔδδεν αἶ-
 μαί τῶν ἔσεσθαι. νομίζω γὰρ αὐτὸν, ἐπει-
 δὲν αἰδῆται σε προκαλούμενον ἑαυτὸν εἰς τὸν
 ἀγῶνα τῶτον, πάνυ φιλονεικήσειν, ὅπως περι-
 γένηται σε λόγῳ καὶ ἔργῳ εὖ ποιῶν. νῦν μὲν 18
 γὰρ ἔτως, ἔφη, διάκεισθε, ὥσπερ εἰ τῷ χεῖρει,
 ὡς ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ συλλαμβάνειν ἀλλήλων ἐ-
 ποιήσεν, ἀφεμένω τῶν τράποιντο πρὸς τὸ δια-
 κωλύειν ἀλλήλων ἢ εἰ τῷ πόδε θεῖα μοῖρα πε-
 ποιη-

f) εἰ non est apud Stobæum. & malebat deleri Stephanus, quod nil opus sit interrogandi causa bis poni.

g) Est verbum proprium in hac re. Aristophanes addit δάκων in Nub. 989. ut noster in Cyrop. VIII, 7. ὑπέειπεν δάκων.

h) Intell. κινδυνεύσει ἐπιδειξάμην φαῦλός τε κ. κ. κ. ε. εἶναι. Ceterum illud τί γὰρ ἄλλο ἢ κινδυνεύσει simile est latinorum rationi, cum verbum *facere* omittunt, de qua ratione v. Gronov. ad Liv. II, 1.

ποιημένω πρὸς τὸ συνεργεῖν ἀλλήλοι, ἀμελήσαντε τῆς ἐμποδίζοιεν ἀλλήλω. ἐκ ἂν πολλή ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμονία, τοῖς ἐπ' ὠφελεία i) πεποιημένοις ἐπὶ βλάβη χρῆσθαι; 19 καὶ μὲν ἀδελφῶ γε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὁ θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ ἀλλήλοι, ἢ χεῖρέ τε, καὶ πόδε, καὶ ὀφθαλμῶ, καὶ τὰλλα, ὅσα ἀδελφὰ ἔφυσεν ἀνθρώποις. χεῖρες μὲν γὰρ, εἰ δεοὶ αὐτὰς τὰ πλέον ὀργυιᾶς διέχοντα ἅμα ποιῆσαι ἐκ ἂν δύναιντο· πόδες δ' ἐδ' ἂν ἐπὶ τὰ ὀργυιᾶν διέχοντα ἔλθοιεν ἅμα· ὀφθαλμοὶ δὲ, οἱ καὶ δοκῶντες ἐπιπλεῖσον ἐξικνεῖσθαι, ἐδ' ἂν τῶν ἔτι ἐγγυτέρω ὄντων τὰ ἔμπροσθεν ἅμα καὶ τὰ ὀπίσθεν ἰδεῖν δύναιντο· ἀδελφῶ δὲ φίλω ὄντε, καὶ πολὺ διεσῶτε, πρᾶττετον ἅμα καὶ τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλοι.

CAPVT IV.

De cura amicorum.

Ἡκιστα δὲ ποτε αὐτῆ καὶ περὶ φίλων διαλεγόμενος, ἐξ ὧν ἔμοιγε ἐδόκει μάλιστα ἂν τις ὠφελείᾳ πρὸς φίλων κτησῖν τε καὶ χρεῖαν. τῆτο μὲν γὰρ δὴ πολλῶν, ἔφη, ἀκβεῖν, ὡς πάντων κτημάτων κράτιστον ἂν εἴη φίλος σαφῆς καὶ ἀγαθός. ἐπιμελεσμένους δὲ παντὸς μᾶλλον 2 ὄρῶν, ἔφη, τῆς πολλῆς ἢ φίλων κτήσεως. καὶ γὰρ

i) Stobaeus ἀλλήλοιον ponit inter ἐπ' ὠφελείᾳ & πεποιημένοις.

καὶ οὐκίας,
καὶ ματα,
ἔφην ἔφη,
λον δὲ,
ἔφη, τῆς
φροντίζοντι
(αὐτῶν c)
οὐκείων,

a) Cum
beat locum,
reperit Cel.

b) Ante
fus in utraq
in κτησῖν
hoc potius
bet futurum
ab conjuncti
αὐτῶν εἶναι

c) In ha
tiunt. Qu
statuemus,
gendus. D
τῶν τῶν φίλων
ut saepe au
sauro e De
ed. Halenfi
tio, si eff
ponendum f
tuit. Sed a
coquere no
ut τῶν κτη
Basil. quae
bebant aut
aut hoc de
structione

γαρ οἰκίας, καὶ ἀγρῆς, καὶ ἀνδράποδα, καὶ βο-
 σκήματα, καὶ σκευὴ κτωμένους τε a) ἐπιμελῶς
 ὄραν ἔφη, καὶ τὰ ὄντα σώζειν πειρωμένους. Φί-
 λων δὲ, ὁ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι φασίν, ὄραν,
 ἔφη, τὴς πολλῆς, ἔτε, ὅπως κτήσονται b),
 φροντίζοντας, ἔτε, ὅπως οἶόν τε, ἑαυτοῖς σώ-
 ζοντας c). ἀλλὰ καὶ καμνόντων φίλων τε καὶ 3
 οἰκετῶν, ὄραν τινῆς, ἔφη, τοῖς μὲν οἰκέταις
 F 2 καὶ

a) Cum vulgatum καὶ post κτωμένους plane non ha-
 beat locum, facile recepi τε, quod in veteri editione
 reperit Cel. Gesnerus.

b) Ante edidi cum Caselio κτήσονται. Et sane sen-
 sus in utraque lectione idem. Sed quia edd. et Mss.
 in κτήσονται consentiunt, & accuratior ratio Græcismi
 hoc potius desiderat, id revocavi. Nam ὅπως fere ha-
 bet futurum, cum in latina lingua præsens conjunctivi
 ab conjunctione ut regitur. III, 2. ἐπιμελεῖσθαι οἷ, ὅπως
 σῶοί τε ἔσονται &c. conf. II, 1, 1. & sexcentis aliis locis.

c) In hac lectione omnes prope editiones consen-
 tiunt. Quæ si sana est, ut, dum meliora docebimur,
 statuemus, ita, ut nos fecimus, locus est interpun-
 gendus. Dicit Socrates, se non vidisse σώζοντας ἑαυ-
 τοῖς τὴς φίλης, ὅπως οἶόν τε, pro viribus. ὅπως pro ὡς,
 ut sæpe apud optimos auctores. Stephanus in The-
 sauro e Demosthene laudat: ὅπως ἂν δύνωνται. Sed in
 ed. Halensi, item in Basiliensi est σώζονται. Quæ le-
 ctio, si esset vera, etiam ὡς ante οἶόν cum Gesnero
 ponendum foret, quod ultima in ὅπως absorbere po-
 tuit. Sed arbitror fuisse, qui, quod ἀνακολληθῆσαν con-
 coquere non poterat, σώζοντας in σώζονται mutaret,
 ut τῶ κτήσονται responderet. Nam sunt in editione
 Basil. quædam ab ingenio Castalionis aliorumve. De-
 bebant autem corrigere σώσσει propter additum ἑαυτοῖς,
 aut hoc deletο σώσονται: id enim τὸ ὅπως in hac con-
 structione & hoc sensu desiderat, ut ante ostendimus.

καὶ ἰατρὸς εἰσάγοντας, καὶ τὰλλα πρὸς ὑγίαν
 ἐπιμελῶς παρασκευάζοντας, τῶν δὲ φίλων ὀ-
 λιγωρῆντας· ἀποθανόντων τε ἀμφοτέρων, ἐπι-
 μὲν τοῖς οἰκέταις ἀχθόμενος καὶ ζημίαν ἠγχι-
 μένος, ἐπὶ δὲ τοῖς φίλοις ἔδὲν οἰόμενος ἔλατ-
 τῆσαι· καὶ τῶν μὲν ἄλλων κτημάτων ἔδὲν εἶν-
 τας ἀθεράπευτον, ἔδ' ἀνεπίσκεπτον, τῶν δὲ
 4 φίλων ἐπιμελείας δεομένων ἀμελῆντας. ἔτι δὲ
 πρὸς τέτοις ὄραν, ἔφη, τὸς πολλὰς τῶν μὲν
 ἄλλων κτημάτων, καὶ πάνυ πολλῶν αὐτοῖς ὄν-
 των, τὸ πλῆθος εἰδῶτας, τῶν δὲ φίλων ὀλί-
 γων ὄντων ἔ μόνον τὸ πλῆθος ἀγνοῶντας, ἀλ-
 λά καὶ τοῖς πυνθανομένοις τῆτο καταλέγειν
 ἐγχειρήσαντας, ἔς ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν d),
 πάλιν τῆτες ἀνατίθεσθαι e). τὸσῆτον αὐτὸς
 5 τῶν φίλων φροντίζειν. καὶ τοι πρὸς ποῖον κτή-
 μα τῶν ἄλλων παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθός,
 ἐκ ἂν πολλῶ κρείττων φανεῖη; ποῖος γὰρ ἵπ-
 πος ἢ ποῖον ζεύγος ἔτω χρήσιμον, ὥσπερ ὁ
 χρηστὸς φίλος; ποῖον δὲ ἀνδράποδον ἔτως εὖνεν
 καὶ

d) Non dubitavi ἔθεσαν reponere ex conjectura Leunclav. & ed. Welfii, pro vulgato ἔθεάσαντο, quod nullum sensum commodum habet.

e) τῆτες est e certissima emendatione Cel. Gesneri. ἀνατίθεσθαι est in ludo duodecim scriptorum, cum calculum intelligas male positum esse, dum per leges ludi licet, errorem corrigere, h. e. calculum alio loco ponere. Hinc ad alia transfertur eleganter, quæ, cum errore quodam perperam fecimus, dum licet, retrahamus. conf. L. I. c. 2. §. 44. Stephanus in Thes. citat ex Antiphonte: ἀνατίθεσθαι, ὥσπερ τὸν πέττον, βίον ἐκ ἔξεσι, sic, ἔς ἔθεσαν - - τῆτες ἀνατίθεσθαι. v. Salmas. ad Vopisc. Proculum T. II. H. A. p. 745.

καὶ παραμόνιμον; ἢ ποῖον ἄλλο κτήμα ἔστω 6
 πάγχρησον; ὁ γὰρ ἀγαθὸς φίλος ἑαυτὸν τάτ-
 τει πρὸς πᾶν τὸ ἐλλείπον τῷ φίλῳ καὶ τῆς τῶν
 ἰδίων κατασκευῆς, καὶ τῶν κοινῶν πράξεων καὶ
 ἂν τέ τινα εὖ ποιῆσαι δέη, συνεπισχύει ἂν
 τέ τις φόβος ταράττη, συμβοηθεῖ, τὰ μὲν
 συναναλίσκων, τὰ δὲ συμπράττων, καὶ τὰ μὲν,
 συμπείδων, τὰ δὲ, βιαζόμενος καὶ εὖ μὲν
 πράττοντας πλεῖστα εὐφραίνων, σφαλλομένους δὲ,
 πλεῖστα ἐπανορθῶν. ἂ δὲ ἂν τε χεῖρες ἐκάστω 7
 ὑπηρετῶσι, καὶ ὀφθαλμοὶ προορῶσι, καὶ τὰ ὠ-
 τα προακέσσι, καὶ οἱ πόδες διανύττεσι, τέτων
 φίλος εὐεργετῶν ἔδενός λείπεται. πολλάκις ἂν
 πρὸ αὐτῶ τις ἢ ἐκ ἐξεργάσατο, ἢ ἐκ εἶδεν,
 ἢ ἐκ ἠκυσεν, ἢ ἐκ δῆνυσε, ταῦτα ὁ φίλος πρὸς
 τὴν φίλος ἐξήκεσεν f). ἀλλ' ὅμως ἔνιοι μὲν
 δένδρα πειρῶνται θεραπεύειν τῶ καρπῶ ἕνεκεν
 τῶ δὲ παμφωρωτάτῃ κτήματος, ὃ καλεῖται
 φίλος, ἀργῶς καὶ ἀνειμένως οἱ πλεῖστοι ἐπιμέ-
 λονται g).

F 3

CAPVT

f) Observent h. l. tirones genuinam vim aoristo-
 rum: *amicus amici causa facere solet, quæ pro se
 quis ne quidem facere solet &c.* Sic illud Nov. Test.
 ἡ βασιλεία τῶν ἑρανῶν ὠμοιώθη: *Simile esse solet.* Lon-
 ginus περὶ ὑψος Sect. I. in fin. τὸ ὑψος - - δίκην σκη-
 πτῶ πάντα διεφόρησεν, καὶ τὴν τῶ ῥήτορος εὐθὺς ἀθρόαν
 ἀνεδείξατο δύναμιν. *Sublime instar fulminis omnia so-
 let prosternere, & statim omnem oratoris vim demon-
 strare; quod cum ignoraret Cl. Pearcius, ad eum lo-
 cum, de singulari, nescio qua, vi aoristorum hic
 pro præsentibus positorum, præter rem, argutatus est.*

g) Ex hoc capite sua duxit Lucian. in Toxari, c. 62,
 ut ibi bene monuit Gesnerus ὁ πάνυ.

CAPVT V.

De pretio amicorum.

Ημετα δέ ποτε καὶ ἄλλον αὐτῷ λόγον, ὃς ἔδοκει μοι προτρέπειν τὸν ἀκρόντα ἐξετάζειν ἑαυτὸν, ὅπως τοῖς φίλοις ἀξίος εἴη. ἰδὼν γάρ τινα τῶν ζυνόντων ἀμελῆντα φίλος πένια πιεζομένω, ἤρετο Ἀντιθένη ἐναντίον τῷ ἀμελῆντος αὐτῷ, καὶ ἄλλων πολλῶν, ἄρα, ἔφη, ὦ Ἀντιθένης, εἰσὶ τινες ἀξία φίλων, ὥσπερ ἐπὶ οἰκετῶν a); τῶν γὰρ οἰκετῶν ὁ μὲν πρὸ δύο μῶν ἀξίος ἐστίν, ὁ δ' ἑδ' ἡμιμναίς, ὁ δὲ πέντε μῶν, ὁ δὲ καὶ δέκα. Νικίας δὲ καὶ ὁ Νικηράτης λέγεται ἐπισάτην εἰς τὰργύρια b) πρίασθαι τάλαντας. σκοπέμεν c) δὴ τῷτο, ἔφη, εἰ ἄρα, ὥσπερ τῶν οἰκετῶν, ἔτω καὶ τῶν φίλων εἰσὶν ἀξία;

a) Simsonus corrigit ὥσπερ εἰσὶν οἰκετῶν. Non displicet: etsi repetitio ejusdem verbi in eodem versiculo non admodum suavis est.

b) Stephanus h. l. & L. III. c. 6. §. 12. pro τὰργύρια legi vult τὰργυρεῖα: et solet in talibus variari, ut docet Dorvillius ad Charit. p. 83. Sed quia more Græcorum τὰργύρια commode dicuntur pro loco, unde eruitur argentum, sine libris nil mutem. Atque ita placuisse video etiam Berglero ad Alciph. p. 160. Ceterum de argentifodinis Atticæ videndus Casaubonus ad Strabon. L. IX. unde sua duxit Stanleius ad Aeschyl. Pers. 2:8.

c) Leuncl. & Steph. malebant: σκοπέμεν, quod est usitatus. Sed Portus recte vidit, σκοπέμεν idem esse quod σκοπῶ, quo aliquoties simili loco usus est Xenophon. v. c. §. 5.

ἀξία; καὶ
βελόμην αὐ
λον ἢ δύο
μπαμίμη
τὸν δὲ περ
προτιμωσα
ὁ Σακράτης
ἂν ἔχοι ἐξ
χάσει Φίλ
ἀξίος εἶνα
σιν. ἐγώ
μην, ἐτι
ἐτι μῶν
ἔτο φίλο
μὴ ὥσπερ
ἀποδοῦναι
Φίλων, ὅ
ἐπαγωγῆ
αἰέτας
προδομα
d) V. L
vix me ab
e) Εἰπέ
Sed quia
quidem.
ulitata Att
jam vidit
Beflatione
improbat
exprimer
esset in
vendition
p. 546.

ἀξία; καὶ μὰ δὴ, ἔφη ὁ Ἀντιθένης. ἔγωγ' ἐν 3
 βελοίμην ἂν τὸν μὲν τινα φίλον μοι εἶναι μᾶλ-
 λον ἢ δύο μναῖς, τὸν δ' ἑδ' ἂν ἡμιμναίῃς προτι-
 μησαίμην, τὸν δὲ καὶ πρὸ δέκα μνῶν ἐλοίμην,
 τὸν δὲ πρὸ πάντων χρημάτων καὶ πόνων d)
 προτιμησαίμην ἂν φίλον μοι εἶναι. ἔκβεν, ἔφη 4
 ὁ Σωκράτης, εἶγε ταῦτα τοιαῦτά ἐσι, καλῶς
 ἂν ἔχοι ἐξετάζειν τινα ἑαυτὸν, πόσῃ ἄρα τυγ-
 χάνει φίλοις ἀξίος ᾖν, καὶ πειράσθαι ὡς πλείους
 ἀξίος εἶναι, ἵνα ἤττον αὐτὸν οἱ φίλοι προδιδῶ-
 σιν. ἐγὼ γάρ τοι, ἔφη, πολλάκις ἀκῶ τῆ
 μὲν, ὅτι πρέσθωκεν αὐτὸν φίλος ἀνὴρ, τῆ δ',
 ὅτι μναῖν ἀνθ' ἑαυτῆ μᾶλλον εἶλετο ἀνὴρ, ὃν
 ᾤετο φίλον εἶναι. τὰ τοιαῦτα πάντα σκοπῶ, 5
 μὴ ὥσπερ ὅταν τις οἰκέτην πονηρὸν πωλῆ, καὶ
 ἀποδῶται τῆ εὐρόντος e), ἔτω καὶ τὸν πονηρὸν
 φίλον, ὅταν ἐξῆ τὸ πλεῖον τῆς ἀξίας λαβεῖν,
 ἐπαγωγὸν ἢ ἀποδίδοσθαι. τὴς δὲ χρηστῆς ἔτε
 οἰκέτας πάνυ τὶ πωλεμένους ὄρω, ἔτε φίλους
 προδιδόμενους.

F 4

CAPVT

d) V. L. πόρων, quod meliorem sensum habet, & vix me abstineo, quo minus in contextu ponam.

e) Εὐρόντος plane damnant Budæus & Stephanus. Sed quia omnes libri consentiunt in hac lectione, nihil mutem. Est genitivus pretii, activum pro passivo, usitata Atticis scriptoribus enallage, pro εὐρεθέντος, ut jam vidit Portus pater: qui tamen durius esse agnovit. Bessarionem legisse τῷ τυχόντι colligit Simsonus, nec improbat. Sed Bessarion, ut solent Interpretes, sensum exprimere potuit, quem contextus requirit, etsi aliud esset in Græco. De verbo εὐρίσκων, ubi sermo de venditione, v. Salmas. ad Script. Hist. Aug. T. II. p. 546. b.

CAPVT VI.

De amicis deligendis & conciliandis.

Εδοκει δὲ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμάζειν φίλους, ἐποίεις ἄξιον κτᾶσθαι, φρενὲν, τοιαύδε λέγων· εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Κριτίβηλε, εἰ δεοίμεθα φιλῶ ἀγαθῶ, πῶς ἂν ἐπιχειροῦμεν σκοπεῖν; ἄρα πρῶτον μὲν ζητητέον, ὅστις ἄρχει γαστρὸς τε, καὶ φιλοποσίας, καὶ λαγνείας, καὶ ὕπνου, καὶ ἀργίας; ὁ γὰρ ὑπὸ τῶν κρατέμενος, ἔτ' αὐτὸς ἐκὼν δύναται ἂν, ἔτε φίλῳ τὰ δεόντα πράττειν. μαὶ δὲ, ἔ δῆτα, ἔφη. ἐκὼν τῶ μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχομένων ἀφεκτέον δοκεῖ σοι εἶναι;

2 πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. τί γάρ; ἔφη ὅς τις δαπανηρὸς ἂν μὴ αὐτάρκης ἐστίν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν πλησίον δέεται καὶ λαμβάνων μὲν, μὴ δύναται ἀποδίδοναι, μὴ λαμβάνων δὲ, τὸν μὴ δίδοντα μισεῖ, ἔ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι; πάνυ, ἔφη. ἐκὼν ἀφεκτέον καὶ τῶ;

3 ἀφεκτέον μὲν τοι, ἔφη. τί γάρ; ὅς τις χρηματίζεσθαι μὲν δύναται, πολλῶν δὲ χρημάτων ἐπιθυμεῖ, καὶ διὰ τῶτο δυσζύμβολός ἔστι, καὶ λαμβάνων μὲν ἴδεται, ἀποδίδοναι δὲ ἔ βέλτεται; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἔφη, ἔτος ἔτι πονηρότερος ἐκεῖνος εἶναι. τί δ; ὅς τις διὰ τὸν ἔρωτα τῶ χρηματίζεσθαι μηδὲ πρὸς ἕν ἄλλο σχολὴν ποιῆται, ἢ ὅπιδεν αὐτὸς κερδανεῖ; ἀφεκτέον καὶ

τῶ

a) vid. Ind.

τῶ ἡμέ
 δὲ τὸν πο
 φρενέων
 μὲν τῶν
 ἔχεται,
 καφίλις
 κρατες.
 ὅς, τῶ
 διὰ τῶ
 ἔλος ἂν
 ἔλλειπει
 ἄσε λυ
 ταῦτα
 χρεῶν
 ζομεν, ἔ
 ὁ ἂν
 ἐργασι
 εὔποιος
 τῶ φί
 λον εἶν
 γὰρ ἴπ
 λῶς χρ
 χρεῶν
 φίλιος
 ἔσται b)

b) Hic
 tum est
 que Soc
 scendus.
 metapho
 ritionem

τέττε ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. ἀνωφελὴς γὰρ ἂν εἴη
 τῷ χρωμένῳ. τί δέ; ὅσις φασιώδης τέ ἐστι καὶ 4
 θεῶν πολλὰς τοῖς φίλοις ἐχθρὰς παρέχειν;
 φευκτέον, νῆ δία, καὶ τέτον. εἰ δέ τις τέτων
 μὲν τῶν κακῶν μηδὲν ἔχει, εὖ δὲ πάσχω ἀ-
 νέχεται, μηδὲν φροντίζων τῷ ἀντευεργετῆν; ἀ-
 νωφελὴς ἂν εἴη καὶ ἔτος. ἀλλὰ ποῖον, ὦ Σώ-
 κρατες, ἐπιχειρήσομεν φίλον ποιῆσαι; οἶμαι μὲν 5
 ὅς, τὰνκντία τέτων, ἐγκρατὴς μὲν ἐσι τῶν
 διὰ τῷ σώματος ἡδονῶν, εὖορκος δέ, καὶ εὐξύμ-
 βολος ὡν τυγχάνει, καὶ Φιλόνομος πρὸς τὸ μὴ
 ἐλλείπειν εὖ ποιῶν τὰς εὐεργετῆντας ἑαυτὸν,
 ὥστε λυσιτελεῖν τοῖς χρωμένοις. πῶς ἔν ἂν 6
 ταῦτα δοκιμάσομεν, ὦ Σώκρατες, πρὸ τῷ
 χρῆσαι; τὰς μὲν ἀνδριαντοποιῆς, ἔφη, δοκιμά-
 ζομεν, ἔ τοῖς λόγοις αὐτῶν τεκμαιρόμενοι, ἀλλ'
 ὃν ἂν ὀρώμεν τὰς πρὸθεν ἀνδριάντας καλῶς
 εἰργατῆνον, τέτω πιτεύομεν καὶ τὰς λοιπὰς
 εὖ ποιήσιν. καὶ ἀνδρα δὴ λέγεις, ἔφη, ὅς ἂν 7
 τὰς φίλους τὰς πρὸθεν εὖ ποιῶν φαίνηται, δῆ-
 λον εἶναι καὶ τὰς ὑτέρους εὐεργετήσοντα. καὶ
 γὰρ ἵπποις, ἔφη, ὃν ἂν τοῖς πρὸθεν ὀρῶ κα-
 λῶς χρώμενον, τέτον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς
 χρῆσαι. εἶεν, ἔφη. ὅς δ' ἂν ἡμῖν ἄξιος 8
 Φιλίας δοκῆ εἶναι, πῶς χρῆ φίλον τέτον ποι-
 ῆσαι); πρῶτον μὲν, ἔφη, τὰ παρὰ τῶν θεῶν

F 5

ἐπι-

b) Hic totus locus de modo conciliandorum amico-
 rum est unus e pulcherrimis, & mellis Attici leporis-
 que Socratici plenissimus, diligenterque adeo cogno-
 scendus. Sed hæc suavitas maxime oritur primo e
 metaphoris, quibus κτῆσιν φίλων, h. e. modum ἔσ' ra-
 tionem amici conciliandi exprimit, δηρῶν, ἐπάδει,

ἐπαδεί,

ἐπισκεπτέον), εἰ συμβελεύσιν αὐτὸν φίλον
 ποιῆσαι. τί ἔν, ἔφη, ὃν ἂν ἡμῖν δοκῆ, καὶ οἱ
 θεοὶ μὴ ἐναντιῶνται, ἔχεις εἰπεῖν, ὅπως ἔτος
 9 θηρατέος; μὰ Δί, ἔφη, ἔ κατὰ πίδαας d),
 ὥσπερ ὁ λαγὼς, εἰδ' ἀπάτη, ὥσπερ αἱ ὄρμιδες,
 εἰδὲ βία, ὥσπερ οἱ ἐχθροὶ. ἄκοντα γὰρ φίλον
 ἐλεῖν ἐργῶδες, χαλεπὸν δὲ καὶ δήσαντα κατέ-
 χεν, ὥσπερ δῆλον. ἐχθροὶ γὰρ μαῖλον ἢ φί-
 10 λοι γίγνονται ταῦτα πάχοντες. φίλοι δὲ πῶς;
 ἔφη. εἶναι μὲν τινὰς φασιν ἐπωδάς, ἃς οἱ ἐ-
 πιστάμενοι ἐπάδοντες, οἷς ἂν βέλωνται, φίλος
 ἑαυτοῖς ποιῶνται· εἶναι δὲ καὶ φίλτρα, οἷς οἱ
 δ ἐπιστάμενοι, πρὸς ἑς ἂν βέλωνται, χρώμενοι φι-
 11 λῶνται ὑπὲρ αὐτῶν. πόθεν ἔν, ἔφη, ταῦτα
 μάθοιμεν ἂν; ἂ μὲν αἱ σειρήνες ἐπῆδον τῷ Ο-
 δυσσεῖ, ἠέσασας Ὀμήρου e), ἃν ἔσιν ἀρχὴ τοιαύ-
 δε τις·

7 Δεῦρ' ἄγε δὴ πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος
 ἀχαιῶν.

Ταύτην ἔν, ἔφη, τὴν ἐπωδὴν, ἧ Σώκρατες, καὶ
 τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις αἱ σειρήνες ἐπάδουσαι
 κατέϊχον, ὥστε μὴ ἀπιένουσι ἀπὲρ αὐτῶν τὴν ἐπα-
 8 δέντας;

ἐπωδὴ, φίλτρον &c. deinde ex illis facietis ironiis Socra-
 ticis, quibus etiam nostri homines in vernaculo ser-
 mone utuntur: κατηγορεῖν, διαβάλλειν, καταπᾶν pro
 laudare §. 34.

c) Dii in consilium adhibendi, oracula consulenda
 sunt, aut quocumque modo voluntas Deorum explo-
 randa.

d) *Velocitate pedum, cursu.* v. III. II. 8.

e) *Odyss. μ. v. 184.*

θέντας; ἔκ, ἀλλὰ τοῖς ἐπ' ἀρετῇ φιλοτιμη-
 μένοις ἔτως ἐπήδον. σχεδόν τι λέγεις τοιαῦτα 12
 χρῆναι ἐκάτω ἐπάδειν, οἷα μὴ νομιεῖ ἀκέρων τὸν
 ἐπαινεῖντα καταγελῶντα λέγειν. ἔτω μὲν γὰρ
 ἐχθρίων τ' ἂν εἴη, καὶ ἀπελαύνοι τὸς ἀνθρώπους
 ἀφ' ἑαυτῶ, εἰ τὸν εἰδότα ὅτι μικρός τε καὶ αἰ-
 σχρὸς καὶ ἀδενής ἐσιν, ἐπαινοίη, λέγων ὅτι κα-
 λὸς τε καὶ μέγας καὶ ἰσχυρὸς ἐσιν. ἀλλὰς δὲ 13
 τινὰς οἶδα ἐπαδάς; ἔκ· ἀλλ' ἤκιστα μὲν, ὅτι
 Περικλῆς πολλὰς ἐπίστατο, ἄς ἐπάδων τῇ
 πόλει, ἐποίησεν αὐτὴν φιλεῖν αὐτόν. Θεμισο-
 κλῆς δὲ πῶς ἐποίησεν τὴν πόλιν φιλεῖν αὐτόν;
 μὰ Δί' ἐκ ἐπάδων, ἀλλὰ περιείπας τι ἀγα-
 θὸν αὐτῇ. δοκεῖς μοι λέγειν, ὦ Σώκρατες, ὡς
 εἰ μέλλοιμεν ἀγαθὸν τινα κτήσεσθαι φίλον, αὐ- 14
 τὸς ἡμᾶς ἀγαθὸς δεῖ γενέσθαι, λέγειν τε κα-
 λὰ καὶ πράττειν. σὺ δὲ ὥς, ἔφη ὁ Σωκράτης,
 οἷόν τ' εἶναι πονηρὸν ὄντα χρηστὸς φίλος κτή-
 σασθαι; εἴρων γὰρ f), ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ῥή-
 τοράς τε Φαίλος ἀγαθοῖς δημηγόροις φίλος 15
 ὄντας, καὶ στρατηγεῖν ἐχ' ἱκανὸς, πάνυ στρατη-
 γικοῖς ἀνδράσιν ἐταίρος. ἀρ' ἔν, ἔφη, καὶ πε-
 ρὶ δ' διαλεγόμεθα, οἶδά τινὰς, οἱ ἀνωφελεῖς 16
 ὄντες, ἀφελίμως δύνανται φίλος ποιῆσθαι; μὰ
 Δί', εἰδῆτ', ἔφη. ἀλλ' εἰ ἀδύνατόν ἐστι, πονη-
 ρόν

f) Γὰρ est h. l. rationem reddentis. omiffum est
 igitur id, cuius redditur ratio. v. c. καὶ μάλα, πάνυ
 μὲν ἔν sc. οἶμαι, aut simile quid. Hoc genere elli-
 pseos sæpe utuntur Græci Latiniq̄ue scriptores, de quo
 acutissimus Clarkius ad Homeri Iliada passim.

- ρὸν ὄντα καλὸς καὶ γαθὸς φίλος κτήσασθαι,
 ἐκεῖνο ἤδη λέγε μοι, εἴ ἐστιν, αὐτὸν καλὸν καὶ
 γαθὸν γενόμενον, ἐξ ἐτοίμου τοῖς καλοῖς καὶ γα-
 17 θοῖς φίλον εἶναι. ἢ ταραττει σε, ὦ Κριτόβε-
 λε, ὅτι πολλὰ κίς ἀνδρας καὶ καλὰ πράττοντας,
 καὶ τῶν αἰσχυρῶν ἀπεχομένους, ὁρᾷς ἀντὶ τῶ φί-
 λους εἶναι, φασιάζοντας ἀλλήλοις, καὶ χαλεπώ-
 18 τερον χρωμένους τῶν μηδενὸς ἀξίων ἀνθρώπων;
 καὶ ἐ μόνον γ', ἔφη ὁ Κριτόβελος, οἱ ἰδιῶται
 τῆτο ποιῶσιν, ἀλλὰ καὶ πόλεις αἱ τῶν τε καλῶν
 μάλις ἐπιμελέμεναι, καὶ τὰ αἰσχυρὰ ἤκιστα
 προσιέμεναι, πολλὰ κίς πολεμικῶς ἔχουσι πρὸς
 ἀλλήλας. ἂ λογίζομενος, πάνυ ἀθύμως ἔχω
 19 πρὸς τὴν τῶν φίλων κτήσιν. ἔτε γὰρ τῆς πο-
 νηρῆς ὁρᾷ φίλους ἀλλήλοις δυναμένους εἶναι. πῶς
 γὰρ ἂν ἢ ἀχάριστοι, ἢ ἀμελεῖς, ἢ πλεονέκται,
 ἢ ἀπιστοί, ἢ ἀκρατεῖς ἀνθρώποι δύναντο φίλοι
 γενέσθαι; οἱ μὲν ἐν πονηροὶ πάντες ἔμοιγε δο-
 κῶσιν ἀλλήλοις ἐχθροὶ μάλλον ἢ φίλοι πεφυ-
 20 κέναι. ἀλλὰ μὲν, ὡσπερ σὺ λέγεις, εἰδ' ἂν
 τοῖς χρηστοῖς οἱ πονηροὶ ποτε συναρμόσειαν εἰς
 Φιλίαν. πῶς γὰρ οἱ τὰ πονηρὰ ποιῶντες τοῖς
 21 τὰ τοιαῦτα μισῶσι φίλοι γένοιντ' ἂν; εἰ δὲ δὴ
 καὶ οἱ ἀρετὴν ἀσκῶντες φασιάζουσι τε περὶ τῶ
 πρωτεύειν ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ φθονῶντες ἐαι-
 τοῖς μισῶσιν ἀλλήλους, τίνες ἔτι φίλοι ἔσονται,
 καὶ ἐν τίσιν ἀνθρώποις εὐνοία καὶ πίσις ἔσται;
 ἀλλ' ἔχει μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ποικίλως πῶς
 ταῦτα, ὦ Κριτόβελε. φύσει γὰρ ἔχουσι οἱ
 ἀνθρώποι τὰ μὲν, Φιλικά. δέονται γὰρ ἀλλή-
 λων, καὶ ἐλεῶσι, καὶ συνεργῶντες ὠφελῶσι, καὶ
 τῆτο συνιέντες χάριν ἔχουσι ἀλλήλοις. τὰ δὲ,
 πολε-

πολεμικά. τὰ τε γὰρ αὐτὰ καλὰ καὶ ἡδέα
 νομίζοντες, ὑπὲρ τῶν μάχονται, καὶ διχογνω-
 μονεῖντες ἐναντιῶνται. πολεμικὸν δὲ καὶ ἔρις καὶ
 ὄργη. καὶ δυσμενῆς μὲν ὁ τῷ πλεονεκτεῖν ἔρως,
 μισητὸς δὲ ὁ φθόνος. ἀλλ' ὅμως διὰ τῶν 22
 πάντων ἡ φιλία διαδυομένη συνάπτει τὸς κα-
 λὰς τε καὶ γαδὰς. διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν αἰρῶν-
 ται μὲν ἀνευ πόνου τὰ μέτρια κεκτηῖσθαι μάλ-
 λον, ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν, καὶ δύναν-
 ται πεινῶντες καὶ διψῶντες ἀλύπως σίτη καὶ
 ποτῶ κοινωεῖν, καὶ τοῖς τῶν ὠραίων ἀφροδι-
 σίοις ἡδόμενοι ἐγκαρτερεῖν, ὥστε μὴ λυπεῖν, ἕως
 μὴ προσήκει. δύνανται δὲ καὶ χρημάτων 23
 μόνον, τῷ πλεονεκτεῖν ἀπεχόμενοι, νομίμων κοι-
 νωεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις· δύνανται
 δὲ καὶ τὴν ἔριν ἕ μόνον ἀλύπως, ἀλλὰ καὶ συμ-
 φερόντως ἀλλήλοις διατίθεσθαι, καὶ τὴν ὄργην
 κωλύειν εἰς τὸ μεταμελησόμενον προϊέναι. τὸν
 δὲ φθόνον παντάπασιν ἀφαιρῶσι, τὰ μὲν ἑαυ-
 τῶν ἀγαθὰ τοῖς φίλοις οἰκεία παρέχοντες, τὰ
 δὲ τῶν φίλων, ἑαυτῶν νομίζοντες. πῶς ἔν 24
 εἰκὸς τὸς καλὰς τε καὶ γαδὰς, καὶ τῶν πολι-
 τικῶν τιμῶν μὴ μόνον ἀβλαβεῖς, ἀλλὰ καὶ ὠ-
 φελίμως ἀλλήλοις κοινωεῖς εἶναι; οἱ μὲν γὰρ
 ἐπιθυμῶντες ἐν ταῖς πόλεσι τιμᾶσθαι τε καὶ
 ἄρχειν, ἵνα ἐξουσίαν ἔχωσι, χρήματά τε κλέ-
 πτειν, καὶ ἀνδρώπεις βιάζεσθαι, καὶ ἡδυπαθεῖν,
 ἀδικοὶ τε καὶ πονηροὶ ἂν εἶεν, καὶ ἀδύνατοι ἀλ-
 λω συναρμόσαι· εἰ δὲ τις ἐν πόλει τιμᾶσθαι 25
 βεβλόμενος, ὥπως αὐτὸς τε μὴ ἀδικῆται, καὶ
 τοῖς φίλοις τὰ δίκαια βοηθεῖν δύνηται, καὶ ἄρ-
 ζας ἀγαθόν τι ποιῆν τὴν πατρίδα πειρᾶται,
 δια

διὰ τί ὁ τοιοῦτος ἄλλω τοιοῦτῳ ἐκ ἂν δύναιτο
 συναρμόσαι; πότερον τὸς φίλους ὠφελεῖν μετὰ
 τῶν καλῶν καὶ γαθῶν ἢ ττον δυνήσεται, ἢ τὴν
 πόλιν εὐεργετῆν ἀδυνατώτερος ἔσαι, καλὸς τε
 26 καὶ γαθὸς ἔχων συνεργός; ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς γυ-
 μνικοῖς ἀγῶσι δῆλον ἔστι, ὅτι, εἰ ἐξῆν τοῖς κρα-
 τισοῖς συνθεμένους g) ἐπι τὸς χεῖρας ἰέναι, πάν-
 τας ἂν τὸς ἀγῶνας ἔτοι ἐνίκων, καὶ πάντα τὰ
 ἄθλα ἔτοι ἐλάμβανον. ἐπεὶ ἔν ἐκεῖ μὲν ἐκ
 ἑῶσι τῆτο ποιεῖν, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς, ἐν οἷς
 οἱ καλοὶ καὶ γαθοὶ κρατισεύουσιν, ἑδεῖς κωλύει,
 μεθ' ἧ ἂν τις βέληται, τὴν πόλιν εὐεργετῆν
 πῶς ἔν ἧ λυσιτελεῖ τὸς βελτίστους φίλους κτη-
 σάμενον πολιτεύεσθαι, τέτοις κοινωνοῖς καὶ συν-
 εργοῖς τῶν πράξεων μᾶλλον ἢ ἀνταγωνισαῖς
 27 χρώμενον; ἀλλὰ μὴν καὶ κείνο δῆλον, ὅτι, καὶ
 πολεμῆ τις τινὶ, συμμαχῶν δεήσεται, καὶ τῶ-
 των πλείονων, εἰάν καλοῖς καὶ γαθοῖς ἀντιπάττη-
 ται. καὶ μὴν οἱ συμμαχεῖν ἐθέλοντες εὖ ποι-
 ητέοι, ἵνα θέλωσι προθυμείσθαι. πολὺ δὲ
 κρεῖττον τὸς βελτίστους ἐλάττονας εὖ ποιεῖν, ἢ
 τὸς χείρονας πλείονας ὄντας· οἱ γὰρ ποιηροὶ
 πολὺ πλείονων εὐεργεσιῶν h) ἢ οἱ χρησοὶ δέονται.
 ἀλλὰ

g) Videri possit alicui scribendum συνθεμένοις, quod
 legitima ratio desiderat. Sed libenter cum ἐξῆσι con-
 jungunt participium in accusativo Attici, eorumque
 imitatores. v. Duker. ad Thuc. IV, 2. Lucian. in
 Electr. c. 2. οἷς ἐξῆσι πλετῆν ἀναλέγοντας. Simile est
 apud nostrum III, II. pr. ἰτέον ἂν εἴη θεασαμένους pro
 θεασαμένοις.

h) Haud dubie legendum ἐνεργεσιῶν pro vulgato
 εὐεργετῶν. Iubet Socrates bonis potius benefacere quam
 impro-

ἀλλὰ θαρρῶν, ἔφη, ὦ Κριτόβελε, πειρῶ ἀγα- 28
 θὸς γίγνεσθαι, καὶ τοιοῦτος γιγνόμενος, θηρῶν
 ἐπιχείρει τὰς καλὰς τε καὶ γαθὰς. ἴσως δ' ἂν
 τί σοι καὶ γὰρ συλλαβεῖν εἰς τὴν τῶν καλῶν τε
 καὶ γαθῶν θήραν ἔχοιμι, διὰ τὸ ἐρωτικὸς εἶναι.
 δεινῶς γάρ, ὡν ἂν ἐπιθυμήσω ἀνθρώπων, ὅλος
 ὄρμημα ἐπὶ τὸ φιλῶν τε αὐτὰς ἀντιφιλεῖσθαι
 ὑπ' αὐτῶν, καὶ ποδῶν ἀντιποδεῖσθαι, καὶ ἐπι-
 θυμῶν ζυνεῖναι, καὶ ἀντεπιθυμεῖσθαι τῆς ζυγ-
 σίας. ὄρῶ δὲ καὶ σοὶ τέτων δεῆσον, ὅταν ἐπι- 29
 θυμήσης Φιλίαν πρὸς τινὰς ποιεῖσθαι. μὴ σὺ
 ἔν ἀποκρύπτῃς με, οἷς ἂν βέλοιο φίλος γενέ-
 σθαι. διὰ γάρ τὸ ἐπιμελεῖσθαι τὰ ἀρέσασθαι τῶ
 ἀρέσκοντί μοι, ἐκ ἀπέριως οἶμαι ἔχειν θηρῶν
 ἀνθρώπους. καὶ ὁ Κριτόβελος ἔφη καὶ μὴν, ὦ 30
 Σώκρατες, τέτων ἐγὼ τῶν μαθημάτων πάλαι
 ἐπιθυμῶ, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐξαρχέσει μοι ἡ αὐ-
 τῇ ἐπισημῇ ἐπὶ τὰς ἀγαθὰς τὰς ψυχὰς καὶ
 ἐπὶ τὰς καλὰς τὰ σάματα. καὶ ὁ Σωκράτης 31
 ἔφη· ἀλλ' ὦ Κριτόβελε, ἐκ ἔνεσιν ἐν τῇ ἐμῇ
 ἐπισημῇ τὸ τὰς χεῖρας προσφέροντα ποιεῖν ὑ-
 πομένειν τὰς καλὰς. πέπεισμα ἰ) δὲ καὶ ἀπὸ
 τῆς σκύλλης διὰ τῆτο φεύγειν τὰς ἀνθρώπους,
 ὅτι τὰς χεῖρας αὐτοῖς προσέφερε· τὰς δὲ γὰρ
 σειρήνας,

improbis: quia illis facilius satisfieri possit, quam
 his: ad quam sententiam nihil facit εὐεργετῶν πλεόνων,
 sed εὐεργεσιῶν.

ἰ) Arbitror pro πέπεισμα legendum: πέπυσμα, ἀπ-
 ἄντι: quod melius rei convenit, & sequenti φασίν.
 πέπεισμα autem et πέπυσμα facile permutantur. Pro-
 babat hanc correctionem Dorvillius ad Charitonem
 p. 700.

σειρήνας, ὅτι τὰς χεῖρας ἔδενι προσέφερον, ἀλλὰ πᾶσι πόρρωθεν ἐπήδον, πάντας φασὶν ὑπομένειν, καὶ αἰκίζοντας αὐτῶν κηλεῖσθαι. καὶ ὁ Κριτόβελος ἔφη ὡς ἐπ' προσοίσοντος k) τὰς χεῖρας, εἴτι ἔχεις ἀγαθὸν εἰς φίλων κτήσιν, δίδασκε. ἐδὲ τὸ σῶμα ἔν, ἔφη ὁ Σωκράτης, πρὸς τὸ σῶμα προδήσεις; θάρρει, ἔφη ὁ Κριτόβελος. ἐδὲ γὰρ τὸ σῶμα πρὸς τὸ σῶμα προσοίσω ἔδενι, εἰάν μὴ καλὸς ἦ. εὐθύς, ἔφη, σύγε ὦ Κριτόβελε, τὴναντίον τῶ συμφέροντος εἰρηκας. οἱ μὲν γὰρ καλοὶ τὰ τοιαῦτα ἐχ' ὑπομένουσιν· οἱ δὲ αἰσχροὶ καὶ ἡδέως προσένται, νομίζοντες διὰ τὴν ψυχὴν καλοὶ καλεῖσθαι. καὶ ὁ Κριτόβελος ἔφη ὡς τὸς μὲν καλὸς φιλήσοντός με, τὸς δ' ἀγαθὸς καταφιλήσοντος, θάρρων δίδασκε τῶν φίλων τὰ θηρατικά. καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη ὅταν ἔν, ὦ Κριτόβελε, φίλος τινὶ βέβη γενέσθαι, εἰσέεις με κατεπειῆν σε πρὸς αὐτόν, ὅτι ἀγαθαὶ τε αὐτῶ, καὶ ἐπιθυμοῖς φίλος αὐτῶ εἶναι; κατηγόρει, ἔφη ὁ Κριτόβελος· ἐδένα γὰρ οἶδα μισῶντα τὸς ἐπαινεῖν-
 34 τας. εἰάν δὲ σὺ προσκατηγορήσω, ἔφη, ὅτι διὰ τὸ ἀγαθῶν αὐτῶ, καὶ εὐνοικῶς ἔχεις πρὸς αὐτόν, ἄρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμῶ; ἀλλὰ καὶ αὐτῶ μοι ἔφη ἐγγίγνεται εὐνοια, πρὸς
 35 ἐς ἂν ὑπολάβω εὐνοικῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ. ταῦτα μὲν δὴ, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐξέσαι μοι λέγειν περὶ σὺ, πρὸς ἐς ἂν βέβη φίλος ποιήσασθαι. εἰάν δὲ μοι ἔτι ἐξασίαν δῶς λέγειν περὶ σὺ,

k) int. με, ut est n. 33.

σῆ, ὅτι ἐπιμελής τε τῶν φίλων εἶ, καὶ ἐδενὶ
 ἔγω χαίρεις ὡς φίλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἐπίτε τοῖς
 καλοῖς ἔργοις τῶν φίλων ἀγάλλῃ, ἔχ ἦττον ἢ
 ἐπὶ τοῖς ἑαυτῆ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φί-
 λων χαίρεις ἐδὲν ἦττον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτῆ, ὅ-
 πως τε ταῦτα γίγνηται τοῖς φίλοις, ἐκ ἀπο-
 κόμνεις μηχανώμενος, καὶ ὅτι ἔγνωκας, ἀνδρὸς
 ἀρετὴν εἶναι, νικᾶν τῆς μὲν φίλος εὖ ποιῶντα,
 τῆς δὲ ἐχθρὸς κακῶς, πάλιν ἂν οἰμά σοι ἐπι-
 τήδειον εἶναι με σύνδηρον τῶν ἀγαθῶν φίλων.
 τί ἔν, ἔφη ὁ Κριτόβελος, ἐμοὶ τῆτο λέγεις, 36
 ὥσπερ ἐκ ἐπὶ σοὶ ὄν 1), ὅ, τι ἂν βέλη, περὶ
 ἐμῆ λέγεις; μαὶ Δί' ἔχ, ὡς ποτε ἐγὼ Ἀσπα-
 σίας ἦκσσα m). ἔφη γάρ, τὰς ἀγαθὰς προ-
 μνηστρίας, μετὰ μὲν ἀληθείας τὰ ἀγαθὰ διαγ-
 γελλέσας, δεινὰς εἶναι συνάγειν ἀνθρώπους εἰς
 κηδεῖαν, ψευδομένας δ' ἐκ ὠφελῆν ἐπαινέσας.
 τῆς γὰρ ἐξαπατηθέντας, ἅμα μισεῖν ἀλλήλους
 τε καὶ τὴν προμνηστειάμενην n). αὐ δὴ καὶ ἐγὼ πει-
 θεῖς, ὁρῶς ἔχειν ἠγῶμαι, ἐκ ἐξῆνοί μοι περὶ
 σῆ

1) pro ὄντος.

m) Hæc est magistra illa præstantissima eloquentiæ
 Aspasia Milesia, qua usi sunt Pericles & Socrates, ut
 auctor est Plato in Menexeno, & Maximus Tyrius
 Diff. XXII. qui & reliquos Socratis magistros com-
 memorat.

n) Ut ille apud Aristophanem Strepfiades Nub. 41.
 εἶδ' ὠφελ' ἢ προμνηστὴρ ἀπολέσθαι κακῶς, ἤτις με γῆμ' ἐπῆρε
 τὴν σὴν μητέρα. Ceterum hunc locum ante oculos ha-
 buit Lucian. in Toxari c. 37. ἐπιπολὺ μνησευόμενοι,
 καὶ πάντα ὁμῆ πράττοντες, ἵνα μὴ ἀμαρτάνοιμεν τῆς
 φιλίας.

σὲ λέγειν ἐπαινῶντι ἔδεν, ὅ, τι ἂν μὴ ἀλη-
 37 θεύω. σὺ μὲν ἄρα, ἔφη ὁ Κριτόβελος, τοιοῦ-
 τός μοι φίλος εἶ, ὦ Σώκρατες, οἷος, ἂν μὲν τι
 αὐτὸς ἔχω ἐπιτήδειον εἰς τὸ φίλος κτήσασθαι,
 συλλαμβάνειν μοι εἰ δὲ μὴ, ἐκ ἂν ἐθέλοις
 πλάσας τι εἰπεῖν ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὠφελείᾳ. πότε-
 ρα δ' ἂν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβελε, δο-
 κῶ σοι μᾶλλον ὠφελεῖν σε τὰ ψευδῆ ἐπαινῶν,
 ἢ πείθων πειρᾶσθαι σε ἀγαθὸν ἄνδρα γενέσθαι;
 εἰ δὲ μὴ φανερόν ἐστω σοι, ἐκ τῶνδε σκέψαι
 38 εἰ γὰρ σε βεβλόμενος φίλον ποιῆσαι ναυκλήρω,
 ψευδόμενος ἐπαινοῖν, φάσκων ἀγαθὸν εἶναι
 κυβερνήτην, ὁ δὲ μοι πειθεῖς ἐπιτρέψειέ σοι
 τὴν ναῦν μὴ ἐπισαμένῳ κυβερνᾶν, ἔχεις τινὰ
 ἐλπίδα, μὴ ἂν σαυτὸν τε καὶ τὴν ναῦν ἀπολέ-
 σαι; ἢ εἰ σοι πείσασμι κοινῇ τὴν πόλιν, ψευ-
 δόμενος, ὡς ἂν στρατηγικῶ τε καὶ δικασικῶ καὶ
 πολιτικῶ ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι, τί ἂν οἶε σαυτὸν ἢ
 τὴν πόλιν ὑπὸ σὲ παθεῖν; ἢ εἰ τινὰς ἰδίᾳ τῶν πο-
 λιτῶν πείσασμι, ψευδόμενος, ὡς ὄντι οἰκονομι-
 κῶ τε καὶ ἐπιμελεῖ, τὰ ἑαυτῶν ἐπιτρέψαι, ἄρ'
 ἐκ ἂν πείραν διδῆς, ἅμα τε βλαβερός εἴης,
 39 καὶ καταγέλαστος φαίνοιο; ἀλλὰ συντομωτάτη
 τε, καὶ ἀσφαλესάτη, καὶ καλλίστη ὁδὸς, ὦ Κρι-
 τόβελε, ὅ, τι ἂν βέβλη δοκεῖν ἀγαθὸς εἶναι,
 τῆτο καὶ γενέσθαι ἀγαθὸν πειρᾶσθαι. ὅσα δ' ἐν
 ἀνθρώποις ἀρεταὶ λέγονται, σκοπόμενος εὐρή-
 σεις πάσας μαθήσει τε καὶ μελέτη αὐξανομέ-
 νας. ἐγὼ μὲν ἔν, ὦ Κριτόβελε, οἴμαι δεῖν ὑμᾶς
 ταύτας θηρᾶσθαι. εἰ δὲ σύ πως ἄλλως γιγνώσκεις,
 δίδασκε. καὶ ὁ Κριτόβελος, ἀλλ' αἰσχυνοίμην ἂν,
 ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀντιλέγων τέτοις· ἔτε γὰρ
 καλὰ, ἔτε ἀληθῆ λέγοιμ' ἂν.

CA-

Καὶ
 δὲ δὲ
 ἐπαρ-
 τῶ.
 ἔχοντα
 ρεν τι-
 λαις.
 μεν.
 Σωκρά-
 ἐσασι-
 Περαι-

a) V
 Atticis
 Viro i
 ad Th
 Mihi G
 primo.
 prapoi
 iphi pr
 natim
 tur, et
 Ellipfi
 fuis ad
 idone
 ἀμω
 Jenfu
 V. H
 λείψ

CAPUT VII.

Aristarchi inopia medetur.

Καὶ μὲν τὰς ἀπορίας γε τῶν Φίλων, τὰς μὲν
 δι' ἀγνοίαν, ἐπειρᾶτο γνώμη ἀκεῖσθαι, τὰς
 δὲ δι' εἰδειαν, διδάσκων κατὰ δύναμιν ἀλλήλοις
 ἐπαρκεῖν. ἔρῳ δὲ καὶ ἐν τέτοις, ἃ συνοῖδα αὐ-
 τῶ. Ἀρίσταρχον γάρ ποτε ὄρῳ σκυθρωπῶς
 ἔχοντα, Εοικας, ἔφη, ὦ Ἀρίσταρχε, βαρέως φέ-
 ρειν τι. χρὴ δὲ τῆ βάρους μεταδίδοναι τοῖς Φί-
 λοις. ἴσως γὰρ ἂν τί σε καὶ ἡμεῖς κερύσαι-
 μεν. Καὶ ὁ Ἀρίσταρχος, Ἀλλὰ μὲν, ἔφη, ὦ
 Σώκρατες, ἐν πολλῇ γε εἰμι ἀπορία. ἐπεὶ γὰρ
 ἐξασίασεν ἡ πόλις πολλῶν Φυγόντων ὡς τὸν
 Πειραῖα, συνεληλύθασιν ὡς ἐμὲ a) καταλα-

G 2

λειμ-

a) Vulgatum est inter Grammaticos, ὡς, imprimis Atticis, dici pro πρὸς, & quidem, auctore doctissimo Viro in Obs. Misc. Bat. Vol. IV. p. 208. & Cel. Dukero ad Thucyd. V. 56. &c. de animatis rebus tantum. Mihi secus videtur. Nam, quod ad primum attinet, primo, nescio, quomodo conjunctio ὡς potuerit vim præpositionis accipere: deinde loci, ubi ὡς jungitur ipsi præpositioni πρὸς, satis ostendunt, ὡς per pleonasmum addi, cum autem ὡς accusativo nude jungatur, esse ellipsin τῆ πρὸς. Vidit hoc Lamb. Bos de Ellipfi, quem male propterea reprehendit Rev. Wolfius ad Libanii Epist. p. 148. quasi hæc ellipsis nullo idoneo exemplo probari possit. Herodian. III. 11. δριμύτεροι ὡς πρὸς τὰς ἐνοίας &c. plura exempla habet Jensus Lect. Luc. I. 5. p. 46. f. cf. Kuhn ad Aelian. V. H. V. 2. qui etiam e Polybio affert: ὡς ἐπὶ τῆς λιβύης, ut mihi valde verosimile sit, eodem modo in-

telli-

λειμμένοι ἀδελφαί τε, καὶ ἀδελφίδαί τε, καὶ
 ἀνεψιαί τοσαῦται, ὡς εἶναι ἐν τῇ οἰκίᾳ τεσσα-
 ρεσκαίδεκα τῆς ἐλευθέρου b). λαμβάομεν δὲ
 ἔτε ἐκ τῆς γῆς ἑδέν· οἱ γὰρ ἐναντίοι κρατῶσι
 αὐτῆς, ἔτε ἀπὸ τῶν οἰκιῶν c). ὀλιγανθρωπία
 γὰρ ἐν τῷ ἄξει γέγονε. τὰ ἐπιπλα δὲ ἑδεῖς
 ὠνεῖται, ἑδὲ δανείσασθαι ἑδαμόθεν ἐστὶν ἀργύ-
 ριον, ἀλλὰ πρότερον ἂν τις μοι δοκεῖ ἐν τῇ ἰδῶ
 ζητῶν εὔρεῖν, ἢ δανειζόμενος λαβεῖν. χαλεπὸν
 μὲν ἔν ἐστιν, ὡς Σώκρατες, τῆς οἰκείης περιο-
 ραῖν ἀπολλυμένους, ἀδύνατον δὲ τοσέτους τρέ-
 3 φειν ἐν τοιούτοις πράγμασιν d). Ἀκέσας ἔν
 ταῦτα ὁ Σωκράτης, τί ποτέ ἐστιν, ἔφη, ὅτι ὁ
 Κεράμων μὲν πολλὰς τρέφων, ἔ μόνον ἑαυτῷ
 τε καὶ τέτοις τὰ ἐπιτήδεια δύναται παρέχειν,
 ἀλλὰ

telligendum esse eis, ubi ὡς pro eis positum dicunt, de quo
 Waffius ad Thucyd. VIII, 103. Quod ad alterum attinet,
 inter exempla Jensoniana sunt, ubi inanimatorum rebus ὡς
 additur. Apud Aristophanem, ni fallor, in Pluto, est,
 ὡς τὴν θύραν, & hic ὡς τὸν παραῖα. Ac, si ὡς additur
 pleonastice, nescio, quare ad animatas tantum, non
 ceteras etiam addi possit. add. Obs. Miscell. Nov. T. III.
 p. 10. f. item Hemsterh. Obs. Misc. Vol. V. T. III. p. 56.

b) Nota vim articuli: *quatuordecim, & ii quidem
 liberi homines; ut de servis nil dicam.* Ne quis for-
 te tollendum articulum putet, quod dicimus v. c.
 τεσσαρεσκαίδεκα ἔτη, non τὰ ἔτη.

c) *Nihil neque ex agris neque ex adibus redit.*
 plane sic nostri: *Er nimt nichts aus seinem haufe.*
 Sic Aristoph. Nub. 1121. λαμβάνειν ἐκ χωρίου. Ex agris
 autem redeunt, frumentum, oleum, vinum, lana &c.
 vid. c. 9. §. 4.

d) *Hoc rerum statu, rebus sic se habentibus.*

ἀλλὰ καὶ περιποιεῖται τσαῦτα, ὥς καὶ πλε-
 τεῖν. σὺ δὲ πολλὰς τρέφων, δέδοικας μὴ δι' ἔν-
 δειαν τῶν ἐπιτηδείων ἅπαντας ἀπόλησθαι; Οἷ
 νῆ Δί', ἔφη, ὁ μὲν δέλως τρέφει, ἐγὼ δὲ ἐλευ-
 θέρως. καὶ πότερον, ἔφη, τὸς παρὰ σοὶ ἐλευ- 4
 θέρως οἷ βελτίως εἶναι ἢ τὸς παρὰ Κεράμω-
 νι δέλως; Εγὼ μὲν οἶμαι, ἔφη, τὸς παρὰ ἐμοὶ
 ἐλευθέρως. Οὐκ ἔν, ἔφη, αἰσχρὸν τὸν μὲν ἀπὸ
 τῶν πονηροτέρων εὐπορεῖν, σὲ δὲ πολλῶ βελ-
 τίως ἔχοντα ἐν ἀπορίαις εἶναι. Νῆ Δί', ἔφη.
 ὁ μὲν γὰρ τεχνίτας τρέφει, ἐγὼ δὲ ἐλευθερίως
 πεπαιδευμένως. αἶρ' ἔν, ἔφη, τεχνίται εἰσὶν 5
 οἱ χερίσμων τι ποιεῖν ἐπιτάμενοι; Μάλιστά
 γ', ἔφη. Οὐκ ἔν χερίσμων γ' ἀλφίται; Σφό-
 δραγε. Τί δ' ἀρτοί; ἔδεν ἦττον. Τί γάρ; ἔφη,
 ἱμάτια τε ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα, καὶ χιτω-
 νίσκοι καὶ χλαμύδες καὶ ἐξωμίδες; Σφόδρα
 γ', ἔφη, καὶ πάντα ταῦτα χερίσμων. Ἐπειτα,
 ἔφη, οἱ παρὰ σοὶ τέτων ἔδεν ἐπίσανται ποι- 6
 εῖν; Πάντα μὲν ἔν, ὡς ἐγὼμαι, Εἶτ' ἔν οἷ-
 δα, ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν τέτων, ἀλφίτοποιίας
 Ναυσικύδης ἔ μόνον ἑαυτὸν τε καὶ τὸς οἰκέτας
 τρέφει, ἀλλὰ πρὸς τέτοις καὶ ὡς πολλὰς, καὶ
 βῆς, καὶ περιποιεῖται τσαῦτα, ὡς τε καὶ τῆ
 πόλει πολλὰίς λειτεργεῖν e). ἀπὸ δὲ ἀρτο-
 ποίας

G 3

e) Cum versuram facere publice necesse est, ut Nepos
 in Attico ait, suis opibus, mutua data pecunia, levat pu-
 blicam inopiam. λειτεργεῖν dicuntur, quicumque repu-
 blicæ profunt opera aliqua aut pecunia. Docta est de
 hoc verbo disputatiuncula apud Casaubonum contra
 Baron. Exerc. XLI.

ποιίας Κιριβός τήν τε οἰκίαν πᾶσαν διατρέφει,
καὶ ζῆ δαψιλῶς; Δημέας δὲ ὁ Κολλυτεύς (f),
ἀπὸ χλαμυδεργίας· Μένων δ', ἀπὸ χλανιδο-
ποιίας g). Μεγαρέων δὲ οἱ πλείστοι, ἔφη, ἀπὸ
ἐξωμιδοποιίας διατρέφονται; Νῆ Δί, ἔφη, ἔ-
τοι μὲν γὰρ ὠνέμενοι βαρβάρους ἀνθρώπους ἔχου-
σιν, ὥστε ἀναγκάζειν ἐργάζεσθαι, ἃ καλῶς
ἔχει h). ἐγὼ δ' ἐλευθέρους τε καὶ συγγενεῖς.
7 Ἐπειτ', ἔφη, ὅτι ἐλεύθεροί τ' εἰσὶ καὶ συγγε-
νεῖς σοι, οἷοι χρεῖναι αὐτὸς μηδὲν ἄλλο ποιεῖν,
ἢ ἐδίδειν καὶ καθεύδειν; πότερον καὶ τῶν ἄλλων
ἐλευθέρων τὸς ἔτω ζῶντας ἀμεινον διαύγοντας
ὄρας, καὶ μᾶλλον εὐδαιμονίζεις, ἢ τὸς, ἃ ἐπί-
σανται χρήσιμα πρὸς τὸν βίον, τῶν ἐπιμε-
λομένων; ἢ τὴν μὲν ἀργίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν
αἰδάνη τοῖς ἀνθρώποις πρὸς τε τὸ μαθεῖν, ἃ
προσθήκει ἐπίσασθαι, καὶ πρὸς τὸ μνημονεύειν,
ἃ ἂν μάθωσι, καὶ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν τε καὶ
ἰσχύειν τοῖς σώμασι, καὶ πρὸς τὸ κτήσασθαι
τε καὶ σώζειν τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον, ἀφέ-
λιμα ὄντα, τὴν δὲ ἐργασίαν καὶ τὴν ἐπιμέ-
8 λειαν ἔδὲν χρήσιμα; ἔμαθον δ', ἃ φῆς, αὐ-
ταῖς

f) e Colytto, populo tribus Aegeidis. Harpocrat.

g) Hæc non accurate respondent dictis §. 5. ubi nul-
læ χλανίδες, ut hic nulli χιτωνίσκοι s. nulla χιτωνοποιίαι:
ut bene monet Dorvill. ad Charit. p. 385. Sed non ne-
cesse est, hæc tam accurate sibi respondere.

h) Unde lucrum fieri potest s. quod reprehendi non
potest, idque magis nunc placet. Sed hæc interpreta-
tio aliam & maiorem distinctionem post ἐργάζεσθαι
desiderat.

ταῖς i) ἔ
τα πρὸς
ἢ, τετα
καὶ ἀφ
ἀν μᾶλ
τῶν χρε
καίστερα
λευκιντ
αἰς ἐργ
καὶ σέ
εἶναι σε
ἔφ' ἐαυ
ἀπέχε
ρον μετ
γὰρ ὡσ
μετ σ
αἰδόμε
γανιάν

i) O
varietas
genus
§. 2. 3. 4.
que re
linum e
frustra
ubi de
etiam ap
pluribus
est rati
femine
Janifici
pria su
sunt, t

τάς i) ἐπίσταθαι, πότερον ὡς ἔτε χρήσιμα ὄν-
 τα πρὸς τὸν βίον, ἔτε ποιήσασθαι αὐτῶν ἔδῃν,
 ἢ, τέναντίον, ὡς καὶ ἐπιμεληθησόμενα τέτων,
 καὶ ὠφεληθησόμενα ἀπ' αὐτῶν; ποτέρως γὰρ
 ἂν μᾶλλον ἄνθρωποι σωφρονοῖεν, ἀργῆντες, ἢ
 τῶν χρησίμων ἐπιμελόμενοι; ποτέρως δ' ἂν δι-
 καιότεροι εἶεν, εἰ ἐργάζοντο, ἢ εἰ ἀργῆντες βε-
 λεύοντο περὶ τῶν ἐπιτηδείων; ἀλλὰ καὶ νῦν μὲν, 9
 ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἔτε σὺ ἐκείνας φιλεῖς, ἔτε ἐκεῖ-
 ναί σε· σὺ μὲν, ἠγόμενος, αὐτὰς ἐπιζημίβς
 εἶναι σεαυτῶ, ἐκείναι δέ σε ὀρῶσαι ἀχθόμενον
 ἐφ' ἑαυταῖς. ἐκ δὲ τέτων κίνδυνος μείζω τε
 ἀπέχθειαν γίνεσθαι, καὶ τὴν προγεγονυῖαν χά-
 ριν μειῶσθαι. εἰάν δὲ προσάτης ἦς, ὅπως ἐνεργ-
 οὶ ᾧσι, σὺ μὲν ἐκείνας φιλήσεις, ὀρῶν ὠφελί-
 μβς σεαυτῶ ἔσας· ἐκείναι δέ σε ἀγαπήσασιν,
 αἰδοόμεναι χαίροντά σε αὐταῖς· τῶν δὲ προγε-
 γονυῖων εὐεργεσιῶν ἠδίων μεμνημένοι, τὴν ἀπ' ἐκεί-
 νων

G A

νων

i) Observanda est h. l. generis de iisdem feminis
 varietas. Nam quamdiu de iis tamquam liberis & in-
 genuis loquitur, semper masculino genere utitur.
 §. 2. 3. s. cum primum vero ad earum artes actiones-
 que redit, feminino. Ac non negamus, ubi mascu-
 linum est, intelligi posse ἀνδρώπβς; sed tamen non
 frustra videtur fieri, quod hac ratione tantum utitur,
 ubi de libertate loquitur. Hanc varietatem generis
 etiam apud alios auctores reperies, de quo alio loco
 pluribus agemus. Si auctori vitæ Homeri fides, hæc
 est ratio, quod libertas feminis tribuitur, non qua
 feminæ sunt: est enim maribus & feminis communis:
 lanificium autem & cetera, de quibus hic sermo, pro-
 pria sunt feminis apud Græcos, iisque, qua feminæ
 sunt, tribuuntur. cf. ad c. 2. not. (†).

- νων χάριν αὐξήσετε, καὶ ἐκ τῶν φιλικώτερόν
 10 τε καὶ οἰκειότερον ἀλλήλοις ἔχετε. εἰ μὲν τοίνυν
 αἰχρὸν τι ἐμελλον ἐργάσασθαι, θάνατον ἀντ' αὐ-
 τῷ προαιρετέον ἦν· νῦν δὲ ἅ μὲν δοκεῖ κἀλλισα
 καὶ πρεπωδέερα γυναικὶ εἶναι, ἐπίσανται, ὡς
 εἶκος. πάντες δὲ ἅ ἐπίσανται, ῥᾶσά τε, καὶ
 τάχιςα, καὶ κἀλλισα, καὶ ἡδισα ἐργάζονται.
 μὴ ἔν' ὄκει, ἔφη, ταῦτα εἰσηγεῖσθαι αὐταῖς, ἅ
 σοί τε λυσιτελεῖ καὶ κείναις. καὶ, ὡς εἶκος, ἡ-
 11 δέως ὑπακέσονται. Ἀλλὰ νῆ τῆς θεῆς, ἔφη
 ὁ Ἀρίσταρχος, ἔγω μοι δοκεῖς καλῶς λέγειν, ὡ
 Σώκρατες, ὥστε πρόθεν μὲν εἰ προσιέμην δα-
 νεύσασθαι, εἰδὼς ὅτι, ἀναλώσας, ὁ ὄν λάβω,
 εἴχ' ἔξω ἀποδεύω· νῦν δὲ μοι δοκῶ εἰς ἔργων
 12 ἀφορμὴν ὑπομένειν αὐτὸ ποιῆσαι. Ἐκ τῶν κ)
 δὲ ἐπορίσθη μὲν ἀφορμὴ, ἐωνήθη δὲ ἔρια· καὶ
 ἐργαζόμεναι μὲν ἡρίτων, ἐργασάμεναι δὲ ἐδέ-
 πτην 1), ἰλαραὶ δὲ ἀντὶ σκυθρωπῶν ἦσαν, καὶ
 ἀντὶ ὑφορωμένων ἑαυτὰς, ἡδέως ἀλλήλας ἐώ-
 ρων. καὶ αἱ μὲν ὡς κηδεμόνα ἐφίλουν, ὁ δὲ ὡς
 ὠφελίμους ἠγάπα. τέλος δὲ ἐλθὼν πρὸς τὸν
 Σωκράτην, χαίρων διηγεῖτο ταῦτά τε, καὶ ὅτι
 αἰτιῶνται αὐτὸν μόνον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀργὸν
 13 ἐσθίειν. καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· Εἶτα εἰ λέγεις
 αὐταῖς τὸν τῷ κυνὸς λόγον; Φασὶ γάρ, ὅτε
 φωνήεντα ἦν τὰ ζῶα, τὴν οἶν πρὸς τὸν δεσπό-
 την

k) Xenophontis hæc verba sunt, in quibus βραχυ-
 λογία est. Omissa enim sunt hæc: *Digressus ergo
 a Socrate, pecuniam statim mutuam sumsit.* ἐκ τῶν
 int. ἅ ἐδανείσατο.

l) v. Index.

την εἰπεῖν
 καὶ ἔρια
 εἰδὼς δὲ
 τῶ δὲ κ
 οἴσας, ε
 κέσονται
 μὴ ὁ κα
 ἀνθροπ
 ζεσθαι
 μὴ ὑμῶ
 μὴ ἀπὸ
 βατα
 καὶ συ
 φύλαξ
 εἶνος ἀ
 μιναι

Euthe

Αλλο
 Π
 την κατ
 ἐν τῆς
 δι γὰρ
 κτηματ

m) in
 a) At
 ὑπερέμιν

την εἰπεῖν, θαυμασὸν ποιεῖς, ὅς ἡμῖν μὲν ταῖς
 καὶ ἔριαί σοι, καὶ ἄρνας, καὶ τυρὸν παρεχέσσαις
 ἔδεν δίδως, ὃ, τι ἂν μὴ ἐκ τῆς γῆς λάβωμεν·
 τῷ δὲ κυνί, ὅς ἔδεν τοῖστίον σοι παρέχει, μετα-
 δίδως, ἔπερ αὐτὸς ἔχεις σίτη. τὸν κύνα ἔν α-
 κέσαντα εἰπεῖν. Ναὶ μὰ Δία m). ἐγὼ γὰρ εἰ- 14
 μι ὁ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σώζων, ὥσε μήτε ὑπὸ
 ἀνθρώπων κλέπτεσθαι, μήτε ὑπὸ λύκων ἀρπά-
 ζεσθαι· ἐπεὶ ὑμεῖς γε, εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττοι-
 μι ὑμᾶς, ἔδ' ἂν νέμεσθαι δύνασθε, φοβέμεναι
 μὴ ἀπόλησθε. ἔτω δὴ λέγεται καὶ τὰ πρό-
 βατα συγχωρῆσαι, τὸν κύνα προτιμᾶσθαι.
 καὶ σὺ ἔν ἐκείναις λέγε, ὅτι ἀντὶ κυνὸς εἰ
 φύλαξ καὶ ἐπιμελητῆς, καὶ διὰ σε ἔδ' ὑφ'
 ἑνὸς ἀδικέμεναι ἀσφαλῶς τε καὶ ἡδέως ἐργαζό-
 μεναι ζῶσιν.

CAPUT VIII.

*Eutherum ad convenientius vitæ genus
 compellit.*

Ἄλλον δὲ ποτε ἀρχαῖον ^{ἡλικ} ἐταῖρον διὰ χρόνου ἰδὼν,
 Πόθεν, ἔφη, Εὐθήρη Φαίνη; ὑπὸ μὲν
 τὴν κατάλυσιν τῆς πολέμου, ἔφη, ὡς Σώκρατες,
 ἐκ τῆς ἀποδημίας, νυνὶ μὲν τοι αὐτόθεν, ἐπει-
 δὴ γὰρ ἀφῆρέθη μὲν τὰ ἐν τῇ ^{ἀττικῇ} ὑπερορίᾳ a)
 κτήματα, ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ ὁ πατήρ μοι ἔδεν
 G 5 κατέ-

m) int. ὀρθῶς ποιεῖ.

a) Attici ὑπερορίαν vocant vicinorum regionem &
 ὑπερορίαν externum, ut est ap. Thucydidem, scil. quia
 Attica

κατέλιπεν, ἀναγκάζομαι νῦν ἐπιδηήσας, τῷ
 σώματι ἐργαζόμενος τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι.
 δοκεῖ δέ μοι τῆτο κρεῖττον εἶναι, ἢ δεῖδαι τι-
 νος ἀνθρώπων, ἄλλως τε καὶ μηδὲν ἔχοντα, ἐφ'
 2 ὅτῳ ἂν δανειζοίμην. καὶ πόσον χρόνον οἶε
 σοί, ἔφη, τὸ σῶμα ἰκανὸν εἶναι μισθῶ (τὰ ἐπι-
 τήδεια) ἐργάζεσθαι b); Μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἐπο-
 λὺν χρόνον. καὶ μὴν, ἔφη, ὅταν γε πρεσβύτε-
 ρος γένη, δῆλον ὅτι δαπάνης μὲν δεήσει, μι-
 θὸν δὲ ἑδείς σοι θελήσει τῶν τῆ σώματος ἐρ-
 3 γων δίδοναι. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Οὐκοῦν,
 ἔφη, κρεῖττόν ἐστιν αὐτόθεν τοῖς τοιούτοις τῶν
 ἔργων ἐπιτίθεσθαι, ἢ καὶ πρεσβυτέρῳ γενο-
 μένῳ ἐπαρκέσει, καὶ προσελθόντα τῷ τῶν
 πλείονα χρήματα κεκτημένων, τῷ δεομένῳ τῆ
 συνεπιμελησομένῳ, ἔργων τε ἐπισατέοντα, καὶ
 4 συγκομίζοντα καρπῶς, καὶ συμφυλάττοντα
 τὴν ἐσίαν, ἀφελόντα ἀντωφελῆσθαι. Χαλε-
 πῶς ἂν, ἔφη, ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, δελείαν ὑπο-
 μείναμι. καὶ μὴν οἷ γε ἐν ταῖς πόλεσι προ-
 στατεύοντες καὶ τῶν δημοσίων ἐπιμελόμενοι, ἢ
 δελοπρεπέστεροι ἔνεκα τῆτος, ἀλλ' ἐλευθεριώ-
 τεροι

Attica erat montibus cincta usque ad Boeotiam perti-
 nentibus. v. infr. III, 5, 25. Imitatur Iosephus, Iu-
 daeam χώραν vocans, ut Græci Atticam, ab eaque di-
 stinguens ὑπερορίαν. Antt. XVII, 9.

b) Vincis inclusi τὰ ἐπιτήδεια, quae vox haud dubie
 e superioribus huc tracta est, ubi est τῷ σώματι ἐργα-
 ζόμενος τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι. Sed ibi τὰ ἐπιτήδεια refe-
 runtur ad πορίζεσθαι, non ad ἐργαζόμενος. Nam ἐπι-
 τήδεια ἐργάζεσθαι dici nullo modo potest: μισθῶ ἐργ.
 autem est pro mercede opus facere. De hac correctione
 neminem arbitror dubitaturum.

τεροι νομίζονται. Ολωσ μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρα-
 τες, τὸ ὑπαίτιον εἶναι τινὶ ἔ πάνυ προσίεμαι.
 καὶ μὴν, ἔφη, Εὐθήρα, ἔ πάνυ γε βράδιόν ἐστιν
 εὐρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ ἔκ ἄν τις αἰτίαν ἔχοι.
 χαλεπὸν γὰρ ἔτω τι ποιῆσαι, ὥστε μηδὲν ἀ-
 μαρτεῖν, χαλεπὸν δὲ καὶ ἀναμαρτήτως τι ποι-
 ῆσαντας c) μὴ ἀγνώμονι κριτῇ περὶ τυχεῖν. ἐπεὶ,
 καὶ οἷς νῦν ἐργάζεσθαι φησὶ, θαυμαζῶ, εἰ βρά-
 διόν ἐστιν ἀνεγκλητοῦ διαγίνεσθαι. χρηὴ ἔν πει-
 ρᾶσθαι τὰς τε φιλαίτιες φεύγειν, καὶ τὰς
 εὐγνώμονας διώκειν. καὶ τῶν πραγμάτων ὅσα
 μὲν δύνασαι ποιεῖν, ὑπομένειν, ὅσα δὲ μὴ δύ-
 νασαι, φυλάττεσθαι. ὅ, τι δ' ἂν πράττης,
 τέττε ὡς κάλλιπα καὶ προθυμότεα ἐπιμελεῖ-
 σθαι. ἔτω γὰρ ἤκιστα μὲν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ
 εἶναι, μάλιστα δὲ τῇ ἀπορίᾳ βοήθειαν εὐρεῖν,
 βραχέα δὲ καὶ ἀκινδυνότεα ζῆν, καὶ εἰς τὸ γῆρας
 διαρκέσθαι.

CAPVT IX.

*Critonem a Sycophantis tutum
 reddit.*

Οἶδα δὲ ποτε αὐτὸν καὶ Κριτωνος ἀκέσαντα,
 ὡς χαλεπὸν ὁ βίος Αθήνησιν εἶη ἀνδρὶ βε-
 λομένῳ τὰ ἑαυτῷ πράττειν, Νῦν γὰρ, ἔφη,
 ἐμέ τινες εἰς δίκας ἀγισιν, ἔχ' ὅτι ἀδικῶνται
 ὑπ' ἐμῶ, ἀλλ' ὅτι νομίζουσιν, ἥδιον ἂν με ἀρ-
 γύριον

c) Ποιήσαντας tolerari potest: sed tamen melius &
 verius puto ποιήσαντα.

- 2 γύριον τελέσαι, ἢ πράγματα ἔχειν. Καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Κρίτων, κύνας δὲ τρέφεις, ἵνα σοὶ τὰς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν; Καὶ μάλιστ' ἔφη. μᾶλλον γάρ μοι λυσιτελεῖ τρέφειν, ἢ μή. ἔκ' ἂν ἔνθ' ἄνδρας καὶ ἄνδρα, ὅσις ἐθέλοι τε καὶ δύναιτο σὲ ἀπερύκειν τὰς ἐπιχειρῆντας ἀδικεῖν σε. Ἡδέως γ' ἂν, ἔφη, εἰ μὴ φοβοίμην, ὅπως μὴ ἐπ' αὐτόν με τράποιτο. Τί δ', ἔφη, ἔχ' ὄρα, ὅτι πολλῶν ἡδίων ἐσι, χαριζόμενον οἶω σοὶ ἀνδρῶν a) ἢ ἀπεχθανόμενον ὠφελείῳ; εὖ ἴσθ' ὅτι εἰσὶν ἐνθάδε τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ πάντῃ ἂν φιλοτιμηθεῖεν, φίλω σοι χρηθεῖαι. Καὶ ἐκ τῶν ἀνευρίσκουσιν Ἀρχέδημον b), πάντῃ μὲν ἱκανὸν εἰπεῖν τε καὶ πράττειν, πένητα δὲ. εἰ γὰρ ἦν οἶος ἀπὸ παντὸς κερδαίνειν, ἀλλὰ φιλόχρησός τε, καὶ ἔφη, ῥᾶστον εἶναι ἀπὸ τῶν συκοφαντῶν λαμβάνειν c). Τίτῳ ἔνθ' ὁ Κρίτων, ὅποτε συκομίζοι, ἢ σῖτον, ἢ ἔλαιον, ἢ οἶνον, ἢ ἄλλο τι τῶν ἐν ἀγρῶ γιγνομένων χρησίμων πρὸς τὸν

βίον,

a) Eleganter, pro: ἀνδρῶν, οἷός σου εἶ, de qua forma v. Græv. Lect. Hesiod. ad arg. v. 314.

b) Xenophontis oratio. Hoc consilio probato, quaerunt, qui tales sint, atque ex eorum numero esse reperiunt Archedemum. vid. c. 7. not. i). Ανευρίσκω nihil amplius significat, quam simplex, ut mox §. 5.

c) Facile esse a Sycophantis accipere, exigere, exprimerе pecuniam. Nam cum sint homines improbi, facile inveniri posse, quod ipsis vere objiciatur. Ejus autem criminis ne rei fiant, libenter iis pecuniam dant, qui litem intendunt, ut sycophantæ Critonis fecere. v. §. 6.

^{ἀφαιρέσει}
 βίον, ἀφελών d) ἔδωκε· καὶ ὁπότε θύοι, ἐκά-
 λει e), καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ἐπεμελεῖτο. νο- 5
 μίσας δὲ ὁ Ἀρχεδήμος ἀποστροφῆν οἱ τὸν Κρί-
 τανος οἶκον, μάλα περιεῖπεν αὐτόν. καὶ εὐθύς
 τῶν συκοφαντῶν τὸν Κρίτωνα ἀνευρέκει πολ-
 λά μὲν ἀδικήματα, πολλὰς δ' ἐχθρὰς, καὶ
 προεκαλέσατο f) εἰς δίκην δημοσίαν, ἐν ἣ αὐ-
 τὸν ἔδει κριθῆναι, ὃ, τι δεῖ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι. 6
 ὁ δὲ, συνειδὼς αὐτῷ πολλὰ καὶ πονηρὰ, πάντ'
 ἔποιε, ὥστε ἀπαλλαγεῖναι τῆς Ἀρχεδήμου. ὁ
 δὲ Ἀρχεδήμος ἐκ ἀπηλλάττετο, ἕως τὸν τε
 Κρίτωνα ἀφῆκε, καὶ αὐτῷ χρήματα ἔδωκεν.
 ἔπει δὲ τῆτό τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὁ Ἀρχεδή- 7
 μος διεπράξατο ἤδη, τότε, ὥσπερ ὅταν νομεὺς
 ἀγαθὸν κύναι ἔχη, καὶ οἱ ἄλλοι νομεῖς βέλων-
 ται πλησίον αὐτῆς ταῖς ἀγέλας ἰσάναί, ἵνα τῆ
 κύνος ἀπολαύσῃν, ἔτω καὶ τῆς Κρίτωνος πολ-
 λοὶ τῶν φίλων ἐδέοντο, καὶ σφίσι παρέχεν φύ-
 λακα τὸν Ἀρχεδήμον. ὁ δὲ Ἀρχεδήμος τῷ 8
 Κρίτωνα

d) int. τι.

e) vid. c. 3. §. II. Mox pro ἀνευρέκει, quod durius est cum εὐθύς, forte melius sit legere ἀνευρίσκει, ut ante erat ἀνευρίσκειν.

f) Non potest προεκαλέσατο referri ad συκοφαντῶ-
 τας, quia singularis sequitur, αὐτόν, ὁ δὲ &c. Itaque
 intelligendum est: τινὰ sc. αὐτῶν; ut supra τι. Ejus
 ellipseos exempla sunt aliquot apud Thucydidem v. c.
 VII 43. ad q. I. vid. Dukerus. Ea autem sunt fere
 ante genitivum, quemadmodum & τι sic omittitur.
 Sed ut supra τι & aliis in locis omittitur, etiam ubi
 nullus est genitivus, sic τις etiam eodem modo potest.
 Pro προεκαλ. magis Atticum fuerit προεκαλέσατο: ut
 πρὸ βίβλαςεν I, 5, 1. &c.

Κρίτωνι ἠδέως ἔχαριζετο, καὶ ἔχ' ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν g), ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτῆ. εἰ δέ τις αὐτῷ τέτων, οἷς ἀπήχθετο, ὀνειδίζοι, ὡς ὑπὸ Κρίτωνος ὠφελόμενος κολακεύει αὐτὸν, Πότερον ἔν, ἔφη ὁ Ἀρχέδημος, αἰσχρόν ἐστιν εὐεργετῆμενον ὑπὸ χρησῶν ἀνδρῶπων καὶ ἀντευεργετῆντα, τῆς μὲν τοιάτης φίλος ποιῆσαι, τοῖς δὲ πονηροῖς διαφέρειν δαῖ ἢ τῆς μὲν καλῆς καὶ γαθῆς ἀδικεῖν πειρώμενον ἔχθρῆς ποιῆσαι, τοῖς δὲ πονηροῖς συνεργῆντα πειρᾶσαι φίλος ποιῆσαι, καὶ χρῆσαι τέτοις ἀντ' ἐκείνων; ἐκ δὲ τῆς εἰς τε τῶν Κρίτωνος φίλων Ἀρχέδημος ἦν, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Κρίτωνος φίλων ἐτιμᾶτο.

CAPVT X.

Amicis benefaciendum esse docet.

Οἶδα δὲ καὶ Διοδώρῳ αὐτὸν ἑταίρῳ ὄντι τοιάδε διαλεχθέντα. εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Διόδωρε, ἂν τις σοὶ τῶν οἰκετῶν ἀποδραῖ, ἐπιμελῆ, ὅπως ἀνακομίσει; καὶ ἄλλος γε νῆ Δί, ἔφη, παρακαλῶ ^{ἐπιμελῆ} σώξαι ^{ἐπιμελῆ} τέτῳ ἀνακηρύσσειν a). Τί γάρ, ἔφη, εἰάν τις σοὶ κάμνη τῶν οἰκετῶν, τέτῳ ἐπιμελῆ, καὶ παρακαλεῖς ἰατρῆς, ὅπως μὴ ἀπο-

g) Τὸ ὅτι alienum est ab hoc loco. Itaque eo deleto sic rescripserim: καὶ ἔκ' ὁ Κρίτων μόνος ε. ἡ. η.

a) Et jubeo præmia declarare, si quis eum e fuga retraxerit. τέτῳ, int. ἐπὶ τέτῳ & refer ad τῶν οἰκετῶν: sive πράγματι: hoc nomine.

ἀποθάνῃ; Σφόδρα γ', ἔφη. Εἰ δέ τις σοὶ τῶν
 γνωρίμων, ἔφη, πολὺ τῶν οἰκετῶν χρησιμώτερος
 ὢν, κινδυνεύει δι' ἐνδειαν ἀπολέσθαι, ἐκ οἷοι σοὶ
 ἀξίον εἶναι ἐπιμεληθῆναι, ὅπως διασωθῇ; καὶ 3
 μὴν οἶδά γε, ὅτι ἐκ ἀγνώμων ἐστὶν Ερμογένης.
 αἰσχύνοιτο δ' ἂν, εἰ ὠφελόμενος ὑπὸ σὲ μὴ
 ἀντωφελοίῃ σε. καὶ τοι τὸ ὑπηρετήν ἐκόντα τε
 καὶ εὐνεν καὶ παράμονον, καὶ τὸ κελευόμενον ἱκα-
 γόν ποιεῖν ἔχειν, καὶ μὴ μόνον τὸ κελευόμενον
 ἱκανὸν ὄντα ποιεῖν, ἀλλὰ δυνάμενον καὶ ἀφ' ἑαυ-
 τῆς χρήσιμον εἶναι, καὶ προνοεῖν καὶ προβλεύ-
 εσθαι, πολλῶν οἰκετῶν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι. οἱ 4
 μέντοι ἀγαθοὶ οἰκονόμοι, ὅταν τὸ πολλῆ ἀξίον
 μικρῆ ἐξῆ πρίασθαι, τότε φασὶ δεῖν ὠνεῖσθαι.
 νῦν δὲ διὰ τὰ πράγματα β) εὐανοτάτως ἐστὶ
 φίλος ἀγαθὸς κτήσασθαι. καὶ ὁ Διόδωρος, 5
 ἀλλὰ καλῶς γε, ἔφη, λέγεις, ὦ Σώκρατες· καὶ
 κέλευσον ἐλθεῖν ὡς ἐμὲ τὸν Ερμογένην. Μαὶ
 Δί, ἔφη, ἐκ ἔγωγε. νομίζω γὰρ ἔτε σοὶ κάλ-
 λιον εἶναι τὸ καλέσαι ἐκείνον τῆς αὐτὸν ἐλθεῖν
 πρὸς ἐκείνον, ἔτε ἐκείνω μείζον ἀγαθὸν τὸ πρα-
 χθῆναι ταῦτα ἢ σοί. Οὕτω δὴ ὁ Διόδωρος 6
 ὤχετο πρὸς τὸν Ερμογένην, καὶ ἔ' πολὺ τελέ-
 σας, ἐκτίσατο φίλον, ὃς ἔργον εἶχεν σκοπεῖν,
 ὃ, τι ἂν, ἢ λέγων, ἢ πράττων, ὠφελοίῃ τε καὶ
 εὐφραίνοι Διόδωρον.

b) Ut nunc res sunt.

XENOPHONTIS MEMORABILIVM

LIBER III.

CAPVT I.

De arte imperatoria.

Οτι δὲ τὰς ὀρεγομένους τῶν καλῶν, ἐπιμε-
 λείς ὢν ὀρέγοντο ποιάν, ὠφέλει, νῦν
 τῆτο διηγῆσομαι. ἀκῆσας γάρ ποτε
 Διονυσόδωρον ^{ἠπολαύγει} α) εἰς τὴν πόλιν ἦκειν ἐπαγγελό-
 μενον στρατηγεῖν διδάξαι, ἔλεξε πρὸς τινὰ τῶν
 ζυνόντων, ὃν ἠσθάνετο βεβλόμενον τῆς τιμῆς
 2 ταύτης ἐν τῇ πόλει τυγχάνειν. Δισχερὸν μὲντοι,
 ὦ νεανίας, τὸν βεβλόμενον ἐν τῇ πόλει στρατη-
 γεῖν, ἔξον τῆτο μαθεῖν, ἀμελήσαι αὐτῶ καὶ
 δικαίως ἂν ἔτος ὑπὸ τῆς πόλεως ζημιόιτο πο-
 λὺ μᾶλλον, ἢ εἴ τις ἀνδριάντας ἐργολαβοίη,
 μὴ

a) De hoc Dionysodoro plura discce e Platonis Euthydemo. Fuit enim Euthydemii frater. Ex insula Chio, quæ patria erat, primo ad Thurios se contulerant, deinde Athenas, ibique non solum Sophisticen, sed etiam artem militarem profitebantur. De artis militaris professione vide Platonem l. c. p. 191. ed. Wechel. Utraque disputatio, tum ea quæ est ap. Platonem, tum hæc Xenophontia ad vanitatem & insciam hominis demonstrandam pertinet.

μὴ μεμαθηκῶς ἀνδριαντοποιεῖν. ὅλης γὰρ τῆς 3
 πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις ἐπιτρεπο-
 μένης τῷ στρατηγῷ, μεγάλα τὰ τε ἀγαθὰ,
 κατορθῶντος αὐτῆ, καὶ τὰ κακὰ, διαμαρτάνον-
 τος, εἰκὸς γίνεσθαι· πῶς ἔν ἐκ ἀν δικάϊως ὁ
 τῆ μὲν μανθάνειν τέττε ἀμελῶν, τῆ δὲ αἰρεθῆ-
 ναι ἐπιμελέμενος, ζημιῶτο; τοιαῦτα μὲν δὴ λέ-
 γων ἔπεισεν αὐτὸν ἐλθόντα μανθάνειν. ἐπεὶ 4
 δὲ μεμαθηκῶς ἦκε, προσέπαιζεν αὐτῷ, λέγων·
 ἔδοκεῖ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ὀμηρος τὸν Αἰγα-
 μέμονα γερραρὸν ἔφη εἶναι, καὶ ἔγω ὅδε στρα-
 τηγεῖν μαθῶν, γερραρώτερος φαίνεσθαι; καὶ γὰρ
 ὥσπερ ὁ κιθαρίζειν μαθῶν, καὶ εἰ μὴ κιθα-
 ρίζῃ, κιθαριστὴς ἐστὶ καὶ ὁ μαθῶν ἰᾶσθαι, καὶ
 μὴ ἰατρεύῃ, ὁ μὲν ἰατρός ἐστιν· ἔγω καὶ ὅδε ἀ-
 πό τῆδε τῆ χρόνε διατελεῖ στρατηγὸς ὢν, καὶ
 μηδεὶς αὐτὸν ἔληται. ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος, ἔ-
 τε στρατηγὸς, ἔτε ἰατρός ἐστιν, ἔδδ' εἰ μὴ ὑπὸ
 πάντων ἀνθρώπων αἰρεθῆ. ἀτάρ, ἔφη, ἵνα καὶ 5
 εἰ μὴ ἡμῶν τις ταξιαρχῆ ἢ λοχαγῆ σοι b) ἐπι-
 σημονέστεροι τῶν πολεμικῶν ὦμεν, λέξον ἡμῖν,
 πόθεν ἤρξατό σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν. καὶ
 ὅς, ἐκ τῆ αὐτῆ, ἔφη, εἰς ὅπερ καὶ ἐτελεύτα.
 τὰ γὰρ τακτικά ἐμέ γε καὶ ἄλλο ἐδὲν ἐδίδα-
 ξεν c). Ἀλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, τέτό γε 6
 πολλο-

b) Pronomen σοι accipi potest pleonastice, ut saepe
 fit. Huc pertinet locus III, 6, 2. προσατεύαν ἡμῖν δια-
 νενόησαι. Sed malim tamen nunc intelligere te impe-
 ratore: si quis nostrum sub tuo imperio legionem aut
 cohortem ducat.

c) Quantum pretium tacticæ statuerint Græci, in-
 telligi potest ex iis, quæ Folardus ad Polybium dispu-
 tavit:

- πολλοσὸν μέρος ἐστὶ στρατηγίας. καὶ γὰρ παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρὴ, καὶ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηδείων τοῖς στρατιώταις, καὶ μηχανικὸν, καὶ ἐργασικὸν, καὶ ἐπιμελῆ, καὶ καρτερικὸν, καὶ ἀγχι^{γυμναστικὸν} ἐν, καὶ φιλόφρονά τε καὶ ὠμόν, καὶ ἀπλὲν τε καὶ ἐπίβελον, καὶ φυλακτικὸν τε καὶ κλέπτην, καὶ προετικόν, καὶ ἄρπαγα, καὶ φιλόδωρον, καὶ πλεονέκτην, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ ἐπίθετικόν, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ φύσει καὶ ἐπισημή, ἃ δεῖ τὸν εὖ στρατηγήσοντα
- 7 ἔχειν καλὸν δὲ καὶ τὸ τακτικὸν εἶναι. πολὺ γὰρ διαφέρει κράτευμα τεταγμένον ἀτάκτῃ, ὡς περ λίθοι τε καὶ πλίνθοι, καὶ ξύλα, καὶ κέραμος, ἀτάκτως μὲν ἐρριμμένα, ἐδὲν χρέσιμό^{εἰσι} ἐστίν· ἐπειδὴν δὲ ταχθῆ^{καὶ} κάτω μὲν καὶ ἐπιπόλῃς τὰ μῆτε σηπομένα, μῆτε τήκομενα οἷτε λίθοι καὶ ὁ κέραμος, ἐν μέσῳ δὲ αἷτε πλίνθοι καὶ τὰ ξύλα, ὡς περ ἐν οἰκοδομίᾳ συντίθενται, τότε
- 8 γίγνεται πολλῆ ἄξιον κτῆμα οἰκία. Ἀλλὰ πάνυ, ἔφη ὁ νεανίσκος, ὁμοιον, ὧ Σώκρατες, ἐρηκας. καὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ τῆς τε πρώτης ἀρίστης δεῖ τάττειν καὶ τῆς τελευταίας, ἐν δὲ μέσῳ τῆς χειρίστης d), ἵνα ὑπὸ μὲν τῶν e) ἀγωνται, ὑπὸ δὲ τῶν ὠδῶνται. εἰ μὲν τοίνυν,
- 9 ἔφη, καὶ διαγιγνώσκεις σε τῆς ἀγαθῆς καὶ τῆς
κακῆς

tavit: qui ipse quoque omnia propemodum, in re militari, tacticæ tribuit.

d) Hæc est acies Homericæ Iliad. ὁ. 297. sqq.

e) Sic reperi in Caseliana. in ceteris est αὐτῶν, pro quo H. Stephanus malebat αὐ τῶν.

κακὸς ἐδίδαξεν f). εἰ δὲ μὴ, τί σοι ὄφελος,
 ἂν ἔμαθες; ἐδὲ γὰρ εἰ σε ἀργύριον ἐκέλευσε
 πρῶτον μὲν καὶ τελευταῖον τὸ κάλλιστον τάτ-
 τειν, ἐν μέσῳ δὲ τὸ χείριστον, μὴ διδάξας δια-
 γιγνώσκειν τό, τε καλὸν καὶ τὸ κέρδηλον, ἐδὲν
 ἂν σοι ὄφελος ἦν. Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη. ἐκ
 ἐδίδαξεν, ὥστε αὐτὸς ἂν ἡμᾶς δεοί τὲς τε ἀγα-
 θὸς καὶ τὲς κακὸς κρίνειν. Τί ἔν ε' σκοπῶ- 10
 μεν g), ἔφη, πῶς ἂν αὐτῶν μὴ διαμαρτάνοι-
 μεν; βέλομαι, ἔφη ὁ νεανίσκος. ἐκῆν. ἔφη,
 εἰ μὲν γὰρ ἀργύριον δεοί ἀρπάζειν, τὲς Φιλαρ-
 γυρωτάτῃς πρώτῃς καθιστάντες, ὀρθῶς ἂν τάτ-
 τοιμεν; ἔμοιγε δοκεῖ. τί δὲ, τὲς κινδυνεύειν μέλ-
 λοντας h), ἄρα τὲς Φιλοτιμοτάτῃς προτα-
 κτέον; ἔτοι γὰρ εἰσὶν, ἔφη, οἱ ἔνεκα ἐπαίνε
 κινδυνεύειν ἐθέλοντες. ε' τοίνυν ἔτοι γὰρ ἄδῃλοι,
 ἀλλ' ἐπιφανεῖς πανταχῶ ὄντες, εὐαίρετοι ἂν
 εἴεν i). ἀτὰρ, ἔφη, πότερά σε τάττειν μόνον 11
 ἐδίδαξεν, ἢ καὶ ὅποι καὶ ὅπως χρηστέον ἐκάσῳ
 τῶν τακτέων k). ε' πάνυ, ἔφη. καὶ μὴν πολ-

H 2 λαύ

f) Int. καλῶς ἰ. εὖ ἔχα, τῆτο δὲ τὸ κάλλιστον aut simile quid. v. Obs. Misc. V. III. p. 145.

g) In ed. Bas. est: τί ἔν; σκοπῶμεν &c.

h) Vt sensus satis planus sit, aut intelligendum εἰ τάττομεν, vel εἰ τακτέον, aut legendum: εἰ δε τ. κ. μ. & intelligendum τακτέον.

i) *Laudis cupidi, cum non possint latere, sed vel maxime ubique sint insignes, facile deligi possunt.*

k) Stobæus: ταγμάτων.

λά γ' ἔσιν, πρὸς ἃ ἔτε τάττειν, ἔτε λέγειν 1) ὡσαύτως προσήκει. ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, εἰδὲ διεσαφηνίζε ταῦτα. ἦν Δί', ἔφη, πάλιν τοίνυν ἔλθων ἐπανερώτα. ἦν γὰρ ἐπίσηται, καὶ μὴ ἀναιδῆς ἢ, αἰσχυνεῖται, ἀργύριον εἰληφώς, ἐνδεῶς σε ἀποπέμψασθαι.

CAPVT II.

De officio summo Imperatoris.

Εντυχῶν δὲ ποτε στρατηγεῖν ἠρημένῳ τῷ, τῷ ἔνεκεν, ἔφη, Ὅμηρον οἶει τὸν Ἀγαμέμνονα προσαγορευῆσαι ποιμένα λαῶν a); ἀρὰ γε ὅτι ὡσπερ τὸν ποιμένα ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, ὅπως σῶαί τε ἔσονται αἱ οἶες, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔξουσιν, ἔτω καὶ τὸν στρατηγὸν ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, ὅπως σῶοί τε οἱ στρατιῶται ἔσονται, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔξουσι, καὶ ἔνεκα στρατεύονται, τῆτο ἔσα; στρατεύονται δὲ, ἵνα κρατῶντες τῶν πολεμίων εὐδαιμονέ-

1) Stephanus & Leunclav. ex eodem Stobæo legi volebant: ἔτε ἄγαν, ἔτε τάτταν. Cl. Wels autem λέγειν defendit e cap. 3. §. II. λέγεις σὺ τὸν ἵππαρχον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιμελεῖσθαι δεῖν καὶ τῷ λέγειν δύνασθαι; sed mihi non videtur locus hic ad rem pertinere. Ceterum de ipsa lectione mihi non liquet. Sensus forte hic est: Quemadmodum non omnis res eandem orationem, ita non omne tempus eandem aciem postulat.

a) Iliad. α. 263. De hac autem ratione appellandorum Regum & Ducum, egregia disputatio est ap. Philonem in Libro I. de vita Mosis. init.

δαιμονέστεροι ὄσιν. ἢ τί δήποτε ἔτῳς ἐπήνεσε 2
τὸν Αγαμέμνονα, εἰπὼν b).

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός
τ' αἰχμητής;

ἄρα γε ὅτι αἰχμητής τε καὶ κρατερός ἂν εἴη,
ἐκ εἰ μόνος αὐτὸς εὖ ἀγωνίζοιτο πρὸς τῆς πο-
λεμίας, ἀλλ' εἰ καὶ παντὶ τῷ στρατοπέδῳ τέτῳ
αἴτιος εἴη; καὶ βασιλεύς ἀγαθός, ἐκ εἰ μόνον
τῆ ἑαυτῆ βίῃ καλῶς προεσήκοι, ἀλλ' εἰ καὶ ὦν
βασιλεύοι, τέτοις εὐδαιμονίας αἴτιος εἴη; καὶ 3
γὰρ βασιλεύς αἰρεῖται, ἐχ' ἵνα ἑαυτῆ καλῶς
ἐπιμελῆται, ἀλλ' ἵνα καὶ αἱ ἐλόμενοι δι' αὐτὸν
εὖ πράττωσι. καὶ στρατεύονται δὲ πάντες, ἵνα
ὁ βίος αὐτοῖς ὡς βέλτιστος ἦ καὶ στρατηγὸς
αἰρεῖνται τέτῳ ἕνεκα. ἵνα πρὸς τέτοις c) αὐ-
τοῖς ἡγεμόνες ὄσι. δεῖ ἔν τὸν στρατηγῶντα τῆ 4
το παρασκευάζειν τοῖς ἐλομένοις αὐτὸν στρατη-
γόν. καὶ γὰρ ἔτε κάλλιον τέτῳ ἄλλο ῥαδίον
εὐρεῖν, ἔτε αἰσχίον τῆ ἐναντίῃ. καὶ ἔτῳς ἐπι-
σκοπῶν, τίς εἴη ἀγαθῆ ἡγεμόνος ἀρετῆ, τὰ
μὲν ἄλλα περιήρει, κατέλειπε δὲ τὸ εὐδαιμό-
νας ποιεῖν, ὦν ἂν ἡγεῖται.

H 3

CAPVT

b) Iliad. γ'. 179.

c) Stobæus: πρὸς τέτῳ. L. I. c. 3. §. 5. ἐπὶ τέτῳ ἦα.
ubi Stephanus malebat ἐπὶ τέτῳ. Sed in utroque da-
tīvus servandus. Neque enim inusitatum est bonis
auctoribus imprimis Atticis, sic adhibere dativum. vid.
Perizon. ad Aelian. V. H. III. 37. Simile est, quod
Attici ἐν ponunt pro εἰς, tamquam Aelian. V. H. IV. 18.
& εἰς pro ἐν. vid. Aelian. l. c. VII. 8. &c. ad quos lo-
cos vid. Intt. & Kuhnium in Indice. Non autem est
probabile librariorum usitatioem rationem dicendi mu-
tasse in insolentioem.

CAPVT III.

De officiis Praefecti equitum.

Καὶ ἰππαρχεῖν δὲ τινὶ ἡρημένῳ οἶδά ποτε αὐ-
 τὸν τοιαύτῃ διαλεχθέντα· Ἐχοῖς ἄν, ἔφη,
 ὦ νεανία, εἰπεῖν ἡμῖν, ὅτι ἕνεκα ἐπεθύμησας
 ἰππαρχεῖν; ἔ γάρ δὴ τῷ πρῶτος τῶν ἰππέων
 ἐλαύνειν a). καὶ γὰρ οἱ ἰπποτοζόταί τῆς γε
 ἀξιοῦνται. προσελαύνουσι γὰρ καὶ τῶν ἰππαρχῶν.
 Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν εἰδὲ τῷ γνω-
 θῆναί γε· ἐπεὶ καὶ οἱ μαινόμενοι γε ὑπὸ πάν-
 των γινώσκονται. Ἀληθῆς, ἔφη καὶ τῆτο λέ-
 γεις. Ἀλλ' ἄρα ὅτι τὸ ἰππικὸν οἶα τῇ πόλει
 βέλτιον ἄν ποιήσας παραδέναι; καὶ, εἴ τις χρεία
 γίγνοιτο ἰππέων, τῆτων ἡγέμενος ἀγαθῶς τινος
 αἴτιος γενέσθαι τῇ πόλει; καὶ μάλα, ἔφη. καὶ
 ἐστὶ γε νῆ Δί, ἔφη ὁ Σωκράτης, καλὸν, εἰάν
 δύνῃ ταῦτα ποιῆσαι. ἢ δὲ ἀρχὴ πῆ, ἔφ' ἧς
 ἡρησάμην, ἰππων τε καὶ ἀμβρατῶν ἐστίν. Ἐστὶ γὰρ
 ἔν, ἔφη. Ἴθι δὴ λέξον ἡμῖν πρῶτον τῆτο, ὅ-
 πως διανοῆ τῆς ἰππῆς βελτίστης ποιῆσαι; καὶ
 ὅς, ἀλλὰ τῆτο μὲν, ἔφη, ἐκ ἐμὸν οἶμαι τὸ ἐρ-
 γον εἶναι, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἕκαστον δεῖν τῷ ἑαυτῷ ἰπ-
 πῆ b) ἐπιμελεῖσθαι. Ἐάν ἔν, ἔφη ὁ Σωκρά-
 τῆς,

a) Int. ἕνεκα. Nominativus πρῶτος autem pendet a casu recto, qui in ἐπεθύμησας latet.

b) Retinui ἰππῆς, quod in Caseliana erat. Sic est etiam apud Stobæum, & reliquarum editionum lectioni ἐργῆς præfert Stephanus. ἐργῆς facile potuit ex antecedentibus errore librarii repeti & in locum ἰππῆς mitti.

της, παρέχοντά σοι τὰς ἵππους, οἱ μὲν ἔτω
 κακόποδας, ἢ κακοσκελεῖς, ἢ ἀδενεῖς, οἱ δὲ ἔτως
 ἀσροφῆς, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀκολουθεῖν, οἱ δὲ ἔτως
 ἀναγωγῆς. ὥς τε μὴ μένειν, ὅπως ἂν σὺ τάξης,
 οἱ δὲ ἔτως λακτισῶς), ὥς τε μηδὲ τάξαι δυνα-
 τὸν εἶναι, τί σοι τῶ ἵππικῶ ὄφελος ἔσται; ἢ
 πῶς δυνήσῃ τοιούτων ἠγόμενος ἀγαθόν τι ποιῆ-
 σαι τὴν πόλιν. καὶ ὅς, ἀλλὰ καλῶς τε λέ-
 γεις, ἔφη, καὶ πειράσομαι τῶν ἵππων εἰς τὸ
 δυνατόν ἐπιμελεῖσθαι. τί δέ; τὰς ἵππεας ἐκ 5
 ἐπιχειρήσεις, ἔφη, βελτίονας ποιῆσαι; Εἰπαγε,
 ἔφη ἐκὼν πρῶτον μὲν ἀναβατικωτέρους ἐπὶ τὰς
 ἵππους ποιήσεις αὐτάς. Δεῖ γὰρ, ἔφη, καὶ γὰρ
 εἴ τις αὐτῶν κατωπέσοι, μᾶλλον ἂν ἔτως σώ-
 ζοιτο. τί γάρ, εἰάν τις κινδυνεύειν δεῖ, πότε- 6
 ρον ἐπάγειν τὰς πολέμους ἐπὶ τὴν ἀμμόν κε-
 λεύσεις, ἐνθάδε εἰώθατε ἵππεύειν, ἢ περᾶση
 τὰς μελέτας ἐν τοιούτοις ποιῆσθαι χωρίοις, ἐν
 οἷσπερ οἱ πολέμοι γίνονται; Βέλτιον γὰρ, 7
 ἔφη. Τί γάρ; τῶ βάλλειν ὡς πλείους ἀπὸ
 τῶν ἵππων ἐπιμελείαν τινα ποιῆση: Βέλτιον
 Ἡ 4 γὰρ,

c) Κακοσκελεῖς ex h. l. laudat Pollux II, 193. Ατρο-
 φῆς appellari P. Victorius censet, qui natura vitio
 non sentiunt cibum, sed semper tenues imbecillique
 manent. Bessario recte reddidit: strigosos. Nam sive
 naturæ vitium est, sive inopia aut nimis laboribus
 contracta est tenuitas & imbecillitas, strigosus equus
 recte dicitur. λακτισῶς sunt Varronis calcitriones. vid.
 Victor. Var. Lect. IV. ult. Ανάγωγοι autem sunt equi
 nondum domiti & condoces facti: die noch nicht abge-
 richtet oder zugeritten sind. Sic L. IV. c. 1. §. 3.
 canes ἀνάγωγοι dicuntur.

γῆν, ἔφη, καὶ τῆτο. θήγειν δὲ ταῖς ψυχαῖς τῶν
 ἰππέων καὶ ἐξοργίζειν πρὸς τὰς πολεμίους, εἴ-
 περ ἀλκιμωτέρους ποιῆν d) διανενοῦσαι; Εἰ δὲ
 8 μη, ἀλλὰ νῦν γε πειράσομαι, ἔφη. Ὅπως δέ
 σοι πείθονται οἱ ἰππεῖς πεφρόντικώς τι; ἄνευ
 γὰρ δὴ τέττε ἔτε ἰππέων ἀγαθῶν καὶ ἀλκιμῶν
 ἔδεν ὄφελος. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Ἀλλὰ
 πῶς ἂν τις μάλισα, ὦ Σώκρατες, ἐπὶ τῆτο
 9 αὐτὸς προτρέψαιτο; ἐκείνο μὲν δήπερ οἶδα,
 ὅτι ἐν παντὶ πράγματι οἱ ἄνθρωποι τέτοις μά-
 λιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, ἐς ἂν ἠγῶνται βελ-
 τίςτες εἶναι. καὶ γὰρ ἐν νόσῳ, ὃν ἂν ἠγῶνται
 ἰατρικώτατον εἶναι, τέττω μάλισα πείθονται
 καὶ ἐν πλοίῳ οἱ πλέοντες, ὃν ἂν κυβερνητικώ-
 τατον· καὶ ἐν γεωργίᾳ, ὃν ἂν γεωργικώτατον.
 καὶ μάλα, ἔφη. ἔκῃν εἰκός, ἔφη, καὶ ἐν ἰππι-
 κῇ, ὃς ἂν μάλισα εἰδῶς φαίνεται, ἃ δεῖ ποι-
 εῖν, τέττω μάλισα ἐθέλειν τὰς ἄλλους πείθε-
 10 σθαι. εἰάν ῥ' ἐν, ἔφη, ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, βέλτι-
 σος ἂν αὐτῶν δήλος ὦ, ἀρκέσει μοι τῆτο εἰς
 τὸ πείθεσθαι αὐτὸς ἐμοί; εἰάν γε πρὸς τῆτο,
 ἔφη, διδάξης αὐτὸς, ὡς τὸ πείθεσθαί σοι κάλ-
 λιον τε καὶ σωτηριώτερον αὐτοῖς ἔσται. πῶς ῥ' ἐν,
 ἔφη, τῆτο διδάξω; πολὺ νῆ Δί, ἔφη, ῥᾶον ἢ
 εἰ

d) In Juntina est ἄπερ pro εἴπερ, ut & apud Sto-
 bæum. Hinc Stephanus colligebat sic legendum, ἄπερ
 ἀλκιμωτέρους ποιῆν, ut sit parenthesis: Cogitastine equi-
 tum animos acuere, & ferociores in hostem facere,
 quoniam hæ res eos fortiores reddunt. Sane διανενοῦ-
 σαι ad θήγειν & ἐξοργίζειν referendum esse, responso
 εἰ δὲ μὴ declarat, in qua intelligendum διανενοῦσαι.

εἰ σοι θεοὶ διδάσκουσιν, ὡς τὰ κακὰ τῶν ἀγα-
θῶν ἀμείνω καὶ λυσιτελέσερά ἐστι. λέγεις, ἔφη, IK
σύ, τὸν ἵππαρχον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιμελεῖ-
σθαι δεῖν καὶ τὸ λέγειν δύνασθαι; σύ δ' ὡς, ἔφη,
χρῆναι σιωπῇ ἵππαρχεῖν; ἢ ἐκ ἐντεθύμησας,
ὅτι ὅσα τε νόμῳ μεμαθήκαμεν κάλλιστα ὄν-
τα, δι' ὧν γε ζῆν ἐπισάμεθα, ταῦτα πάντα
διὰ λόγῳ ἐμάθομεν, καὶ εἴτι ἄλλο καλὸν μαν-
θάνει τις μάθημα, διὰ λόγῳ μανθάνει, καὶ οἱ
ἄριστοι διδάσκοντες, μάλιστα λόγῳ χρωῶνται, καὶ
οἱ τὰ σπουδαιότατα μάλιστα ἐπισάμενοι, κάλ-
λιστα διαλέγονται; ἢ τόδε ἐκ ἐντεθύμησας, ὡς 12
ὅταν γε χορὸς εἰς ἐκ τῆς δὲ τῆς πόλεως γί-
γνηται, ὥσπερ ὁ εἰς Δῆλον πεμπόμενος ε), ἴ-
δεις ἄλλοθεν ἔδαμίδεν τῆσθε ἐφάμιλλος γίγνη-
ται,

H 5

e) E Callimachi H. in Del. v. 279. πᾶσαι δὲ χορὸς
ἀνάγκῃ πόλεις, aliisque locis veterum constat, cum
alias urbes græcas, tum imprimis Athenienses in in-
fulam Delum misisse quotannis publice legationem
sacram (Θεωρίαν), in qua cum Ἀρχιθεωρῶ ἢ Θεωρῶ (vid.
ad III, 8, 2.) & apparatu reliquo erat etiam χορὸς, isque,
ut Plutarchus ait, πολυτελῶς κεκοσμημένος, qui laudes
Apollinis, Dianæ, Latonæ, ipsiusque Deli celebraret, &
certaminibus Muscis interesset. Locus classicus in hanc
rem est, præter laudatum, ap. Thucyd. L. III. c. 104.
integro. In quo & hæc verba: χορὸς τε ἀνήγον αἱ πό-
λεις. item: ὕπερον δὲ τῆς μὲν χορὸς οἱ νησιῶται καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι μετ' ἱερῶν ἐπεμπον. doctissime & fuse de hac
re differit, more suo, Ill. Spanhem. ad Callimachi
Hymnum in Delum p. 316. f. 485. 486. & 514. f. qui
etiam commode p. 486 monet, πέμπειν, cum de Θεωρίᾳ
& choro dicatur, esse sollempniter mittere, & proprium
in hac re verbum. Ceterum egregius hic Xenophontis
locus fugiebat virum illustrem, cum ista scriberet.

ὡς ἂν ἔοικεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ μνημονίῳ

- ται, ἔδὲ εὐανδρία ἐν ἄλλῃ πόλει ὁμοία τῇ ἐν-
 13 θάδε συνάγεται; ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. ἀλλὰ
 μὲν ἔτε εὐφωρία τοσῶτον διαφέρεισιν Ἀθηναῖοι
 τῶν ἄλλων, ἔτε σωμάτων μεγέθει καὶ βώμῃ,
 ὅσον Φιλοτιμία f), ἢ περ μάλιστα παροξύνει πρὸς
 τὰ καλὰ καὶ ἐντιμα. ἀληθὲς, ἔφη, καὶ τῆτο.
 14 ἔκῃν οἶει, ἔφη, καὶ τῆ ἵππικῆ τῆ ἐθάδε εἴτις
 ἐπιμελιθεῖη, ὡς πολὺ ἂν καὶ τῆτο g) διενέγ-
 κοίεν τῶν ἄλλων, ὅπλων τε καὶ ἵππων παρα-
 σκευῆ, καὶ εὐταξία, καὶ τῶ ἐτοίμως κινδυνεύειν
 πρὸς τῆς πολεμίας, εἰ νομίσειαν ταῦτα ποιῶν-
 15 τες ἐπαίνε καὶ τιμῆς τεύξεσθαι; εἰκός γε, ἔφη.
 μὴ τοίνυν ὀκνεῖ, ἔφη, ἀλλὰ πειρῶ τῆς ἀνδρα-
 ἐπὶ ταῦτα προτρέπειν, ἀφ' ὧν αὐτός τε ὠφε-
 ληθήσῃ, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται διὰ σέ. ἀλλὰ
 νῆ Δία πειράσομαι, ἔφη.

CAPVT IV.

*Bonum choragum & aconomum posse
 etiam esse bonum Imperatorem.*

Ἰδὼν δὲ ποτε Νικομαχίδην ἐξ ἀρχαιρεσιῶν
 ἀπιόντα, ἤρετο· τίνες, ὦ Νικομαχίδη, στρα-
 τηγοὶ ἤρηνται. καὶ ὅς, ἔ a) γὰρ, ἔφη, ὦ Σώ-
 κρα-

f) In hoc demonstrando multus est Demosthenes de
 Corona v. c. 28. 29. cf. nostrum c. 5. h. l. §. 3.

g) Stephanus legendum censet: πολὺ καὶν τῆτω.
 Leunclavius: καὶ κατὰ τῆτο. Sed si κατὰ τῆτο re-
 ctum est, non video, quare non & τῆτο sine κατὰ
 rectum putetur. conf. ad c. 6. §. 13.

a) Mihi videtur affectus declarandi causa perturbata
 oratio

κρατες, τοιῶτοί εἰσιν Ἀθηναῖοι, ὥστε ἐμὲ μὲν ἔχ
 εἶλοντο, ὃς ἐκ καταλόγου b) στρατεύομενος κα-
 τατέτριμμα, καὶ λοχαγῶν, καὶ ταξιαρχῶν,
 καὶ τραύματα ὑπὸ τῶν πολεμίων τοσαῦτα ἔχων
 (ἀμὰ δὲ τὰς θλάς τῶν τραυμάτων ἀπογυμνέ-
 μενος ἐπεδείκνυεν) Ἀντιθένην δὲ, ἔφη, εἶλοντο,
 τὸν ἔτε ^{ῥητορικῶς} σπλίτην ^{ἑκείνου} πρόποτε στρατεύομενον, ἔντε
 τοῖς ἰππεῦσιν ἑδὲν περιβλεπτον ποιήσαντα, ἐπι-
 σάμενόν τε ἄλλο ἑδὲν ἢ χρήματα συλλέγειν. ἐκ- 2
 ἔν, ἔφη ὁ Σωκράτης, τῆτο μὲν ἀγαθόν, εἶγε
 τοῖς στρατιώταις ἰκανὸς ἔσαι τὰ ἐπιτήδεια
 πορίζειν. καὶ γὰρ οἱ ἐμπόροι, ἔφη ὁ Νικομα- 3
 χίδης, χρήματα συλλέγειν ἰκανοὶ εἰσιν· ἀλλ'
 ἔχ ἕνεκα τῆτος καὶ στρατηγεῖν δύναντ' ἄν. καὶ
 ὁ Σωκράτης ἔφη, ἀλλὰ καὶ Φιλόνομος c). Ἀντι-
 θένης ἐστίν, ὃ στρατηγῶν προσεῖναμ ἐπιτήδειόν
 ἐστίν.

oratio esse, & studiose Nicomachides fingi a nega-
 tione initium facere, quæ referatur ad εἶλοντο. Quod
 Simfono V. C. non displicet. Immerito ergo Budæus
 suspectam hanc vocem habebat. Leunclavius inter-
 rogative locum capit. In Welfii autem interpretatio-
 ne ad verbum facta nullus sensus est. Fortasse tamen
 quis malit existimare, τὸ ἔ redundare, ut alibi apud
 Atticos, ut Thucyd. III, 36. ubi v. Duk.

b) Ἐκ καταλόγου: posteaquam miles lectus sum.
 Nam κατάλογος est delectus militum. Lucian. Navig.
 33 ἀποδιδράσκειν τὸν κατάλογον, delectum fugere, non
 respondere: quamquam ibi et significare potest, mi-
 litiam deferere.

c) Sic erat in Caseliana. Neque dubium est, quin
 vera sit lectio. Nam Φιλόνομος, quod ceteras obsidet,
 non est huic loco aptum. Studium victoriae mox in
 eo laudat. Et video sic Leunclavio quoque videri.

ἔστιν. ἔχ' ὁρᾶς, ὅτι καὶ ὁσάκις κεχορήγηκε, πᾶσι τοῖς χοροῖς νενίκηκε d); μαὶ Δί, ἔφη ὁ Νικομαχίδης, ἀλλ' ἐδὲν ὁμοίον ἔστιν χορῶν τε καὶ στρατεύματος προεσάναι. καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σακράτης, ἐδὲ ᾠδῆς γε ὁ Αντιθένης, ἐδὲ χορῶν διδασκαλίας e) ἔμπειρος ᾠν, ὁμῶς ἐγένετο ἰκανὸς εὐρεῖν τὰς κρατίστας ταῦτα. καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ ἔν, ἔφη ὁ Νικομαχίδης, ἄλλας μὲν εὐρήσει

d) χορηγός, unde χορηγεῖν, apud Atticos scriptores dicitur proprie, qui suis sumtibus χορὸν comparat, instruit, omnibus rebus ornat, & in eo genere exerceri curat, in quo eum vult certare. nam diversi generis erant chori, tamquam Cyclii, s. Dithyrambici, quod soli essent orbiculares, Tragici, Comici, qui τετράγωνοι v. Schol. ad Aristoph. Nubes v. 311. & Aves 1405. ad Equ. v. 586. & Salmaf. ad Solin. p. 596. a. Quia autem his choris utebantur in theatris, propterea χορηγοὶ dicuntur, qui sumtum scenæ præbent in totam fabulam, non in solum chorum. v. Salmaf. de Usuris p. 58. unde dicuntur etiam χορὸν δίδοναι, cum poëta alicujus fabulam in theatrum producunt, ipsi autem poëta λαβεῖν χορὸν. v. Kuster ad Aristoph. Equit. v. 510. De insigni autem & pæne infano Atheniensium studio in hoc genere vid. Ill. Spanhem. ad Callim. p. 312.

e) χορῶν διδασκαλία est proprie ratio ac disciplina chori, unde pro ipsa fabulæ actione ponitur, & χορῶν διδάσκαλος, qui hanc rationem tenet & alios docere potest. Nam ut Schol. Aristoph. ad Thesm. v. 94. ait, διδάσκαλος vocabatur, ὁ ἐνεργῶν τι περὶ τὴν δραματοποιὸν (s. δραματοποιεῖν) καὶ τῶν κυκλίων χορῶν παρασκευὴν; quæ iisdem verbis sunt ap. Hesych. p. 255. ed. Schrev. sed χορῶν διδασκάλος est, choro dare modum, & auspicari carmen, & voce sua dare præscriptum, cui reliquos accinere oporteat, ut docet Cuperus Observ. L. I. c. 1. p. 3. unde facile colligi potest, quæ sit χορῶν

εὐρήσει τὲς τάζοντας ἀνθ' ἑαυτῶ, ἀλλὰς δὲ
 τὲς μαχομένους f). ἐκῆν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰάν 5
 γε καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς τὲς κρατίστους, ὡσπερ
 ἐν τοῖς χορικοῖς, ἐξευρίσκηται, καὶ προαιρηῆται,
 εἰκότως ἀν καὶ τέττα νικηφόρος εἴη· καὶ δαπα-
 νᾶν δ' αὐτὸν εἰκὸς μᾶλλον ἀν ἐθέλειν εἰς τὴν
 ζῦν ὅλη τῇ πόλει τῶν πολεμικῶν νίκην, ἢ εἰς
 τὴν ζῦν τῇ φυλῇ τῶν χορικῶν g). λέγεις σὺ, 6
 ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὡς τῶ αὐτῶ ἀνδρός ἐσι χο-
 ρηγεῖν τε καλῶς καὶ στρατηγεῖν; λέγω ἔγω γ',
 ἔφη, ὡς ὅτε ἀν τις προσατεύη, εἰάν γιγνώσκη-
 τε ὧν δεῖ, καὶ ταῦτα πορίζεσθαι δύνηται, ἀγα-
 θὸς ἀν εἴη προσάτης, εἴτε χορῶ, εἴτε οἴκῃ, εἴ-
 τε πόλεως, εἴτε στρατεύματος προσατεύει. καὶ 7
 ὁ Νικομαχίδης, μὰ Δί, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐκ
 ἀν ποτε ὦμην ἐγὼ σε ἀκῆσαι, ὡς ἀγαθοὶ
 οἰκονόμοι ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ἀν εἴεν. ἴθι δὴ,
 ἔφη, ἐξετάσωμεν τὰ ἔργα ἑκατέρω αὐτῶν, ἵνα
 εἰδῶμεν, πότερον τὰ αὐτὰ ἐσιν, ἢ διαφέρει τι.
 πάνυ γε, ἔφη. ἐκῆν, ἔφη, τὸ μὲν τὲς ἀρχο- 8
 μένους

χορῶ διδασκαλία. Distinguuntur autem h. l. ὡδὴ &
 διδασκαλία χορῶ, quarum illa est eorum, qui consti-
 tuunt chorum (χορευτῶν. c. 5. §. 6. 21.) hæc autem
 magistri.

f) Stephanus malebat, μαχομένους, quia ante est τά-
 ζοντας. Sed nihil opus. Callimach. H. in Apoll. v. 14.
 τελέειν - κερῆσαι - ἐσήξαν, ubi magnus Bentleius conjicie-
 bat: τελέειν. Sed hanc varietatem ad eum locum vin-
 dicabimus.

g) χορηγία enim est λειτουργία, quæ fit tribus nomi-
 ne, ad quam quis pertinet, & victoriæ adeo honos,
 ad totam tribum pertinet, e qua choragus fuit.

μένους κατηκόους τε καὶ εὐπειθεῖς ἑαυτοῖς πα-
 ρασκευάζειν, ἀμφοτέρων ἐσὶν ἔργον; καὶ μά-
 λα, ἔφη. τί δὲ, τὸ προσάτειν ἐκάσῃς ἐπιτη-
 δεῖς πράττειν h); καὶ τῆτο, ἔφη. καὶ μὴν
 καὶ τὸ τῆς κακῆς κολάζειν, καὶ τῆς ἀγαθῆς
 τιμᾶν, ἀμφοτέροις οἴμαι προσήκειν. πάνυ μὲν
 9 ἔν, ἔφη. τὸ δὲ τῆς ὑπηκόους εὐμενεῖς ποιῆ-
 θαι, πῶς ἔ καλὸν ἀμφοτέροις; καὶ τῆτ',
 ἔφη. συμμάχους δὲ καὶ βοηθῆς προσάγεσθαι
 δοκεῖ σοι συμφέρειν ἀμφοτέροις, ἢ ἔ; πάνυ
 μὲν ἔν, ἔφη. ἀλλὰ φυλακτικῆς τῶν ὄντων ἐκ
 ἀμφοτέρους εἶναι προσήκει; σφόδρα γ', ἔφη.
 10 ἔκῃν καὶ ἐπιμελεῖς καὶ φιλοπόνους ἀμφοτέρους εἶ-
 ναι προσήκει περὶ τὰ αὐτῶν ἔργα. ταῦτα μὲν
 ἔν, ἔφη, πάντα ὁμοίως ἀμφοτέρων ἐσὶν. ἀλλ'
 λὰ τὸ μάχεσθαι, ἐκέτι ἀμφοτέρων. ἀλλ'
 ἔχθροὶ γέ τοι ἀμφοτέροις γίγνονται; καὶ μά-
 λα, ἔφη, τῆτό γε. ἐκῃν τὸ περιγενέσθαι τῆ-
 11 των ἀμφοτέροις συμφέρεει; πάνυ γ', ἔφη. ἀλλ'
 ἐκέينو

h) Bessario legisse videtur, si ex interpretatione ju-
 dices, (quod iudicium tamen incertum esse supra in-
 nuebamus) τὸ προσάττειν ἐκάσῃς τὰ ἐπιτήδεια πράττειν.
 Eam lectionem cum in priori editione secutus esset
 Leunclavius, postea, diligentius inspectis Codd. legen-
 dum statuit: τῶ προσάτειν ε. ε. π. Sed non videtur ar-
 ticulus τὸ abesse posse. Itaque si τῶ esset a Xeno-
 phonte, non dubitarem, esse legendum τὸ τῶ, aut
 pro τί δέ, τὸ δέ &c. Mihi non liquet, quomodo le-
 gendum, etsi, quid dicere Socrates voluerit, videre
 videor, nempe quod c. 9. §. II. de officio Imperan-
 tis: προσάττειν, ὅ, τι χρὴ ποιῆν.

ἐκείνο παριείς i), ἀν δὲ μάχεσθαι, τί ὠφέ-
 ληται ἢ οἰκονομική; ἐνταῦθα δὴ πρ καὶ πλεῖ-
 στον, ἔφη. ὁ γὰρ ἀγαθὸς οἰκονόμος, εἰδὼς, ὅτι
 ἔδὲν ἔτω λυσιτελές τε καὶ κερδαλέον ἐσίν, ὡς
 τὸ μαχόμενον τὸς πολέμους νικᾶν, ἔδὲ ἔτως
 ἀλυσιτελές τε καὶ ζημιώδες ὡς τὸ ἠττάσθαι,
 προθύμως μὲν τὰ πρὸς τὸ νικᾶν συμφέροντος
 ζητήσει καὶ παρασκευάζεται, ἐπιμελῶς δὲ τὰ
 πρὸς τὸ ἠττάσθαι φέροντα σκέψεται καὶ φυ-
 λάξεται, ἐνεργῶς δ', ἀν τὴν παρασκευὴν ὄρᾳ
 νικητικὴν ἔσταν, μαχεῖται ἔχ ἠκίσα δὲ τέτων,
 εἰάν ἀπαρασκευος ἦ k), φυλάξεται συνάπτειν
 μάχην. μὴ καταφρόνει, ἔφη, ὦ Νικομαχίδη, 12
 τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν. ἢ γὰρ τῶν ἰδίων ἐπι-
 μέλεια πλήθει μόνον διαφέρει τῆς τῶν κοινῶν,
 τὰ δὲ ἄλλα παραπλήσια ἔχει τὸ μέγιστον,
 ὅτι ἔτε ἀνευ ἀνθρώπων ἕδετέρα γίγνεται, ἔτε
 δι' ἄλλων μὲν ἀνθρώπων τὰ ἴδια πράττεται, δι'
 ἄλλων δὲ τὰ κοινά. ἔ γὰρ ἄλλοις τισὶν ἀνθρώ-
 ποις

i) Stephanus, sublatā interrogatione, legi vult:
 παρίης. Sed sic non satis aptum est consequens: ἐν-
 ταῦθα δὴ πρ κ. π. Est ellipsis τῆ λέγε, cuius exem-
 plum ex Luciani Philopatride affert Cl. Schætgenius
 ad Lamb. Bos de Ell. Gr. Sed eo sermone prætermisso,
 dic, quid in ipsa pugna profutura sit œconomica.

k) Stephanus putabat hunc locum suspectum esse
 posse, quod Pollux semel hanc vocem in Xenophonte
 occurrere dicat, & quidem in Dativo. Me vero ea
 ratio nihil movet. Nam facile potuit hominem me-
 moria fallere. Gellius negat, Xenophontem Platonis
 ullam mentionem in scriptis suis fecisse. Errasse eum
 & ceteros, videbimus, qui olim ita existimarunt.

ποις οἱ τῶν κοινῶν ἐπιμελόμενοι χρεῶνται, ἢ οἷσπερ τὰ ἴδια οἰκονομῶντες, ὅσοι ἐπιστάμενοι χρεῖσθαι 1) καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινὰ καλῶς πράττουσιν. οἱ δὲ μὴ ἐπιστάμενοι, ἀμφοτέρωθεν πλημμελεῖσιν. *delinquo, pecco.*

CAPVT V.

*De reuocandis ad pristinam fortitudinem Atheniensibus. *)*

Περικλεῖ δὲ ποτε, τῶ τῆ πάνυ Περικλέες υἱῶ a), διαλεγόμενος, ἐγώ ται, ἔφη, ὦ Περικλεῖς, ἐλπίδα ἔχω, σὲ στρατηγήσαν-
ΤΟΣ

1) Suspectum de mendo hunc locum habuere Stephanus & Leunclavius, qui post, aut ante χρεῖσθαι inferendum necessario putant ἀνθρώποις. Quod mihi secus videtur. Nam si ita constitui locus posset, cur non potius ἀπὸ κοινῶν repeteremus, & per ellipsin omissam eam vocem putarem. Sed siue intelligas ἀνθρώποις, siue inferas, tamen mihi locus sanus non videtur. Nam τὸ ὅσοι concoquere non possum. Si quid video, Xenophon scripsit: οἷς οἱ ἐπιστάμενοι χρεῖσθαι - οἱ δὲ μ. ε. &c. Sic egregie cohærebit oratio. Jota facile potuit excidere.

*) Hunc locum tractat Xenophon in libro de reuocandis p. 543. ed. Steph. cf. Hemsterh. ὁ πάνυ ad Aristoph. Plut. p. 450.

a) τῆ πάνυ, int. περιβοήτης. *Celebris illius Periclis filius.* Hic est ille spurius Pericles, oratoris filius, quem Athenienses Pericli, legitimis filiis orbato, aliisque miseris defuncto gratificaturi ἀνεγράψαντο εἰς τὰς Φράτορας, ὄνομα δέμενοι τὸ αὐτῆ sc. Periclis, v. Plutarch.

in

τος b) ἀμείνω τε καὶ ἐνδοξοτέραν τὴν πόλιν εἰς τὰ
 πολεμικὰ ἔσεσθαι, καὶ τῶν πολεμίων κρατήσεν.
 καὶ ὁ Περικλῆς, βελομένην αὖν, ἔφη, ὦ Σώκρα-
 τες, ἀλέγεις. ὅπως δὲ ταῦτα γένοιτ' αὖν, ἔ-
 δύναμαι γινῶναι. βέλει ἔν, ἔφη ὁ Σωκράτης,
 διαλογζόμενοι περὶ αὐτῶν ἐπισκοπῶμεν, ὅπερ
 ἤδη τὸ δυνατόν ἐστιν; βέλομαι, ἔφη. οὐκ ἔν 2
 οἶσθα, ἔφη, ὅτι πλείω μὲν ἔδεν μείζω εἰσὶν
 Ἀθηναῖοι Βοιωτῶν; οἶδα γάρ, ἔφη. σώματα
 δὲ ἀγαθὰ καὶ καλὰ πότερον ἐκ Βοιωτῶν οἷα
 πλείω αὖν ἐκλεχθῆναι, ἢ ἐξ Ἀθηναίων; ἔδεν ταύ-
 τη μοι δοκῶσι λείπεσθαι. ^{ἐπιμένεσθαι} εὐμένεσθαι δὲ ποτέ-
 ρος ἑαυτοῖς εἶναι νομίζεις; Ἀθηναίως ἔγωγε
 Βοιωτῶν μὲν γὰρ πολλοὶ πλεονεκτέμενοι ὑπὸ
 Θηβαίων δυσμενῶς αὐτοῖς ἔχουσιν. Ἀθήνησι δὲ
 ἔδεν ὀρεῶ τοιῆτον. ἀλλὰ μὲν φιλοτιμώτατοί γε 3
 καὶ φιλοφρονέσατο πάντων εἰσὶν, ἅπερ ἔχ ἤκι-
 σα παροξύνει κινδυνεύειν ὑπὲρ εὐδοξίας τε καὶ
 πατρίδος. ἔδεν ἐν τέτοις Ἀθηναῖοι μεμπτοί.
 καὶ μὴν προγόνων γε καλὰ ἔργα ἐκ ἔστιν, οἷς
 μείζω καὶ πλείω ὑπάρχει ἢ Ἀθηναίοις. ὦ πολ-
 λοὶ

in Pericle extr. post autem cum Thrasylo & Erasimide
 factus prætor, ad Arginusas re male gesta, capite mul-
 tatus est. vid. ad I. 1.

b) Quia sequitur ἔσεσθαι, & κρατήσεν, Leunclavius
 malebat: στρατηγήσαντος. Sed primo, non est necessa-
 rium tempora ita sibi respondere, vid. ad c. 4. not. c.
 Deinde ratio vincit, στρατηγήσαντος esse aptius, quam
 στρατηγῆσαντος. Nam hæc cum Pericle disputavit haud
 dubie Socrates, cum jam a populo στρατηγὸς esset crea-
 tus; quod si est, aoristus aptior est futuro: sensus est:
te imperature, sub imperio tuo.

4
 λοὶ ἐπαιρόμενοι προτρέποντά τε ἀρετῆς ἐπιμε-
 λείδω, καὶ ἀλκιμοὶ γίγνεσθαι. ταῦτα μὲν ἀ-
 ληθῆ λέγεις πάντα, ὧ Σώκρατες· ἀλλ' ὄρα, ὅτι ἀφ' ἧ ἦτε σὺν Τολμίδῃ τῶν χιλίων ἐν Λε-
 βαδείᾳ συμφορὰ ἐγένετο c), καὶ ἡ μετ' Ἰππο-
 κράτους ἐπὶ Δηλῷ d), ἐκ τῶν τεταπεινώτων ^{debilitate}
 μὲν ἢ τῶν Ἀθηναίων δόξα πρὸς τὰς Βοιωτὰς,
 ἐπῆρται δὲ τὸ τῶν Θηβαίων φρόνημα πρὸς
 τὰς Ἀθηναίους· ὥστε Βοιωτοὶ μὲν, οἱ πρίσθεν εἰδ' ἔ-
 ἐν τῇ ἑαυτῶν e) τολμῶντες Ἀθηναίοις ἀνευ Λα-
 κεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων
 ἀντιτάττεσθαι, νῦν ἀπειλοῦσιν αὐτοὶ κατ' αὐ-
 τὰς ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν· Ἀθηναῖοι δὲ οἱ
 πρότερον, ὅτε Βοιωτοὶ μόνοι ἐγένοντο, προθῆντες
 τὴν

c) De hac re vid. Thucyd. I. 113. Ibi autem dici-
 tur hoc factum esse ad Chæroneam; apud Pausaniam
 vero ad Haliartum. v. Hudsonum, Wassium & Duke-
 rum ad Thucyd. I. c. item Palmer. Exerc. p. 46. Miror
 nullum doctissimorum virorum hunc Xenophontis
 locum tenuisse, qui sine dubio omnium accuratissime
 locum illius calamitatis definit. Nam Lebadia est
 prope Chæroneam teste Strabone L. IX. p. 634. ed.
 Almel. & inter Chæroneam & Haliartum intermedia.
 v. Cellar. Geogr. Antiq. II. 13. 10. p. 922. ed. noviss.
 Nihil autem frequentius, quam loca vicina permutari:
 præsertim in præliis commemorandis, quæ in plu-
 rium locorum vicinia fiunt. exempla vid. ap. Drakenb.
 ad Liv. XXXIX, 49.

d) De hac re vide eundem Thucyd. V. 93. sq.
 Cladem autem, ut hoc addam, duce Tolmida, acce-
 pere Athenienses paullo ante bellum Peloponnesiacum;
 duce Hippocrate, anno eius belli octavo.

e) int. γῆ.

τὴν Βοιωτίαν, φοβῶνται μὴ Βοιωτοὶ δηώσωσι
 τὴν Ἀττικὴν. καὶ ὁ Σακράτης, ἀλλ' αἰδάνο- 5
 μαί μὲν, ἔφη, ταῦτα ἔτως ἔχοντα. δοκεῖ δὲ
 μοι ἀνδρὶ ἀγαθῷ ἀρχόντι νῦν ^{εὐαρεσκοτέρως} εὐαρεσκοτέρως
 διακείσθαι ἢ πόλις. τὸ μὲν γὰρ θάρσος ἀμέ-
 λειάν τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθείαν ἐμβάλλει,
 ὁ δὲ φόβος ^{αττικῆς} προσεκτικωτέρως τε, καὶ εὐπαιδε-
 γέρως, καὶ εὐτακτοτέρως ποιεῖ τεκμήριον δ' ἂν 6
 τῆτο καὶ ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυσίν. ὅταν μὲν
 γὰρ δή τις μὴδὲν φοβῶνται, μεσοὶ εἰσιν ἀτα-
 ξίας· ὅταν δὲ ἢ χειμῶνα ἢ πολέμους f) δείσω-
 σιν, ἔ μόνον τὰ κελεύόμενα πάντα ποιῶσιν,
 ἀλλὰ καὶ σιγῶσι ^{καταδοκῶντες} καραδοκῶντες τὰ ^{βυβαλλαν} πρόσσυχθη-
 σόμενα, ὥσπερ χορευταί. ἀλλὰ μὲν, ἔφη ὁ 7
 Περικλῆς, εἶγε νῦν μάλις αὖ πείθοιντο, ὥρα ἂν
 εἴη λέγειν, πῶς ἂν αὐτὸς προτρέψαιμεθα πάλ-
 λιν ἀνερεδισθῆναι τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς τε καὶ
 εὐκλείας καὶ εὐδαιμονίας g). ἐκὲν, ἔφη ὁ Σω- 8
 κράτης, εἰ μὲν ἐβλόμεθα χρημάτων αὐτὸς,
 ὧν οἱ ἄλλοι εἶχον, ἀντιποιεῖσθαι, ἀποδεικνύντες
 αὐτοῖς ταῦτα πατρῷά τε ὄντα καὶ προσήκον-
 τα, μάλις ἂν ἔτως αὐτὸς ἐξορμῶμεν ἀντέ-
 χεσθαι τῶν· ἐπεὶ δὲ τῆ μετ' ἀρετῆς πρωτεύ-
 ει αὐτὸς ἐπιμελεῖσθαι βελόμεθα, τῆτ' αὖ
 δεκτέον ἐκ παλαιῆ μάλις προσῆκον αὐτοῖς·
 καὶ ὡς τῆτ' ἐπιμελέμενοι, πάντων ἂν εἶεν κρά-

I 2

τισοι.

f) Quid, si πολεμίς Xenophon scripsit? Nam bella quomodo timeant nautæ?

g) Intell. ὑπὸ, cuius præpositionis ellipsis satis nota est. Exempla habet Lamb. Bos. Non ergo opus ὑπὸ textui inserere, ut nonnullis placuit.

9 τισοι. πῶς ἔν ἄν τῷτο διδάσκοιμεν; οἷσα
 μὲν, εἰ τῆς γε παλαιοτάτης, ἣν ἀκούομεν, προ-
 γόνους αὐτῶν ἀναμιμνήσκοιμεν αὐτῆς, ἀκηκού-
 10 τας, ἀρίστους γεγονέναι. ἄρα λέγεις τὴν τῶν
 θεῶν κρίσιν, ἣν οἱ περὶ Κέκροπα δι' ἀρετὴν ἔκρι-
 ναν h), λέγω γὰρ καὶ τὴν Ερεχθίδεωσ i) γε
 τροφὴν καὶ γένεσιν, καὶ τὸν πόλεμον τὸν ἐπὶ
 ἐκείνῃς γεγόμενον πρὸς τῆς ἐκ τῆς ἐχομένης
 Ηπειροσ πάσης, καὶ τὸν ἐφ' Ηρακλειδῶν πρὸς
 τῆς ἐν Πελοποννήσω, καὶ πάντας τῆς ἐπὶ Θη-
 σέωσ k) πολεμηθέντας, ἐν οἷς πᾶσιν ἐκείνοι
 δῆλοι γεγόνασι τῶν καθ' ἑαυτῆς ἀνθρώπων ἀ-
 11 ριστεύσαντες. εἰ δὲ βέλει, ἃ ὕπερον οἱ ἐκεί-
 νων μὲν ἀπόγονοι, ἔ' πολὺ δὲ πρὸ ἡμῶν γεγο-
 νότες ἔπραξαν, τὰ μὲν αὐτοὶ καθ' ἑαυτῆς ἀ-
 γωνιζόμενοι πρὸς τῆς κυριεύοντασ τῆσ τε Ἀσί-
 ασ πάσης καὶ τῆσ Ευρώπησ μέχρι Μακεδονίασ,
 καὶ

h) Respicit ad fabulam, qua Cecrops iudex inter Neptunum & Minervam de Attica contendentes sumptus, huic eam adjudicavit. v. Apollodor. III, 13. p. 221. ed. Galei. Pseudo-Didymus ad Homer. II. §. v. 53.

i) v. Homer. Iliad. β'. 559. ἐρεχθῆος - ὄν ποτ' Ἀθῆνη Θρέψε Διὸσ θυγάτηρ &c. & ibi Intt. cf. Apollodor. Bibl. III, 13. quamquam illam γένεσιν e Vulcano & Minerva, & τροφὴν alii ad Erichthonium potius referunt, avum Erechthei. v. Barnes. ad Euripid. Jon. v. 23. 24. 267. &c. Ceterum pro γένεσιν legendum putat ζένισιν Leisnerus, Rector Gymnasii Cizensis græce doctissimus, propter ea, quae habent Diodor. Sic. I, 29, & Stephanus in Ερεχθία.

k) De hac re videndus Diodorus Sicul. L. IV. p. 181. Ceterum hos tres reges tantum commemorat, quia celeberrimi. cf. Aelian. V. H. V, 13. & ibi Periz.

καὶ πλείστην τῶν προγεγονότων δύναμιν καὶ
 ἀφορμὴν κεκτημένους, καὶ μέγιστα ἔργα κατείρ-
 γασμένους· τὰ δὲ καὶ μετὰ Πελοποννησίων ἀρι-
 στεύοντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
 οἱ δὴ καὶ λέγονται πολὺ διενεγκεῖν τῶν καθ'
 ἑαυτὸς ἀνθρώπων. λέγονται γάρ, ἔφη, τοιγαρ- 12
 ᾗ ἐν πολλῶν μὲν μεταναστάσεων ἐν τῇ Ἑλλάδι
 γεγονυῖαν, διέμειναν ἐν τῇ ἑαυτῶν, πολλοὶ δὲ
 ὑπὲρ δικαίων ἀντιλέγοντες, ἐπέτρεπον ἐκείνοις 1),
 πολλοὶ δὲ ὑπὸ κρείττωνων ὑβριζόμενοι, κατέφευ-
 γον πρὸς ἐκείνους. καὶ ὁ Περικλῆς, καὶ Θαυμά- 13
 ζωγε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἡ πόλις ὅπως ποτ' ἐπὶ
 τὸ χεῖρον ἔκλινεν. ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἔφη ὁ Σω-
 κράτης, ὡς περ καὶ ἄλλοι τινὲς, διὰ τὸ πολὺ
 ὑπερενεγκεῖν καὶ κρατισεῦσαι, ^{καὶ τὸν πόλεμον} καταραθυσήσαν-
^{καὶ τὸν πόλεμον} τες ὑβρίζουσι τῶν ἀντιπάλων, ἔτω καὶ ἀθηναί-
 ος πολὺ διενεγκότας ἀμελήσασιν ἑαυτῶν, καὶ διὰ
 τῆτο χεῖρος γεγονέναι. νῦν ἔν, ἔφη, τί ἂν ποιῶν- 14
 τες ἀναλάβοιεν τὴν ἀρχαίαν ἀρετὴν; καὶ ὁ Σω-
 κράτης, εἰδὲν ἀπόκρυφον δοκεῖ μοι εἶναι· ἀλλ'
 εἰ μὲν ἐξευρόντες τὰ τῶν προγόνων ἐπιτηδεύ-
 ματα, μηδὲν χεῖρον ἐκείνων ἐπιτηθεύοιεν, εἰδὲν
 ἂν χεῖρος ἐκείνων γενέσθαι· εἰ δὲ μὴ, τίς γε
 νῦν πρωτεύοντας μιμῆμενοι, καὶ τῆτοις τὰ αὐ-
 τὰ m) ἐπιτηθεύοντες, ὁμοίως μὲν τοῖς αὐτοῖς
 χρώμενοι, εἰδὲν ἂν χεῖρος ἐκείνων εἶεν· εἰ δ' ἐπι-
 μελέτερον, καὶ βελτίους. λέγεις, ἔφη, πόρρω περ 15
 εἶναι τῇ πόλει τὴν καλοκαγαθίαν. πότε γὰρ
 ἔστω

I 3

1) v. Index.

m) vid. ad II. c. i. §. 5.

ἔτως Ἀθηναῖοι, ὡς περ Λακεδαιμόνιοι, ἢ πρεσβυ-
 τέρους αἰδέονται, οἱ ἀπὸ τῶν πατέρων ἀρχον-
 ται καταφρονεῖν τῶν γεραιτέρων, ἢ σωμασκή-
 σθαι ἔτως, οἱ ἔ μόνον αὐτοὶ εὐεξίας ἀμελεῖ-
 σιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιμελεμένων καταγελοῦσι;
 16 πότε δὲ ἔτοι πείσονται τοῖς ἀρχουσιν, οἱ καὶ
 ἀγαλλονται ἐπὶ τῷ καταφρονεῖν τῶν ἀρχόντων;
 ἢ πότε ἔτως ὁμονοήσθαι, οἱ γε ἀντὶ μὲν πρὸς
 συνεργεῖν ἑαυτοῖς τὰ συμφέροντα, ἐπιηρέαζουσιν
 ἀλλήλοις, καὶ φθονοῦσιν ἑαυτοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς
 ἄλλοις ἀνθρώποις· μάλιστα δὲ πάντων ἐν τε
 ταῖς ἰδίαις συνόδοις καὶ ταῖς κοιναῖς διαφέροντα,
 καὶ πλείστας δίκας ἀλλήλοις δικάζοντα, καὶ προ-
 αιρῶντα μᾶλλον ἔτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων ἢ
 συναφελθῆντες αὐτές. τοῖς δὲ κοινοῖς ὡς περ ἄλ-
 λοτρίοις χρώμενοι, περὶ τέτων αὖ μάχονται,
 καὶ ταῖς εἰς τὰ τοιαῦτα δυνάμεσι μάλιστα χαί-
 17 ρουσιν· ἐξ ὧν πολλὴ μὲν ἀπειρία καὶ κακία τῇ
 πόλει ἐμφύεται, πολλὴ δὲ ἔχθρα καὶ μῖσος ἀλ-
 λήλων τοῖς πολίταις ἐγγίνεται. δι' αὐτὸ ἔγωγε
 μάλιστ' φοβῶμαι αἰεὶ, μή τι μείζον, ἢ ὡς φέ-
 18 ρειν δύνασθαι, κακὸν τῇ πόλει συμβῆ. μηδαμῶς,
 ἔφη ὁ Σωκράτης, ὃ Περικλῆς, ἔτως ἠγῶ ἀνή-
 κέσθω πονηρία νοσεῖν ἀθηναίους. ἔχ' ὄρα, ὡς
 εὐτάκτοι μὲν εἰσιν ἐν τοῖς ναυτικοῖς, εὐτάκτως
 δ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι πείθονται τοῖς ἐπι-
 σάταις η), ἔδενῶν δὲ καταδέεζέρον ἐν τοῖς χο-
 ροῖς

η) ἐπισάτης sicut γυμνασῆς duobus modis furnitur,
 pro pædotriba & gymnasiarcha. v. Dalen. Diff. II X.
 p. 696. 713. Sed h. l. contextus facile docet de pæ-
 dotriba capiendum verbum esse.

ροῖς ὑπηρετῆσι τοῖς διδασκάλοις ο); τῆτο γάρ 19
 τοι ἔφη, καὶ θαυμασόν ἐστι, τὸ τῆς μὲν τοῖς-
 τῆς πειθαρχεῖν τοῖς ἐφεσῶσι, τῆς δὲ ὀπίτας
 καὶ τῆς ἰππεῖς, οἱ δοκῶσι καλοκάγαθία προκε-
 κριῆσθαι τῶν πολιτῶν, ἀπειθεσῶτα εἶναι πάν-
 των. καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη, ἢ δὲ ἐν ἀρείῳ πά- 20
 γω βελή, ὦ Περικλεῖς, ἐκ ἐκ τῶν δεδοκιμα-
 σμένων καθίσταται; καὶ μάλα, ἔφη. οἶδα ἔν τι-
 νὰς, ἔφη, κάλλιον, ἢ νομιμώτερον, ἢ σεμνότερον,
 ἢ δικαιότερον τὰς τε δίκας δικάζοντας, καὶ τὰ λ-
 λα πάντα πράττοντας; ἔ μὲν φομα, ἔφη, τέ-
 τοις. ἔ τοίνυν, ἔφη, δεῖ ἀδυμεῖν, ὡς ἐκ εὐτάκτων
 ὄντων Ἀθηναίων. καὶ μὴν ἐν γε τοῖς στρατιωτικοῖς, 21
 ἔφη, ἔνθα μάλιστ' ἀεὶ σωφρογῆν τε καὶ εὐτακτεῖν
 καὶ πειθαρχεῖν, ἔδενι τῆτων προσεχῶσιν. ἴσως
 γὰρ, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐν τέτοις οἱ ἠκίστα ἐπιστά-
 μενοι ἄρχωσιν αὐτῶν. ἔχ ὄρας, ὅτι κισαρι-
 σῶν μὲν, καὶ χορευτῶν, καὶ ὄρχησῶν ἔδὲ εἰς
 ἐπιχειρεῖ ἄρχειν μὴ ἐπιστάμενος, ἔδὲ παλαι-
 σῶν, ἔδὲ παγκρατιασῶν ἀλλὰ πάντες, ὅσοι
 τῆτων ἄρχωσιν, ἔχωσι δεῖξαι, ὅπόθεν ἔμαθον
 ταῦτα, ἔφ' οἷς ἐφεσῶσι τῶν δὲ στρατηγῶν οἱ 22
 πλείστοι αὐτοχρηδιάζωσιν; ἔ μὲν τοι σέ γε τοῖς-
 τον ἐγὼ νομίζω εἶναι, ἀλλ' οἶμαί σε ἔδεν ἦττον
 ἔχειν εἰπεῖν, ὅποτε στρατηγῆν, ἢ ὅποτε πα-
 λαιεῖν ἤρξω μανθάνειν. καὶ πολλὰ μὲν οἶμαί
 σε τῶν πατρῶων στρατηγημάτων παρεληφότα
 διασώζειν, πολλὰ δὲ πανταχόθεν συνενηνοχῆσαι,
 ὅπόθεν οἶόν τε ἦν μαθεῖν τι ὠφέλιμον εἰς στρα-
 τηγίαν. οἶμαί δὲ σε πολλὰ μερμηναῖν, ὅπως μὴ 23
 I 4 λάθῃς

ο) vid. ad c. 4. §. 4.

λάθης σεαυτὸν ἀγνοῶν τι τῶν εἰς στρατηγίαν
 ἀφελίμων καὶ εἰάν τι τοιοῦτον αἰῶδη σεαυτὸν μὴ
 εἰδὸτα, ζητεῖν τὰς ἐπισημένους ταῦτα, ἔτε δώ-
 ρων ἔτε χαρίτων φειδόμενον, ὅπως μάθης παρ'
 αὐτῶν, ἢ μὴ ἐπίσασαι, καὶ συνεργῆς ἀγαθῆς
 24 ἔχης. καὶ ὁ Περικλῆς, ἔλαινθάνεις με, ὦ Σώ-
 κρατες, ἔφη, ὅτι ἐδ' οἰόμενός με τέτων ἐπιμε-
 λείδαι, ταῦτα λέγεις, ἀλλ' ἐγχειρῶν με διδά-
 σκειν, ὅτι τὸν μέλλοντα στρατηγεῖν τέτων ἀ-
 25 πάντων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ. ὁμολογῶ μὲν τοι καὶ-
 γώ σοι ταῦτα. τῆτο δ', ἔφη, ὦ Περικλεις, κα-
 τανενόηκας, ὅτι πρόκειται τῆς χώρας ἡμῶν ὄρη
 μεγάλα, καθήκοντα ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν, δι' ἧν
 εἰς τὴν χώραν εἰσοδοὶ στρατῶν τε καὶ ^{καὶ} προσάντεις
 εἰσι, καὶ ὅτι μέση ^{ἐπισημῶν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς} διεζώσασθαι ὄρεσιν ἐρυμνοῖς. καὶ
 26 μάλα, ἔφη. τί δὲ γε ἐκεῖνο ἀκήκοας, ὅτι Μυ-
 σοὶ καὶ Πισίδαοι ἐν τῇ βασιλέως χώρα κατέχον-
 τες ἐρυμνά πάντα χωρία, καὶ κέφως ὀπλισμένοι,
 δύνανται πολλὰ μὲν τὴν βασιλέως χώραν κα-
 ταθέοντες κακοποιεῖν, αὐτοὶ δὲ ζῆν ἐλεύθεροι;
 27 καὶ τῆτο γε, ἔφη, ἀκῆω. ἀθηναῖος δ' ἐκ ἂν
 οἶσι, ἔφη, μέχρι τῆς ἐλαφραῆς ἡλικίας ὀπι-
 σμένους κερφοτέροις ὀπλοῖς, καὶ τὰ προκείμενα
 τῆς χώρας ὄρη κατέχοντας, βλαβερῆς μὲν τοῖς
 πολεμίοις εἶναι, μεγάλην δὲ προβολὴν τοῖς πολί-
 ταις τῆς χώρας κατεσκευάσθαι; καὶ ὁ Περικλῆς,
 πάντ' οἶμαι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ταῦτα χρη-
 28 σιμα εἶναι. εἰ τοίνυν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἀρέσκε-
 σοι ταῦτα, ἐπιχειρεῖ αὐτοῖς, ὦ ἄριστε. ὅ, τι μὲν
 γὰρ ἂν τέτων καταπράξῃς, καὶ σοὶ καλὸν ἔσται,
 καὶ τῇ πόλει ἀγαθόν· εἰ δὲ τι ἀδυνατῆς, ἔτε τὴν
 πόλιν βλάψῃς, ἔτε σεαυτὸν καταχυνεῖς.

CAPVT VI.

Glauconem a capessenda republica auertit.

Γλαύκωνα δὲ τὸν Ἀρίστωνος (ὅτ' ἐπεχείρει δημηγορεῖν, ἐπιθυμῶν προσατεύειν τῆς πόλεως, ἐδέπω ἑκοσιν ἔτη γεγονώς) ὄντων ἄλλων οἰκείων καὶ φίλων, ἐδεῖς ἠδύνατο παῦσαι ἐλκόμενόν τε ἀπὸ τῆ βήματος καὶ καταγέλασον ὄντα. Σωκράτης δὲ, εὖνης ὦν αὐτῷ διὰ τε Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος καὶ διὰ Πλάτωνα a), μόνος ἔπαυσεν. 2 ἐντυχὼν γὰρ αὐτῷ, πρῶτον μὲν εἰς τὸ ἐθελησάμην αἰεεῖν, τοιαύδε λέξας, κατέχευ' ὦ Γλαύκων, ἔφη, προσατεύειν ἡμῖν b) διαιενοῦσαι τῆς πόλεως; ἔγωγ', ἔφη, ὦ Σώκρατες. νῆ Δί', ἔφη, καλὸν γάρ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἐν ἀνθρώποις. δῆλον γάρ, ὅτι εἰάν τῆτο διαπραΐξῃ, δυνατὸς μὲν ἔσῃ

I 5

a) Stephanus ad h. l. adfert locum Gellii Noct. Att. XIV. 3. quo negat Platonis mentionem in Xenophontis libris fieri, idque æmulationi tribuit, quæ inter eos fuisse traditur. Gronovius ad Gellium opportune monet, inter Socraticorum epistolas esse etiam Xenophonteam, in qua Plato nominetur. Hoc autem Xenophonteo loco jam usus erat ad refellendum Gellium Muretus Var. Lect. V. 14. Scilicet facile fallere potuit nomen, quod semel tantum in tot libris occurrit, vel attentum lectorem. Ceterum, aliud est nominare simpliciter, aliud cum laude. Hoc æmulatione prohibet, non illud.

b) ἡμῖν, παρέλκει, ut μοι, σοι; in quo Latini etiam Græcos imitantur. cf. III, 1, 5.

- ἔση αὐτὸς τυγχάνειν, ὅτε ἂν ἐπιθυμῆς, ἰκανὸς δὲ τῆς φίλης ὠφελῆν, ἐπαρεῖς δὲ τὸν πατρῶον οἶκον, αὐξήσεις δὲ τὴν πατρίδα, ὀνομαστὸς δ' ἔση, πρῶτον μὲν ἐν τῇ πόλει, ἔπειτα δ' ἐν τῇ ἐλλάδι, ἴσως δ', ὥσπερ Θεμισοκλῆς, καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις. ὅπερ δ' ἂν ἦς, πανταχῶς περιβλεπτός ἔση. ταῦτ' ἔν ἀκέων ὁ Γλαύκων ^{ἐμμεγαλύνετο, καὶ ἠδέως παρέμενε.}
- 3 καὶ ἠδέως παρέμενε. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Σωκράτης, ἔκβεν, ἔφη, τῆτο μὲν, ὦ Γλαύκων, δῆλον, ὅτι εἶπερ τιμᾶσθαι βέλαι, ὠφελιτέα σοι ἡ πόλις ἐστίν; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. πρὸς θεῶν, ἔφη, μὴ τοίνυν ἀποκρύψῃ, ἀλλ' εἰπέ ἡμῖν, ἐκ τίνος ἄρξῃ τὴν πόλιν εὐεργετεῖν. ἐπεὶ δὲ ὁ Γλαύκων διεσιώπησεν, ὡς ἂν τότε σκοπᾶν, ὀπόθεν ἄρχοιτο ἄρ', ἔφη ὁ Σωκράτης, ὥσπερ, φίλος οἶκον εἰ αὐξήσῃ βέλαιο, πλεσιώτερον αὐτὸν ἐπιχειροῖς ἂν ποιεῖν, ἔτω καὶ τὴν πόλιν πειράσῃ
- 4 πλεσιώτερον ποιῆσαι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκβεν πλεσιώτερα γ' ἂν εἴη, προσόδων αὐτῇ πλειόνων γενομένων; εἰκὸς γῆν, ἔφη. λέξον δὴ, ἔφη, ἐκ τίνων νῦν αἱ πρόσοδοι τῇ πόλει, καὶ πόσαι τινές ε) εἰσι. δῆλον γάρ, ὅτι ἔσκεψαι, ἵνα, εἰ μὲν τινες αὐτῶν ἐνδεῶς ἔχουσιν, ἐκπληρώσης εἰ δὲ παραλείπονται, ^{μετὰ ἀποφύγῃ} προσπύρῃς. ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη ὁ Γλαύκων, ταῦτά γε ἐκ ἐπέσκεμμαι ἀλλ' εἰ τῆτο, ἔφη, παρέλιπες, τὰς γε δαπάναις τῆς πόλεως ἡμῖν εἰπέ. δῆλον γάρ, ὅτι καὶ τῆτων τὰς ^{ἡλικίας} περιττάς ἀφαιρεῖν διανοῆ. ἀλλὰ μὰ τὸν Δί', ἔφη, εἰδὲ πρὸς ταῦτά πω ἐχόλασα. ἔκβεν ἔφη,

c) τις post ποῖος, οἶος, τοῖος, πόσος insignem elegantiam adfert.

ὅτι τὸ μὲν
ταύτων; ἀλλ'
ταῦτον ἐστὶ
ξεν. ἢ Δ
εἰ τίς αὐτῶ
αἰετῶν προσ
ἔκβεν. ἔφη.
δὲ πλεσιώτε
τῶν αἰσθητικῶ
λεως κρείττα
λέγω. ἐάν
πῶς. ἔφη.
ν. ἔφη.
τὴν καὶ τὴν
τιαν. ἀλλ'
σοι ἔτιος γε
γρηπτικῶ
αὐν τῆτο
εἰδὲ γρηπτικῶ
λέμε συμβῆ
μὲν ἄνω γ
ἀρχόμενος
λα τοι πε
ου μεμλε
ἐπιμαρῆ ἐ
εἰ αἰσθητικῶ
ἐπιμαρῆ
εἰ, τας δ

d) Intell

ἔφη, τὸ μὲν πλεσιωτέραν τὴν πόλιν ποιεῖν ἀ-
 ναβάλλεμεθα· πῶς γὰρ οἷόν τε μὴ εἰδότες γε
 τὰ ἀναλώματα καὶ τὰς προσόδους, ἐπιμελεθῆναι
 τούτων; ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Γλαύκων, δυ- 7
 νατὸν ἔστι καὶ ἀπὸ πολεμίων τὴν πόλιν πλετί-
 ζειν. νῆ Δία σφόδρα γ', ἔφη ὁ Σωκράτης,
 εἴαν τις αὐτῶν κρείττων ἢ ἥττων δὲ ᾧν, καὶ τὰ
 οἰκεία προσαποβάλοι ἄν. ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.
 ἔκῃν, ἔφη, τὸν γε βεβηυσόμενον, πρὸς ἕς τινὰς 8
 δεῖ πολεμεῖν, τὴν τε τῆς πόλεως δύναμιν καὶ τὴν
 τῶν ἐναντίων εἰδέναί δεῖ, ἵνα, εἴαν μὲν ἢ τῆς πό-
 λεως κρείττων ἢ, συμβεβηυῆ ἐπιχειρεῖν τῷ πο-
 λέμῳ· εἴαν δὲ ἥττων τῶν ἐναντίων, ^{μηδὲν ἀντιδρῆσαι} εὐλαβεῖσθαι
 πείθῃ. ὀρθῶς λέγεις, ἔφη. πρῶτον μὲν τοί- 9
 νον, ἔφη, λέξον ἡμῖν τῆς πόλεως τὴν τε πεζι-
 κὴν καὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, εἶτα τὴν τῶν ἐναν-
 τίων. ἀλλὰ μὰ τὸν Δί, ἔφη, ἔκ ἄν ἔχοιμί
 σοι ἔτις γε ἀπὸ νόμοτος εἰπεῖν. ἀλλ' εἰ γέ-
 γραπτά σοι, ἐνεγκε, ἔφη. πάνυ γὰρ ἠδέως
 ἂν τούτο ἀκέσαιμι. ἀλλὰ μὰ τὸν Δί, ἔφη, 10
 ἔδὲ γέγραπτά μοι πα. ἔκῃν ἔφη, καὶ περὶ πο-
 λέμῳ συμβεβηυεῖν τὴν γε πρώτην d) ἐπιχίσο-
 μεν ἴσως γὰρ καὶ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν, ἀρτι-
 ἀρχόμενος τῆς προσατείας, ἔπω ἐξήτακας. ἀλ-
 λά τοι περὶ γε Φυλακῆς τῆς χώρας οἶδ' ὅτι
 σοι μεμέληκεν, καὶ οἶδα, ὅποσαι τε Φυλακαὶ
 ἐπικαίροί εἰσι, καὶ ὅποσαι μὴ, καὶ ὅποσοι τε φρε-
 ροὶ ἱκανοὶ εἰσι, καὶ ὅποσοι μὴ εἰσι· καὶ τὰς μὲν
 ἐπικαίρους Φυλακὰς συμβεβηυεῖν μείζονας ποι-
 εῖν, τὰς δὲ περιττὰς ἀφαιρεῖν. νῆ Δί, ἔφη ὁ 11
 Γλαύ-

d) Intell. ἀρχὴν, κατὰ τὴν πρώτην ἀρχὴν, ab initio.

Γλαύκων, ἀπάσας μὲν ἔν' ἔγωγε ε), ἐνεκά γε τῆς ἔτους αὐτὰς φυλάττεσθαι, ὥστε καὶ ἀπτεσθαι τὰ ἐκ τῆς χώρας f). εἰάν δέ τις ἀφέλη γ', ἔφη, τὰς φυλακὰς, ἐκ οἷα καὶ ἀρπάζειν ἐξεστίαν ἔσεσθαι τῷ βελομένῳ; ἀτάρ, ἔφη, πρότερον ἐλθὼν αὐτὸς ἐξήτακας τῆτο, ἢ πῶς οἶδα, ὅτι κακῶς φυλάττονται; εἰκάζω, ἔφη. ἐκ-
 12 ἔν, ἔφη, καὶ περὶ τῆτων, ὅταν μηκέτι εἰκάζωμεν, ἀλλ' ἤδη εἰδῶμεν, τότε συμβελεύσομεν.
 12 ἴσως, ἔφη ὁ Γλαύκων, βέλτιον. εἰς γε μὴν, ἔφη, τὰ ἀργύρια g) οἶδ', ὅτι ἐκ ἀφίξαι, ὡς ἔχειν εἰπεῖν, διότι νῦν ἐλάττω, ἢ πρόθεν, προσέρχεται αὐτόθεν. εἰ γὰρ ἔν' ἐλήλυθα, ἔφη, καὶ γὰρ νῆ Δί, ἔφη ὁ Σωκράτης, λέγεται βαρὺ τὸ χωρίον εἶναι, ὥστε ὅταν περὶ τῆτε δέη συμβελεύειν, αὕτη σοι ἢ πρόφασις ἀρκέσει. σκέ-
 13 πτομαι, ἔφη ὁ Γλαύκων. ἀλλ' ἐκείνη γέ τοι, ἔφη, οἶδ' ὅτι ἐκ ἡμέληκας, ἀλλ' ἔσκεψαι, πόσον χρόνον ἰκανός ἐστιν ὁ ἐκ τῆς χώρας γιγνώμενος σῖτος διατρέφειν τὴν πόλιν, καὶ πόσος εἰς τὸν ἐνιαυτὸν προσδέεται, ἵνα μὴ τῆτό γε λάθῃ
 σέ

e) Intell. ἀφαιρᾶν συμβελέω.

f) *Tantum abest, ut custodiant, ut ipsi potius rapiant, quia in agris sunt.* ἀπτεσθαι pro ἀρπάζειν, ut latini attingere. Sic apud Thucyd. II, 50. ἀπτεσθαι dicitur pro laniare & devorare. Ceterum, pro τὰ, lego τῶν, quod eum casum ἀπτεσθαι requirit. Stephanus autem ἀρπάζεσθαι malebat legi: quod, ut verum fateamur, convenientius est, & articulo τὰ, & illis verbis: εἰάν δέ τις &c.

g) vid. ad II, 5, 2. & Ind. De argentifodinis Atticæ v. Caryophilum de Marmor. ant. p. 4.

σέ ποτε ἢ πόλις ἐνδεής γενομένη ἢ), ἀλλ' εἰδώς,
 ἔχης ὑπὲρ τῶν ἀναγκαίων συμβελεύων τῇ πό-
 λει βοηθεῖν τε, καὶ σώζειν αὐτήν. λέγεις, ἔφη
 ὁ Γλαύκων, παρμέγεδες πράγματα, εἴγε καὶ τῶν
 τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεήσει. ἀλλὰ μὲν τοι, ἔφη 14
 ὁ Σωκράτης, εἰδ' ἂν τὸν ἑαυτῷ ποτὲ οἶκον κα-
 λῶς τις οἰκήσειεν, εἰ μὴ πάντα μὲν εἴσεται,
 ὧν προσδέεται, πάντων δὲ ἐπιμελόμενος ἐκπλη-
 ρώσει. ἀλλ' ἐπεὶ ἢ μὲν πόλις ἐκ πλείονων ἢ
 μυρίων οἰκιῶν συνέστηκε, χαλεπὸν δὲ ἐστὶν ἅμα
 τοσούτων οἰκῶν ἐπιμελεῖσθαι, πῶς ἔχ' ἓνα τὸν
 τῷ θεῷ πρῶτον ἐπειράθης αὐξήσασθαι; δέεται δὲ
 καὶ μὲν τῷτον δύνῃ, καὶ πλείοσιν ἐπιχειρήσεις.
 ἵνα δὲ μὴ δυνάμενος ἀφελῆσαι, πῶς ἂν πολ-
 λές γε δυνήθεις; ὥσπερ εἶτις ἐν τάλαιτον μὴ
 δύναιτο φέρειν, πῶς ἔ φανερόν, ὅτι πλείω γε
 φέρειν εἰδ' ἐπιχειρητέον αὐτῷ; ἀλλ' ἔγωγ', ἔφη, 15
 ὁ Γλαύκων, ὠφελίην ἂν τὸν τῷ θεῷ οἶκον,
 εἰ μοι ἐθέλοι πείθεσθαι. εἶτα, ἔφη ὁ Σωκρά-
 τής, τὸν θεῖον ἐ δυνάμενος πείθειν, ἀθηναίους
 πάντας μετὰ τῷ θεῷ νομίζεις δυνήσεσθαι ποι-
 ῆσαι πείθεσθαι σοι; φυλάττε, ἔφη, ὦ Γλαύ- 16
 κων, ὅπως μὴ τῷ εὐδοξεῖν ἐπιθυμῶν εἰς τὸναν-
 τίον ἔλθῃς. ἢ ἔχ' ὄρας, ὡς σφαλερόν ἐστι τὸ,
 αἰ μὴ

h) Sustuli comma, quod erat in vulgatis post *σε*,
 sensu postulante. Ac ita videbatur Stephano & Leun-
 clavio. In altero illo autem non assentior iis, cum
 pro *τῷτο*, legi volunt *τῆτα*, quod ἐνδεής genitivum
 requirat. Nam sæpe græci & eos imitantes latini,
 loco casus ordinarii ponunt accusativum cum præ-
 positione *κατὰ* sive intellecta sive addita. vid. ad c. 3.
 §. 14.

ἂ μὴ οἶδέ τις, ταῦτα λέγειν ἢ πράττειν; ἐνθυ-
 μῆ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσους οἶδα τοιούτους, οἷοι φαί-
 νονται ἢ λέγοντες, ἂ μὴ ἴσασι, καὶ πράττοντες,
 πότερά σοι δοκῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἐπαίνε
 μᾶλλον, ἢ ψόγε τυγχάνειν, καὶ πότερον θαυ-
 17 μάζεσθαι μᾶλλον ἢ καταφρονεῖσθαι· ἐνθυμῆ δὲ
 καὶ τῶν εἰδότεων ὁ, τί τε λέγῃσι καὶ ὁ, τι ποιῶ-
 σι· καὶ, ὡς ἐγὼ νομίζω, εὐρήσεις ἐν πᾶσιν ἔρ-
 γοις τῆς μὲν εὐδοκιμούντας τε καὶ θαυμαζομέ-
 νους, ἐκ τῶν μάλιστα ἐπισαμένων ὄντας, τῆς δὲ
 κακοδοξούντας τε καὶ καταφρονεμένους, ἐκ τῶν
 18 ἀμαθῶτάτων. εἰ ἔν ἐπιθυμῆς εὐδοκιμῆς τε καὶ
 θαυμάζεσθαι ἐν τῇ πόλει, πειρῶ καταργάσα-
 σθαι ὡς μάλιστα τὸ εἰδέναι, ἂ βέλεις πράττειν·
 εἰάν γὰρ τῆς διενεγκῶν τῶν ἄλλων ἐπιχειρήσῃ
 τὰ τῆς πόλεως πράττειν, ἐκ αὐτῶν θαυμάσια μὲν,
 εἰ πάνυ βραδίως τύχοις, ὧν ἐπιθυμῆς.

CAPUT VII.

*Charmiden ad capeffendam rempubli-
 cam cohortatur.*

^{ἡμῶν}
Χαρμίδην δὲ τὸν Γλαύκωνος ὄρων ἀξιολόγον
 μὲν ἄνδρα ὄντα, καὶ πολλῶ δυνατώτερον
 τῶν τὰ πολιτικὰ τότε πραττόντων, ἰκνῆντα δὲ
 προσίεναι τῷ δήμῳ, καὶ τῶν τῆς πόλεως πρα-
 γμάτων ἐπιμελεῖσθαι, εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Χαρμί-
 δη, εἰ τις ἱκανὸς ἂν τῆς σεφανίτας ἀγῶνας νι-
 κῶν, καὶ διὰ τῆς αὐτὸς τε τιμᾶσθαι, καὶ τὴν
 πρῶ-

πατρίδα ἐν τῇ ἐλλάδι εὐδοκιμωτέραν ποιῆν α),
 μὴ θέλοι ἀγωνίζεσθαι, ποῖόν τινα τῆτον νομί-
 ζοις ἂν τὸν ἄνδρα εἶναι; δηλονότι, ἔφη, μαλα-
 κόν τε καὶ δειλόν. εἰ δέ τις, ἔφη, δυνατὸς ὢν
 τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελόμενος τὴν
 τε πόλιν αὖξεν, καὶ αὐτὸς διὰ τῆτο τιμᾶσθαι,
 ὀκνοῖ τῆτο πράττειν, ἐκ ἂν εἰκότως δειλὸς νο-
 μίζοιτο; ἴσως, ἔφη. ἀτὰρ πρὸς τί με ταῦτα
 ἐρωτᾷς; ὅτι, ἔφη, οἴμαι σε, δυνατὸν ὄντα, ἵ-
 κνεῖν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ταῦτα ὢν ἀνάγκη σοι
 μετέχειν, πολίτη γε ὄντι. τὴν δὲ ἐμὴν δύναμιν,
 ἔφη ὁ Χαρμίδης, ἐν ποίῳ ἔργῳ καταμαθῶν,
 ταῦτά με καταγιγνώσκεις; ἐν ταῖς συνθίσαις,
 ἔφη, ἅς σὺναι τοῖς τῆς πόλεως πράττεσι.
 καὶ γὰρ ὅταν τι ἀνακοινῶντά σοι, ὄρω σε κα-
 λῶς συμβεβλεῦοντα, καὶ ὅταν τι ἀμαρτάνωσιν,
 ὄρωσ ἐπιτιμῶντά. εἰ ταυτόν ἐστιν, ἔφη, ὡ
 Σώκρατες, ἰδίᾳ τε διαλέγεσθαι, καὶ ἐν τῷ πλή-
 θει ἀγωνίζεσθαι. καὶ μὴν, ἔφη, ὄγε ἀριθμεῖν
 δυνάμενος, ἐδὲν ἤττον ἐν τῷ πλήθει, ἢ μόνος
 ἀριθμεῖ; καὶ οἱ κατὰ μόνας ἀριστα κινδαρίζοντες,
 ἔτοι καὶ ἐν τῷ πλήθει κρατισεύουσιν. αἰδῶ δὲ
 καὶ φόβον, ἔφη, ἐχ ὄρας ἐμφυτά τε ἀνθρώ-
 ποις

α) Στεφανίτης ἀγὼν dicitur, cujus ἄθλον est corona;
 quemadmodum contra χρηματίτης vel ἀργυρίτης, in
 quo præmia argentea aut alia pretiosa ponuntur, quod
 genus θεματικὸν appellant. vid. Faber Agonist. II. 24.
 Obs. Misc. III. p. 382. Sermo autem est de Olympicis
 & reliquis Græciæ ludis, quorum victores corona do-
 nabantur, & non ipsi modo illustres & pæne divini pu-
 tabantur, sed etiam patriam illustrabant suam, quod
 e Pindari odis intelligi potest. conf. Vitruv. de Archit.
 L. IX. proœm.

ποις ὄντα, καὶ μᾶλλον ἐν τοῖς ὄχλοις, ἢ ἐν ταῖς
 ἰδίαις ὁμιλίαις ^{βραχυμέναις} παριστάμενα; καὶ σέ γε διδάξων,
 ἔφη, ὠρμημαί, ὅτι ἔτε τὸς Φρονιμωτάτες αἰ-
 δόμενος, ἔτε τὸς ἰχυροτάτες φοβόμενος, ἐν
 τοῖς ἀφρονεσάτοις τε καὶ ἀδολχεσάτοις αἰχυνῆ
 6 λέγειν b). πότερον γὰρ τὸς γναφείς αὐτῶν, ἢ
 τὸς σκυτεῖς, ἢ τὸς τέκτονας, ἢ τὸς χαλκείας,
 ἢ τὸς γεωργούς, ἢ τὸς ἐμπόρους, ἢ τὸς ἐν τῇ
 ἀγορᾷ μεταβαλλόμενος c), καὶ φροντίζοντας, ὁ
 τι ἐλάττονος πριάμενοι πλείονος ἀποδῶνται, αἰ-
 χυνῆ; ἐκ γὰρ τῶν ἀπάντων ἡ ἐκκλησία συν-
 7 ἴσταται. τί δὲ οἶε διαφέρειν, ὃ σὺ ποιεῖς, ἢ
 τῶν ἀσκητῶν ὄντα κρείττω τὸς ἰδιώτας φοβεῖ-
 σθαι; ἐν γὰρ τοῖς πρωτεύουσιν ἐν τῇ πόλει (ὧν
 ἔνιοι καταφρονεῖς) ῥαδίως διαλεγόμενος, καὶ
 τῶν ἐπιμελεσμένων τῷ τῇ πόλει διαλέγεσθαι πο-
 λὺ περιῶν, ἐν τοῖς μηδέπωποτε φροντίσασι τῶν
 πολιτικῶν, μηδὲ σὲ καταπεφρονηκόσιν, ὀκνεῖς
 8 λέγειν, δεδιώς μὴ καταγελασθῆς. τί δ'; ἔφη,
 εἰ δοκῶσί σοι πολλάκις οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν
 ὀρθῶς λεγόντων καταγελαῖν; καὶ γὰρ οἱ ἕτεροι,
 ἔφη. διὸ καὶ θαυμάζω σε, εἰ ἐκείνης, ὅταν τῷ
 το ποιῶσι, ῥαδίως χειρέμενος, τέτοις δὲ μηδένα
 9 τρόπον οἶε δυνήσεσθαι προσενεχθῆναι. ὦ ἀγα-
 θέ,

b) Secutus sum Cl. Wels, & alias editiones, in qui-
 bus sic est, ut exprimi curavi. Neque aliter expediri
 locus posse videtur. In reliquis deest ὅτι post ὠρμη-
 μαί, & post φοβόμενος media distinctio est.

c) Intell. τὰ ὄνια aut simile quid. Sunt autem οἱ
 μεταβαλλόμενοι recte distincti ab ἐμπόροις, & sunt πα-
 λεγκάπηλοι Aristoph. Plut. 1157. ubi vid. Hemsterh. V. C.

θὲ, μὴ ἀγνοεῖ σεαυτὸν d), μηδὲ ἀμαρτάνει, ἀ
οἱ πλεῖστοι ἀμαρτάνουσιν. οἱ γὰρ πολλοὶ ὠρη-
κότες ἐπὶ τὸ σκοπεῖν τὰ τῶν ἄλλων πράγμα-
τα, ἔτρεπονται ἐπὶ τὸ ἑαυτὸς ἐξετάζειν. μὴ
ἐν ἀπορῥαθύμει τέττε, ἀλλὰ διατείνε μαῖλλον
πρὸς τὸ σεαυτῷ προσέχειν, καὶ μὴ ἀμέλει τῶν
τῆς πόλεως, εἴτι δυνατόν ἐστιν, διὰ σε βέλτιον
ἔχειν. τέτων γὰρ καλῶς ἔχόντων, ἔ μόνον ἄλ-
λοι πολῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ σοὶ φίλοι καὶ αὐτὸς σὺ
ἐκ ἐλάχισα ὠφελήση e).

CAPVT

d) Socrates illud, quod in templo Delphico scri-
ptum erat, γνῶθι σεαυτὸν, non modo in eam partem
interpretabatur, ut ne quis vitia sua ignoraret, sed
etiam in eam, ne quis bona sua. Hunc autem locum
videtur respexisse Cicero, qui vehementer Xenophon-
tis scripta amabat, in epistola ad Quintum fratrem
III. 6. Cessator esse noli (μὴ ἀπορῥαθύμει) Ἐἰ illud
γνῶθι σεαυτὸν, noli putare ad arrogantiam minuen-
dam solum esse dictum, verum etiam, ut bona nostra
norimus.

e) An ὠφελήθησιν? ut supra c. 3. extr. ἀφ' ὧν αὐ-
τός τε ὠφελήθησιν, & alibi. Ita mihi videtur: etsi
non ignoro, futurum medium passive interdum accipi,
ut docet etiam Kusterus de Verb. Med. Sect. III. ut no-
ster in Apol. Socr. μαρτυρήσεται μοι dixit pro μαρτυ-
ρηθήσεται μοι: Sed in profaïcis scriptoribus non facile
illam rationem admitto, quia satis scio, & multis locis
observavi, libros inter hæc duo futura vacillare, &
passivum in medium sæpe mutatum. Certe ubi libri va-
riant, semper passivum prætulim. Ap. Ioseph.
Antt. XVII, 10, 3. pro κατασῆσ. e libro Vaticano haud
dubie præferam κατασάθησ.

CAPVT VIII.

De bono & pulchro cum Aristippo
disputatio.

Αριστίππῃ δὲ ἐπιχειρῶντος ἐλέγχειν τὸν Σω-
 κράτη, (ὡς περ αὐτὸς ὑπ' ἐκείνῃ τὸ πρό-
 τερον ἠλέγχετο) a) βεβλόμενος τῆς συνόντας ὠ-
 φελῆν ὁ Σωκράτης, ἀπεκρίνατο ἔχ' ὡς περ οἱ
 φυλαττόμενοι, μή πη ὁ λόγος ἐπαλλάχθῃ b),
 ἀλλ' ὡς ἂν πεπεισμένοι μάλιστα πράττοιεν τὰ
 2 δέοντα. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἤρετο, εἴτι εἶδειν ἀ-
 γαθὸν, ἵνα, εἴτι εἴποι τῶν τοῖστων, οἷον ἢ σιτί-
 ον, ἢ ποτόν, ἢ χρήματα, ἢ ὑγίειαν, ἢ ῥώμην,
 ἢ τόλμαν, δεκνύῃ δὲ τῆτο κακὸν ἐνίοτε ὄν. ὁ
 δὲ εἰδὼς, ὅτι εἰάν τι ἐνόχλη ἡμᾶς, δεόμεθα τῆ
 παύσοντος, ἀπεκρίνατο, ὅπερ καὶ ποιεῖν κράτι-
 3 ζον. ἄρα γὰρ, ἔφη, ἐρωτᾷς με, εἴτι οἶδα πυ-
 ρετῆ ἀγαθόν; ἐκ ἐγώγ', ἔφη. ἀλλὰ ὀφθαλ-
 μίας; εἰδὲ τῆτο. ἀλλὰ λιμῆ; εἰδὲ λιμῆ. ἀλλὰ
 μὴν,

a) vid. L. II. c. I.

b) Sensus est: Cum ab Aristippo callide & insidiose
 interrogaretur, non tam cavebat, quod plerique
 facere solent, ne quid responderet eiusmodi, quod,
 propter ambiguitatem aliquam, detorqueri in alienam
 ab ipsius mente sententiam posset, aut, quo abuti ad-
 versarius ad ipsum capiendum posset, sed liber ab hac
 cura, id unum cogitabat, ut & convinceret eum, & ad
 officium faciendum compelleret. ἐπαλλάττειν sensu
 dialectico est, Sophistarum more, ambiguitates ver-
 borum captare, & verbis alienum a mente loquentis
 sensum affingere.

μὴν, ἔφη, εἴ γ' ἐρωτᾷς με, εἴτι ἀγαθὸν οἶδα,
 ὃ μηδενὸς ἀγαθὸν ἐστίν, ἔτ' οἶδα, ἔφη, ἔτε δέο-
 μαί. πάλιν δὲ τῷ Ἀριστίππῳ ἐρωτῶντος αὐτὸν, 4
 εἴτι εἰδείη καλόν; καὶ πολλά ἔφη. ἄρ' ἔν, ἔφη,
 πάντα ὅμοια ἀλλήλοις; ὡς οἶόν τε μὲν ἔν, ἔφη,
 ἀνόμοιότατα ἔνια. πῶς ἔν, ἔφη, τὸ τῷ καλῷ
 ἀνόμοιον καλὸν ἂν εἴη; ὅτι νῆ Δί, ἔφη, ἐστὶ μὲν
 τῷ καλῷ πρὸς δρόμον ἀνθρώπῳ ἄλλος ἀνόμοιος,
 καλὸς πρὸς πάλιν c). ἐστὶ δὲ ἀσπίς, καλὴ πρὸς
 τὸ προβαλέσθαι, ὡς ἐνὶ ἀνόμοιοτάτῃ τῷ ἀκον-
 τίῳ, καλῷ πρὸς τὸ σφόδρα τε καὶ ταχὺ φέ-
 ρεσθαι. εἰδὲν διαφερόντως, ἔφη, ἀποκρίνη μοί, 5
 ἢ ὅτε σε ἠρώτησα, εἴτι ἀγαθὸν εἰδείης. σὺ δ'
 οἶεις, ἔφη. ἄλλο μὲν ἀγαθὸν, ἄλλο δὲ καλὸν εἶ-
 ναι; ἐκ οἶδ', ὅτι πρὸς ταῦτά πάντα καλὰ τε
 καὶ ἀγαθὰ ἐστὶ d); πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀρετὴ ἔ-
 πρὸς ἄλλα μὲν ἀγαθὸν, πρὸς ἄλλα δὲ καλὸν
 ἐστίν. ἔπειτα οἱ ἀνθρώποι τὸ αὐτὸ τε καὶ πρὸς
 τὰ αὐτὰ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ λέγονται, πρὸς τὰ
 αὐτὰ δὲ καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων καλοῖ
 τε καὶ ἀγαθὰ φαίνεται, πρὸς ταῦτά δὲ καὶ τὰ ἄλλα
 πάντα, οἷς ἀνθρώποι χρωῶνται, καλὰ τε καὶ ἀ-
 γαθὰ νομίζεται, πρὸς ἅπερ ἂν εὐχρησα ἢ. ἄρ' 6
 ἔν,

K 2

c) Καὶ ἄλλος πρὸς πάλιν) In his verbis haud dubie vitiosa sunt καὶ ἄλλος, pro iisque reponendum καλὸς πρὸς τὴν πάλιν: quod ita manifeste postulat contextus, ut mirer, me non statim, cum primum hunc locum legerem, vidisse. Firmant & sequentia. Item dicta n.7.

d) Omnes res eandem ob causam pulchrae & bonae sunt, eodem & pulchrae & bonae referuntur.

Aristippo

χεν τον Σω-
 κλη το προ-
 ες σονιτας α-
 εγ' ωσπερ ε-
 (λαρχη b),
 ραττοιεν τα
 τι ειδειη α-
 οιον η σιτι-
 εν, η ραμνη,
 ενιοτε εν. ο
 δεομεδα τε
 τοιεν κρατι-
 τι οίδα πυ-
 λα οφθαλ-
 λμε. αλλα
 μιν,

de & infidic-
 mod plerique
 modi, quod,
 i in alienam
 o abuti ad-
 liber ab hac
 eum, & ad
 αττων sensu
 tuitates ver-
 te loquentis

ἄνωβ.

- 7 ἔν, ἔφη, καὶ κόφινος ἰκοπροφόρος καλὸν ἔστιν;
 νῆ Δί, ἔφη. καὶ χρυσῆ γε ἀσπίς αἰχρὸν, εἰάν
 πρὸς τὰ ἑαυτῶν ἔργα ὁ μὲν καλῶς πεποιημέ-
 νος ἦ, ἢ δὲ κακῶς. λέγεις σὺ, ἔφη, καλὰ τε καὶ
 αἰχρὰ τὰ αὐτὰ εἶναι; καὶ νῆ Δία ἔγωγ', ἔφη,
 ἀγαθὰ τε καὶ κακὰ. πολλάκις γάρ τό γε λι-
 μῆ ἀγαθὸν πυρετῆ κακὸν ἔστιν, καὶ τὸ πυρετῆ
 ἀγαθὸν λιμῆ κακὸν ἔστιν. πολλάκις δὲ τὸ μὲν
 πρὸς δρόμον καλὸν, πρὸς πάλην αἰχρὸν· τὸ δὲ
 πρὸς πάλην καλὸν, πρὸς δρόμον αἰχρὸν. πάν-
 τα γὰρ ἀγαθὰ μὲν καὶ καλὰ ἔστιν, πρὸς ἃ ἂν
 εὖ ἔχη, κακὰ δὲ καὶ αἰχρὰ, πρὸς ἃ ἂν κακῶς.
 8 καὶ οἰκίας δὲ λέγων ταῖς αὐτὰς καλὰς τε εἶναι
 καὶ χρησίμους, παιδεύειν ἔμοιγ' ἐδόκει, οἷας χρῆ
 οἰκοδομεῖσθαι. ἐπεσκόπει δὲ ᾧδε ἄρα γε τὸν
 μέλλοντα οἰκίαν, οἷαν χρῆ, ἔχειν, τῆτο δὲ μη-
 χανᾶσθαι, ὅπως ἠδίση τε ἐνδυνατᾶσθαι καὶ χρησι-
 μωτάτη ἔσαι; τῆτο δὲ ὁμολογεμένους, ἔκῃν ἠδὺ
 9 μὲν θέρους ψυχρινὴν ἔχειν, ἠδὺ δὲ χειμῶνος
 αἰλερινὴν; ἐπειδὴ δὲ καὶ τῆτο συμφαῖεν, ἔκῃν ἐν
 ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπόμεναις οἰκίαις τῆ
 μὲν χειμῶνος ὁ ἥλιος εἰς τὰς πασσαδας ὑπο-
 λάμπει, τῆ δὲ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν
 ἑσπέρων πορευόμενος σκιὰν παρέχει. ἔκῃν εἶγε
 καλῶς ἔχει ταῦτα ἔτω γίγνεσθαι, οἰκοδομεῖν δὲ
 ὑψηλότερα; μὲν τὰ πρὸς μεσημβρίαν, ἵνα ὁ
 χειμερινὸς ἥλιος μὴ ἀποκλείηται· χθαμαλώ-
 10 τερα δὲ τὰ πρὸς ἄρκτον, ἵνα οἱ ψυχροὶ μὴ ἐμπί-
 πτωσιν ἄνεμοι. ὡς δὲ συνελόντι ε) εἶπεν, ὅποι
 πάσας

e) vid. ad I. 3. 2.

πάσας ὥρας αὐτός τε ἀν ἡδίστα καταφεύγοι,
καὶ τὰ ὄντα ἀσφαλέςατα τιδοῖτο, αὕτη ἀν εἰ-
κότως ἡδίστη τε καὶ καλλίστη οἴκησις εἴη. γρα-
φαὶ δὲ καὶ ποικιλίαι πλείονας εὐφροσύνας ἀπο-
φέρουσιν ἢ παρέχουσι. ναοῖς γε μὴν καὶ βωμοῖς
χώραν, ἔφη, εἶναι προπεπωδυσμένην, ἣτις ἐμφα-
νεστάτη ἔσται ἀξιβεστάτη εἴη. ἡδὺ μὲν γὰρ
εἰδόμενος προσεύξασθαι, ἡδὺ δὲ ἀγνώως ἔχοντας
προσιέναι.

CAPVT IX.

*Ad varias quæstiones propositas
respondet.*

Πάλιν δὲ ἐρωτώμενος, ἢ ἀνδρεία πότερον εἴη
διδασκόντων ἢ φυσικόν; αἶμα μὲν, ἔφη, ὥσπερ
σῶμα σώματος ἰχυρότερον πρὸς τὰς πύνας
φύεται, ἔτω καὶ ψυχὴν ψυχῆς ἐξωμενεσέ-
ραν πρὸς τὰ δεινὰ φύσει γίγνεσθαι. ὁρῶ γὰρ
ἐν τοῖς αὐτοῖς νόμοις τε καὶ ἔθεσι τρεφομένους
πολὺ διαφέροντας ἀλλήλων τόλμη. νομίζω μὲν 2
τοὶ πᾶσαν φύσιν μαθήσει καὶ μελέτη πρὸς ἀν-
δρείαν αὐξήσασθαι. δῆλον μὲν γὰρ, ὅτι Σκύθαι
καὶ Θραῖκες ἐκ ἀντολμήσειαν ἀσπίδας καὶ δόρα-
τα λαβόντες Λακεδαιμονίοις διαμαίχεσθαι. Φα-
νερόν δ', ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ ἀντολμήσειαν
ἐν πέλταις καὶ ἀκοντίοις, ἔτε Σκύθαις ἐν τόξοις
ἐδέλοιν ἀντολμήσειαν. ὁρῶ δ' ἔγωγε καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ὁμοίως καὶ φύσει διαφέ-
ροντας ἀλλήλων τὰς ἀνθρώπους, καὶ ἐπιμελείας
πολὺ ἐπιτιθέμενας. ἐκ δὲ τούτων δῆλον ἐστίν, ὅτι

πάντας χρῆ καὶ τὰς εὐφροσύνας καὶ τὰς ἀμβλυ-
 τέρους τὴν φύσιν, ἐν οἷς ἂν ἀξιόλογοι βέλονται
 4 γενέσθαι, ταῦτα καὶ μανθάνειν καὶ μελετᾶν. σο-
 φίαν δὲ, καὶ σωφροσύνην, ἔδιώριζεν, ἀλλὰ τὸν
 τὰ μὲν καλὰ τε καὶ ἀγαθὰ γινώσκοντα χρῆ-
 σθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν τὰ αἰχρὰ εἰδὸτα εὐλα-
 βείσθαι, σοφὸν τε καὶ σώφρονα ἔκρινεν a). προσ-
 ερωτώμενος δὲ, εἰ τὰς ἐπισαμένους μὲν, ἃ δὲ
 πράττειν, ποιῶντας δὲ τὰναντία, σοφὸς τε καὶ
 ἐγκρατεῖς εἶναι νομίζοι, ἔδεν γε μᾶλλον, ἔφη,
 ἢ ἀσόφους τε καὶ ἀμαθεῖς. πάντας γὰρ οἶμαι
 προαιρεμένους ἐκ τῶν ἐνδεχομένων, ἃ οἷόν τε b),
 συμφορώτατα αὐτοῖς εἶναι, ταῦτα πράττειν c).
 νομίζω ἔν τὰς μὴ ὀρθῶς πράττοντας, ἔτε σο-
 5 φὸς, ἔτε σώφρονας εἶναι. ἔφη δὲ καὶ τὴν δι-
 καιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀρετὴν σοφίαν
 εἶναι τὰ τε γὰρ δίκαια καὶ πάντα, ὅσα ἀρε-
 τῇ πράττεται, καλὰ τε καὶ ἀγαθὰ εἶναι καὶ
 ἔτ'

a) Stephanus aut ante χρῆσθαι & εὐλαβεῖσθαι, ὡς
 intelligi vult, aut legi τὸ τὰ καλὰ - σοφὸς τε καὶ σώφρονος
 ἔκρινεν. Leunclavius autem σοφὸν τε καὶ σώφρονον. Ma-
 nifestum est, Socratem voluisse, non, quid sit sapientia,
 sed qui homines sapientes sint, dicere. Itaque masculi-
 num necessarium est. Sic paullo post: ἔτε σοφὸς ἔτε
 σώφρονος εἶναι. Itaque retinui etiam τὸν, quod in ed.
 Steph. est & in Caseliana. nam τὸ unde sit, quod Le-
 unclaviana & Welfiana habet, nescio, quod si τὸ a
 Xenophonte esset, nil certius esset, quam ita legen-
 dum, ut Leunclavius voluit.

b) Leunclavius legendum putat οἷόν τε, pro οἷόν τε,
 nisi οἷόν τε est pro εἰκὸς, probabile est, videtur.

c) Intell. δεῖν. aliud exemplum ex ipso Xenophonte
 attulit Lamb. Bos p. m. 292. cf. Obs. Misc. III. p. 442.

ἔτ' ἂν τὲς ταῦτα εἰδότες ἄλλο ἂν τι τῶτων
 ἔδεν προελέσθαι, ἔτε τὲς μὴ ἐπισταμένους, δύνα-
 σθαι πράττειν, ἀλλὰ καὶ εἰάν ἐγχειρῶσιν, ἀμαρ-
 τάνειν. ἔγω καὶ τὰ καλὰ γε καὶ ἀγαθὰ τὲς
 μὲν σοφὲς πράττειν, τὲς δὲ μὴ σοφὲς ἔδυνα-
 σθαι, ἀλλὰ καὶ εἰάν ἐγχειρῶσιν, ἀμαρτάνειν. ἐπεὶ
 ἔν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ ἄλλα καλὰ τε καὶ ἀγα-
 θὰ πάντα ἀρετῇ πράττεται, δῆλον εἶναι, ὅτι
 καὶ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα ἀρετὴ σοφία
 ἐστὶ. μανίαν γε μὴν ἐναντίον μὲν, ἔφη, εἶναι σο- 6
 φία, ἔ μὲν τοι γε τὴν ἀνεπισημοσύνην μανίαν
 ἐνόμιζεν. τὸ δὲ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν, καὶ μὴ ἂ οἶδε δ) 7
 δοξάζειν τε καὶ οἶεσθαι καὶ γινώσκειν, ἐγγυ-
 τάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι. τὲς μὲν τοι πολ-
 λὲς, ἔφη, ἂ μὲν οἱ πλεῖστοι ἀγνοῶσι, τὲς διη-
 μαρτηκότας τῶτων ἔφασκεν μαίνεσθαι, τὲς δὲ
 διημαρτηκότας, ὧν οἱ πολλοὶ γινώσκουσι, μαινο-
 μένους καλεῖν. εἰάν τε γὰρ τις μέγας ἔτος οἶ-
 ηται εἶναι, ὥστε κυπτειν τὰς πύλας τῶ τείχεος 7
 διεξιῶν, εἰάν τε ἔτος ἰχυρὸς, ὥς ἐπιχειρεῖν οἰ-
 κίας ἀρεσθαι, ἢ ἄλλω τῶ ἐπιτίθεσθαι τῶν πᾶσι
 δήλων, ὅτι ἀδύνατά ἐστι, τῶτον μαίνεσθαι φά-
 σκειν. τὲς δὲ μικρὸν διαμαρτάνοντας ἔδοκεῖν

K 4

τοῖς

d) Sic est in Vett. edd. sed Wels e conjectura Leun-
 clav. recepit: καὶ ἂ μὴ οἶδε. Nec improbo. Sed quod
 sciebam hujusmodi συγχύσεις non raras esse apud opti-
 mos auctores Græcos, & apud Xenophontem plurima
 alia esse gratæ illius negligentix, quam Cicero vocat,
 exempla, nolebam omnium veterum edd. lectionem
 de conjectura mutare. Quod judicium nostrum pro-
 bat Dorvillius ad Chariton. p. 92. ubi de tali συγχύσει
 ipse agit.

καὶ τὲς ἀλλο-
 γοὶ βέλονται
 μελετῶν. οὐ
 ζεν, ἀλλὰ τοῖ
 νῶσιοντα γῆρ
 εἶδοντα εὐλο-
 γησιν. προσ-
 ες μὲν, ἢ δὲ
 σοφὲς τε καὶ
 μαῖλον, ἔφη,
 ες γὰρ οἱ μὲν
 οἶον τε δ),
 πράττειν c).
 τας, ἔτε σο-
 καὶ τὴν δι-
 αρετὴν σοφίαν
 α, ὅσα ἀρε-
 εἶναι καὶ
 ἔτ'
 ἀρετῶν, ὥστε
 καὶ ἀφρονες
 σοφῶν. Ma-
 d fit sapientia,
 que masculi-
 τε σοφὲς ἔτε
 quod in ed.
 e, quod Le-
 uod si τὸ a
 n ita legen-
 pro ἄντι
 iderur.
 Xenophonte
 III, p. 44.

τοῖς πολλοῖς μαίνεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ τὴν ἰχυρὰν
 ἐπιθυμίαν ἔρωτα καλεῖσιν, ἔτω καὶ τὴν μεγά-
 8 λην παρανοίαν μαίαν αὐτὸς καλεῖν. Φθόνον
 δὲ σκοπῶν, ὃ, τι εἴη, λύπην μὲν τινὰ ἐξεύρισκεν
 αὐτὸν ὄντα, ἔτε μὲν τοι τὴν ἐπὶ φίλων ἀτυχί-
 αῖς, ἔτε τὴν ἐπ' ἐχθρῶν εὐτυχίαις γιγνομένην
 ἀλλὰ μόνος, ἔφη, φθονεῖν τὸς ἐπὶ ταῖς τῶν
 φίλων εὐπραξίαις ἀνιωμένους ε). Θαυμαζόντων
 δὲ τινῶν, εἴ τις φίλων τινὰ, ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ
 αὐτῷ λυποῖτο, ὑπεμίμησκειν, ὅτι πολλοὶ ἔτω
 πρὸς τινὰς ἔχουσιν, ὥς κακῶς μὲν πράττοντας
 μὴ δύνασθαι περιορᾶν, ἀλλὰ βοηθεῖν ἀτυχῆσιν,
 εὐτυχέντων δὲ λυπεῖσθαι. τῆτο δὲ φρονίμῳ μὲν
 ἀνδρὶ ἔκ' ἂν συμβῆναι, τὸς ἡλιθίους δὲ δεῖ(f) πά-
 9 χειν αὐτό. σχολὴν δὲ σκοπῶν, τί εἴη, ποιῶντας
 μὲν τι τὸς πλείους, ἔφη, εὐρίσκειν ἢ γὰρ τὸς
 πεττενοντας καὶ τὸς γελωτοποιῶντας ποιεῖν τι
 πάντας δὲ τέττες, ἔφη, χολάζειν ἐξεῖναι γὰρ
 αὐτοῖς ἰέναι πράξοντας g) τὰ βελτίω τέτων.
 ἀπὸ

e) ἀνακόλαστον, pro: ἀλλὰ μόνην τὴν ἐπὶ τ. τ. φ. ε.

f) Leunclavius suspicatur: δη. recte. Itaque rece-
 pisset, nisi quem hic quoque ἀνακολαδίαν orationis
 statuere posse viderem. cuiusmodi & apud Latinos, si
 recte memini, occurrit, cum oratio ex obliqua subi-
 to recta fit & contra. Sed nec τὸ δᾶν satis aptum
 foret.

g) Eleganter pro: ἐξεῖναι αὐτοῖς πράτταν τὰ βελτίω
 τέτων. Nam illud ἰέναι hic eam vim habet, quam
 participium ἰών, quando verbis additur, tamquam in
 illo apud Callimach. Epigr. i. ult. καὶ σὺ γ' ἰών, τὴν
 κατὰ σαυτὸν ἔλα, & infinitis aliis Græcorum auctorum
 locis, quod celeritatem actionis & impetum quendam
 agentis significat, ut recte monuit Vir doctus in Ob-
 serv.

ἀπὸ μὲν τοι τῶν βελτιόνων ἐπὶ τὰ χεῖρα ἵεναί,
 εἰδέναι χολάζειν. εἰ δὲ τις ἴοι, τῆτον, ἀρχολίας
 αὐτῷ ἕσης, κακῶς, ἔφη, τῆτο πράττειν. βασι- 10
 λείσ δὲ καὶ ἄρχοντας ἔτρε τὰ σκῆπτρα ἔχον-
 τας, ἔφη, εἶναί, εἰδὲ τρε ὑπὸ τῶν τυχόντων αἰ-
 ρεθέντας, εἰδὲ τρε κλήρω λαχόντας h), εἰδὲ
 τρε βιασαμένους, εἰδὲ τρε ἐξαπατήσαντας, ἀλ-
 λά τρε ἐπισαμένους ἄρχειν. ὁπότε γάρ τις 11
 ὁμολογήσειε τῆ μὲν ἄρχοντος εἶναί, τὸ προσάτ-
 τειν ὅ, τι χρῆ ποιεῖν, τῆ δὲ ἀρχομένους, τὸ πείθε-
 δαι, ἐπεδείκνυεν, ἐν τῆ νηὶ τὸν μὲν ἐπισάμενον,
 ἄρχοντα, τὸν δὲ ναύκληρον καὶ τρε ἄλλους τρε
 ἐν τῆ νηὶ πάντας, πειθομένους τῷ ἐπισαμένῳ καὶ
 ἐν γεωργία, τρε κεκτημένους ἀγρῆς καὶ ἐν νόσῳ,
 τρε νοσούντας καὶ ἐν σωμασικία, τρε σωμασκῆν-
 τας καὶ τρε ἄλλους πάντας, οἷς ὑπάρχει τι ἐπι- 12
 μελείας δεόμενον, ἂν μὲν αὐτοὶ ἠγῶνται ἐπίσα-
 δαι, ἐπιμελεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἐπισαμένοις ἔ-
 μόνον παρεῖσι πειδομένους, ἀλλὰ καὶ ἀπόντας με-
 ταπεμπομένους, ὅπως ἐκείνοις πειδομένοι τὰ δε-
 οντα πράττωσι. ἐν δὲ ταλασίᾳ καὶ ταῖς γυναῖ-
 κας ἐπεδείκνυεν ἀρχέσας τῶν ἀνδρῶν, διὰ τὸ
 τὰς μὲν εἰδέναι, ὅπως χρῆ ταλασιεργεῖν, τρε
 δὲ μὴ εἰδέναι. εἰ δὲ τις πρὸς ταῦτα λέγοι, 12
 ὅτι τῷ τυράννῳ ἔξει μὴ πείθεσθαι τοῖς ὀρθῶς
 λέγουσι, καὶ πῶς ἂν, ἔφη, ἔξει μὴ πείθεσθαι,
 ἐπικειμένης γε ζημίας, εἰάν τις τῷ εὖ λέγοντι
 μὴ πείθηται; ἐν ᾧ γὰρ ἂν τις πράγματι μὴ

K 5

πεί-

serv. Misc. Vol. I. T. I. p. 125. Verte: Nihil enim im-
 pedire, quo minus statim abeat, ἔ' meliora faciat.
 Adde Dorvillium ad Charitonem p. 297.

h) Int. βασιλείαν, ἀρχήν.

πείθηται τῷ εὖ λέγοντι, ἀμαρτήσεται δῆπε,
 13 ἀμαρτάνων δὲ ζημιωθήσεται. εἰ δὲ Φαίη τις
 τῷ τυράννῳ ἐξείναι καὶ ἀποκτεῖναι τὸν εὖ φρο-
 νῆντα, τὸν δὲ ἀποκτείνοντα, ἔφη, τὸς κρατίστους
 τῶν συμμάχων οἷε ἀζήμιον γίνεσθαι, ἢ, ὡς
 ἔτυχε, ζημιῶσαι; πότερον γὰρ ἂν μᾶλλον οἷε
 14 ἂν ἀπολέσθαι. ἐρομένους δὲ τινος αὐτὸν, τί δο-
 κοῖη αὐτῷ κράτιστον ἀνδρὶ ἐπιτήδευμα εἶναι, ἀ-
 πεκρίνατο, εὐπραξίαν. ἐρομένους δὲ πάλιν, εἰ καὶ
 τὴν εὐτυχίαν ἐπιτήδευμα νομίζοι εἶναι, πᾶν μὲν
 ἔν τεναντίον ἔγωγ', ἔφη, τύχην καὶ πράξιν ἡγε-
 μαι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ζητῆντα ἐπιτυχεῖν τινι
 τῶν δεόντων, εὐτυχίαν οἶμαι εἶναι· τὸ δὲ μαθόν-
 τα τι καὶ μελετήσαντα εὖ ποιεῖν, εὐπραξίαν νο-
 15 μίζω· καὶ οἱ τέτο ἐπιτηδεύοντες, δοκῶσί μοι εὖ
 πράττειν. καὶ ἀρίστους δὲ καὶ θεοφιλεσάτους, ἔφη,
 εἶναι, ἐν μὲν γεωργίᾳ, τὸς τὰ γεωργικὰ εὖ
 πράττοντας, ἐν δὲ ἰατρείᾳ, τὸς τὰ ἰατρικὰ, ἐν
 δὲ πολιτείᾳ, τὸς τὰ πολιτικὰ· τὸν δὲ μηδὲν εὖ
 πράττοντα, ἔτε χρήσιμον ἔδεν, ἔφη, εἶναι, ἔτε
 θεοφιλῆ.

CAPVT X.

*Cum artificibus de ipsorum arte
differit.*

Αλλὰ μὴν καὶ εἴ ποτε τῶν τὰς τέχνας ἐχόν-
 των, καὶ ἐργασίας ἐνεκα χρωμένων αὐταῖς,
 διαλέγοιτό τισι, καὶ τέτοις ἀφέλιμος ἦν. εἰσελ-
 θῶν μὲν γὰρ ποτε πρὸς Παρξάσιον τὸν ζωγρά-
 Φον,

Φον, καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ἄρα, ἔφη, ὦ Παρ-
 ράσιε, γραφικὴ ἔστι ἢ εἰκασία τῶν ὁραμένων;
 τὰ γὰρ κοῖλα καὶ τὰ ὑψηλά, καὶ τὰ σκοτεινά,
 καὶ τὰ φωτεινά, καὶ τὰ σκληρὰ, καὶ τὰ μαλακὰ,
 καὶ τὰ τραχέα, καὶ τὰ λεῖα, καὶ τὰ νέα, καὶ τὰ
 παλαιὰ σώματα διὰ τῶν χρωμάτων ἀπεικάζ-
 ζοντες ἐκμιμείδω. ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. καὶ μὴν 2
 τὰ γε καλὰ εἶδη ^{ἢ ποικίλονται μάλιστα γυναικας} ἀφομοιοῦντες, ἐπειδὴ ἔραδιον
 ἐνὶ ἀνθρώπῳ περιτυχεῖν ἀμεμπτα πάντα ἔχον-
 τι, ἐκ πολλῶν συναίγοντες τὰ ἐξ ἑκάσθ κάλ-
 λισα, ἔτως ὅλα τὰ σώματα καλὰ ποιεῖτε φαί-
 νεσθαι; παιδμεν γὰρ, ἔφη, ἔτως α). τί γάρ; 3
 ἔφη, τὸ πιθανώτατον τε καὶ ἡδιστον καὶ φιλικώ-
 τατον καὶ ποθεινότατον καὶ ἐρασιμιώτατον ἀπο-
 μιμείδω τῆς ψυχῆς ἡδως; ἢ ἔδὲ μιμητόν ἐστι τῆ-
 το; πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, μιμητόν εἴη, ὦ Σώκρα-
 τες, ὃ μήτε συμμετρίαν, μήτε χρῶμα, μήτε,
 ὧν σὺ εἶπας ἄρτι, μηδὲν ἔχει, μηδὲ ὅλως ἐρα-
 τόν ἐστιν; ἄρ' ἔν, ἔφη, γίγνεται ἐν ἀνθρώπῳ 4
 πῶποτε φιλοφρόνως καὶ τὸ ἐχθρῶς βλέπειν πρὸς
 τινας; ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. ἔκῃν τό γε μιμητόν
 ἐν τοῖς ὄμμασιν; καὶ μάλα, ἔφη. ἐπὶ δὲ τοῖς
 τῶν φίλων ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς ὁμοίως σοὶ
 δοκῆσιν ἔχειν τὰ πρόσωπα, οἷτε φροντίζοντες, 5
 καὶ οἱ μή; μά Δί', ἔ δῆτα, ἔφη. ἐπὶ μὲν γὰρ
 τοῖς ἀγαθοῖς φαιδροὶ, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς σκύ-
 θρωποι γίγονται. ἔκῃν, ἔφη, καὶ ταῦτα δυνα-
 τὸν ἀπεικάζειν; καὶ μάλα, ἔφη. ἀλλὰ μὴν καὶ
 τὸ μεγαλοπρεπές τε, καὶ ἐλευθέριον, καὶ τὸ τα-
 πείνον τε καὶ ἀνελεύθερον, καὶ τὸ σωφρονητικόν

a) Sic fecit Zeuxis ap. Cic. Invent. II, iuit.

τε καὶ Φρόνιμον, καὶ τὸ ὑβριστικὸν τε καὶ ἀπειρό-
 καλον καὶ διὰ τῆς προσώπου καὶ διὰ τῶν χημά-
 των, καὶ ἐσώτων καὶ κινεμένων ἀνθρώπων δια-
 φαίνει. ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. ἔκῃν καὶ ταῦτα
 μιμητά b); καὶ μάλα, ἔφη. πότερον ἔν, ἔφη,
 νομίζεις ἥδιον ὄραν τὰς ἀνθρώπους, δι' ὧν τὰ
 καλὰ τε καὶ γαθὰ καὶ ἀγαπητὰ ἤδη φαίνεται,
 ἢ δι' ὧν τὰ αἰχρὰ τε, καὶ πονηρὰ, καὶ μισητὰ;
 6 πολὺ νῆ Δί, ἔφη, διαφέρει, ὦ Σώκρατες. πρὸς
 δὲ Κλείωνα τὸν ἀνδριαντοποιὸν εἰσελθὼν ποτε,
 καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ὅτι μὲν, ἔφη, ὦ Κλεί-
 των, ἀλλοίως ποιεῖς δρομεῖς τε καὶ παλαισὰς καὶ
 πύκτας καὶ παγκρατίαςας, ὄρω τε καὶ οἶδα ὃ
 δὲ μάλα ψυχαγωγίαις c) διὰ τῆς ἕψεως τὰς
 ἀνθρώπους, τὸ ζωτικὸν φαίνεσθαι, πῶς τῆτο ἐνεργ-
 7 γάζη τοῖς ἀνδράσι; ἐπεὶ δὲ ἀπορῶν ὁ Κλεί-
 των ἔταχὺ ἀπεκρίνατο, ἄρ, ἔφη, τοῖς τῶν
 ζώντων εἶδεσιν ἀπεικάζων τὸ ἔργον ζωτικώτερος
 ποιεῖς φαίνεσθαι τὰς ἀνδράντας; καὶ μάλα, ἔφη.
 ἔκῃν τὰ τε ὑπὸ τῶν σχημάτων d) κατὰσπώμενα,
 καὶ τὰ ἀνασπώμενα ἐν τοῖς σώμασι, ἢ τὰ συμ-
 πιεζόμενα ἢ τὰ διελκόμενα, ἢ τὰ ἐντείνόμενα ἢ
 τὰ ἀνιέμενα ἀπεικάζων, ὁμοιότερά τε τοῖς ἀλη-
 8 θινῶς καὶ πιθανώτερα ποιεῖς φαίνεσθαι; πᾶν
 μὲν

b) Hanc lectionem revocavi e Stobæo: probat etiam
 Stephanus. Nam in antecedentibus semper est hoc ad-
 jectivo usus. Vulgo est: μιμήματα, quod verbum non
 est aptum huic loco. Nam μίμημα est res imitatione
 expressa, non, res imitabilis.

c) Hujus verbi vim cognosces ex iis, quæ de sub-
 stantivo ψυχαγωγίον docte observat Cuperus Obsl. II. 14.

d) v. Ind.

μὲν ἔν, ἔφη. τὸ δὲ καὶ τὰ πάθη τῶν ποιόντων τι
 σωμάτων ἀπομιμῆσθαι, ἢ ποιεῖ τινα τέρψιν τοῖς
 θεωμένοις; εἰκός γ' ἔν, ἔφη. ἔκῃν καὶ τῶν μὲν
 μαχομένων ἀπειλητικὰ τὰ ὄμματα ἀπεικασέον,
 τῶν δὲ νενικηκότων εὐφρανομένων ὄψις μιμητέα;
 σφόδρα γε, ἔφη. δεῖ ἄρα, ἔφη, τὸν ἀνδριαντο-
 ποιὸν τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα τῷ εἶδει προσεικάζειν.
 πρὸς δὲ Πισίαν τὸν θωρακοποιὸν εἰσελθῶν, ἐπι- 9
 δείξαντος αὐτῷ τῷ Σωκράτει θώρακας εὖ εἰργα-
 σμένους, νῆ τὴν Ἡραν ε), ἔφη, καλὸν γε, ὦ Πι-
 σία, τὸ εὖρημα, τῷ τὰ μὲν θεόμενα σκέπης τῷ
 ἀνθρώπῳ σκεπάσει τὸν θώρακα, ταῖς δὲ χερ-
 σὶ μὴ κωλύειν χρῆσθαι. ἀτάρ, ἔφη, λέξον μοι, 10
 ὦ Πισία, διὰ τί ἔτε ἰχυροτέρους ἔτε πολυτελε-
 ζέρους f) τῶν ἄλλων ποιῶν τὰς θώρακας, πλείο-
 νος πωλεῖς; ὅτι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εὐρυθμοτέρους
 ποιῶ. τὸν ῥυθμὸν δ' g), ἔφη, πότερα μέτρῳ h)
 ἢ σαθμῷ ἐπιδεικνύων, πλείονος τιμᾶς; ἢ γάρ δὴ
 ἴσους γε πάντας ἐδὲ ὁμοίους οἷμά σε ποιεῖν, εἴ-
 γε ἀρμόττοντας ποιεῖς. ἀλλὰ νῆ Δί, ἔφη,
 ποιῶι). ἐδὲν γὰρ ὄφελός ἐστι θώρακος ἀνευ
 τέτῃ. ἔκῃν, ἔφη, σώματά γε ἀνθρώπων, τὰ 11
 μὲν

e) v. ad I, 5, 5.

f) *Neque e pretiosiori materia.*

g) *Recepi Bessarionis lectionem, quam & Leunclavius probat. Nam vulgg. omittunt δ'.*

h) *Nempe omnis rhythmus quidem numero judicatur, & hoc ipso, ut Aristoteles ait, delectat, quod certo numero continetur: sed numerus ille esse in diversis rebus potest, in dimensione, pondere, tempore, motu &c. hinc Socrati ῥυθμὸς ἐν μέτρῳ καὶ σαθμῷ.*

i) *ποιῶ refertur ad ἀρμόττοντας, non ad ἴσους aut ὁμοίους. vid. ad II, 2. not. e.*

μὲν εὐρυθμά ἐσι, τὰ δὲ ἀρυθμα. πάνυ μὲν
 ἔν, ἔφη. πῶς ἔν, ἔφη, τῷ ἀρυθμῷ σώματι
 ἀρμόττοντα τὸν θώρακα εὐρυθμον ποιεῖς; ὡσπερ
 καὶ ἀρμόττοντα, ἔφη. ὁ ἀρμόττων γὰρ ἐστὶν εὐ-
 12 ρυθμος. δοκεῖς μοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, τὸ εὐρυ-
 θμον ἔ καθ' ἑαυτὸ λέγειν, ἀλλὰ πρὸς τὸν χρω-
 μενον ὡσπερ ἂν εἰ φαίης ἀσπίδα, ᾧ εἶν ἀρμότ-
 τη, τέτω εὐρυθμον εἶναι, καὶ χλαμύδα, καὶ τὰ ἄλλα
 ὡσαύτως εἴοικεν ἔχειν τῷ σώματι λόγῳ. ἴσως δὲ καὶ ἄλλο
 τι ἔ μικρὸν ἀγαθὸν τῷ ἀρμόττειν πρόσσει. δίδα-
 13 ξον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εἴτι ἔχεις. ἦττον, ἔφη,
 τῷ βάρει ^{πιέζουσιν} οἱ ἀρμόττοντες τῶν ἀναρμόσων,
 τὸν αὐτὸν ^{καθ' ἑαυτὸν} ἔχοντες. οἱ μὲν γὰρ ἀνάρμορ-
 σοι, ἢ ἄλλοι ἐκ τῶν ὤμων ^{κρέμαμενοι}, ἢ καὶ ἄλλοι
 τῆ σώματος σφόδρα πιέζοντες, δύσφοροι καὶ χα-
 λεπὸι γίνονται. οἱ δὲ ἀρμόττοντες, διελθημένοι
 τὸ βάρος τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κλειδῶν καὶ ἐπ' ὀμῶν,
 τὸ δ' ὑπὸ τῶν ὤμων, τὸ δὲ ὑπὸ τῆ στήθους, τὸ δὲ
 ὑπὸ τῆ νώτης, τὸ δὲ ὑπὸ τῆς γαστρὸς, ὀλίγη δὲν
 14 ἔ φορήματι, ἀλλὰ προσθήματι εἴοικασιν. εἴρη-
 κας, ἔφη, αὐτὸ, δι' ὅπερ ἔγωγε τὰ ἐμὰ ἔργα
 πλείους ἀξία νομίζω εἶναι. ἔνιοι μὲν τοι τῆς ποι-
 κίλης καὶ τῆς ἐπιχρύσεως θώρακας μᾶλλον ὠνεύ-
 νονται. ἀλλὰ μὲν, ἔφη, εἴγε διὰ ταῦτα μὴ ἀρμότ-
 τοντας ὠνεύνται, κακὸν ἔμοιγε δοκεῖσι ποικίλον τῷ
 15 καὶ ἐπίχρυσον ὠνεῖσθαι. ἀτὰρ, ἔφη, τῆ σώμα-
 τος μὴ μένοντος k), ἀλλὰ τοτὲ μὲν κυρτεμένῃ,
 τοτὲ δὲ ὀρθομένῃ, πῶς ἂν ἀκριβεῖς θώρακες ἀρ-
 μόττοιεν; εἰδαμῶς, ἔφη. λέγεις, ἔφη, ἀρμότ-
 τειν ἔ τῆς ἀκριβεῖς, ἀλλὰ τῆς μὴ λυπέντας ἐν
 τῇ χρείᾳ. αὐτὸς, ἔφη, τέτο λέγεις, ὦ Σώκρατες,
 καὶ τὰ νῦν ὀρθῶς ἀποδέχη.

k) Scil. in eodem fitu.

CAPVT XI.

Cum meretrice Theodota de arte hominum alliciendorum differit.

Γυναικὸς δὲ ποτε ἔσης ἐν τῇ πόλει καλῆς, ἣ ὄνομα ἦν Θεοδότη, καὶ οἴας a) συνείναι τῷ πείθοντι, μνησθέντος αὐτῆς τῶν παρόντων τινός, καὶ εἰπόντος, ὅτι κρεῖττον εἶη λόγος τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς, καὶ ζωγράφος φήσαντος εἰσιέναι πρὸς αὐτὴν ἀπεικασομένους, οἷς ἐκείνην ἐπιδεικνύειν, ἑαυτῆς ὅσα καλῶς ἔχοι ἰτέον ἂν εἶη θεασομένους b), ἔφη ὁ Σωκράτης. ἔ γὰρ δὴ ἀκέσασί γε τῷ λόγῳ κρεῖττόν ἐσι c) καταμαθεῖν. καὶ ὁ διηγησάμενος, ἔκ ἂν φθάνοιτ', ἔφη, ἀκολοθεῖντες d); ἔτω μὲν δὴ πορευθέντες

a) Non potui diutius ferre vulgatum οἴα; quod non defendi nisi per duram ἀνακολεθίαν potest. Οἴας est a Xenophonte. Ultima litera intercudit, quod sequentis vocis litera prima est sigma: quod genus vitii frequens est in libris.

b) vid. ad II, 6, 26.

c) Κρεῖττον, intell. κάλλος. Ceterum turbat articulus τῷ, cui facile intelligent Græce docti locum hic non esse. Leunclavius legendum putabat: εἰ τῷ λόγῳ κρεῖττων ἐσί. De κρεῖττων non est opus: εἰ autem non est absurdum, si pro τῷ reponatur. Forte Xenophon dedit: τὸ, hoc sensu, ea pulchritudo, quæ verbis exprimi non potest, nec potest audiendo disci, aut sine ellipsi: quicquid enim oratione explicari non potest, id auribus, quale sit, ab aliis percipi non potest.

d) Φθάνειν ἀκολοθεῖντα est statim sequi; non simpliciter, ut Budæus & Stephanus putant, ἀκολοθεῖν. Sic

τες πρὸς τὴν Θεοδότην, καὶ καταλαβόντες ζωγράφῳ τινὶ παρεσηκῦϊαν, ἐθεάσαντο. παυσάμενοι δὲ τῷ ζωγράφῳ, ὧ ἄνδρες, ἔφη ὁ Σωκράτης, πότερον ἡμᾶς δεῖ μᾶλλον Θεοδότη χάριν ἔχειν, ὅτι ἡμῖν τὸ κάλλος αὐτῆς ἐπέδειξεν, ἢ ταύτην ἡμῖν, ὅτι ἐθεασάμεθα; ἄρ' εἰ μὲν ταύτη ὠφελιμωτέρα ἐστὶν ἢ ἐπίδειξις, ταύτην ἡμῖν χάριν ἐκτέον· εἰ δὲ ἡμῖν ἡ θεὰ, ἡμᾶς

3 ταύτη· εἰπόντος δὲ τινος, ὅτι δίκαια λέγοι, ἔκβην, ἔφη, αὕτη μὲν ἤδη τὸν παρ' ἡμῶν ἔπαινον κερδαίνει, καὶ ἐπειδὴν εἰς πλείους διαγυγίλωμεν, πλείω ὠφελιμώσεται· ἡμεῖς δὲ ἤδη τε, ὧν ἐθεασάμεθα, ἐπιθυμῶμεν ἀψαδαί, καὶ ἀπιμεν ^{ἀμίστην ἡμῶν} υποκνίζομενοι, καὶ ἀπελθόντες ποθήσομεν. ἐκ δὲ τῶν εἰκός, ἡμᾶς μὲν θεραπεύειν, ταύτην δὲ θεραπεύεσθαι. καὶ ἡ Θεοδότη, νῆ Δί', ἔφη, εἰ τοῖνυν ταῦθ' ἔτῳς ἔχει, ἐμὲ ἂν δεοί ὑμῖν τῆς

4 θεᾶς χάριν ἔχειν. ἐκ δὲ τῶν ὁ Σωκράτης, ὁρῶν αὐτὴν τε πολυτελῶς κεκοσμημένην, καὶ μητέρα παρεῖσαν αὐτῇ ἐν ἐοθῆτι καὶ θεραπείᾳ ἐτῆ τυχέσῃ, καὶ θεραπαίνας πολλὰς καὶ εὐειδέας, καὶ ἐδὲ ταύτας ἡμελημένως ἐχέσας, καὶ τοῖς ἄλλοις

L. II. c. 4. §. II. cum Socrates dixisset, Chærecratem scire, quibus artibus fratris animum capere & conciliare sibi possit, cupidus earum artium cognoscendarum factus Chærecrates: ἐκ ἂν φθάνοις, inquit, λέγων, εἴτε ἤσθησαί με φίλτρον ἐπιστάμενον &c. quin mihi statim dic &c. Facile autem intelligitur, hanc vim esse a prima & propria verbi φθάνειν significatione; quod, qui alterum occupare & prævertere vult, celeritatem adhibeat necesse est. Ceterum non negaverim, interdum simpliciter φθάνειν cum participio, tamquam ἀκάν, esse ἀκάν.

CORABIL.

λοισ τὴν οἰκίαν ἀφθόως κατεσκευασμένην, εἶπέ
 μοι, ἔφη, ὦ Θεοδότη, ἐστὶ σοὶ ἀγρός; ἐκ ἔμοιγ',
 ἔφη. ἀλλ' ἄρα οἰκία προσόδους ἔχουσα; ἐδὲ οἰ-
 κία, ἔφη. ἀλλὰ μὴ χειροτέχνηταινές; ἐδὲ χει-
 ροτέχνηται, ἔφη. πόθεν ἔν, ἔφη, τὰ ἐπιτήδεια
 ἔχεις; ἐάν τις, ἔφη, φίλος μοι γενόμενος, εὖ
 ποιῆν ἐθέλη, ἔτος μοι βίος ἐστὶ νῆ τὴν ἥραν, 5
 ἔφη, ὦ Θεοδότη, καλόν γε τὸ κτῆμα, καὶ πολ-
 λῶ κρεῖττον ἄων τε καὶ βοῶν καὶ αἰγῶν, φίλων
 ἀγέλην κεκτηῖσθαι. ἀτὰρ ε), ἔφη, πότερον τῆ
 τύχῃ ἐπιτρέπεις, ἐάν τις σοὶ φίλος, ὡς περ μινιά, ^{λεπυμνία}
 προσπτήται, ἢ καὶ αὐτὴ τι μηχανᾷ; πῶς δ' ἂν 6
 ἔφη, ἐγὼ τῆς μηχανῆς ἔυροισι; πολὺ νῆ Δί,
 ἔφη, ^{ἐπιμύη} προσηκόντως μᾶλλον ἢ αἱ ^{ὀφθαλμοὶ} Φαλαγγες. οἶ-
 δα γὰρ, ὡς ἐκεῖναί θηρῶσι τὰ πρὸς τὸν βίον.
 ἀράχνια γὰρ δὴ περ λεπτά ^{ῥιμυμνία μάλιστ'} ὑφίνασθαι, ο, τὰ ἂν
 ἐνταῦθα ἐμπέσῃ, τῆ τρωφῇ χερῶνται. καὶ 7
 ἐμοὶ ἔν, ἔφη, συμβελεύεις ὑφίνασθαι τι θήρα-
 τρον. ἐ γὰρ δὴ ἔτος γε ἀτεχνῶς οἶεσθαι χρὴ
 τὸ πλείστ' ἀξίον ἀγρεύμα ^{ἀξίον ἀγρεύμα} φίλος θηράσειν. ἐχ-
 ὄρας, ὅτι καὶ τὸ μικρῶν ἀξίον, τῆς λαγῶς, θη-
 ρῶντες πολλὰ τεχνάζουσιν; ὅτι μὲν γὰρ τῆς 8
 νυκτὸς νέμονται, κύνας νυκτερευτικαῖς πορισάμε-
 νοι, ταύταις αὐτῆς θηρῶσιν ὅτι δὲ μεθ' ἡμέραν
 ἀποδιδράσκουσιν, ἄλλας κτῶνται κύνας, αἰτινες,
 ἢ ἂν ἐκ τῆς νομῆς εἰς τὴν εὐνὴν ἀπέλθωσι,
 τῆ ὄσμῃ αἰθανόμενα, εὐρίσκουσιν αὐτῆς. ὅτι δὲ
 ποδώκεῖς εἰσὶν, ὡς καὶ ἐκ τῆ Φανερῆ τρέχον-
 τες

e) Hic locus longe facetissimus est, eandem ob cau-
sam, quam supra commemoravimus ad II, 6. not. a.

L

καταβύουσι
 αὐταντο. παρ
 ρες, ἔφη ὁ Σα
 Θεοδότη χει
 αὐτῆς ἐπιθε
 μεθα; ἀρ
 πιδεῖς, ται
 ἢ δει, ἡμῶς
 οἰκία λεγῶ
 ἡμῶν ἐπα
 διαγγελῶ
 ἢ ἡ δὲ, ἂν
 καὶ ἀπιμεν
 σουμεν. ἐκ δὲ
 ταύτην δὲ
 Δί, ἔφη, εἰ
 ἐστὶ ἡμῶν τῆς
 Σακράτης,
 νη, καὶ μη
 θεραπεύει
 καὶ ἐνεδείξ
 καὶ τοῖς ἀλ-
 λοῖς
 Chrecreatem
 pere & conc
 pascendarum
 λέγων, ὅτι
 mibi statim
 esse a pri
 quod, qui
 eritatem ad
 erim, inter
 tamquam

- τες ἀποφεύγειν, ἄλλας αὖ κύνας ταχείας πα-
 ρασκευάζοντα, ἵνα κατὰ πόδας ἀλίσκοντα. ὅτι
 δὲ καὶ ταύτας αὐτῶν τινες ἀποφεύγουσι, ^{διότι} δίκτυα
 ἰσᾶσιν εἰς τὰς ἀτραπὰς, ἢ φεύγουσιν, ἢ εἰς ταῦ-
 9 τα ἐμπίπτοντες συμποδίζοντα. τίνι ἔν, ἔφη,
 τοίετ' αὖ φίλος ἂν ἐγὼ θηρῶν; εἰάν νῆ Δί, ἔφη,
 ἀντὶ κυνὸς κτήση, ὅστις σοι ἰχθυῶν μὲν τὸς
 φιλοκάλης καὶ πλεσίστης εὐρήσει, εὐρῶν δὲ μηχαν-
 νήσεται, ὅπως ἐμβάλη αὐτὸς εἰς τὰ σὰ δίκτυα.
 10 καὶ ποῖα, ἔφη, ἐγὼ δίκτυα ἔχω; ἐν μὲν δήπε,
 ἔφη, καὶ μάλα εὖ περιπλεκόμενον, τὸ σῶμα, ἐν
 δὲ τέτρω ψυχὴν, ἢ καταμανθάνεις, καὶ ὡς ἂν
 ἐμβλέψασα χαρίζοιο, καὶ ὅ, τι ἂν λέγῃσαι εὐ-
 φραίνοις· ἢ ὅτι δεῖ τὸν μὲν ἐπιμελούμενον ἀσμέ-
 νως ὑποδέχεσθαι, τὸν δὲ τρυφῶντα ἀποκλείειν.
 καὶ ἀρρωδήσαντος γε φίλος, φροντιστικῶς ἐπισκέ-
 ψασθαι, καὶ καλὸν τι πράξαντος σφίδρα συνη-
 θῆναι, ἢ τῶ σφίδρα σε φροντίζοντι ὅλη τῇ
 ψυχῇ κεχαρίσθαι. ^{καὶ} φιλεῖν γε μὴν, εὖ οἶδ', ὅτι
 ἐπίσασα ἔ μόνον ^{καὶ} μαλακῶς, ἀλλὰ καὶ εὐνοικῶς.
 καὶ ὅτι ἀριστοὶ σοι εἰσὶν οἱ φίλοι, οἶδ' ὅτι ἔ λό-
 γω, ἀλλ' ἔργω ἀναπείθεις. μὰ τὸν Δί, ἔφη
 ἢ Θεοδότη, ἐγὼ τέτων ἔδεν μηχανῶμαι. καὶ
 11 μὴν, ἔφη, πολὺ διαφέρει τὸ κατὰ φύσιν τε
 καὶ ὀρθῶς ἀνθρώπων ^{ἐπινοεῖν} προσφερέσθαι. καὶ γὰρ
 δὴ βία μὲν ἔτ' ἂν ἔλοις, ἔτε κατὰσχοις φίλον·
 εὐεργεσία δὲ καὶ ἡδονὴ τὸ θηρίον τέτο ἀλώσι-
 μόν τε καὶ παραμόνιμόν ἐσιν. ἀληθῆ λέγεις,
 12 ἔφη. δεῖ τοίνυν, ἔφη, πρῶτον μὲν τὸς φρον-
 τίζοντάς σε τοιαῦτα ἀξιῶν, οἷα παιδῶν αὐτοῖς
 σμικρότατα μελήσει· ἔπειτα δὲ αὐτὴν ἀμεί-
 βεσθαι χαριζομένην τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔτω
 γὰρ

γὰρ ἂν μάλιθα φίλοι γίγνοιτο, καὶ πλείστον
 χρόνον φιλοῖεν, καὶ μέγιστα εὐεργετοῖεν. χα- 13
 ριζοιο δ' ἂν μάλιθα, εἰ δεομένοις δαροῖο τὰ πα-
 ρά σεαυτῆς. ὁρᾷς γὰρ, ὅτι καὶ τῶν βρωμά-
 των τὰ ἡδίστα, εἰάν μὲν τις προσφέρηται, πρὶν
 ἐπιθυμῆν, ἀηδῆ φαίνεται, κεκορησμένοις δὲ καὶ
 βδέλυγμα παρέχει. εἰάν δέ τις προσφέρῃ λι-
 μὸν ἐμποιήσας, καὶν φαυλότερα ἢ, πάνυ ἡδέα
 φαίνεται. πῶς ἔν ἂν, ἔφη, ἐγὼ λιμὸν ἐμποι- 14
 εῖν τῶ τῶν παρ' ἐμοὶ δυναίμην; εἰ νῆ Δί, ἔφη,
 πρῶτον μὲν τοῖς κεκορησμένοις μήτε προσφέ-
 ροις, μήτε ὑπομιμνήσκουσιν, ἕως ἂν τῆς πλησμο-
 νῆς παυσάμενοι πάλιν δέωνται. ἔπειτα τῆς
 δεομένης ὑπομιμνήσκουσιν ὡς κοσμιωτάτη τε οὐμι-
 λία, καὶ τῶ φαίνεσθαι βελομένη χαρίζεσθαι,
 καὶ διαφεύγασα, ἕως ἂν ὡς μάλιθα δεηθῶσι.
 τῆνικαῦτα γὰρ πολὺ διαφέρει τὰ αὐτὰ δῶρα
 ἢ πρὶν ἐπιθυμῆσαι, δίδοναι. καὶ ἡ Θεοδότη, 15
 τί ἔν ε' σύ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγένεθ συν-
 θερατῆς τῶν φίλων; εἰάν γε νῆ Δί, ἔφη, πεί-
 θης με σύ. πῶς ἔν ἂν, ἔφη, πείσαιμί σε;
 ζητήσεις, ἔφη, τῆτο αὐτῆ, καὶ μηχανήσῃ, εἰάν
 τί με δέη. εἰσιδί τοίνυν, ἔφη, θάμινά. καὶ 16
 ὁ Σωκράτης ἐπισκώπτων τὴν αὐτῆς ἀπραγμο-
 σύνην, ἀλλ' ὦ Θεοδότη, ἔφη, ε' πάνυ μοι ῥά-
 διόν ἐσι σχολάσαι. καὶ γὰρ ἴδια πράγματα
 πολλὰ, καὶ δημόσια, παρέχει μοι ἀσχολίαν.
 εἰσὶ δὲ καὶ φίλοι μοι, αἱ ἔτε ἡμέρας, ἔτε νυ-
 κτὸς ἀφ' αὐτῶν ἐάσσει με ἀπιέναι, φίλτρα
 τε μανθάνουσα παρ' ἐμῆ καὶ ἐπαδάς. ἐπίσα- 17
 σαί γὰρ, ἔφη, καὶ ταῦτα, ὦ Σώκρατες; ἀλλὰ
 δια τί οἶε, ἔφη, Ἀπολλόδαρον τε τόνδε καὶ

Ἀντιθένην ἐδέποτε μὲ ἀπολείπεσθαι; διὰ τί δὲ καὶ Κέβητα καὶ Σιμμίαν Θήβηθεν παραγίγνεσθαι; εὐΐδι, ὅτι ταῦτα ἐκ ῥίγυ πολλῶν φίλων τε καὶ ἐπαδῶν καὶ ἰγγῶν^φ) ἐσὶ. χρῆσον τοίνυν μοι, ἔφη, τὴν ἰγγα, ἵνα ἐπὶ σοὶ πρῶτον ἔλκω αὐτήν. ἀλλὰ μὰ Δί, ἔφη, ἐκ αὐτὸς ἔλκεσθαι πρὸς σε βέλομαι, ἀλλὰ σε πρὸς ἐμὲ

f) De Iynge, qui fabulas cognoscere cupit, adeat Scholia Theocriti ad Idyll. II. v. 17. Eam describit Aristoteles Hist. Anim. II. 15. ad quem locum vid. J. C. Scaligerum p. 210. Sed inprimis Victor. Var. Lect. XXIV, 3. item Salmasium ad Solinum p. 662 a. qui opportune monet, ab illa avicula, quia veneficæ ea usæ sint, ad pelliciendos animos, omne illud a Græcis ἰγγα dictum esse, in quo aliquid ἐλκυσικὸν esset. Theocritus l. c. ἰγγὺ ἔλκε τυ τῆνα τὸν ἄνδρα &c. & e Sophocle laudat: ὀφθαλμῶν ἰγγα θηρατηρίαν. Hic autem locus Xenophontis, quod miror, doctos homines non observasse, qui ἰγγας ex h. l. citarunt, mirifice probat eorum opinionem, qui, auctore Suida in ἰγγὺ, ἰγγα etiam pro rhombo seu turbine & trocho poni dicunt, cujus constat in veneficiis usum fuisse. (vid. Nic. Loensis Epiphylid. VII. 23.) aut certe aviculam illam, aut ejus viscera, rotulæ alligata, circumagi solita fuisse, de quo vid. Kuster. ad Suid. l. c. & Potterum ad Lycophr. v. 310. Nam Theodota rogat primo Socratem, ut sibi commodet ἰγγα, quod de ave vix intelligi potest; deinde dicit, se eam ἰγγα, ubi acceperit, velle ἔλκεν ἐπὶ Σωκράτη. Exemplum verbi tropice dicti vid. ap. Abreschium V. C. in Lect. Aristænet. p. 294. 295. quibus add. Joseph. B. Jud. II, 8. 11. & ibi not. Locus antiquissimus est de iynge ap. Pindar. Pyth. 381. ubi v. Schol. Proximus Aeschyli Pers. 993.

ἐμὲ πορεύεσθαι. ἀλλὰ πορεύσομαι, ἔφη. μόνον
 ὑποδέχεσθαι. ἀλλ' ὑποδέξομαι σε, ἔφη, εἰ μὴ τις
 φιλωτέραι σε ἔνδον ἦ.

CAPUT XII.

De Cura Corporis.

Ἐπιγέννην δὲ τῶν ζυγόντων τινὰ νέον τε ὄντα,
 καὶ τὸ σῶμα κακῶς ἔχοντα ἰδὼν, ὡς ἰδιω-
 τικῶς, ἔφη, τὸ σῶμα ἔχεις, ὦ Ἐπίγενης. καὶ
 ὅς, ἰδιώτης a) μὲν, ἔφη, εἰμὶ, ὦ Σώκρατες. ἔ-
 δέν γε μᾶλλον, ἔφη, τῶν ἐν Ολυμπίᾳ μελλόν-
 των ἀγωνίζεσθαι. ἢ δοκεῖ σοι μικρὸς εἶναι ὁ
 περὶ τῆς ψυχῆς πρὸς τὰς πολεμίας ἀγῶν, ὃν
 Ἀθηναῖοι θήσασιν b), ὅταν τύχῃσι; καὶ μὴν ἐκ
 ὀλίγοι μὲν διὰ τὴν τῆς σώματος καχεξίαν ἀ-
 ποθνήσκουσι τε ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις, καὶ
 αἰσχερῶς σώζονται· πολλοὶ δὲ δι' αὐτὸ τῆτο
 ζῶντες ἀλίσκονται, καὶ ἀλόντες ἦτοι δελεύουσι
 τὸν λοιπὸν βίον, εἰ μὴ ἔτω τύχῃσι, τὴν χαλε-
 πωτάτην δελείαν, ἢ εἰς τὰς ἀνάγκας τὰς ἀλ-
 γεινοτάτας ἐμπεσόντες, καὶ ἐκτίσαντες ἐνίοτε

L 3

πλείω

a) ἰδιωτικῶς ἔχειν σῶμα est corpus negligenter, male,
 tenuiter, habere, quemadmodum fere solent de plebe
 homines. Sic apud Hieroclem in fragm. p. 292. ed.
 Cantabr. οἱ ἰδιωτικώτερον ἠγμένοι, sunt negligentius,
 male educati, quem locum debeo Obs. Misc. Vol. VII.
 p. 373. Eodem modo cape illud ἰδιώτης εἰμὶ, sum homo
 tenuis, vilis, contemptus, quales esse solent, qui de
 plebe sunt.

b) v. Ind. in ἀγῶν.

- πλείω τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, τὸν λοιπὸν βίον
 ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων ὄντες καὶ κακοπαθεῖν-
 τες διαζῶσι. πολλοὶ δὲ δόξαν αἰσχροὺς κτῶν-
 3 ἀποδειλιάειν. ἢ καταφρονεῖς τῶν ἐπιτιμιῶν τῆς
 καχεξίας τῆτων, καὶ βραδίως ἀν' οἷσι φέρειν τὰ
 τοιαῦτα; καὶ μὴν οἴμαι γε πολλῶν βραῖω καὶ ἡ-
 δῖω τῆτων εἶναι, ἃ δὲ ὑπομένειν τὸν ἐπιμελό-
 μενον τῆς τῆς σώματος εὐεξίας. ἢ ὑγιεινότε-
 ρόν τε καὶ εἰς τὰλλα χρησιμώτερον νομίζεις εἶ-
 ναι τὴν καχεξίαν τῆς εὐεξίας; ἢ τῶν διὰ τὴν
 4 εὐεξίαν γιγνομένων καταφρονεῖς; καὶ μὴν πάν-
 τα γε τὰναντία συμβαίνει τοῖς εὖ τὰ σώμα-
 τα ἔχουσιν ἢ τοῖς κακῶς. καὶ γὰρ ὑγιαίνουσιν
 οἱ τὰ σώματα εὖ ἔχοντες, καὶ ἰσχύουσι, καὶ
 πολλοὶ μὲν διὰ τῆτο ἐκ τῶν πολεμικῶν ἀγῶ-
 νων σώζονται τε εὐσχημόνως, καὶ τὰ δεινὰ
 πάντα διαφεύγουσι πολλοὶ δὲ φίλοις τε βοή-
 θουσι καὶ τὴν πατρίδα εὐεργετοῦσι, καὶ διὰ
 ταῦτα χάριτός τε ἀξιοῦνται, καὶ δόξαν μεγά-
 λην κτῶνται, καὶ τιμῶν καλλίστων τυγχάνουσι
 καὶ διὰ ταῦτα τὸν τε λοιπὸν βίον ἡδῖον καὶ
 κάλλιον διαζῶσι, καὶ τοῖς ἑαυτῶν παισὶ καλ-
 5 λίς ἀφορμὰς εἰς τὸν βίον καταλείπουσι. ἔ-
 τοι χρεῖ, ὅτι ἡ πόλις ἐκ ἀσκέει δημοσίᾳ τὰ πρὸς
 τὸν πόλεμον, διὰ τῆτο καὶ ἰδίᾳ ἀμελεῖν, ἀλ-
 λά μηδὲν ἤττον ἐπιμελεῖσθαι. εὖ γὰρ ἴδι,
 ὅτι ἐδὲ ἐν ἄλλῳ ἐδενὶ ἀγῶνι, ἐδὲ ἐν πράξει
 ἐδεμῖα μείον ἔξεις, διὰ τὸ βέλτιον τὸ σῶμα
 παρεσκευάσθαι. πρὸς πάντα γὰρ, ὅσα πράτ-
 τουσιν ἄνθρωποι, χρήσιμον τὸ σῶμά ἐστιν, ἐν
 πάσαις δὲ ταῖς τῆς σώματος χρείαις πολὺ δια-
 φέρει,

φέρει, ὡς βέλτιον τὸ σῶμα ἔχειν. ἐπεὶ καὶ ἐν 6
 ᾧ δοκεῖς ἐλαχίστην σώματος χρείαν εἶναι, ἐν τῷ
 διανοοῦναι, τίς ἐκ οἶδεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ πολλοὶ
 μεγάλα σφάλλοντα, διὰ τὸ μὴ ὑγιαίνειν τὸ σῶ-
 μα; καὶ λήθη δὲ, καὶ ἀθυμία, ἢ δυσκολία, ἢ
 μανία πολλάκις πολλοῖς διὰ τὴν τῆς σώματος
 καχεξίαν εἰς τὴν διάνοισιν ἐπιπίπτουσιν ἕως, ὥστε
 καὶ τὰς ἐπισημαίαις ἐκβάλλειν. τοῖς δὲ τὰ σώ- 7
 ματα εὖ ἔχουσι πολλὴ ἀσφάλεια, καὶ ἴσως κίν-
 δυνος διὰ γε τὴν τῆς σώματος καχεξίαν τοιούτων
 τι παθεῖν. εἰκὸς δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐναντία
 τῶν διὰ τὴν καχεξίαν γιγνομένων καὶ τὴν εὐεξίαν
 χρήσιμον εἶναι. καὶ τοι τῶν γε τοῖς εἰρημένοις
 ἐναντίων ἕνεκα, τί ἐκ ἂν τις νῦν ἔχων ὑπομείνειεν;
 ἀσχερὸν δὲ καὶ τὸ διὰ τὴν ἀμέλειαν γηράσαι, πρὶν 8
 ἰδεῖν ἑαυτὸν, ποῖος ἂν κάλλιστος καὶ κράτιστος τῷ
 σώματι γένοιτο. ταῦτα δὲ ἐκ ἔστιν ἰδεῖν ἀμε-
 λῆντα. ἔ γὰρ ἐθέλει αὐτόματα γίγνεσθαι.

CAPUT XIII.

Varia apophthegmata.

Οργιζομένους δὲ ποτὲ τινος, ὅτι προσειπὼν τι-
 να χάρειν ἐκ ἀντιπροσεβήθη, γελοῖον,
 ἔφη, εἰ μὲν τὸ σῶμα κάκιον ἔχοντι ἀπήνησάς
 τω, μὴ ἂν ὀργίζεσθαι ὅτι δὲ τὴν ψυχὴν ἀγροικο-
 τέως διακειμένω περιέτυχες, τῆτό σε λυπεῖ a).

L 4

Ἄλλε

a) ἀνακόλκθον. Nam γελοῖον ὀργίζεσθαι, requirebat ἔτι - περιέτυχες, λυπεῖσθαι.

ORABIL.
 τὸν λατρεῖον
 κακοπαθῶ-
 ἀσχερὸν κτλ
 αἰμαίνοντες
 ἐπιπίπτουσιν
 οἷς φέρειν τὰ
 ἴσως καὶ ἢ
 τοῖς ἐπιμέλο-
 ῖς ὑγιαινε-
 ῖν νομίζουσιν
 τῶν διὰ τὴν
 καὶ μὴ πάν-
 τὰ σώμα-
 ῖς ὑγιαινε-
 ῖν νομίζουσιν, καὶ
 ἐμικτὸν ἀγα-
 ῖν τὰ δεινὰ
 οἷς τε βοη-
 ῖ, καὶ διὰ
 ὁδῶν μεγα-
 τυγχάνουσιν
 ἢ ἴσως καὶ
 πασι καλ-
 ἔπειτα. ἔ-
 τία τὰ πρὸς
 εἶναι, ἀλ-
 γὰρ ἴδι,
 ἐν πρῶτῳ
 τὸ σῶμα
 ὅσα πρῶτ-
 ῶν ἐστίν, ἐν
 πολλοὶ δια-
 φέρει

- Ἄλλο δὲ λέγοντος, ὅτι ἀηδῶς ἐδίδοι, ἀκόμενος b),
 ἔφη. τότε Φάρμακον ἀγαθὸν διδάσκειν. ἐρο-
 2 μένε δὲ, ποῖον; παύσασθαι ἐδίοντα, ἔφη. καὶ
 ἡδίον τε, καὶ εὐτελέστερον, καὶ ὑγιεινότερον φησὶ
 διάξειν παυσάμενον. Ἄλλο δ' αὖ λέγοντος, ὅτι
 3 θερμὸν εἴη παρ' ἑαυτῶ τὸ ὕδωρ, ὃ πίνουσι, ὅταν
 ἄρ', ἔφη, βέλῃ θερμῶ λέσασθαι, ἔτοιμον ἔσαι
 σοι. ἀλλὰ ψυχρὸν, ἔφη, ὥσε λέσασθαι, ἔστιν c).
 ἄρ' ἔν, ἔφη, καὶ οἱ οἰκέται σε ἀχθονται πί-
 νοντές

b) Jure ridet Leunclavius doctos viros, qui hic de medico Acumeno somniarunt, de quo nec constructio, nec res finit cogitare. Fefellit, opinor, doctos homines, nominativus post verbum ἔφη. Sed is pendet a nominativo Σωκράτης, qui in ἔφη latet. vid. ad I. i. not. f.

c) Pro ψυχρότερον s. ψυχρὸν μᾶλλον, ἢ ὥσε λέσασθαι. *Frigidior est, quam ut ea quis lavari velit.* Ellipsis τῆ μᾶλλον post positivum satis usitata est, ut apud Latinos τῆ magis vel potius. Alterius quoque ellipseos, nempe τῆ ἢ post μᾶλλον exempla sunt. Cogitabam aliquando, τὸ ἢ absorptum esse ab ultima littera verbi ἔφη, id quod facile fieri potuit, ut scripserit Xenophon: ἀλλὰ ψυχρὸν, ἔφη, ἢ ὥσε λέσασθαι. Sed non est necesse. Josephus etiam ὥσε omisit, Antt. XIII, 16, 1. ἀδενῆς πράγματα διοικῆν: pro ἀδενέσερος ἢ ὥσε π. δ. Id imitati sunt etiam Latini. Livius XLIV, 20. *hiems aspera rebus agendis*, pro, asperior, quam ut res agi possint. Similius est illud Livii XLV, 24. *Philippum, Antiochum, Persea tanquam tres sententias ponite. Duæ nos absolvunt: una dubia est, ut gravior sit.* J. F. Gronovius putabat, post est, excidisse, tantum abest: quod non est necesse. Sensus est: una magis dubia est, quam ut gravior ceteris videri possit.

νοντές τε αὐτὸ, καὶ λυόμενοι αὐτῶ; μὰ τὸν Δία,
 ἔφη d)· ἀλλὰ καὶ πολλάκις τε θαύμακα, ὡς ἡ-
 δέως αὐτῶ πρὸς ἀμφοτέρω ταῦτα χρωῶνται.
 πότερον δὲ, ἔφη, τὸ παρά σοι ὕδωρ θερμότερον
 πικρὸν ἔστιν, ἢ τὸ ἐν Ἀσκληπιῶ; τὸ ἐν Ἀσκληπιῶ,
 ἔφη. ἐν θυμῷ ἔν, ἔφη, ὅτι κινδυνεύεις ^{ἢ κινδυνεύεις} θυσαρξο-
 τερος εἶναι τῶν τε οἰκετῶν ἢ τῶν ἀβρώσεντων e).
 Κολάσαντος δὲ τινος ἰχυρῶς ἀκόλυσθον, ἤρετο, τί 4
 χαλεπαῖνοι τῶ θεράποντι. ὅτι, ἔφη ὀψοφαγί-
 σατός τε ὢν, βλακώτατός ἐστι f), καὶ φιλαργυ-
 ρώτατος ὢν, ἀργώτατος. ἤδη ποτὲ ἔν ἐπεσκεψώ,
 ἔφη, πότερος πλείωνων πληγῶν δεῖται, σὺ, ἢ ὁ θε-
 ράπων;

L 5

ράπων;

d) Sententia jubet ante μὰ τὸν Δία intelligere &. Neque enim, ut vulgo existimant, μὰ τὸν Δία per se potest vim negandi, aut affirmandi habere, sed eam aut adjectis diserte, aut intellectis particulis & & ναὶ accipit. v. Obs. Misc. V. p. 281. & Bergler ad Alciph. p. 242.

e) Nempe, qui in templo Aesculapii incubabant, adeoque aqua utebantur, quæ ibi erat.

f) Βλακώτατος omnes edd. At olim in libris erat βλακίστατος, auctore Athenæo VII. p. 277. D. idque verum putat Casaub. ad Ath. p. 477. extr. ὀψοφαγίστατος & βλακίστατος laudat etiam Eustath. II. λ. p. 867. extr. addens ἃ λέγεται κείδαι παρά Σοφοκλέ. (an Ξενοφῶντι?) Xenophon alibi (de Re Equ. c. 9. init.) βλακωδέτερος. Infra tamen IV, 2, 40. est βλακώτερος, unde recte fit βλακώτατος: nisi illud dicamus factum e βλακωδέτερος. Ceterum latine vertam: inertissimus s. negligentissimus. Lucian. Bis acc. 2. βλακένειν dixit pro negligenter agere: Eust. ad Od. p. 1405. 34. Ξενοφῶν δὲ βλακένειν ἔφη τὸ νωθρεύειν. add. Runkenium V. C. ad Timæi Glossas in βλάξ.

- 5 ράπων; Φοβερμένε δέ τινος τὴν εἰς Ολυμπίαν ὁδόν, τί, ἔφη, φοβῆ τὴν πορείαν; ἔ καὶ οἴκοι χεδὸν ὄλην τὴν ἡμέραν περιπατεῖς; καὶ ἐκεῖσε πορευόμενος περιπατήσας ἀριστήσεις, περιπατήσας δειπνήσεις καὶ ἀναπαύσῃ. ἐκ οἴδα, ὅτι εἰ ἐκτείναις τὲς περιπάτους g), ἔς ἐν πέντε ἢ ἕξ ἡμέραις περιπατεῖς, ῥαδίως ἀν' Αθήνηθεν εἰς Ολυμπίαν ἀφίκοιο; χαριέστερον δὲ καὶ προξορμαῖν ἡμέραις μιᾷ μᾶλλον, ἢ ὑπερίξειν. τὸ μὲν γὰρ ἀναγκάζεσθαι, περαιτέρω τῆ μετρίᾳ ^{ἡμικίτην} ^{ἡμιόλιον} μήκυνεν τὰς ὁδὸς, χαλεπὸν τὸ δὲ μιᾷ ἡμέρᾳ πλείονας πορευθῆναι, πολλὴν ῥασιώνην παρέχει. κρεῖττον ἔν ἐν τῇ ὁρμῇ σπεύδειν, ἢ ἐν τῇ ὁδῷ.
- 6 Ἄλλο δὲ λέγοντος, ὡς παρετάθη h) μακρὰν ὁδὸν πορευθεῖς, ἤρετο αὐτὸν, εἰ καὶ φορτίον ἔφερε. μαὶ Δί' ἐκ ἔγωγ', ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἱμαίτιον. μόνος δ' ἐπορεύε, ἔφη, ἢ καὶ ἀκόλιδός σοι ἠκολέθει; ἠκολέθει, ἔφη. πότερον, ἔφη, κενός, ἢ φέρων τι; φέρων, νῆ Δί', ἔφη, τά τε σρώματα καὶ τᾶλλα σκεύη. καὶ πῶς τι, ἔφη, ἀπήλλαχεν ἐκ τῆς ὁδῆ; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἔφη, βέλτιον ἐμῶ. τί ἔν; ἔφη, εἰ τὸ ἐκείνε φορτίον ἔδει σε φέρειν, πῶς ἀν' οἶε διατεθῆναι; καικῶς

g) Ἐκτείναις recte edd. Ald. Junt. Steph. unde restitui. In editione Leunclavii, vitio operarum, est ἐκτείναις, unde id vitium ad edd. sqq. propagatum est.

h) Παρατένειδα Schol. Aristoph. Nub. 212. explicant ἐκτρύχεδα, καταπονείδα, ubi v. add. Dorvill. ad Charit. p. 31.

κακῶς, νή Δί, ἔφη, μάλλον (δ') i) εἰδ' ἂν ἠδυνή-
θην κομίσει. τὸ ἔν τοςέτω ἦττον τῆ παιδὸς
δύνασθαι πονεῖν, πῶς ἠσκημένε δοκεῖ σοι ἀν-
δρὸς εἶναι;

CAPVT XIII.

De obsoniis.

Ὅποτε δὲ τῶν ζυνιόντων ἐπὶ τὸ δεῖπνον οἱ
μὲν μικρὸν ὄψον, οἱ δὲ πολὺ φέροισεν ἐκέ-
λευεν ὁ Σωκράτης τὸν παῖδα τὸ μικρὸν ἢ εἰς
τὸ κοινὸν τιθεῖναι, ἢ διανέμειν ἑκάστῳ τὸ μέρος.
οἱ ἔν τὸ πολὺ φέροντες ἠσχύνοντό τε μὴ κοι-
νωνεῖν a), τῆ εἰς τὸ κοινὸν τιθεμένε, καὶ τὸ μὴ
ἀντιτιθεῖναι τὸ ἑαυτῶν. εἰτίθεσαν ἔν καὶ τὸ
ἑαυτῶν εἰς τὸ κοινὸν, καὶ ἐπεὶ εἶδεν πλέον εἶ-
χον τῶν μικρὸν φερομένων, ἐπαύοντο πολλῆ
ὄψωνῆντες. καταμαθῶν δὲ τινα τῶν ζυνδει- 2
πνόντων τῆ μὲν σίττε πεπαυμένον, τὸ δὲ ὄψον
αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐδίοντα, λόγε ὄντος περὶ ὀνο-
μάτων, ἐφ' οἷῳ ἔργῳ ἑκάστον εἴη ἔχοιμεν ἂν,
ἔφη, ὦ ἄνδρες, εἰπεῖν, ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἀν-
δρωπος ὄψοφάγοε καλεῖται; ἐσθίσει μὲν γὰρ
οἷ

i) Non dubium est, quin post μάλλον intercide-
rit δ', quæ conjunctio semper in huiusmodi corre-
ctione adjicitur.

a) Leisnerus V. C. putat delendum μὴ, quod mi-
hi non videtur. Sensus est, puduisse divites nihil ca-
pere e cibo, qui in medio positus esset: fuisset enim
rusticitatis, & contentum Socratis nimis prodidisset.

3 δὴ πάντες ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄψον, ὅταν παρῆ· ἀλλ',
οἶμαι, ἔπω ἐπὶ γε τῷ ὄψοφάγοι καλεῖται.
ἐ γὰρ ἔν, ἔφη τις τῶν παρόντων. τί γὰρ,
ἔφη, εἴαν τις ἄνευ τῆς σίτης τὸ ὄψον αὐτῆ ἐ-
δίη, μὴ ἀσκήσεως b) ἀλλ' ἡδονῆς ἕνεκα, πότε-
ρον ὄψοφάγος εἶναι δοκεῖ, ἢ ἔ; σχολῆ γ' ἂν c),
ἔφη,

b) Miror, doctos viros vocem ἀσκήσεως suspectam habuisse. Non semel mentio fit in his libris σωμασκέντων, σωμασκίας, & ἀσκήσεως. Est autem h. l. ἀσκησις vita athletarum, & leges, quibus, qui ei se dederunt, adstricti sunt. Hoc sensu est in illo Galeni in Protrept. ad Artes init. διὰ τῆτο ἂν ἔγωγε φαίην ἀσκησιν, ἐχ' ὑγείας, ἀλλὰ νόσος εἶναι ἐπιτήδευμα: rationem in antecedentibus affert, quia σωμασκῶντες tenebantur ἀναγκοφραγεῖν h. e. e certa quadam lege cibos capere, qua lege plurimum carnis comedendum iis erat, ut pinguescerent, & robustiores fierent. Vnde *athleticus victus*, & *athletice vivere* etiam proverbio dicitur. Vid. Budæus ad Pandectas. p. m. 134. Sed imprimis Mercurialis de Art. Gymn. L. I. c. ult. & Faber Agonistic. L. III. c. 1. & 2. Sensus igitur hic est: *Si quis obsonium edit sine pane, non quod athleta est, nec ex athleticæ vitæ consuetudine ἔ lege, sed voluptatis causa, poteritne is ὄψοφάγος dici?* His repetitis, addit Simfonus V. C. *Hactenus Ernestus, qui hunc locum recte intellexisse videtur. In voce tamen ἀσκήσεως mendum latere existimo, licet sensus satis sit clarus. Pro ἀσκήσεως ergo legi malletm ἀθλήσεως, nec dubito, quin Xenophon ita scripserit. Potuit sane Xenophon ita scribere. Sed cum ἀσκησις eundem sensum habere possit, neque intelligatur, quare librarii notum & perspicuum verbum mutarint in exquisitius, maneo adhuc in sententia.*

c) ἐδ' ὄλως, ἐδαμῶς, βραδέως. Suidas. v. Perizon. ad Aelian. IX. 24.

ἔφη, ἄλλος τις ὄψοφάγος εἴη. καὶ τις ἄλλος
 τῶν παρόντων, ὁ δὲ μικρῶ σίτω, ἔφη, πολὺ
 ὄψον ἐπεσθίων; ἐμοὶ μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ
 ἕτος δοκεῖ δικαίως ἂν ὄψοφάγος καλεῖσθαι.
 καὶ ὅταν γε οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς θεοῖς εὐ-
 χονται πολυκαρπίαν, εἰκότως ἂν ἕτος πολυ-
 ψίαν εὐχοίτο. ταῦτα δὲ τῷ Σωκράτῃ εἰπόν- 4
 τος, νομίσας ὁ νεανίσκος εἰς αὐτὸν εἰρηθεῖαι τὰ
 λεχθέντα, τὸ μὲν ὄψον ἐκ ἐπαύσατο ἐσθίων,
 ἄρτον δὲ προσέλαβεν. καὶ ὁ Σωκράτης κατα-
 μαθὼν, παρατηρεῖτ', ἔφη, τῆτον οἱ πλησίον,
 ἰπότερα τῶ σίτω ὄψω, ἢ τῶ ὄψω σίτω χρῆ-
 σεται d). ἄλλαν δὲ ποτε τῶν συνδείπνων ἰδὼν 5
 ἐπὶ τῶ ἐνὶ ψώμῳ πλείονων ὄψων γευόμενον,
 ἄρα γένοιτ' ἂν, ἔφη, πολυτελεστέρα ὄψοποιία
 ἢ μᾶλλον τὰ ἔψα ^{contemporates de cibis} λυμαινόμενη, ἢ ἣν ὄψοποι-
 εῖται ὁ ἅμα πολλὰ ἐσθίων, καὶ ἅμα παντο-
 दाπὰ ἡδύσματα εἰς τὸ σῶμα λαμβάνων. πλείω
 μὲν γε τῶν ὄψοποιῶν συμμιγνύων πολυτελέ-
 σερα ποιεῖ. αἱ δὲ ἐκεῖνοι μὴ συμμιγνύουσιν, ὡς
 ἐχ' ἀρμόττοντα, ὁ συμμιγνύων, εἴπερ ἐκεῖνοι
 ὀρθῶς ποιῶσιν, ἀμαρτάνει τε καὶ καταλύει τὴν
 τέχνην αὐτῶν. καὶ τοι πῶς ἐ γελοῖόν ἐστι, 6
 παρασκευάζεσθαι μὲν ὄψοποιὸς τὰς ἀριστα ἐπι-
 σαμένους, αὐτὸν δὲ μὴδ' ^{scientiam artis} ἀντιποιεῖμενον τῆς τε-
 χνης ταύτης, τὰ ὑπ' ἐκείνων ποιούμενα μετα-
 τιθέ-

d) Athenaeus V. p. 186. D. hunc locum sic refert:
 ὡ παρόντες, τίς ὑμῶν τῶ μὲν ἄρτω ὡς ὄψω χρῆται, τῶ
 δ' ὄψω ὡς ἄρτω: memoriter scilicet, ut alii alia, ser-
 sum utcunque, non verba accurate referens.

τιθέναι; ἢ ἄλλο δέ τι προσγίγνεται τῷ ἄμα
 πολλὰ ἐδίειν ἐθισθέντι ἢ μή. μή παρόντων γὰρ
 πολλῶν ^{ἰσχυρῶν ὄψε} μειονεκτεῖν ἂν τι δοκοίη, ποδῶν τὸ
 σύνηθες· ὁ δὲ συνεθισθεὶς τὸν ἕνα ψωμὸν ἐνὶ
 ὄψῳ προπέμπει, ὅτε μὴ παρέῃ πολλὰ,
 7 δύναται, ἂν ἀλύπως τῷ ἐνὶ χρεῖδαι. ἔλεγε
 δὲ καὶ ὡς τὸ εὐωχεῖσθαι ἐν τῇ Ἀθηναίων γλώττῃ
 τη ἐδίειν καλοῖτο, τὸ δὲ εὐπροσκεῖσθαι, ἔφη,
 ἐπὶ τῷ ταῦτα ἐσθίειν, ἃ τινὰ μήτε τὴν ψυ-
 χὴν μήτε τὸ σῶμα λυποίη, μήτε δυσεύρε-
 τα εἴη. ὥσε καὶ τὸ εὐωχεῖσθαι τοῖς κοσμίως
 διαιτωμένοις ἀνετίθει.

XENOPHONTIS
MEMORABILIVM

LIBER III.

CAPVT I.

Homines bonae indolis & divites non minus institutione egere, quam reliquos.

Ὁὕτω δὲ ὁ Σωκράτης ἦν ἐν παντὶ πράγματι καὶ πάντα τρόπον ὠφέλιμος, ὥστε τῷ σκοπεμένῳ τῆτο, καὶ εἰ μετρίως αἰδομένῳ, φανερόν εἶναι, διότι ἔδεν ὠφελιμώτερον ἦν τῆ Σωκράτει συνεῖναι, καὶ μετ' ἐκείνου διατρίβειν, ὅπερ καὶ ἐν ὄψεσιν πράγματι ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκείνου μεμνηθεὶς μὴ παρόντος, ἔμικρὰ ὠφέλει τῆς εἰωθότας τε αὐτῷ συνεῖναι καὶ ἀποδεχομένους ἐκείνου. καὶ γὰρ παίζων ἔδεν ἥττον, ἢ σπερδάζων ἐλυσιτέλει τοῖς συνδιατρίβουσι. πολλάκις γὰρ, ἔφη, μὲν ἂν τινος ἔραῖν, φανερός δ' ἦν, ἔ τῶν τὰ σώματα πρὸς ὄραν, ἀλλὰ τῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν εὐπεφυκότων ἐφιέμενος. ἐτεκμαίρετο δὲ τὰς ἀγαθὰς φύσεις ἐκ τῆ ταχύ τε μανθάνειν, οἷς προσηχοίεν, καὶ μνημόνευειν, ἂ ἂν μάθοιεν, καὶ ἐπιθυμῆν τῶν μαθημάτων πάντων, δι' ὧν ἐστὶν οἰκίαν

οικίαν τε καλῶς οἰκεῖν, καὶ πόλιν, καὶ τὸ ὅ-
 λον, ἀνθρώποις τε καὶ ἀνθρωπίνοις πράγμα-
 σιν εὖ χρῆσθαι. τὸς γὰρ τοιούτους ἠγεῖτο παι-
 δευθέντας ἢ ἂν μόνον αὐτὸς τε εὐδαίμονας εἶ-
 ναι, καὶ τὸς ἑαυτῶν οἴκους καλῶς οἰκεῖν, ἀλλὰ
 καὶ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ πόλεις δύνασθαι εὐ-
 3 δαίμονας ποιεῖν. ἔ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐπὶ
 πάντας ἦει, ἀλλὰ τὸς μὲν οἰομένους φύσει ἀ-
 γασθῆς εἶναι, μαθήσεως δὲ καταφρονῶντας,
 ἐδίδασκεν, ὅτι αἱ ἀρίσται δοκῶσαι εἶναι φύσεις
 μάλιστα παιδείας δεόνται· ἐπιδεικνύων τῶν τε
 ἵππων τὸς εὐφροσύνας, θυμοειδῆς τε καὶ σφο-
 δρῆς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ νέων δαμασθεῖεν, εὐχρηστο-
 τάτης καὶ ἀρίστος γιγνομένους, εἰ δὲ ἀδάμαστοι γέ-
 νοιντο, δυσκαδέκτοτάτης καὶ φαυλοτάτης. ἢ
 τῶν κυνῶν τῶν εὐφροσύνων, φιλοπόνων τε ἔσῶν,
 καὶ ἐπιθετικῶν τοῖς θηρίοις, τὰς μὲν καλῶς ἀ-
 χθεύσας, ἀρίστας γίνεσθαι πρὸς τὰς θήρας ἢ
 χρησιμωτάτας, ἀναγωγῆς δὲ γιγνομένας, ματαί-
 4 ας τε καὶ μανιωδῆς καὶ δυσπειθεύσας· ὁμοίως
 δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸς εὐφροσύνας, ἐρῶμε-
 νεύσας τε ταῖς ψυχαῖς ὄντας, καὶ ἐξεργασικω-
 τάτης, ὧν ἂν ἐγχειρῶσι, παιδευθέντας μὲν καὶ
 μαθόντας, ἃ δὲ πράττειν, ἀρίστος τε καὶ ὠφε-
 λιμωτάτης γίνεσθαι (πλεῖστα γὰρ καὶ μέγιστα
 ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι) ἀπαιδευτῆς δὲ καὶ ἀμαθεῖς
 γενομένους, κακίους τε καὶ βλαβερωτάτης γί-
 γνεσθαι. κρίνειν γὰρ ἔκ ἐπισημένους, ἃ δὲ
 πράττειν, πολλὰ κίς πονηροῖς ἐπιχειρεῖν πρά-
 γμασι, μεγαλείους δὲ καὶ σφοδρῆς ὄντας, δυσ-
 καδέκτους τε καὶ δυσσποτρέπτους εἶναι· διὸ
 πλεῖστα

οἴκῳ καὶ μέ-
 ἐπὶ πλείω μέ-
 εὐδὲν προσδέ-
 σθαι τὸν πλ-
 τεταῖ τε ἔ-
 ὑπὸ τῶν αἰθ-
 ρῆς μὲν εἶναι,
 ἀφ᾽ ἑλίου καὶ
 κασινώσας
 σίων μὲν τα-
 ἂν βέλτεται·
 καὶ τὰ συμ-
 ἔστι μὴ δυνα-
 (εὖ τε α) π-
 βίαν αὐτῶν ἢ
 ἰλιθίος δὲ
 μὲν ἐπιση-
 ἢ μὲν ἀγα-

a) Vett. e
 primus recep-
 malit ἀπὸ τῆς E
 hatur delectam
 curia plana fi

b) Locum h
 davius sic suff
 m. Stephan
 illud meliores
 apus est.

πλείστα καὶ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι. τὸς δὲ 5
 ἐπὶ πλῆτῳ μέγα φρονέοντας, καὶ νομίζοντας,
 ἔδὲν προσδεῖσθαι παιδείας, ἔξαρκέσειν δὲ
 σφισι τὸν πλῆτον οἰομένους πρὸς τὸ διαπρατ-
 τεδαί τε ὁ, τι ἂν βέλωνται, καὶ τιμαῖσθαι
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, εὐφρένθ, λέγων, ὅτι μω-
 ρὸς μὲν εἶη, εἰ τις οἶεται, μὴ μαθῶν, τὰ τε
 ὠφέλιμα καὶ τὰ βλαβερά τῶν πραγμάτων
 διαγνώσεσθαι μωρὸς δ', εἴτις μὴ διαγιγνώ-
 σκων μὲν ταῦτα, διὰ δὲ τὸν πλῆτον, ὁ, τι
 ἂν βέλῃται, ποριζόμενος, οἶεται δυνήσεσθαι
 καὶ τὰ συμφέροντα πράττειν ἡλίθιος δ',
 εἴτις μὴ δυνάμενος τὰ συμφέροντα πράττειν,
 [εὖ τε a) πράττειν] οἶεται καὶ τὰ πρὸς τὸν
 βίον αὐτῷ ἢ καλῶς ἢ ἰκανῶς παρεσκευάσθαι
 ἡλίθιος δὲ καὶ, εἴτις οἶεται διὰ τὸν πλῆτον,
 μηδὲν ἐπιζάμενος, δόξεν τι ἀγαθὸς εἶναι,
 ἢ μηδὲν ἀγαθὸς ἂν, δοκεῖν εὐδοκιμήσειν b).

a) Vett. edd. ἔτε. Ἐυτε est e conjectura, quam
 primus recepit H. Stephanus in ed. secunda. Simfonus
 malit αὐτά. Etiam nobis licebit conjecturam ponere.
 Igitur deleam potius ἔτε πράττειν: quibus deletis,
 omnia plana fiunt, & haec pars superiori simillima.

b) Locum hunc varie tentarunt docti viri. Leun-
 clavius sic suspicabatur: ἢ μ. α. εἶναι δοκῶν, εὐδοκιμή-
 σαν. Stephanus autem unum δοκεῖν mutat in δοκεῖ.
 Illud meliorem sensum facit, & antecedentibus
 aptius est.

CAPVT II.

Euthydemum, qui nullo magistro uti volebat, ad sanitatem revocat.

Τοῖς δὲ νομίζουσι παιδείας τε τῆς ἀρίστης τε τυχηκένας, καὶ μέγα φρονέειν ἐπὶ σοφίᾳ, ὡς προσεφέρετο, νῦν διηγήσομαι. καταμαθῶν γὰρ Εὐθύδημον τὸν καλὸν γράμματα πολλὰ συνειλεγμένον ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν τῶν εὐδοκιμωτάτων, καὶ ἐκ τῶν ἤδη τε νομίζοντα διαφέρειν τῶν ἡλικιωτῶν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχοντα, πάντων διοίσειν τῷ δύνασθαι λέγειν τε καὶ πράττειν, πρῶτον μὲν αἰδανόμενος αὐτὸν διὰ νεότητά ἐπω εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσιόντα a), εἰ δὲ τι βέλοιο διαπράξασθαι, καθίζοντα εἰς ἡνιοποιεῖον τι τῶν ἐγγύς τῆς ἀγορᾶς, εἰς τὸτο καὶ αὐτὸς ἦε, τῶν μεθ' αὐτῶν τινὰς ἔχων. καὶ πρῶτον μὲν πυνθανόμενος τινὸς, πότερον Θεμισοκλῆς διὰ ζυγισίαν τινὸς τῶν σοφῶν ἢ φύσει τοσούτον δῆνεγκε τῶν πολιτῶν, ὥστε πρὸς ἐκείνον ἀποβλέπειν τὴν πόλιν, ὅποτε σπεδαίει ἀνδρὸς δεηθείη, ὁ Σωκράτης, βεβλόμενος κινεῖν τὸν Εὐθύδημον, εὐηδης, ἔφη, εἶναι τὸ οἶδαι, τὰς μὲν ὀλίγας ἀξίας τέχνας μὴ γίνεσθαι σπεδαίοις b) ἀνευ διδασκάλων ἰκανῶν, τὸ δὲ προεσάναι πόλεως, πάν-

a) Sic latini: *forum attingere, in forum venire: quod fit accepta virili toga, ut e Cicerone constat.*

b) Sic Steph. & Wels ex emendatione Leunclaviū certissima, pro σπεδαίεισ.

αὐτῶν ἔργων
καὶ γὰρ τῶν
ρεῖτος τὸ Εὐ
τα τῆς συνεδ
τὸν Σακράτη
ἔφη, ὡς αἰετ
νεόμενος, τῶ
τιθέσθαι c),
ἡλὸν ἐπὶ ἐξ
λὸν προσέμι
αὐτῶν, φιλατ
εἶτε ἄλλοι
προμασέται
ἀφῆκε Ἀθην
αὐς εἶναι λέγ
τα τέτοιον
λὸν τῶν μα
καὶ τῶν αὐτῶ
τον τὸ μαθ
δοῦναι. ἔμα
μαι, συμβε
προμασέται
πόλεως ἰατ
αὐτῶν ἐπ
Παρ' ἑδῆος
τῆ ἰατρικῆν
c) Quod fit,
επιτακτο, προ
μασέται: ut ap. U
βίον; Mon
in illo intellige

πάντων ἔργων μέγιστον ὄν, ἀπὸ ταυτομάτε πα-
 ραγίγνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις. Πάλιν δὲ ποτε πα- 3
 ρόντος τῷ Εὐθύδημῳ, ὄρων αὐτὸν ἀποχωρῶν-
 τα τῆς συνεδρίας, καὶ φυλαττόμενον, μὴ δόξη
 τὸν Σωκράτην θαυμάζειν ἐπὶ σοφίᾳ, ὅτι μὲν,
 ἔφη, ὦ ἄνδρες, Εὐθύδημος ἔτοςί, ἐν ἡλικίᾳ
 γενόμενος, τῆς πόλεως λόγον περὶ τινος προ-
 τιθείσης c), ἐκ ἀφέξεταί τῷ συμβουλευεῖν, εὐ-
 δηλὸν ἔστιν ἐξ ἧν ἐπιτηδεύει. δοκεῖ δὲ μοι κα-
 λὸν προοίμιον τῶν δημηγορικῶν παρασκευάσα-
 δαι, φυλαττόμενος, μὴ δόξη μανθάνειν τι πα-
 ρά τῃ. δῆλον γάρ, ὅτι λέγειν ἀρχόμενος ὡδε 4
 προοιμιάσεται. Παρ' ἑδενὸς μὲν πώποτε, ὦ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἑδὲν ἔμαθον, ἑδ' αἰέτων, τι-
 ναὸς εἶναι λέγειν τε καὶ πράττειν ἰκανῆς, ἐζήτη-
 σα τέτοις ἐντυχῆν, ἑδ' ἐπεμελήθη τῷ διδάσκα-
 λὸν τινά μοι γενέσθαι τῶν ἐπισαμένων. ἀλλὰ
 καὶ τῶναντία διατετέλεκα γὰρ φεύγων ἑ μόν-
 ον τὸ μανθάνειν τι παρὰ τινος, ἀλλὰ καὶ τὸ
 δόξαί. ὅμως δὲ, ὅ, τι ἂν ἀπ' αὐτομάτε ἐπίη 5
 μοι, συμβλεύσω ὑμῖν. ἀρμόσειε δ' ἂν ἔτω
 προοιμιάζεσθαι καὶ τοῖς βελομένοις παρὰ τῆς
 πόλεως ἰατρικὸν ἔργον λαβεῖν. ἐπιτηδεῖόν γ'
 ἂν αὐτοῖς εἴη, τῷ λόγῳ ἀρχεσθαι ἐντεῦθεν.
 Παρ' ἑδενὸς μὲν πώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἔμαθον, ἑδ' ἐζήτησα δι-
 δάσκα-
 M 2

c) Quod fit, cum populo in theatrum s. concionem
 convocato, praeo dicendi potestatem facit de re pro-
 posita: ut ap. Demosth. de Coron. c. 53. Τίς ἀγορεύειν
 βέλεται; Mox pro δημηγορικῶν malim δημηγοριῶν.
 In illo intelligendum ἔργον, ut infra ἰατρικὸν ἔργον.

δάσκαλον ἑμαυτῷ γενέσθαι τῶν ἰατρῶν ἐδέ-
 να· διατετέλεκα γὰρ φυλαττόμενος ἔ μόνον τὸ
 μαθεῖν τι παρὰ τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ δό-
 ξαι μεμαθηκέναι τὴν τέχνην ταύτην. ὁμως
 δέ μοι τὸ ἰατρικὸν ἔργον δότε πειράσομαι γὰρ
 ἐν ὑμῖν ^{ῥηπιασίου φαυε} αποκινδυνεύων μανθάνειν. πάντες ἔν
 6 οὶ παρόντες ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ προοιμίῳ. ἐπεὶ
 δὲ φανερὸς ἦν ὁ Εὐθύδημος ἤδη μὲν, οἷς ὁ Σω-
 κράτης λέγει, προσέχων, ἔτι δὲ φυλαττόμενος
 αὐτὸς τι φθέγγεσθαι, καὶ νομίζων τῇ σιωπῇ
 σωφροσύνης δόξαν περιβάλλεσθαι, τότε ὁ Σω-
 κράτης, βεβλόμενος αὐτὸν παῦσαι τέτρα, θου-
 μαζὸν γὰρ, ἔφη, τί ποτε οἱ βεβλόμενοι κινθα-
 ρίζειν, ἢ αὐλεῖν, ἢ ἵππεύειν, ἢ ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων ἱκανοὶ γενέσθαι, μὴ πειρῶνται ὡς συνε-
 χέστατα d) ποιεῖν, ὅ, τι ἂν βέβλωνται δυνατοὶ
 γενέσθαι, καὶ καθ' ἑαυτὰς, ἀλλὰ παρὰ τοῖς
 ἀρίστοις δοκῆσιν εἶναι, πάντα ποιῶντες καὶ ὑπο-
 μένοντες ἕνεκα τῆ μηδὲν ἄνευ τῆς ἐκείνων γνώ-
 μης

d) Leunclavius malebat: ἀμελέστατα. Nempe pu-
 tabat verbum desiderari, quod sequentibus responde-
 ret ἄνευ παρασκευῆς καὶ ἐπιμελείας: quod non est ne-
 cesse. Neque enim in talibus omnia tam accurate sibi
 respondere debent. Nec videtur ea vox verbo πα-
 ρῶνται apta esse. Simfonus V. C. putat, si τὸ συνεχ-
 fervetur, delendum καὶ ante καθ' αὐτὰς. Sed eius
 rei nullam idoneam rationem aut necessitatem video.
 Tenendum modo συνεχέστατα non esse frequentissime,
 quod Viri docti videntur putasse, sed παραχρῆμα,
 statim a consilio capto, e vestigio, nullo interuallo
 facto, ac respondere τῷ ἐξαίφνης, ut καθ' αὐτὰς τῷ
 αὐτόματος.

μης ποιῆν, ὡς ἐκ ἂν ἄλλως ἀξιόλογοι γενόμενοι τῶν δὲ βελομένων δυνατῶν γενέσθαι λέγειν τε καὶ πράττειν τὰ πολιτικά, νομίζουσι τινες ἀνευ παρασκευῆς καὶ ἐπιμελείας αὐτόματοι ^{ἐξ ἀφ᾽ ἑαυτῶν} ἐξ ἀφ᾽ ἑαυτῶν δυνατοὶ ταῦτα ποιῆν ἔσεσθαι, καὶ τοι γέ τούτω ταῦτα ἐκείνων ^{ἐκείνων γὰρ ἐπιμελείαις} δυσκολότερα ^{ἐπιμελείαις} γασότερα φαίνεται, ὅσα περ, πλείονων περὶ ταῦτα πραγματευομένων, ἐλάττωσιν οἱ κατεργαζόμενοι γίνονται. δῆλον ἔν, ὅτι καὶ ἐπιμελείας δέονται πλείονος καὶ ἰσχυροτέρας οἱ τῶν ἐφίεμενοι, ἢ οἱ ἐκείνων. καταρχαίς μὲν ⁸ ἔν ἀκρόντος Εὐθύδημος τοιούτους λόγους ἔλεγε Σωκράτης· ὡς δ' ἦσθετο αὐτὸν ἐτοιμότερον ὑπομένοντα, ὅτε διαλέγοιτο, καὶ προθυμότερον ἀκρόντα, μόνος ἦλθεν εἰς τὸ ἡνιοποιεῖον· παρακαθεζομένησ δ' αὐτῶ τῶ Εὐθύδημος, εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, τῶ ὄντι, ὡσπερ ἐγὼ ἀκρόν, πολλὰ γράμματα συνῆζας τῶν λεγομένων σοφῶν ἀνδρῶν γεγονέναι; νῆ τὸν Δί, ἔφη, ὦ Σωκράτες· καὶ ἔτι γε συνάγω, ἕως ἂν κτήσωμαι, ὡς ἂν δύνωμαι, πλείωσ. νῆ τὴν ἦραν, ⁹ ἔφη ὁ Σωκράτης, ἀγαμαί σε, διότι ἐκ ἀργυρίσ καὶ χρυσίσ προείλεσ θησαυρίσ κεκτηῆσθαι μᾶλλον, ἢ σοφίας, δῆλον γάρ, ὅτι νομίζεις ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐδὲν βελτίωσ ποιῆν τῶσ ἀνθρώπωσ, τῶσ δὲ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμασ ἀρετῆ πλετίζεν τῶσ κεκτημένησ. καὶ ὁ Εὐθύδημος ἔχαιρεν ἀκρόν ταῦτα, νομίζων δοκεῖν τῶ Σωκράτει ὀρθῶσ ^{ὀρεπαι δακεν} μετιέναι τὴν σοφίαν. ὁ δὲ ¹⁰ καταμαθῶν αὐτὸν ἡσθέντα τῶ ἐπαίνω τῶτω, τί δὲ δὴ βελόμενος ἀγαθὸσ γενέσθαι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, συλλέγεισ τὰ γράμματα; ἐπεὶ δὲ

ἰατρῶν δὲ
 ἢ μόνον τὸ
 καὶ τὸ οὐ
 ταῦτην ὅμως
 ἐπιδείκναι γὰρ
 πάντες ἐπι
 ραμῶν. ἐπεὶ
 ἔν, ὡς ὁ Σω
 Κράτης
 φιλαπτόμενος
 τῆ σιωπῆ
 τότε ὁ Σω
 κράτης, θαν
 ῶνται κινδύ
 ἄλλο τι τῶν
 ταῦ ὡσ συνε
 ῶνται δυνατῶ
 παρα τῶσ
 ἐσ καὶ ὑπο
 κείναι γνῶ
 μῆσ

Nempe pu
 us responde
 non est ne
 accurate sibi
 x verbo p
 ἢ τὸ συνε
 Sed eius
 stem video
 quentissime
 παρεχόμε
 o intervallo
 ἢ αὐτῶ τῆ

διεσιώπησεν ὁ Εὐθύδημος, σκοπῶν ὅ, τι ἀπο-
 κρίναιτο· πάλιν ὁ Σωκράτης, ἄρα μὴ ἰατρός;
 ἔφη, πολλὰ γὰρ καὶ ἰατρῶν ἐσι συγγράμμα-
 τα. καὶ ὁ Εὐθύδημος, μὰ Δί, ἔφη, ἐκ ἔγω-
 γε. ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βέλει γενέσθαι;
 γνωμονικῆ γὰρ ἀνδρὸς καὶ τῆτο δεῖ. ἔκην ἔγω-
 γ', ἔφη. ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἐπιθυμεῖς, ἔφη,
 γενέσθαι ἀγαθός, ὡσπερ ὁ Θεόδωρος e); εἰδὲ
 γεωμέτρης, ἔφη. ἀλλὰ μὴ ἀσρολόγος, ἔφη,
 βέλει γενέσθαι; ὡς δὲ καὶ τῆτο ἠρνεῖτο, ἀλλὰ
 μὴ ῥαψωδός; ἔφη. καὶ γὰρ τὰ Ὀμήρου σέ-
 φασιν ἔπη πάντα κεκτῆσθαι. μὰ Δί, ἐκ ἔ-
 γωγ', ἔφη. τὲς γὰρ τοὶ ῥαψωδοὶ οἶδα, τὰ
 μὲν ἔπη ἀκριβῆντας, αὐτὲς δὲ πάνυ ἠλιθίως
 ἴ1 ὄντας f). καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· εἰ δὴ περ ὦ Εὐ-
 θύδημε,

e) Cyrenaus, qui Socratis tempore vixit, & ejus
 præceptor fuit, ut est ap. Maximum Tyr. Diss. XXII.
 Proclus ad Euclid. L. II. p. 19. Μετὰ δὲ τῆτον (Πυ-
 θαγόραν) Αναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήφατο
 κατὰ γεωμετρίαν, καὶ Οἰνοπίδης ὁ Χίος - - καὶ Θεόδωρος
 ὁ Κυρηναῖος, ὀλίγω νεώτερος ὢν τῆ Αναξαγόρα, ὢν καὶ ὁ
 Πλάτων ἐν τοῖς ἀντερασαῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς
 μαθήμασι δόξαν λαδόντων. v. Fabric. Bibl. Gr. III,
 14, 17 & 18.

f) Huic Euthydemii judicio valde consentanea sunt,
 quæ Plato sub persona Socratis in Jone disputat; in
 quo dialogo Socrates inducitur Jonem rhapsodum le-
 pide exagitans, & cum eo totum rhapsodorum genus,
 qui æque, ac ibi Jon, jaçtabant, se non solum car-
 mina Homericis versibus de quacunque re facere posse,
 sed Homerum etiam melius ipsis Grammaticis inter-
 pretari. v. Plat. l. c. init. de rhapsodis v. Kusteri Hist.
 Cr. Hom. p. 84. sq.

θύδημε, ταύτης τῆς ἀρετῆς ἐφίεσαι, δι' ἣν ἀν-
 δρωποι πολιτικοὶ γίνονται καὶ οἰκονομικοὶ καὶ
 ἀρχεῖν ἱκανοί, καὶ ὠφέλιμοι τοῖς τε ἄλλοις ἀν-
 δρώποις καὶ ἑαυτοῖς; καὶ ὁ Εὐθύδημος, σφό-
 δρα γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ταύτης τῆς ἀρετῆς
 δεόμεαι. νῆ Δία, ἔφη ὁ Σωκράτης, τῆς καλ-
 λίστης ἀρετῆς καὶ μεγίστης ἐφίεσαι τέχνης. ἔστι
 γὰρ τῶν βασιλέων αὕτη, καὶ καλεῖται βασι-
 λικὴ. ἀτὰρ, ἔφη, κατανευόηκας, εἰ οἷόν τ' ἐστὶ,
 μὴ ὄντα δίκαιον, ἀγαθὸν ταῦτα γενέσθαι; καὶ
 μάλα, ἔφη, καὶ ἔχ' οἷόν τε γε ἀνευ δικαιοσύ-
 νης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι. τί ἔν, ἔφη, σὺ
 δὴ τῆτο κατεῖργασαι; φημὶ γ', ἔφη, ὦ Σώ- 12
 κρατες, εἰδενὸς ἀν' ἧττον φανῆναι δίκαιος. ἄρ'
 ἔν, ἔφη, τῶν δικαίων ἐστὶν ἔργα, ὥσπερ τῶν
 τεκτόνων; ἔστι μὲν τοι, ἔφη. ἄρ' ἔν, ἔφη, ὥσπερ
 οἱ τέκτονες ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα ἐπιδειξά,
 ἔτως οἱ δίκαιοι τὰ ἑαυτῶν ἔχοιεν ἀν' διεξηγή-
 σασθαι; μὴ ἔν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, εἰ δύναμαι
 ἐγὼ τὰ τῆς δικαιοσύνης ἔργα ἐξηγήσασθαι;
 καὶ νῆ Δί' ἐγώ γε τὰ τῆς ἀδικίας. ἐπεὶ ἐκ
 ὀλίγα ἐστὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοιαῦτα ὁρᾶν
 τε καὶ ἀκθεῖν. βέλει ἔν, ἔφη ὁ Σωκράτης, 13
 γράψωμεν ἐνταυθοῖ μὲν Δ. ἐνταυθοῖ δὲ Α.
 εἶτα ὁ, τι μὲν ἀν' δοκῆ ἡμῖν τῆς δικαιοσύνης
 ἔργον εἶναι, πρὸς τὸ Δ' τιθῶμεν, ὁ, τι δ' ἀν'
 τῆς ἀδικίας, πρὸς τὸ Α. εἶτι σοι δοκεῖ, ἔφη,
 προσδεῖν τέτων, ποίει ταῦτα. καὶ ὁ Σωκράτης 14
 γράψας, ὥσπερ εἶπεν, ἐκἔν, ἔφη, ἔστιν ἐν ἀν-
 δρώποις τὸ ψεύδεσθαι; ἔστι μὲν τοι, ἔφη.

M 4

ποτέ-

g) Malui articulum semel addere, quia sic perpetuo

τῶν ὁ, τι ἄπο-
 ἴα μὴ ἰατρῶν;
 ἐστὶν πυργαμίμα
 ἔφη, ἐκ ἔργου
 ἐλεῖ γενέσθαι;
 ἐκ. ἔκιν ἔργου
 πιδυμῆς, ἔφη
 ἄρατος ε); εἰδὲ
 φησὶν, ἔφη
 ἴστο, ἀλλὰ
 ὁ Ομήρου σέ
 ἂ Δί' ἐκ ἔ-
 ἰς αἰδᾶ, τὰ
 ἴκιν ἡλιθίως
 ἔφη ὁ Εὐ-
 θύδημος,

vixit, & ejus
 vt. Diff. XXII.
 ἐκ τῆτον (Πο-
 ἰλλῶν ἐφύλαται
 καὶ Θεόδωρος
 γράφει, ἂν καὶ ἰ-
 ἰς ἐπὶ τοῖς
 ibl. Gr. III,

sentanea sunt,
 disputat; in
 apodum le-
 orum genus,
 n solum car-
 facere posse,
 maticis inter-
 Kusteri Hilt

ποτέρωσε ἔν, ἔφη, θῶμεν τῆτο; δῆλον, ἔφη, ὅτι πρὸς τὴν ἀδικίαν. ἔκῃν, ἔφη καὶ τὸ ἐξαπατᾶν ἔσι; καὶ μάλα, ἔφη. τῆτο ἔν ποτέρωσε θῶμεν; καὶ τῆτο δῆλον, ὅτι, ἔφη, πρὸς τὴν ἀδικίαν. τί δὲ τὸ κακουργεῖν; καὶ τῆτο, ἔφη. τὸ δ' ἀνδραποδίζεσθαι^{h)}; καὶ τῆτο. πρὸς δὲ δικαιοσύνηνⁱ⁾ ἔδῃν ἡμῖν τῆτων κείσεται,
 15 ὦ Ευθύδημε; δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ἔφη. τί δέ; εἰάν τις στρατηγὸς αἰρεθεῖς, ἀδικὸν τε καὶ ἐχθρὰν πόλιν ἐξανδραποδίσηται, φήσομεν τῆτον ἀδικεῖν; ἔ δῆτα, ἔφη. δίκαια δὲ ποιεῖν ἔ φήσομεν; καὶ μάλα. τί δ'; ἂν ἐξαπατᾶ πολέμων αὐτοῖς; δίκαιον, ἔφη, καὶ τῆτο. εἰάν δὲ κλέπτῃ τε καὶ ἀρπάξῃ τὰ τῆτων, ἔ δίκαια ποιήσει; καὶ μάλα, ἔφη. ἀλλ' ἐγὼ σε τὸ πρῶτον ὑπελάμβανον πρὸς τῆς φίλης μόνον ταῦτ' ἐρωτᾶν. ἔκῃν, ἔφη, ὅσα πρὸς τῆ ἀδικία ἐδήκαμεν, πάντα καὶ πρὸς τῆ δικαιοσύνη θετέον
 16 ἂν εἴη ἔοικεν, ἔφη. βέλει ἔν, ἔφη, ταῦτα ἔτω θέντες, διορισώμεθα πάλιν πρὸς μὲν τῆς πολέμους δίκαιον εἶναι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, πρὸς δὲ τῆς φίλης ἀδικὸν ἀλλὰ δεῖν πρὸς γε τῆ
 τῆς

tuo est in dialogis Socraticis, & ipsa linguæ ratio postulat, vid. v. c. I, 4, 6. f. quam, quod Stephano placebat, ter delere.

h) Leuncl. & Wels τί δε ἀνδρ. Τὸ habent Edd. pr. neque abesse potest. Sed addidimus δέ. cf. IV, 3. 5.

i) Sic edd. pr. Ei Leuncl. substituit τὴν, quod alii secuti sunt. In ceteris enim semper articulus additur. Sed καὶ δα cum præpositionibus σύν, ἐπί, παρά &c. fere sine articulo dicitur, ut Lexica docent. Itaque veterem lectionem revocavi.

τῆς ὡς ἀπλέστατον εἶναι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη
 ὁ Εὐθύδημος. τί ἔν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἴαν 17
 τις στρατηγὸς ὁρῶν ἀθύμως ἔχον τὸ στρατεύμα,
 ψευσάμενος φήσῃ συμμάχους προσίεναι, καὶ
 τῷ ψεύδει τῆτο παύσῃ τὰς ἀθυμίας τῆ στρα-
 τεύματος k), ποτέρωδι τὴν ἀπάτην ταύτην
 θήσομεν; δοκεῖ μοι, ἔφη, πρὸς τὴν δικαιοσύ-
 νην. εἴαν δὲ τις υἷὸν ἑαυτῆ δεόμενον φαρμα-
 κείας, καὶ μὴ προσίεμενον φάρμακον, ἐξαπατή-
 σαι ὡς σιτίον τὸ φάρμακον δῶ, καὶ τῷ ψεύ-
 δει χρησάμενος ἔτιωσ ὑγιᾶ ποιήσῃ, ταύτην αὖ-
 τὴν ἀπάτην ποῖ θετέον; δοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ
 ταύτην εἰς τὸ αὐτό. τί δὲ, ἂν τις, ἐν ἀθυ-
 μίᾳ ὄντος φίλος, δείσας μὴ διαχρήσηται ἑαυ-
 τὸν, κλέψῃ ἢ ἀρπάσῃ ἢ ζήφῃ ἢ ἄλλο τι τοι-
 ἔτον, τῆτο αὖ ποτέρωσε θετέον; καὶ τῆτονή Δί,
 ἔφη, πρὸς τὴν δικαιοσύνην. λέγεις, ἔφη, σὺ 18
 ἐδὲ πρὸς τὰς φίλους ἅπαντα δεῖν ἀπλοῖζεσθαι.
 μὰ Δί, ἔδῃτα, ἔφη. ἀλλὰ μετατίθεμαι τὰ
 εἰρημένα, εἴπερ ἔξεσι. Δεῖ γέ τοι, ἔφη ὁ Σω-
 κράτης, ἐξεῖναι πολὺ μᾶλλον, ἢ μὴ ὁρῶσ τι-
 θένα. τῶν δὲ δὴ τὰς φίλους ἐξαπατάντων ἐπὶ 19
 βλάβῃ (ἵνα μὴδὲ τῆτο παραλείπωμεν ἄσκε-
 πτον) πότερος ἀδικώτερός ἐστιν, ὁ ἑκὼν, ἢ ὁ
 ἄκων; ἀλλ', ὦ Σώκρατες, εἰ ἔτι μὲν ἔγωγε
 πιθεύω, οἷς ἀποκρίνομαι. καὶ γὰρ τὰ πρόθεν
 M 5 πάντα

k) Steph. & Leuncl. in margine: τῆς ἀθυμίας τὰς
 στρατιώτας. Πάνυ cum accusativo rei non semel est
 apud Homerum, v. c. Iliad. α' 282. ι' 260. &c. Lau-
 dat etiam πᾶν ὑβριν e Demosthene Stephanus in
 Thesaurō.

πάντα νῦν ἄλλως ἔχειν δοκεῖ μοι, ἢ ὡς ἐγὼ
 τότε ᾤμην. ὅμως δὲ εἰρήθω μοι, ἀδικώτερον
 20 εἶναι τὸν ἐκόντα ψευδόμενον τῷ ἄκοντος. δοκεῖ
 δὲ σοι μάθησις καὶ ἐπισήμη τῷ δικαίῳ εἶναι,
 ὥσπερ τῶν γραμμάτων; ἔμοι γε. πότερον δὲ
 γραμματικώτερον κρίνεις, ὅς ἂν ἐκὼν μὴ ὀρ-
 θῶς γράφῃ καὶ ἀναγνώσκῃ, ἢ ὅς ἂν ἄκων;
 ὅς ἂν ἐκὼν, ἔγω γε. δύναιτο γὰρ ἂν, ὅποτε
 βέλοιτο, καὶ ὀρθῶς αὐτὰ ποιεῖν. ἐκῆν ὁ μὲν
 ἐκὼν μὴ ὀρθῶς γράφων, γραμματικὸς ἂν εἴη,
 ὁ δὲ ἄκων, ἀγράμματος; πῶς γὰρ ἔ; τὰ δὲ
 κια δὲ πότερον ὁ ἐκὼν ψευδόμενος καὶ ἔξα-
 πατῶν οἶδεν, ἢ ὁ ἄκων; δῆλον ὅτι ὁ ἐκὼν. ἐκῆν
 γραμματικώτερον μὲν τὸν ἐπισάμενον γράμμα-
 τα τῷ μὴ ἐπισαμένῳ φῆς εἶναι; ναί. δικαιο-
 30 τερον δὲ τὸν ἐπισάμενον τὰ δίκαια τῷ μὴ ἐπι-
 σαμένῳ. φαίνομαι 1). δοκῶ δὲ μοι καὶ ταῦτα
 31 ἐκ οἷδ' ὅπως λέγειν. τί δὲ δὴ, ὅς ἂν βελόμε-
 νος τάληθῆ λέγειν, μηδέποτε τὰ αὐτὰ περὶ
 τῶν αὐτῶν λέγῃ, ἀλλ' ὁδόν τε φράζων τὴν αὐ-
 τήν, τότε μὲν πρὸς ἑῷ, τότε δὲ πρὸς ἑσπέ-
 ραν φράζῃ, καὶ λογισμὸν ^{καί} ἀποφαινομενος τὸν
 αὐτὸν, τότε μὲν πλείω, τότε δ' ἐλάττω ἀπο-
 φαίνεται, τί σοι δοκεῖ ὁ τοιῆτος; δειλὸς m) νῆ
 Δί

1) Intell. φαίνας. φαίνομαι φαίνας est idem, quod φημί;
 atque id respondet interrogationi: φῆς εἶναι. Non
 erat ergo, quare Stephanus probaret lectionem Sto-
 baei: φαίνεται.

m) Stobaeus: δῆλος, probante Bessarione & Stepha-
 no. Nam profecto δειλὸς hic commodum sensum vix
 habere potest. Etsi δῆλος cum ὅτι est paullo insolent-
 ius; tamen ita etiam alio loco est apud Xenophontem.

Δί εἶναι, ὅτι αὐτὸ ὡς εἰδέναι, ἐκ οἶδεν. οἶδα 22
 δέ τινες ἀνδραποδάδεις καλεσμένοι; ἔγωγε.
 πότερον διὰ σοφίαν ἢ δι' ἀμαθίαν; δῆλον ὅτι
 δι' ἀμαθίαν. ἄρ' ἔν διὰ τὴν τῆ χαλκεύειν
 ἀμαθίαν τῆ ὀνόματος τέτε τυγχάνουσιν; ἔδῃ
 τα: ἀλλ' ἄρα διὰ τὴν τῆ τεκταίνεσθαι; ἔδῃ
 διὰ ταύτην. ἀλλὰ διὰ τὴν τῆ σκυτευσιν; ἔδῃ
 δι' ἐν τέτων, ἔφη, ἀλλὰ καὶ τὲναντίον. οἱ γὰρ
 πλείους τῶν γε τὰ τοιαῦτα ἐπισαμένων ἀνδρα-
 ποδάδεις εἰσίν. ἄρ' ἔν τῶν τὰ καλά καὶ ἀγα-
 θὰ καὶ δίκαια μὴ εἰδόντων τὸ ὄνομα τῆτ' εἰσίν;
 ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. ἔκῃν δὲ παντὶ τρόπῳ δια-
 τειναμένους φεύγειν, ὅπως μὴ ἀνδράποδα ᾶμεν.
 ἀλλὰ, νῆ τὲς θεὸς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πάνυ 23
 ᾤμην φιλοσοφεῖν φιλοσοφίαν, δι' ἧς ἂν μάλι-
 ξα ἐνόμιζον παιδευθῆναι τὰ προσήκοντα ἀνδρὶ
 καλοκάγαθίας ὀρεγομένῳ· νῦν δὲ πῶς οἶμι με
 ἀθύμως ἔχειν, ὁρῶντα ἑμαυτὸν διὰ μὲν τὰ
 προπεπονημένα ἔδῃ τὸ ἐρωτώμενον n) ἀποκρι-
 νασθαι δυνάμενον, ὑπὲρ ὧν μάλιξα χρὴ εἰδέναι,
 ἄλλην δὲ ὁδὸν ἐδεμίαν ἔχοντα, ἣν ἂν πορευό-
 μενος βελτίων γενοίμην; καὶ ὁ Σωκράτης, εἰ- 24
 πέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, εἰς Δελφοὺς ἦδη
 πώποτε ἀφίκε; καὶ δὲς νῆ Δί, ἔφη. κατέμα-
 θες ἔν πρὸς τῷ ναῷ πε γεγραμμένον, τὸ Ἰνώ-
 δι σαυτὸν; ἔγωγε. πότερον ἔν ἔδῃ σοι τῆ
 γράμματος ἐμέλησεν, ἢ προσέσχες τε καὶ ἐπε-
 χείρη-

n) Conjiiciebam aliquando: ἔδῃ τῶν ἐρωτωμένων,
 quod esset certe efficacius. ἔδῃ & ἔδῃ confundi supra
 monuimus. Idem de τὸ & τῶν constat. Nec displicet
 conjectura.

χείρησαι σαυτὸν ἐπισκοπεῖν, ὅσις εἴης; μὰ Δί
 εἰ δῆτα, ἔφη. καὶ γὰρ δὴ πάνυ τῆτό γε ὤ-
 μνην εἰδέναι σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλο τι ἴδεν, εἰ-
 25 γε μὴδ' ἑμαυτὸν ἐγίγνωσκον. πότερὰ δέ σοι
 δοκεῖ γινώσκειν ἑαυτὸν, ὅσις τῆνομα τὸ ἑαυ-
 τῷ μόνον οἶδεν, ἢ ὅσις, ὥσπερ οἱ τῆς ἵππου
 ὠνόμενοι, εἰ πρότερον οἶονταί γινώσκειν, ὃν ἂν
 βέλωνται γνῶναι, πρὶν ἂν ἐπισκέψωνται, πό-
 τερον εὐπειθῆς ἔσιν ἢ δυσπειθῆς, καὶ πότερον
 ἰσχυρὸς ἔσιν ἢ ἀσθενῆς, καὶ πότερον ταχὺς
 ἢ βραδύς, καὶ τὰλλα τὰ πρὸς τὴν τῆς ἵππου
 χρείαν ἐπιτήδεια τε καὶ ἀνεπιτήδεια ὅπως ἔχει,
 ἕτως ἑαυτὸν ἐπισκεψάμενος, ὁποῖός ἐστι πρὸς
 26 τὴν ἀνθρωπίνην χρείαν, ἔγνωκε τὴν αὐτῷ δύνα-
 μιν; ἕτως ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὃ μὴ εἰδὼς τὴν
 ἑαυτῷ δύναμιν, ἀγνοεῖν ἑαυτόν. ἐκεῖνο δὲ εἰ
 φανερόν, ἔφη, ὅτι διὰ μὲν τὸ εἰδέναι ἑαυτὸς
 πλεῖστα ἀγαθὰ πάσχεσιν οἱ ἄνθρωποι, διὰ δὲ
 τὸ ἐψεῦσθαι ἑαυτῶν, πλεῖστα κακὰ; οἱ μὲν
 γὰρ εἰδότες ἑαυτὸς, τὰ τε ἐπιτήδεια ἑαυτοῖς
 ἴσασι, καὶ διαγιγνώσκουσιν, ἅτε δύνανται καὶ ἂ
 40 μὴ καὶ ἂ μὲν ἐπίσανται, πράττοντες, πορί-
 ζοντά τε ὧν δεόντα, καὶ εὖ πράττουσιν ὧν δὲ
 μὴ ἐπίσανται ἀπεχόμενοι, ἀναμάρτητοι γίγνον-
 ται. καὶ διαφεύγουσι τὸ κακῶς πράττειν. διὰ
 τῆτο δὲ καὶ τῆς ἄλλης ἀνθρώπου δυνάμενοι
 δοκιμάζειν, καὶ διὰ τῆς τῶν ἄλλων χρείας τὰ
 τε ἀγαθὰ πορίζονται, καὶ τὰ κακὰ φυλάττον-
 27 ται. οἱ δὲ μὴ εἰδότες, ἀλλὰ διεψευσμένοι τῆς
 ἑαυτῶν δυνάμεως, πρὸς τε τῆς ἄλλης ἀνθρώ-
 που καὶ τὰλλα ἀνθρώπινα πράγματα ὁμοίως
 διαέ-

δικάκονται, καὶ ἔτε ὧν δεόνται ἴσασιν, ἔτε, ὅ,

 τι πράττουσιν, ἔτε οἷς χρωῖνται, ἀλλὰ πάν-

 των τέτων διαμαρτάνοντες, τῶν τε ἀγαθῶν

 ἀποτυγχάνουσι, καὶ τοῖς κακοῖς περιπίπτουσι.

 καὶ οἱ μὲν εἰδότες, ὅ, τι ποιῶσιν, ἐπιτυγχά- 28

 νοντες ὧν πράττουσιν, εὐδοξοί τε καὶ τίμιοι γί-

 γνονται, καὶ οἷτε ὅμοιοι τέτοις ἠδέως χρωῖνται,

 οἱ τε ἀποτυγχάνοντες τῶν πραγμάτων ἐπιθυ-

 μῶσι τέττες ὑπὲρ αὐτῶν βελεύεσθαι, καὶ προῖ-

 σασθαι τε ἑαυτῶν τέττες, καὶ τὰς ἐλπίδας

 τῶν ἀγαθῶν ἐν τέτοις ἔχουσι καὶ διὰ πάντα

 ταῦτα πάντων μάλιστα τέττες ἀγαπῶσιν. οἱ 29

 δὲ μὴ εἰδότες ἂ ποιῶσι, κακῶς δὲ αἰρέμενοι,

 καὶ οἷς ἂν ἐπιχειρήσωσιν ἀποτυγχάνοντες, ἔ-

 μόνον ἐν αὐτοῖς τέτοις ζημιῶνται τε καὶ κο-

 λάζονται, ἀλλὰ καὶ ἀδοξοῦσι διὰ ταῦτα, καὶ

 καταγέλαστοι γίνονται, καὶ καταφρονέμενοι καὶ

 ἀτιμαζόμενοι ζῶσιν. ὁρᾷς δὲ καὶ τῶν πόλεων

 ὅτι ὅσα εἰάν ἀγνοήσασθαι τὴν ἑαυτῶν δύναμιν

 κρείττωσι πολεμήσωσιν, αἱ μὲν ἀνάστατοι γίνον-

 ται, αἱ δὲ ἐξ ἐλευθέρων δεύουσι. καὶ ὁ Εὐ- 30

 θύδημος, ὡς πάνυ μοι δοκεῖ, ὃ Σώκρατες, ἔφη,

 περὶ πολλῶ ποιητέον εἶναι τὸ ἑαυτὸν γινώ-

 σκειν, ἔτως ἴδι ὁπόθεν δὲ χρὴ ἀρξασθαι ἐπι-

 σκοπεῖν ἑαυτὸν, τῆτο πρὸς σε ἀποβλέπω εἰ

 μοι ἐδελήσασαι ἂν ἐξηγήσασθαι. ἔκην, ἔφη ὁ 31

 Σωκράτης, τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ὁποῖά

 ἐσι, πάντως πε γινώσκεις. νῆ Δί, ἔφη. εἰ

 γὰρ μηδὲ ταῦτα οἶδα, καὶ τῶν ἀνδραπόδων

 Φαυλότερος ἂν εἶην. ἴδι δὴ, ἔφη, καὶ ἐμοὶ ἐξη-

 γησάμεν αὐτά. ἀλλ' ἔχαλεπόν, ἔφη. πρῶτον

 μὲν

μὲν γὰρ αὐτὸ τὸ ὑγιαίνειν ο) ἀγαθὸν εἶναι νο-
 μίζω, τὸ δὲ νοσεῖν, κακόν. ἔπειτα τὰ αἷτια
 ἑκατέρω αὐτῶν καὶ ποτὰ καὶ βρωτὰ καὶ ἐπιτη-
 δεύματα, τὰ μὲν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν φέρονται,
 32 ἀγαθὰ, τὰ δὲ πρὸς τὸ νοσεῖν, κακά. ἔκθ' ἔφη,
 καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσεῖν, ὅταν μὲν
 ἀγαθῶ τινος αἷτια γίγνηται, ἀγαθὰ ἀνείη, ὅ-
 ταν δὲ κακῶ, κακά. πότε δ' ἂν, ἔφη, τὸ μὲν
 ὑγιαίνειν κακῶ αἷτιον γένοιτο, τὸ δὲ νοσεῖν, ἀ-
 γαθῶ; ὅταν νῆ Δί, ἔφη, στρατείας τε αἰχρᾶς
 καὶ ναυτιλίας βλαβεραῶς καὶ ἄλλων πολλῶν τοι-
 33 ἔτων οἱ μὲν διὰ ῥώμην μετασχόντες ἀπόλων-
 ται, οἱ δὲ δι' ἀδένειαν ἀπολείφθεντες σωθῶ-
 σιν. ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ὄρας, ἔφη, ὅτι καὶ
 τῶν ὀφελίμων οἱ μὲν διὰ ῥώμην μετέχουσιν, οἱ
 δὲ δι' ἀδένειαν ἀπολείπονται. ταῦτα ἔν, ἔφη,
 ποτὲ μὲν ὀφελῆντα, ποτὲ δὲ βλάπτοντα, ἢ
 μᾶλλον ἀγαθὰ ἢ κακά ἐσιν. ἔθ' ἔν μα Δία
 φαίνεται, κατὰ γε τῆτον τὸν λόγον. ἀλλ' ἢ
 γε τοι σοφία, ὦ Σώκρατες, ἀναμφισβητήτως
 ἀγαθόν ἐστιν. ποῖον γὰρ ἂν τις πράγμα ἢ
 βέλτιον πράττοι σοφὸς ἂν, ἢ ἀμαθής; τί δέ;
 τὸν Δαίδαλον, ἔφη, ἐκ ἀκήκοας, ὅτι ληφθεὶς
 ὑπὸ Μίνω διὰ τὴν σοφίαν, ἠναγκάζετο ἐκεί-
 νῳ δελεῦειν, καὶ τῆς πατρίδος ἅμα καὶ τῆς ἐ-
 λευθερίας ἐσερήθη, καὶ ἐπιχειρῶν ἀποδιδράσκειν
 μετὰ τῷ υἱῷ, τὸν τε παῖδα ἀπώλεσε, καὶ αὐ-
 τὸς

ο) Edd. αὐτὸν, pro quo alii libri αὐτὸ, alii αὖ τὸ
 habent, unde Stephanus colligebat legendum: αὐτὸ
 τὸ ὑγιαίνειν; quod cum Cl. Welfio recipiendum puta-
 vimus.

τὸς ἐκ ἠδυνήθη σωθῆναι, ἀλλ' ἀπενεχθεὶς εἰς
 τὰς βαρβάρους, πάλιν ἐκεῖ ἐδέλευε; λέγεται
 νῆ Δί', ἔφη, ταῦτα. τὰ δὲ Παλαμῆδες ἐκ
 ἀκήκοας πάθη; τῆτον γὰρ δὴ πάντες ὑμῶ-
 σιν, ὡς διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τῆ Ὀδυσ-
 σέως ἀπώλετο. λέγεται καὶ ταῦτα, ἔφη. ἄλ-
 λος δὲ πόσις οἷε διὰ σοφίαν ἀναρπάξας πρὸς
 βασιλέα ρ) γεγονέναι, καὶ ἐκεῖ δελεύειν; κιν- 34
 δυνεύει, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀναμφιλογώτατον
 ἀγαθὸν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. εἶγε μὴ τις αὐ-
 τὸ, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἐξ ἀμφιλόγων ἀγα-
 θῶν συντιθείη. τί δ' ἂν, ἔφη, τῶν εὐδαιμονι-
 κῶν ἀμφιλογον εἶη; ἔδεν, ἔφη, εἶγε μὴ προσ-
 θήσομεν αὐτῷ κάλλος, ἢ ἰσχὺν, ἢ πλεῖτον,
 ἢ δόξαν, ἢ καὶ τι ἄλλο τῶν τοιούτων. ἀλλὰ
 νῆ Δία προσθήσομεν, ἔφη. πῶς γὰρ ἂν τις
 ἀνευ τῆτων εὐδαιμονοίη; νῆ Δί', ἔφη, προσθή- 35
 σομεν ἄρα ἐξ ὧν πολλὰ καὶ χαλεπὰ συμβαίνει
 τοῖς ἀνθρώποις. πολλοὶ μὲν γὰρ διὰ τὸ κάλ-
 λος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς ἡραίοις ^{αἰμορε ἀπτι} παρακεκινηκότων
 διαφθείρονται, πολλοὶ δὲ διὰ τὴν ἰσχὺν μείζοσιν
 ἔργοις ἐπιχειρῶντες, ἢ μικροῖς κακοῖς περιπί-
 πτεσι, πολλοὶ δὲ διὰ τὸν πλεῖτον ^{καταμμενίεπ} διαφρυστόμε-
 νοί τε καὶ ἐπιβλεψόμενοι ἀπόλλυνται, πολλοὶ
 δὲ διὰ δόξαν καὶ πολιτικὴν δύναμιν, μεγάλα κα-
 καὶ

ρ) Nempe Persia, quem Græci βασιλέα simpliciter
 appellant. Ἀνάσπασος proprie dicitur, qui repente &
 per vim abreptus in servitutem, in ergastulum depri-
 mitur, aut in carcerem conjicitur, aut in exilium
 mittitur. Egregie hanc vocem illustrat, non prate-
 rito hoc loco, Dorvillius ad Charit. p. 416.

- 36 καὶ πεπόνθασιν. ἀλλὰ μὴν, ἔφη, εἴγε μὴδὲ τὸ
 εὐδαιμονεῖν ἐπανῶν ὀρθῶς λέγω, ὁμολογῶ μὴδ',
 ὅ, τι πρὸς τὰς θεὰς εὐχεσθαι χρὴ, εἰδέ-
 ναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἴσως
 διὰ τὸ σφόδρα πιθεύειν εἰδέναι, εἰδ' ἔσκεψαι.
 ἐπεὶ δὲ πόλεως δημοκρατεμένης παρασκευάζη
 προεσάναι, δῆλον ὅτι δημοκρατίαν γε οἶδα τί
 37 ἔστιν. πάντως δήπερ, ἔφη. δοκεῖ ἔν σοι δυνα-
 τὸν εἶναι, δημοκρατίαν εἰδέναι, μὴ εἰδότα δῆ-
 μον; μὰ Δί', ἐκ ἔμοιγε. καὶ τί νομίζεις δῆμον
 εἶναι; τὰς πένητας τῶν πολιτῶν ἔγωγε. καὶ
 τὰς πένητας ἄρα οἶδα; πῶς γὰρ ἔ; ἄρ' ἔν
 καὶ τὰς πλεσίους οἶδα; εἰδέν δὲ ἦττον q) ἢ καὶ
 τὰς πένητας. ποίους δὲ πένητας καὶ ποίους πλε-
 σίους καλεῖς; τὰς μὲν οἶμαι μὴ ἰκανὰ ἔχοντας,
 εἰς ἃ δεῖ τελεῖν ι), πένητας, τὰς δὲ πλείω
 38 τῶν ἰκανῶν, πλεσίους. καταμεμαίθηκας ἔν, ὅτι
 ἐνίοις μὲν πάνυ ὀλίγα ἔχουσιν ἔ μόνον ἀρκεῖ
 ταῦτα, ἀλλὰ καὶ περιποιῶνται ἀπ' αὐτῶν, ἐνίοις
 δὲ πάνυ πολλὰ ἔχ ἰκανὰ ἔστι; καὶ νῆ Δί', ἔφη
 ὁ Εὐθύδημος. ὀρθῶς γὰρ με ἀναμιμνήσκεις.
 οἶδα γὰρ καὶ τυράννης τινὰς, οἱ δὲ ἐνδειαν, ὡς-
 περ οἱ ἀπορώτατοι, ἀναγκάζονται ἀδικεῖν.
 39 ἔκῃν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἴ γε ταῦτα ἔτως ἔ-
 χει, τὰς μὲν τυράννης εἰς τὸν δῆμον θήσομεν,
 τὰς

q) Stobæus: εἰδέν γε ἦττον; quod melius puto.

r) Quorum res non sufficit ad sumptus, qui faciendū
 sunt. τελεῖν pro ἀναλίσκειν. Sic etiam τέλος de im-
 pensa dicitur. Schol. Thucyd. ad I. 10. πολυτελέσι,
 πολυδαπάνοις. τέλος γὰρ τὸ ἀνάλωμα, item: VI. 16.
 τοῖς ἰδίοις τέλεσι, δαπάναις.

τὲς δὲ ὀλίγα κερκτημένους, εἰάν οἰκονομικοὶ ᾧσιν,
 εἰς τὲς πλεσίους. καὶ ὁ Εὐθύδημος ἔφη, ἀναγ-
 κάζει με καὶ ταῦτα ὁμολογεῖν δηλονότι ἢ ἐμὴ
 Φαυλότης, καὶ Φροντίζω, μὴ κράτιστον ἢ μοι σι-
 γᾶν κινδυνεύω γὰρ ἀπλῶς εἶδέναι. καὶ
 πάνυ ἀθύμως ἔχων ἀπῆλθε, καὶ καταΦρονήσας
 ἑαυτῶ, καὶ νομίσας τῶ ὄντι ἀνδράποδον εἶναι.
 πολλοὶ μὲν ἐν τῶν ἔτω διατεθέντων s) ὑπὸ 40
 Σωκράτους ἐκέτι αὐτῶ προσήεσαν, ἕς καὶ βλα-
 κωτέρους t) ἐνόμιζεν. ὁ δ' Εὐθύδημος ὑπέλαβεν
 ἐκ ἄν ἄλλως ἀνὴρ ἀξίολογος γενέσθαι, εἰ μὴ ὅτι
 μάλισα Σωκράτει συνεῖη. καὶ ἐκ ἀπελείπετο
 ἔτι αὐτῶ, εἰ μὴ τι ἀναγκαῖον εἴη. ἔνια δὲ καὶ
 ἐμιμῆτο, ὧν ἐκεῖνος ἐπετήδευεν. ὁ δ' ὡς ἔγνω
 αὐτὸν ἔτως ἔχοντα, ἤκιστα μὲν διετάρραττεν,
 ἀπλῆστατα δὲ καὶ σαφέστατα ἐξηγεῖτο, ἃ τε
 ἐνόμιζεν εἶδέναι δεῖν, καὶ ἐπιτηδεύειν κράτιστα
 εἶναι.

s) Qui eo redacti erant a Socrate, ut de se aliter,
 quam antea, existimarent, & , quam nihil scirent,
 intelligerent. Elegantissimus est iste verbi διατεθέντων
 usus, de quo copiose egere insignes Viri Hemsterhus.
 ad Lucian. Nigrin. p. 80. 81. Westelingius ad Diodo-
 rum p. 99.

t) vid. ad III, 13, 4.

CAPVT III.

Hominihus Deos consulere, & propterea colendos esse.

Τὸ μὲν ἔν λεκτικὸς a), καὶ πρακτικὸς, καὶ μηχανικὸς γίνεσθαι τὸς συνόντας ἐκ ἔσπευδεν, ἀλλὰ πρότερον τῶτων ἄετο χρῆναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενέσθαι. τὸς γὰρ ἄνευ τῆ σωφρονεῖν ταῦτα δυναμένους, ἀδικωτέρους τε καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι. πρῶτον μὲν δὴ περὶ θεῶς ἐπειρᾶτο σώφρονας ποιεῖν τὸς συνόντας. ἄλλοι μὲν οὖν αὐτῶ πρὸς ἄλλους ἕτως ὁμιλεῖντι παραγενόμενοι διηγῶντο· ἐγὼ δὲ, ὅτε πρὸς Εὐθύδημον τοιαύδε διελέγετο, παρεγενόμην. Εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἦδη ποτέ σοι ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι b), ὡς ἐπιμελῶς οἱ θεοὶ, ὧν οἱ ἄνθρωποι δέονται, κατασκευάσασι; καὶ ὅς, μὰ τὸν Δί, ἔφη, ἐκ ἔμοιγε. ἀλλ' οἶδά γ', ἔφη, ὅτι πρῶτον μὲν φωτὸς δεόμεθα, ὃ ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσι; νῆ Δί, ἔφη, ὄγ' εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν,

a) Λεκτικὸς est e certissima Steph. emendatione, quam & Wels recepit, cum vulgg. habeant: δεκτικὸς. Delta & Lambda in Xenophontis libris confundi, docet ad h. I. Stephanus. Nec in aliis libris rarum est. Apud Callimachum, quod maxime huc pertinet, in H. in L. P. 116, confundunt libri, δεξεῖται & λεξεῖται. v. Car. Sigonii Emend. II. 56. λεκτικοὶ & πρακτικοὶ sunt, qui sæpe in his libris occurrunt δανοὶ vel δυνατοὶ λέγειν τε καὶ πράττειν.

b) Venit tibi in mentem cogitare.

τέχνην καὶ πάντα ὅσα ὠφελείας ἕνεκα ἄνθρωποι κατασκευάζονται; ὡς γὰρ συνελόντι d) εἶπεν, ἔδεν ἀξιόλογον ἄνευ πυρὸς ἄνθρωποι τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων κατασκευάζονται.

8 ὑπερβάλλει, ἔφη, καὶ τῆτο Φιλανθρωπία. τὸ δὲ τὸν ἥλιον, ἐπειδὴν ἐν χειμῶνι τρέπηται, προσιέναι τὰ μὲν ἀδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα, ὧν καιρὸς διελήλυθεν· καὶ ταῦτα διαπραξάμενον μηκέτι ἐγγυτέρω προσιέναι, ἀλλ' ἀποτρέπεσθαι, φυλαττόμενον μή τι ἡμᾶς μᾶλλον τῆ δέοντος θερμαίνων βλάβη καὶ ὅταν αὐτὸ πάλιν ἀπιὼν γένηται, ἔνθα καὶ ἡμῖν δῆλόν ἐστιν, ὅτι εἰ προσωτέρω ἀπεισιν, ἀποπαγησόμεθα ὑπὸ τῆ ψύχης, πάλιν αὐτὸν τρέπεσθαι καὶ προσχωρεῖν, καὶ ἐνταῦθα τῆ ἐρανῆ ἀνασρέφειν, ἔνθα ὧν μάλιστα ἡμᾶς ὠφελοῖη; νῆ τὸν Δί, ἔφη, καὶ ταῦτα παντάπασιν ἔοικεν ἀνθρώπων ἕνεκα γιγνομένοις e). τὸ δ' αὖ, ἐπειδὴν καὶ τῆτο φανερόν, ὅτι ἐκ ἂν ὑπενέγκοιμεν ἔτε τὸ καῦμα, ἔτε τὸ ψύχος, εἰ ἐξαπίνης γίγνοιτο, ἔτω μὲν κατὰ μικρὸν προσιέναι τὸν ἥλιον, ἔτω δὲ κατὰ μικρὸν ἀπιέναι, ὥστε λανθάνειν ἡμᾶς εἰς ἐκάτερα τὰ ἰσχυρότατα καθιστάμεν; ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ἤδη τῆτο σκοπῶ, εἰ ἄρα τι ἐστὶ θεοῖς ἔργον f), ἢ ἀνθρώπου θεραπεύειν. ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με, ὅτι

d) v. ad III, 8, 13.

e) Vulg. γιγνώμενα. vid. I, 4. not. g.

f) Intell. ἄλλο. Vtrum hominum causa Dii ista paraverint, an aliam ob rem.

ὅτι καὶ τὰλλα ζῶα τέτων μετέχει. ἔ γάρ καὶ 10
 τῆτ', ἔφη ὁ Σωκράτης, φανερόν, ὅτι καὶ ταῦτα
 ἀνθρώπων ἕνεκα γίνεταί τε καὶ ἀνατρέφεται;
 τί γὰρ ἄλλο ζῶον αἰγῶν τε, καὶ ὑῶν, καὶ ἵππων,
 καὶ βοῶν, καὶ ὄνων, καὶ τῶν ἄλλων ζῶων τού-
 αῦτα ἀγαθὰ ἀπολαύει, ὅσα ἀνθρώποι; ἔμοι μὲν
 γὰρ δοκεῖ πλείω τῶν φυτῶν g). τρέφονται γῆν,
 καὶ χημάτιζονται ἕδὲν ἥττον ἀπὸ τέτων, ἢ
 ἀπὸ ἐκείνων. πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων τοῖς
 μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις εἰς τροφήν ἔ χρω-
 νται, ἀπὸ δὲ βοσκημάτων, γάλακτι καὶ τυρῶ
 καὶ κρέασι τρεφόμενοι, ζῶσιν. πάντες δὲ τιθασ-
 σεύοντες καὶ δαμάζοντες τὰ χρήσιμα τῶν ζῶων,
 εἰς τε πόλεμον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ συνεργοῖς
 χρωῶνται. ὁμογνωμονῶ σοι καὶ τῆτ', ἔφη. ὁρῶ
 γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἡμῶν, οὐ-
 τως ὑποχείρια γινόμενα τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε
 χρῆσθαι αὐτοῖς, ὅ, τι ἂν βέλωνται. τὸ δ', 11
 ἐπειδὴ πολλὰ μὲν καλὰ καὶ ὠφέλιμα, διαφέ-
 ροντα δὲ ἀλλήλων ἐσὶ, προδίδειναι τοῖς ἀνθρώ-
 ποις αἰσθήσεις ἀεριοττέσας πρὸς ἕκαστα, δι-
 ῶν ἀπολαύομεν πάντων τῶν ἀγαθῶν. τὸ δὲ καὶ
 λογισμὸν ἡμῖν ἐμφῦσαι, ὧ, ἢ περὶ ὧν αἰσθανό-
 μεθα, λογιζόμενοί τε καὶ μνημονεύοντες, κατα-
 μανθάνομεν, ὅπη ἕκαστα συμφέρει, καὶ πολλὰ
 μηχανώμεθα, δι' ὧν τῶν τε ἀγαθῶν ἀπολαύο-
 μεν, καὶ τὰ κακὰ ἀλεξόμεθα. τὸ δὲ καὶ ἐρ- 12

N 3

μηνείαν

g) Mibi videntur homines plura ex animalibus
 commoda quam e plantis capere. δοκεῖ, intell. ἀνθρώ-
 πος. Est autem ἀνακολέθως pro δοκῆσαι, quod pro-
 xime præcedens ἀνθρώποις requirebat.

μηναίαν δέναι, δι ἧς πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδιδόμεν τε ἀλλήλοις διδάσκοντες, καὶ κοινωνῶμεν, καὶ νόμους τιθέμεθα, καὶ πολιτευόμεθα; παντάπασιν εἰκάσιν, ᾧ Σώκρατες, οἱ θεοὶ πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι. τὸ δὲ, καὶ εἰ ἀδυνατῶμεν τὰ συμφέροντα προνοῆσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ταύτη αὐτὸς ἡμῖν συνεργεῖν, διὰ μαντικῆς τοῖς πύθαιομένοις φράζοντας τὰ ἀποβησόμενα, καὶ διδάσκοντας, ἢ ἂν ἀριστα γίγνοιτο; σοὶ δ', ἔφη, ᾧ Σώκρατες, εἰκάσιν ἔτι φιλικώτερον ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι, εἴγε μὴδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπὸ σε προσημάνωσί σοι, ἄτε χρὴ ποιεῖν καὶ ἄ μή-
 13 ὅτι δὲ γε ἀληθῆ λέγω, καὶ σὺ γνώσῃ, ἂν μὴ ἀναμένης, ἕως ἂν τὰς μορφὰς τῶν θεῶν ἴδῃς, ἀλλ' ἐξαρκῆ σοι, τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντι σέβασθαι καὶ τιμᾶν τὲς θεάς. ἐννοεῖ δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ἕτως ὑποδεικνύουσιν. οἱ τε γὰρ ἄλλοι ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ δίδοντες, εἰδὲν τέτων εἰς τὸ ἐμφανὲς ἰόντες δίδουσιν, καὶ ὁ τὸν ὅλον κόσμον συντάττων τε καὶ συνέχων, ἐν ᾧ πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἐστὶ, καὶ αἰεὶ μὲν χρωμένοις ἀτρεβῆ τε, καὶ ὑγιᾶ, καὶ ἀγήρατον h) παρέχων, θᾶπτον δὲ νοήματος ἀναμαρτήτως ὑπηρε-

h) Ex emendatione Steph. pro ἀγήρατα. Receptum etiam Wels. pro ὑγιᾶ autem, posui ὑγιᾶ, quod pro variante lectione reperi. Nam sic etiam est alio hujus libri loco, & est, auctoribus Thoma Magistro aliisque Grammaticis, magis Atticum quam ὑγιᾶ. Sic reperies etiam apud Thucydidem & alios scriptores. III. I. II. ἐνδεᾶ.

ὑπηρετῶντα, ἕτος τὰ μέγιστα μὲν πράττων ὀ-
 ρᾶται, τότε δὲ ^{κατακλιθεὶς} οἰκονομῶν ἀόρατος ἡμῖν ἔστι.
 ἐννοεῖ δ' ὅτι καὶ ὁ πᾶσι φανερός δοκῶν εἶναι 14
 ἥλιος, ἐκ ἐπιτρέπει τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτὸν ἀ-
 κριβῶς ὁρᾶν, ἀλλ' ἐάν τις αὐτὸν ἀναιδῶς ἐγχει-
 ρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. καὶ τῆς
 ὑπηρετίας δὲ τῶν θεῶν i) εὐρήσεις ἀφανεῖς ὄν-
 τας. κεραυνός τε γὰρ ὅτι μὲν ἀνωθεν ἀφίεται
 δῆλον, καὶ ὅτι οἷς ἂν ἐντύχη, πάντων κρατεῖ.
 ὁρᾶται δ' ἔτ' ἐπιῶν, ἔτε κατασκήψας, ἔτε
 ἀπιῶν. καὶ ἄνεμοι αὐτοὶ μὲν ἐκ ὁρῶνται, ἀ-
 δὲ ποιῶσι, φανερά ἡμῖν ἔστι, καὶ προσιόντων αὐ-
 τῶν αἰδανόμεθα. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνθρώπων γε
 ψυχῇ, εἶπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀνθρωπίνων, τῆ
 θεῖα μετέχει. ὅτι μὲν γὰρ βασιλεύει ἐν ἡμῖν
 φανερόν, ὁρᾶται δὲ ἐδ' αὐτῇ. ἀ χρεὶ κατανο-
 ῶντα μὴ καταφρονεῖν τῶν ἀοράτων, ἀλλ' ἐκ
 τῶν γινομένων τὴν δύναμιν αὐτῶν καταμανθάν-
 οντα, τιμᾶν τὸ δαιμόνιον. ἐγὼ μὲν, ὦ Σώ- 15
 κρατες, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ὅτι μὲν ἐδὲ μικρὸν
 ἀμελήσω τῆ δαιμονίᾳ, σαφῶς αἶδα, ἐκείνο δὲ
 ἀθύμῳ, ὅτι μοι δοκεῖ τὰς τῶν θεῶν εὐεργεσίας
 ἐδ' ἂν εἰς ποτε ἀνθρώπων ἀξίαις χάρισιν ἀμεί-
 βεσθαι. ἀλλὰ μὴ τῆτο ἀθύμει, ἔφη, ὦ Εὐ- 16
 θύδημε. ὁρᾶς γὰρ, ὅτι ὁ ἐν Δελφοῖς θεὸς, ὅ-
 ταν τις αὐτὸν ἐπερωτᾷ, πῶς ἂν τοῖς θεοῖς χα-
 ρίζοιτο, ἀποκρίνεται, Νόμῳ πόλεως· νόμος δὲ
 δήπε πανταχῶ ἐστὶ κατὰ δύναμιν ἱεροῖς θεοῖς ἀ-
 ρέσκεσθαι. πῶς ἔν ἂν τις κάλλιον καὶ εὐσεβέ-

N 4

σερον

i) Eodem modo sacri libri fulmina & ventos ap-
pellant ministros Dei.

17 φερων τιμῶν θεῶν, ἢ ὡς αὐτοὶ κελεύουσιν, ἔτω
 ποιῶν; ἀλλὰ χρὴ τῆς μὲν δυνάμεως μηδὲν
 ὑφίστασθαι. ὅταν γάρ τις τέτο ποιῇ, φανερός
 δῆπρ ἐστὶ τότε ἔ τιμῶν θεῶν. χρὴ ἔν μηδὲν
 ἐλλείποντα κατὰ δύναντι τιμῶν τῶν θεῶν, δια-
 ρεῖν τε καὶ ἐλπίζειν τὰ μέγιστα ἀγαθὰ. ἔ γάρ
 παρ' ἄλλων γ' ἂν τις μείζω ἐλπίζων σωφρο-
 νοίῃ, ἢ παρὰ τῶν τὰ μέγιστα ὠφελεῖν δυναμέ-
 νων, ἔδ' ἂν ἄλλως μᾶλλον, ἢ εἰ τέτοις ἀρέ-
 σκοι. ἀρέσκοι δὲ πῶς ἂν μᾶλλον, ἢ εἰ ὡς μά-
 λιςα πείθοιτο αὐτοῖς; τοιαῦτα μὲν τοι λέγων
 τε, καὶ αὐτὸς ποιῶν, εὐσεβεσέερος τε καὶ σωφρο-
 νεσέερος τῶν συνόντων παρεσκευάζεν.

CAPUT III.

De Justitia et legibus naturalibus.

2 Ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν δικαίων γε ἐκ ἀπεκρύ-
 πτετο, ἢν εἶχε γνώμην, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ
 ἀπεδείκνυτο, ἰδίᾳ τε πᾶσι νομίμως τε καὶ ὠφε-
 λίμως χρῶμενος καὶ κοινῇ, ἀρχῆσι τε ἂν οἱ νό-
 μοι προσταττοῖεν πειθόμενος, καὶ κατὰ πόλιν
 καὶ ἐν ταῖς στρατείαις ἔτως, ὥστε διάδηλος εἶναι
 2 παρὰ τῶν ἄλλων εὐτακτῶν. καὶ ὅτε ἐν ταῖς
 ἐκκλησίαις ἐπιστάτης γενόμενος, ἐκ ἐπέτρεψε
 τῷ δήμῳ παρὰ τῶν νόμων ψηφίσασθαι a), ἀλ-
 λά σὺν τοῖς νόμοις ἠναντιώθη τοιαύτη ὁρμῇ
 τῶν δήμων, ἢν ἐκ ἂν οἶμαί τι ἄλλο ἐδέξασθαι ἀνθρώ-
 πον

a) De hac re vid. I, 1, not. y.

πον ὑπομῆναι. καὶ ὅτε οἱ τριάκοντα προσέ- 3
 τатτον αὐτῷ παρὰ τῆς νόμου τι, ἐκ ἐπέειδε-
 το. τοῖς τε γὰρ νέοις ἀπαγορευόντων αὐτῶν
 μὴ διαλέγεσθαι, καὶ προσταζάντων ἐκείνῳ τε,
 καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολιτῶν ἀγαγεῖν τινα ἐπὶ
 θανάτῳ b), μόνος ἐκ ἐπέειδη, διὰ τὸ παρὰ
 τῆς νόμου αὐτῷ προσταττεσθαι. καὶ ὅτε τὴν 4
 ὑπὸ Μελίτῃς c) γραφὴν ἔφευγε, τῶν ἄλλων
 εἰωθότων ἐν τοῖς δικαστηρίοις πρὸς χάριν τε
 τοῖς δικασταῖς διαλέγεσθαι, καὶ κολακεύειν καὶ
 δεῖσθαι παρὰ τῆς νόμου, καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα
 πολλῶν πολλάκις ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἀφιεμένων,
 ἐκείνος ἔδεν ἠθέλησε τῶν εἰωθότων ἐν τῷ δικα-
 στηρίῳ παρὰ τῆς νόμου ποιῆσαι, ἀλλὰ ἑαδίως
 ἂν ἀφεθεῖς ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ καὶ μετρίως
 τι τέτων ἐποίησε, προείλετο μᾶλλον τοῖς νό-
 μοις ἐμμένων ἀποθανεῖν, ἢ παρανομῶν ζῆν.
 καὶ ἔλεγε δὲ ἔτω καὶ πρὸς ἄλλους μὲν πολλά- 5
 κισ. οἶδα δὲ ποτε αὐτὸν καὶ πρὸς Ἰππίαν τὸν
 Ηλεῖον d) περὶ τῆς δικαίας τοιαύδε διαλεχθέντα.
 διὰ χρόνον γὰρ ἀφικόμενος ὁ Ἰππίας Αθηναῖζε,
 παρεγένετο τῷ Σωκράτει λέγοντι πρὸς τινος,
 ὡς θαύμασον εἶη, τὸ, εἰ μὲν τις βέλοιο σκυ-

N 5 τέε

b) vid. ad I, 3. 5.

c) de hoc vid. v. c. Aelian. V. H. II, 13.

d) Hippias Eliensis fuit Sophista nobilis ille quidem Socratis temporibus, sed, quemadmodum Socrates demonstrat apud Platonem in Hippia minori & maiori, idem insolentissimus impostor. v. Ficini argum. Hippiae minoris.

τὴν κελύπτει, ἐπὶ
 δυνάμει μὴ
 το πῶν, ὡς
 χεῖρ ἐν μὲν
 ἄλλοις δὲ
 ἀγαθὰ, ὅτι γὰρ
 ἐπιπλῶν σαφῶς
 ἀφελῆν δυνάμει
 ἢ εἰ τέτοις ἀφ-
 ἢ εἰ αἰς μὴ
 μὲν τοὶ λέγον
 τε καὶ σαφῶς
 εἶ.

I. naturalibus.

γε ἐκ ἀπειρο-
 ἰδῆ καὶ ἔργω
 τε καὶ ἀφ-
 σὶ τε αἰ εἰ νό-
 κατὰ πόλιν
 διακόνητος ἐπὶ
 ὅτε εἰ τῶν
 ἐν ἐπέειπε
 ὡς α), ἀλλ-
 οἰαυτῆ ὁρμη-
 ἔδεναι αὐθρο-
 πον

τέα διδάξασθαι τινὰ e), ἢ τέκτονα, ἢ χαλκία, ἢ ἵππεια, μὴ ἀπορεῖν, ὅποι ἂν πέμψας τέττε τύχοι [Φασὶ δὲ τινες καὶ ἵππον καὶ βῆν τῷ βελομένῳ δικαίως f) ποιήσασθαι, πάντα μετὰ εἶναι τῶν διδασκόντων] εἰάν τις βέλῃται ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ υἱὸν ἢ οἰκέτην διδάξασθαι, μὴ εἶναι, ὅποι ἂν ἐλθῶν τύχοι τέττε. καὶ ὁ μὲν Ἰππίας ἀκέσας ταῦτα, ὥσπερ ἐπισκώπτων αὐτὸν, ἔτι γὰρ σὺ, ἔφη, ὦ Σωκράτες, ἐκεῖνα τὰ αὐτὰ λέγεις, ἀ ἐγὼ πάλαι ποτὲ σε ἤκιστα; καὶ ὁ Σωκράτης, ὁ δὲ γε τέττε δεινότερον, ἔφη, ὦ Ἰππία, ἐ μόνον αἰεὶ τὰ αὐτὰ λέγω, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν. σὺ δ' ἴσως, διὰ τὸ πολυμαθὴς εἶναι, περὶ τῶν αὐτῶν ἐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις. ἀμέλει, ἔφη, πειρῶμαι καινόν τι λέγειν αἰεὶ. πότερον, ἔφη, καὶ περὶ ὧν ἐπίστασαι; οἷον περὶ γραμμάτων, εἰάν τις ἐρητάί σε, πόσα καὶ ποῖα Σωκράτης g) εἶσιν, ἀλλὰ μὲν πρότερον, ἀλλὰ δὲ νῦν πειρῶ λέγειν, ἢ περὶ ἀριθμῶν τοῖς ἐρωτῶσιν, εἰ τὰ δὲ πέντε δέκα εἶσιν, ἐ τὰ αὐτὰ νῦν, ἀ καὶ πρό-

e) *Erudiendum curare*: quod per medium expriment. Quamquam etiam activum hoc sensu dicunt, ut docet Hemsterhusius V. C. ad Aristophanis Plut. p. 4. 5. add. Scholia & Küsterum ad eiusdem Nubes 128.

f) i. e. idoneos ad ea facienda, quæ ab equis & bubus exigi solent, aut fieri possunt; quemadmodum σοφοὶ dicuntur cum homines, tum bestia, in quocunque genere artis præstantes.

g) *Quot & quæ literæ sint in nomine Socratis.*

πρότερον ἀπο
Σωκράτης, ἀπο
γὰρ περὶ μα
ἔχον εἶπεν,
εἰς οὗτοι
μέγα λέγεις
μὲν εἰ διακασα
ὁ εἰ πύλται
καὶ ἀντιδικεῖ
εἰ πύλται
πολεμῶσα.
πολεμῶσιν
ἀγαθὸν εὐεργ
ἀκέραι, πρὸ
μίξεις τὸ
ἄλλων κατ
πάντας, α
ἐδὲ γνώμην
ὦ Ἰππία, ἔ
μοι δίκαια
καὶ ποῖος
δὲ μὴ λόγ
ἐ δοκεῖ σο
γον εἶναι;
γὰρ λέγον
πράττων
ποτὲ με
τος, ἢ φ

h) Vir do
censet; ἀδὲ

πρότερον ἀποκρίνη; περὶ μὲν τῶν, ἔφη, ὦ
 Σώκρατες, ὥσπερ σὺ καὶ ἐγὼ αἰεὶ τὰ αὐτὰ λέ-
 γω· περὶ μὲν τοι τῶ δικαίῃ πάνυ οἶμαι νῦν
 ἔχειν εἰπεῖν, πρὸς ἃ ἔτε σὺ, ἔτ' ἂν ἄλλος
 εἰδὲς δύναιτ' ἂν εἰπεῖν h). νῆ τὴν ἥραν, ἔφη, 8
 μέγα λέγεις ἀγαθὸν εὐρηκέναι, εἰ παύσονται
 μὲν οἱ δικασαὶ δίχα ψηφίζομενοι, παύσονται
 δ' οἱ πολῖται περὶ τῶν δικαίων ἀντιλέγοντές τε
 καὶ ἀντιδικῶντες καὶ σασιάζοντες, παύσονται δ'
 αἱ πόλεις διαφερόμεναι περὶ τῶν δικαίων καὶ
 πολεμῶσαι. καὶ ἐγὼ μὲν ἐκ οἷδ', ὅπως ἂν ἀ-
 πολειφθεῖην σε, πρὸ τῶ ἀκῆσαι τηλικῆτον
 ἀγαθὸν εὐρηκότος. ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, ἐκ 9
 ἀκῆσαι, πρὶν γ' ἂν αὐτὸς ἀποφῆνῃ, ὅ, τι νο-
 μίζεις τὸ δίκαιον εἶναι. ἀρκεῖ γάρ, ὅτι τῶν
 ἄλλων καταγελαῶς, ἐρωτῶν μὲν καὶ ἐλέγχων
 πάντας, αὐτὸς δὲ εἰδένι θέλων ὑπέχειν λόγον,
 εἰδὲ γνώμην ἀποφαίνεσθαι περὶ εἰδένος. τί δὲ, 10
 ὦ Ἰππία, ἔφη, ἐκ ἠθῆσαι, ὅτι ἐγὼ, ἃ δοκεῖ
 μοι δίκαια εἶναι, εἰδέν παύομαι ἀποδεικνύμενος;
 καὶ ποῖος δὴ σοι, ἔφη, ἔτος ὁ λόγος ἐστίν; εἰ
 δὲ μὴ λόγῳ, ἔφη, ἀλλ' ἔργῳ ἀποδείκνυμαι. ἢ
 εἰ δοκεῖ σοι ἀξιοτεκμαρτότερον τῶ λόγῳ τὸ ἔρ-
 γον εἶναι; πολὺ γε νῆ Δί', ἔφη. δίκαια μὲν
 γὰρ λέγοντες πολλοὶ, ἀδίκαια ποιεῖσι, δίκαια δὲ
 πράττων εἰδὲς ἀδίκος ἂν εἴη. ἠθῆσαι ἔν πώ- 11
 ποτέ μὲ ἢ ψευδομαρτυρῶντος, ἢ συκοφαντῶν-
 τος, ἢ φίλος ἢ πόλιν εἰς σάσιν ἐμβάλλοντος,
 ἢ ἄλλο

h) Vir doctus in Obs. Misc. Vol. III. 430. legendum
 censet: εἰδὲς δύναιτ' ἀνταπεῖν. Recte.

ἢ ἄλλο τι ἀδίκον πράττοντος; ἐκ ἔγωγ', ἔφη.
 τὸ δὲ τῶν ἀδίκων ἀπέχεσθαι, ἔδίκαιον ἢ γῆ;
 δῆλος εἶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ νῦν διαφρεύγειν
 ἐγχειρῶν τὸ ἀποδείκνυσθαι γνώμην, ὅ, τι νομί-
 ζεις τὸ δίκαιον. ἔ γὰρ ἂν πράττεσιν οἱ δίκαιοι,
 12 ἀλλ' ἂν μὴ πράττεσι, ταῦτα λέγεις. ἀλλ' ὦρην
 ἔγωγ', ἔφη ὁ Σωκράτης, τὸ μὴ θέλειν ἀδικεῖν,
 ἱκανὸν δικαιοσύνης ἐπίδειγμα εἶναι. εἰ δὲ σοι
 μὴ δοκεῖ, σκέψαι, εἰάν τόδε σοι μᾶλλον ἀρέ-
 σκη. Φημί γὰρ ἐγὼ τὸ νόμιμον δίκαιον εἶναι.
 ἄρα τὸ αὐτὸ λέγεις, ὦ Σώκρατες, νόμιμόν τε
 13 καὶ δίκαιον εἶναι; ἔγωγ' ἔφη. ἔ γὰρ αἰδοῦμαι
 σε, ὅποιον νόμιμον ἢ ποῖον δίκαιον λέγεις. νόμος
 δὲ πόλεως, ἔφη, γιγνώσκεις; ἔγωγ', ἔφη. καὶ τί-
 νας τέττες νομίζεις; ἂν οἱ πολῖται, ἔφη, συνθέμε-
 νοι, ἂν τε δεῖ ποιεῖν, ἢ ὧν ἀπέχεσθαι, ἐγράψαντο.
 ἔκῃν, ἔφη, νόμιμος μὲν ἂν εἴη ὁ κατὰ ταῦτα πολι-
 τεύόμενος, ἄνομος δὲ ὁ ταῦτα παραβαίνων; πᾶ-
 νυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκῃν ἢ δίκαια μὲν πράττει ὁ τέ-
 τοις πειθόμενος, ἀδίκαι δ' ὁ τέτοις ἀπειθῶν. πάνυ
 μὲν ἔν. ἔκῃν ὁ μὲν τὰ δίκαια πράττων, δίκαιος.
 ὁ δὲ τὰ ἀδίκαια, ἀδίκος; πῶς γὰρ ἔ; ὁ μὲν ἄρα
 14 νόμιμος, δίκαιός ἔστιν, ὁ δὲ ἄνομος, ἀδίκος. καὶ
 ὁ Ἰππίας, νόμος δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, πῶς ἂν
 τις ἠγήσατο σπερδαῖον πρᾶγμα εἶναι, ἢ τὸ
 πείθεσθαι αὐτοῖς, ἔς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέ-
 μενοι i) ἀποδοκιμάσαντες μετατίθενται; καὶ
 γὰρ

i) Sic Stobæus: & certe sic Xenophon, quod & Stephano videbatur, scripsit. Edd. pr. Ald. & Junt. αὐτοῖς: unde alii fecere temere αὐτός. Non tam reprehendit antiquari leges, quam ab his antiquari, qui jusserint. Responsio Socratis quoque ita legi postulat.

γὰρ πόλεμον,
 μὴ αἰ πόλε
 μάλα, ἔφη.
 τὸς τοῖς νόμο
 ταύτων k)
 ταυτέντας
 τὸς ἐν τοῖς
 βουθέοντας
 Δικῆρον δ
 τῆς, καταμε
 ἄλλων πόλεω
 πείθεσθαι τῶ
 τῆ); τῶν
 αἰδα, ὅτι,
 ὡς τὸ τοῖς
 καὶ πόλις ἔ
 πείθονται,
 πόλεμος αὐτο
 νοῖα γε μέγ
 σιν εἶναι, κα
 σία καὶ οἱ
 πολῖταις ὁμ
 νόμος κείτα
 καὶ πανταχ

k) Pro var
 est καταλύτο.

l) Stobæus
 a Xenophonte
 sine dubio est
 ἐμβαλλαν, ἢ
 refertur. Sed

γὰρ πόλεμον, ἔφη ὁ Σωκράτης, πολλαίς ἀρά-
 μεναί αἱ πόλεις, πάλιν εἰρήνην ποιῶνται; καὶ
 μάλιστ', ἔφη. Διάφορον ἔν τι οἶε ποιῶν, ἔφη,
 τὸς τοῖς νόμοις πειθομένους φουλίζων, ὅτι κα-
 ταλύοιεν k) ἂν οἱ νόμοι, ἢ εἰ τὸς πολεμίους ἐυ-
 τακτῶντας ψέγοις, ὅτι γένοιτ' ἂν εἰρήνη; ἢ καὶ
 τὸς ἐν τοῖς πολέμοις ταῖς πατρίσι προθύμως
 βοηθῶντας μέμφῃ; μὰ Δί' ἐκ ἔγῳ, ἔφη.
 Λυκῆργον δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον, ἔφη ὁ Σωκρά- 15
 τής, καταμεμάθηκας, ὅτι εἰδὲν ἂν διάφορον τῶν
 ἄλλων πόλεων τὴν Σπάρτην ἐποίησεν, εἰ μὴ τὸ
 πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστ' ἐνεργάσατο αὐ-
 τῇ l); τῶν δὲ ἀρχόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκ
 οἶδα, ὅτι, ὅτινες ἂν τοῖς πολίταις αἰτιώτατοι
 ᾧσι τῶ τοῖς νόμοις πείθεσθαι, ἔσσι ἀριστοὶ εἶσι;
 καὶ πόλις ἐν ἣ μάλιστ' οἱ πολῖται τοῖς νόμοις
 πείθονται, ἐν εἰρήνῃ τε ἀριστα διαίγει, καὶ ἐν
 πολέμῳ ἀνυπόστατός ἐστιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁμό- 16
 νοιὰ γε μέγιστόν τε ἀγαθὸν δοκεῖ ταῖς πόλε-
 σιν εἶναι, καὶ πλειστάκις ἐν αὐταῖς αἴτε γερε-
 σία καὶ οἱ ἀριστοὶ ἄνδρες παρακαλεῦνται τοῖς
 πολίταις ὁμονοεῖν, καὶ πανταχῶ ἐν τῇ ἐλλάδι
 νόμος κῆται, τὸς πολίταις ὁμνύουσι ὁμονοήσῃν,
 καὶ πανταχῶ ὁμνύουσι τὸν ὄρκον τῶτον. οἶμαι
 δ' ἔγω

k) Pro var. lect. in margine Leunclav. & Steph.
 est καταλύοιντο. Stobæus: καταλυθῆεν: quod verum est.

l) Stobæus ἔς habet ante ἐνεργάσατο; quod mihi
 a Xenophonte esse non videtur. Nam ἐνεργάζεσθαι
 sine dubio est, quod paullo post, αἰτιον εἶναι. alias
 ἐμβάλλειν, ἐμποιεῖν dicit, & utrumque ad τὸ πείθεσθαι
 refertur. Sed ante τὸ πείθεσθαι, ὅτι deesse videtur.

δ' ἐγὼ ταῦτα γίνεσθαι, ἔχ' ὅπως τῆς αὐτῆς
 χορῆς κρῖνωσιν m) οἱ πολῖται, ἔδ' ὅπως τῆς
 αὐτῆς αὐλητὰς ἐπαινῶσιν, ἔδ' ὅπως τῆς αὐ-
 τῆς ποιητὰς αἰρῶνται, ἔδ' ἵνα τοῖς αὐτοῖς ἡ-
 δῶνται, ἀλλ' ἵνα τοῖς νόμοις πείθωνται. τέ-
 τοις γὰρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις
 ἰσχυρότατά τε καὶ εὐδαιμονέσταται γίνονται.
 ἀνευ δὲ ὁμοιοῦσας, ἔτ' ἂν πόλις εὖ πολιτευ-
 17 θείη, ἔτε οἶκος καλῶς οἰκηθείη. ἰδ' αὖ δὲ πῶς
 μὲν ἂν τις ἦττον ὑπὸ πόλεως ζημιόιτο; πῶς
 δ' ἂν μᾶλλον τιμῶτο, ἢ εἰ τοῖς νόμοις πείθοι-
 το; πῶς δ' ἂν ἦττον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἠττώ-
 το; ἢ πῶς ἂν μᾶλλον νικῶη; τίνι δ' ἂν τις
 μᾶλλον πιεῦσαι παρακατὰδέσθαι n) ἢ χρή-
 ματα, ἢ υἱὸς, ἢ θυγατέρας; τίνα δ' ἂν ἡ
 πόλις ὅλη ἀξιοπιστότερον ἠγήσαιτο τῶ νομίμῳ;
 παρὰ τίνων ο) δ' ἂν μᾶλλον τῶν δικαίων τύ-
 χοιεν ἢ γονεῖς, ἢ οἰκεῖοι, ἢ οἰκέται, ἢ φίλοι,
 ἢ πολῖται, ἢ ξένοι; τίνι δ' ἂν μᾶλλον πολέ-
 μοι πιεῦσαι ἢ ἀνοχὰς, ἢ σπονδὰς, ἢ συν-
 θήκας περὶ εἰρήνης; τίνι δ' ἂν μᾶλλον, ἢ τῶ
 νομίμῳ σύμμαχοι ἐθέλοισιν γίνεσθαι; τῶ δ' ἂν
 μᾶλλον οἱ σύμμαχοι πιεῦσαι ἢ ἡγεμονίαν,
 ἢ φεραρχίαν, ἢ πόλεις; τίνα δ' ἂν τις εὐερ-
 γετήσας ὑπολάβοι χάριν κομιῆσθαι μᾶλλον,
 ἢ τὸν νόμιμον; ἢ τίνα μᾶλλον ἂν τις εὐεργε-
 τήσειεν, ἢ παρ' ἑῶ χάριν ἀπολήψεσθαι νομί-
 ζει;

m) *Vt iisdem choris victoriam omnes tribuant;*
de iisdem choris idem iudicent, eosdem probent. Κρῖναν
 simpliciter dicitur in utramque partem,

n) vid. Indicem.

o) Stobæus: τίνος. Sed pluralis hic aptior est.

(εἰ; τῶ δ' ἂν
 ναί, ἢ τῶ
 δ' ἂν τις πτ
 μὲν φίλος εἶ
 ἢ πλείστοι με
 ναί, ἐλάχι
 μὲν ἔν, ὡ I
 τε καὶ δικα
 σκεῖς, διδά
 Δία, ἔφθ.
 γιγνώσκων.
 Φες δὲ τινα
 τῆς γ' ἐν π
 μζομένους.
 ἀνθρώποι ο
 οἴγε ἔτε σ
 ὁμοφάνοι εἶ
 κέναι τῆς ν
 εἶμαι τῆς ν
 καὶ γὰρ π
 μζεται τῆ
 τιμῶν παντ
 ἐν καὶ μῆ
 παιδῶν γον
 κρατες, ἔ
 ἐτι αἰδιότα
 τῶν καὶ γ

p) *Homini*
ipsis confitit
hominibus:
& hic locus

ζει; τῷ δ' ἂν τις βέλοιο μάλλον φίλος εἶ-
 ναί, ἢ τῷ ἥττον ἐχθρὸς, ἢ τῷ τοιάτῳ; τῷ
 δ' ἂν τις ἥττον πολεμήσειεν, ἢ ὃ ἂν μάλιστα
 μὲν φίλος εἶναι βέλοιο, ἢ κίσα δὲ ἐχθρὸς, καὶ
 ὃ πλείοσι μὲν φίλοι καὶ σύμμαχοι βέλοιο εἶ-
 ναί, ἐλάχιστοι δ' ἐχθροὶ καὶ πολέμιοι; ἐγὼ 18
 μὲν εἶναι, ὃ Ἰππία, τὸ αὐτὸ ἐπιδείκνυμι νόμιμόν
 τε καὶ δίκαιον εἶναι· σὺ δ' εἰ τάναντία γιγνώ-
 σκεις, δίδασκε. καὶ ὁ Ἰππίας, ἀλλὰ, μαὶ τὸν
 Δία, ἔφη, ὃ Σώκρατες, ἔμοι δοκῶ τάναντία
 γιγνώσκειν, οἷς εἶρηκας περὶ τῆς δικαίας. ἀγρά- 19
 φες δὲ τινὰς οἶσθα, ἔφη, ὃ Ἰππία, νόμους;
 τὲς γ' ἐν πάσῃ, ἔφη, χώρα κατὰ ταῦτά νο-
 μιζομένους. ἔχοις ἂν οὖν εἰπεῖν, ἔφη, ὅτι οἱ
 ἄνθρωποι αὐτὲς εἶδεντο ρ) καὶ πῶς ἂν; ἔφη,
 οἷγε ἔτε συνελθεῖν ἅπαντες ἂν δυνηθεῖεν, ἔτε
 ὁμόφωνοὶ εἴσι. τινὰς εἶναι, ἔφη, νομίζεις τεθε-
 κέναι τὲς νόμους τέττες; ἐγὼ μὲν, ἔφη, θεὸς
 οἶμαι τὲς νόμους τέττες τοῖς ἀνθρώποις θεῖναι.
 καὶ γὰρ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις πρῶτον νο-
 μίζεται τὲς θεὸς σέβειν. οὐκοῦν καὶ γονέας 20
 τιμᾶν πανταχῶς νομίζεται; καὶ τέτο, ἔφη. οὐκ
 εἶναι καὶ μήτε γονέας παισὶ μίγνυσθαι, μήτε
 παῖδας γονεῦσιν; ἐκέτι μοι δοκεῖ, ἔφη, ὃ Σώ-
 κρατες, ἔτος θεῶν νόμος εἶναι. τί δὴ; ἔφη.
 ὅτι αἰθαίνομαί τινὰς, ἔφη, παραβαίνοντας αὐ-
 τόν. καὶ γὰρ ἄλλα πολλὰ, ἔφη, παρανομῶ-
 σιν·

ρ) Homines dicuntur θεῖσθαι νόμους, quia sibi met
 ipsis constituerunt; Dii autem θεῖναι, quia aliis, sc.
 hominibus: ut demonstrat Kusterus de Verb. Med.
 & hic locus plane docet.

21 σιν· ἀλλ' ἐν δίκην γέ τοι διδάσιν οἱ παραβαί-
 νοντες τὰς ὑπὸ τῶν θεῶν κειμένους νόμους, ἢν
 εἰδένι τρόπῳ δυνατόν ἀνθρώπῳ διαφυγεῖν·
 ὡσπερ τὰς ὑπ' ἀνθρώπων κειμένους νόμους ἐνίοι
 παραβαίνοντες διαφεύγουσι τὸ δίκην δίδοναι, οἱ
 22 μὲν, λανθάνοντες, οἱ δὲ, βιαζόμενοι q). καὶ
 ποίαν, ἔφη, δίκην, ὦ Σώκρατες, εἰ δύνανται
 διαφεύγειν γονεῖς τε παῖσι, καὶ παῖδες γονεῦ-
 σι μιγνύμενοι; τὴν μεγίστην νῆ Δί, ἔφη. τί
 γὰρ ἂν μείζον πάθειεν ἀνθρώποι τεκνοποιῶ-
 23 μενοι τῆ κακῶς τεκνοποιεῖσθαι; πῶς εἴν, ἔφη,
 κακῶς εἶτοι τεκνοποιεῖνται, εἰς γε εἰδέν κωλύει
 ἀγαθὸς αὐτὰς ὄντας ἐξ ἀγαθῶν παιδοποιεῖ-
 σθαι; ὅτι νῆ Δί, ἔφη, εἰ μόνον ἀγαθὸς δεῖ
 τὰς ἐξ ἀλλήλων παιδοποιεμένους εἶναι, ἀλλὰ
 καὶ ἀκμαζόντας τοῖς σώμασιν. ἢ δοκεῖ σοι
 ὅμοια τὰ σπέρματα εἶναι τὰ τῶν ἀκμαζόν-
 των τοῖς τῶν μήπω ἀκμαζόντων, ἢ τῶν παρ-
 ηκμακότων; ἀλλὰ μὰ Δί, ἔφη, εἰς εἰκὸς ὅ-
 μοια εἶναι. πότερα εἴν, ἔφη, βελτίω; δῆλον
 ὅτι, ἔφη, τὰ τῶν ἀκμαζόντων. τὰ τῶν μὴ
 ἀκμαζόντων ἄρα εἰ σπερδαῖα. εἰς εἰκὸς μὰ
 Δί, ἔφη. εἰκὲν εἶτω γε εἰ δεῖ παιδοποιεῖσθαι.
 εἰ γὰρ εἴν, ἔφη. εἰκὲν οἱ γε παιδοποιεμένοι,
 ὡς εἰ δεῖ, παιδοποιεῖνται. ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη.
 τίνες εἴν ἄλλοι, ἔφη, κακῶς ἂν παιδοποιεῖντο,
 εἴγε μὴ εἶτοι; ὁμογνωμονῶ σοι, ἔφη, καὶ τῆτο.
 τί

q) Alii, quod clanculum peccant, neque scelera
 sua in lucem proferri sinunt, pœnas effugiunt, alii
 autem leges percurrunt & perfringunt.

EMORABIL

τί δέ; τὸς εὖ ποιῶντας ἀντευεργετῆν ἔπαν- 24
 ταχῆ νόμιμόν ἐσι; νόμιμον, ἔφη. παραβαίνε-
 ται δὲ καὶ τῆτο. ἔκδεν καὶ οἱ τῆτο παραβαίνον-
 τες δίκην δίδουσι. Φίλων μὲν ἀγαθῶν ἔρημοι
 γιγνόμενοι, τὸς δὲ μισῶντας ἑαυτὸς ἀναγκαζό-
 μενοι διώκειν. ἢ ἔχ οἱ μὲν εὖ ποιῶντες τὸς
 χρωμένους ἑαυτοῖς, ἀγαθοὶ φίλοι εἰσίν, οἱ δὲ
 μὴ ἀντευεργετῶντες τὸς τοιούτους, διὰ μὲν τὴν
 ἀχαριστίαν μισῶνται ὑπ' αὐτῶν, διὰ δὲ τὸ μά-
 λιςα λυσιτελεῖν τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι, τῆτος
 μάλιςα διώκεσι; νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες,
 ἔφη, θεοῖς γ) ταῦτα πάντα ἔσκε. τὸ γὰρ
 τὸς νόμους αὐτῶς τοῖς παραβαίνουσι τὰς τιμω-
 ρίας ἔχειν, βελτίονος ἢ κατ' ἀνθρώπων νομοθέτε
 δοκεῖ μοι εἶναι. πότερον ἔν, ὦ Ἰππία, τὸς θε- 25
 ἔς ἡγῆ τὰ δίκαια νομοθετῆν, ἢ ἄλλα τῶν δι-
 καίων; ἐκ ἄλλα μὰ Δί, ἔφη. σχολῆ γὰρ ἂν
 ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν, εἰ μὴ
 θεός. καὶ τοῖς θεοῖς ἄρα, ὦ Ἰππία, τὸ αὐτὸ
 δίκαιόν τε καὶ νόμιμον εἶναι ἀρέσκει. τοιαῦτα
 λέγων τε καὶ πρῶττων δικαιοτέρους ἐποίησ τὸς
 πλησιάζοντας.

γ) al. θεοῖς.

ὅσον οἱ παρὰ
 ἑμῶν νόμος, ἢ
 ἔρωπα διαφύγει
 ἑμῶν νόμος εἶσι
 διαπν ἀδύναται, ἢ
 ἔμμενοι γ) καὶ
 αὐτοῖς, ἢ οὐκ ἔχοντες
 καὶ πῶδες γινώσκοντες
 Δί, ἔφη, τί
 ἔρωπα τεκνοποιεῖ
 πῶς ἔν, ἔφη,
 γε ἔδεν καλίει
 ἂν παιδοποιεῖ
 ἀμαρῆς δὲ
 ἔναι, ἀλλὰ
 ἢ δοκεῖ σοι
 τῶν ἀμαρῶν
 ἢ τῶν παρῶν
 ἐκ εἰκός ὁ
 βελτίων; ὅλον
 τὰ τῶν μὴ
 ἐκ εἰκός μὰ
 παιδοποιεῖσθαι,
 παιδοποιεῖται,
 ἢ δοκεῖ, ἔφη,
 παιδοποιεῖται,
 καὶ τῆτο.
 τι

neque scelera effugunt, alii

CAPVT V.

De Intemperantia.

Ως δὲ καὶ πρακτικωτέρως ἐποίει τὸς συνόν-
 τας ἑαυτῶ, νῦν αὖ τῆτο λέξω. νομί-
 ζων γὰρ ἐγκράτειαν ἀγαθὸν εἶναι τῶ μέλλον-
 τι καλόν τι πράξαι, πρῶτον μὲν αὐτὸς φανε-
 ρὸς ἦν τοῖς συνῆσιν ἡσκηκῶς αὐτὸν a) μάλιστα
 πάντων ἀνθρώπων· ἔπειτα διαλεγόμενος προε-
 τρέπετο πάντων μάλιστα τὸς συνόντας πρὸς
 ἐγκράτειαν. αἰεὶ μὲν ἔν περὶ τῶν πρὸς ἀρετὴν
 χρησίμων αὐτὸς τε διετέλει μεμνημένος, καὶ
 τὸς συνόντας πάντας ὑπομιμνήσκων. οἶδα δὲ
 2 ποτε αὐτὸν καὶ πρὸς Εὐθύδημον περὶ ἐγκρα-
 τείας τοιαύδε διαλεχθέντα. εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ
 Εὐθύδημε, ἄρα καλὸν καὶ μεγαλεῖον νομίζεις
 εἶναι καὶ ἀνδρὶ καὶ πόλει κτῆμα ἐλευθερίαν;
 ὡς οἶόν τέ γε μάλιστα, ἔφη. ὅσις ἔν ἀρχε-
 3 ται ὑπὸ τῶν διὰ τῆ σῶματος ἡδονῶν, καὶ διὰ
 ταύτας μὴ δύναται πράττειν τὰ βέλτιστα, νο-
 μίζεις τῆτον ἐλεύθερον εἶναι; ἦκιστα, ἔφη. ἴσως
 γὰρ ἐλεύθερον φαίνεται σοι τὸ πράττειν
 τὰ βέλτιστα. εἶτα τὸ ἔχειν τὸς κωλύοντας
 τὰ τοιαῦτα ποιῆν, ἀνελεύθερον νομίζεις; παν-
 4 τῶν γέ, ἔφη. παντάπασιν ἄρα σοι δοκῶ-
 σιν οἱ ἀκρατεῖς ἀνελεύθεροι εἶναι; νῆ τὸν Δί,
 ἔφη, εἰκότως. πότερον δὲ σοι δοκῶσι οἱ ἀκρα-
 τεῖς κωλύεσθαι μόνον τὰ κάλλιστα πράττειν, ἢ
 καὶ ἀναγκάζεσθαι τὰ αἰσχιστα ποιῆν; ἔδεν ἦτ-
 του

a) Scil. πρὸς ἐγκράτειαν, ut alio loco dicit.

τὸν ἐμοῦ, ἔφη
 ἢ ἐκείνα κωλύε
 ἢ γὰρ τὰς μ
 ἢ τὰ ἀναγκάζ
 κακίους. δελ
 εἶμαι; ἐγὼ μὲν
 ἀσπίταις. τ
 τῆς δαλευσθ
 τὸ μέγιστον α
 τῶν ἀνθρώπων
 ἐμβάλλει; ἢ
 ἀφελῶσι καὶ κα
 εἰλασα ἐπὶ τα
 μένος τῶν α
 ζασα, ποιῶν
 ρεῖσαι; γίνε
 ὦ Εὐθύδημε,
 κρατεῖ πρακτικ
 αὐφροσύνης κα
 γὰ καὶ τῆτ
 πρακτικῆ, αἰε
 εἰδὲν ἐγὼ, ἐ
 τὰ βλάπτου
 τῶν μὲν ἐπιμε
 δοντας, καὶ
 εἰ ἀναγκάζου

b) Wels: κωλύ
 nctum videtur, p
 effectivum hoc re
 λούσθαι, quia aute
 Verbum κωλύου

τον ἔμοιγ', ἔφη, δοκῶσι ταῦτα ἀναγκάζεσθαι
 ἢ ἐκεῖνα καλύεσθαι. ποῖος δὲ τις δεσπότης
 ἡγῆ τὸς τὰ μὲν ἀριστα καλύοντας, τὰ δὲ κα-
 κιστα ἀναγκάζοντας; ὡς δυνατὸν νῆ Δί', ἔφη,
 κακίστος. δελείαν δὲ ποῖαν κακίην νομίζεις
 εἶναι; ἐγὼ μὲν, ἔφη, τὴν παρὰ τοῖς κακίοις
 δεσπότηται. τὴν κακίην ἄρα δελείαν οἱ ἀκρα-
 τεῖς δελεύουσιν; ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. σοφίαν δὲ
 τὸ μέγιστον ἀγαθόν, ἢ δοκεῖ σοι, ἀπείργεσθαι
 τῶν ἀνθρώπων ἢ ἀκρασία, εἰς τὴναντίον αὐτὸς
 ἐμβάλλειν; ἢ ἢ δοκεῖ σοι προσέχειν τε τοῖς
 ἀφελῶσι καὶ καταμανθάνειν αὐτὰ καλύειν. ἀφ-
 ἔλκεσθαι ἐπὶ τὰ ἡδέα, καὶ πολλάκις αἰσθανο-
 μένης τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν κακῶν ἐκπλή-
 ζασθαι, ποιῆν τὸ χεῖρον ἀντὶ τῆ βελτίονος αἰ-
 ρεῖσθαι; γίνεται τῆτ', ἔφη. σωφροσύνην δὲ,
 ὦ Εὐθύδημη, τίνι ἂν φαίημεν ἥττον, ἢ τῷ ἀ-
 κρατεῖ προσήκειν; αὐτὰ γὰρ δήπερ τὰ ἐναντία,
 σωφροσύνης καὶ ἀκρασίας ἔργα εἰσίν. ὁμολο-
 γῶ καὶ τῆτ', ἔφη. τῆ δ' ἐπιμελεῖσθαι, ὧν
 προσήκει, οἷε τι λυτικώτερον ἀκρασίας εἶναι b);
 ἐκὲν ἔγωγ', ἔφη. τῆ δ' ἀντὶ τῶν ἀφελῶντων
 τὰ βλάπτοντα προαιρεῖσθαι ποιῆντος, καὶ τῆ-
 των μὲν ἐπιμελεῖσθαι, ἐκείνων δὲ ἀμελεῖν πεί-
 θοντος, καὶ τοῖς σωφρονῶσι τὰ ἐναντία ποι-
 εῖν ἀναγκάζοντος, οἷε τι ἀνθρώπου κάκιον εἶ-
 ναι;

O 2

νομ;

b) Wels: κωλυτικώτερον, e conjectura Stephani, quod
 rectum videtur, probatque etiam Simsonus. Non enim
 adjectivum hoc refertur ad ἀκρασίας, sed ad τῆ ἐπιμε-
 λῆσθαι. quis autem concoquat λυτικά τῆ ἐπιμελεῖσθαι?
 Verbum κωλύειν est in eadem re n. 9.

8 ναί; ἔδεν, ἔφη. ἔκέν τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἐναν-
 τίων ἢ τὴν ἀκρασίαν εἰκὸς τοῖς ἀνθρώποις αἰ-
 τίαν εἶναι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκέν καὶ τὸ
 τῶν ἐναντίων τὸ αἴτιον εἰκὸς ἀρίστον εἶναι; εἰκὸς
 γὰρ, ἔφη. ἔοικεν ἄρ', ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἀρι-
 9 στον ἀνθρώπων ἢ ἐγκράτεια εἶναι. εἰκότως γὰρ,
 ἔφη, ὦ Σώκρατες. ἐκεῖνο δέ, ὦ Εὐθύδημε,
 ἤδη πώποτε ἐνεδυμήθης; ποῖον; ἔφη. ὅτι καὶ
 ἐπὶ τὰ ἡδέα, ἐφ' ἃπερ μόνον δοκεῖ ἢ ἀκρασία
 τὲς ἀνθρώπους ἀγεῖν, αὐτὴ μὲν ἔδύναται ἀ-
 γεῖν ἢ δ' ἐγκράτεια πάντων μάλιστα ἡδεσθαι
 ποιεῖ. πῶς; ἔφη. ὥσπερ c) ἢ μὲν ἀκρασία
 ἐκ ἑῶσα καρτερεῖν ἔτε λιμὸν, ἔτε δίψαν, ἔτε
 ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν, ἔτε ἀγρυπνίαν, (δι' ὧν
 μόνων ἐστὶν ἡδέως μὲν φαγεῖν τε καὶ πιεῖν καὶ
 ἀφροδισιάσαι, ἡδέως δ' ἀναπαύσασθαι τε καὶ
 κοιμηθῆναι, καὶ περιμεῖναντας καὶ ἀνασχομέ-
 νους ἕως ἂν ταῦτα ὡς ἐνὶ ἡδίστα γένηται) κωλύει
 τοῖς ἀναγκαιοτάτοις τε καὶ συνεχεσάτοις ἀξιο-
 λόγως ἡδεσθαι. ἢ δ' ἐγκράτεια μόνη ποιῆσαι
 καρτερεῖν τὰ εἰρημένα, μόνη καὶ ἡδεσθαι ποιεῖ
 ἀξίως μνήμης ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις. παντάπα-
 10) σιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ μὴν τῆ μα-
 θεῖν d), τι καλὸν καὶ ἀγαθὸν, καὶ τῆ ἐπιμελη-
 θῆναι τῶν τοιούτων τινός, δι' ὧν ἂν τις καὶ τὸ
 ἑαυτῆ

c) ὥσπερ, quia non sequitur ἔτι, suspectum est
 doctis viris. Itaque alii legi volunt: ὅτι ἄρ' ἢ &c.
 mihi maxime placet eorum sententia, qui ἀνακόλουθον
 esse dicunt. Sic interdum invenias πρῶτον, & apud
 Latinos, primum, non sequente, ἔτα, deinde.

d) Intell. κωλύει ἀκρασία.

ἑαυτῷ σῶμα καλῶς διοικήσειε, καὶ τὸν ἑαυτοῦ
 οἶκον καλῶς οἰκονομήσειε, καὶ φίλοις καὶ πόλει
 ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ ἐχθρῶν κρατήσῃεν, ἀφ'
 ὧν ἔσ' ἄλλο μόνον ὠφέλεια, ἀλλὰ καὶ ἡδοναὶ μέγισται
 γίνονται. οἱ μὲν γὰρ ἐγκρατεῖς ἀπολαύσει
 πράττοντες αὐτὰ, οἱ δ' ἀκρατεῖς ἐδενός μετέ-
 χουσι. τῷ γὰρ ἂν ἥττον φήσαιμεν τῶν τοιού-
 των προσήκειν, ἢ ὃ ἤκιστα ἔξει ταῦτα πράτ-
 τειν, κατεχομένῳ ἐπὶ τῷ σπεδάσειν περὶ τὰς
 ἐγγυτάτω ἡδοναῖς; καὶ ὁ Εὐθύδημος, δοκῆς **II**
 μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, λέγειν, ὡς ἀνδρὶ ἥττονι
 τῶν διὰ τῆς σώματος ἡδονῶν πάμπαν ἐδεμιᾶς
 ἀρετῆς προσήκει. τί γὰρ διαφέρει, ἔφη, ὦ
 Εὐθύδημε, ἄνθρωπος ἀκρατῆς θηρίῳ τῆς ἀμα-
 θουσίας; ὅστις γὰρ τὰ μὲν κράτιστα μὴ σκο-
 πεῖ, τὰ ἡδίστα δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ ποι-
 εῖν, τί ἂν διαφέρει τῶν ἀφρονεσάτων βοσκη-
 μάτων; ἀλλὰ τοῖς ἐγκρατέσι μόνοις ἔξει σκο-
 πεῖν τὰ κράτιστα τῶν πραγμάτων, καὶ λόγῳ καὶ
 ἔργῳ διαλέγοντας κατὰ γένη, τὰ μὲν ἀγαθὰ
 προαιρεῖσθαι, τῶν δὲ κακῶν ἀπέχεσθαι. καὶ **12**
 ἔτι, ἔφη, ἀρίστους τε καὶ εὐδαιμονεσάτους ἀν-
 δρας γίνεσθαι, καὶ διαλέγεσθαι δυνατωτάτους.
 ἔφη δὲ καὶ τὸ διαλέγεσθαι, ὀνομαθῆναι ἐκ τῆς
 συνιόντας κοινῆ βεβουλεύεσθαι, διαλέγοντας κατὰ
 γένη τὰ πράγματα. δεῖν ἔν περὶ αὐτῶν ὅτι μά-
 λις πρὸς τῷτο ἑαυτὸν ἑτοιμον παρασκευάζειν,
 καὶ τῶν μαλίστα ἐπιμελεῖσθαι. ἐκ τῶν γὰρ
 γίνεσθαι ἀνδρας ἀρίστους τε, καὶ ἡγεμονικωτάτους,
 καὶ διαλεκτικωτάτους.

κρατεῖν τῶν
 τῶν ἀφρονῶν
 ἔφην καὶ τῶν
 ἀρετῶν εἶναι; εἰς
 τὸν Εὐθύδημον, ἀφ'
 οὗ ἐκείνους γὰρ
 εἶναι, ὡς Εὐθύδημος,
 ἔφην. ἐπὶ καὶ
 δοκῆς ἢ ἀκρατῶν
 ἐν ἑδοναῖς ἀ-
 μάλις ἡδονῶν
 ἢ μὲν ἀκρατῶν
 τε θηρίων, ἔπε
 σπινῶν, (ὅτι ἂν
 καὶ πῶν καὶ
 ἡδονῶν τε καὶ
 καὶ ἀνασχόμε-
 νται) καλῶς
 κρατεῖται ἀφρο-
 νῶν πῶν πῶν
 ἡδονῶν ποιῶν
 παντάπα-
 ῖν μὴ τῆ μα-
 λίστα ἐπιμελε-
 ῖται καὶ τὸ
 ἑαυτῷ

suspectum est
 ἔτι ὅτι ἢ ἀφ'
 qui ἀνακρίσθη
 τῶν, & apud
 deinde.

CAPVT VI.

Differendi facultatem e consuetudine Socratis consequuntur familiares.

Ὅς δὲ καὶ διαλεκτικωτέρως ἐποίει τὰς συνό-
 τας, πειράσομαι καὶ τῆτο λέγειν. Σω-
 κράτης γὰρ τὰς μὲν εἰδότας, τί ἕκαστον εἴη
 τῶν ὄντων, ἐνόμιζε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐξηγεῖ-
 θαι δύνασθαι· τὰς δὲ μὴ εἰδότας, εἰδὲν ἔφη
 θαυμαστὸν εἶναι, αὐτὰς τε σφάλλεσθαι, καὶ
 ἄλλους σφάλλειν. ὧν ἕνεκα σκοπῶν σὺν τοῖς
 συνῆσι, τί ἕκαστον εἴη τῶν ὄντων, εἰδεπώποτε
 ἔληγε. πάντα μὲν ἓν, ἢ διαρίζετο, πολὺ ἔρ-
 γον ἂν εἴη διεξελεῖν· ἐν ὅσοις δὲ καὶ τὸν τρό-
 πον τῆς ἐπισκέψεως δηλώσειν οἶμαι, τοσαῦτα
 2 λέξω. πρῶτον δὲ περὶ εὐσεβείας ὧδέ πως ἐ-
 σκόπει· εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ποῖόν τι
 νομίζεις εὐσεβειαν εἶναι; καὶ ὅς, κάλλιπον νῆ
 Δί, ἔφη. ἔχεις ἓν εἰπεῖν, ὁποῖός τις ὁ εὐσε-
 βῆς ἐσιν; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἔφη, ὁ τὰς θεὰς τι-
 μῶν. ἔξεσι δὲ, ὃν ἂν τις βέληται τρόπον, τὰς
 θεὰς τιμῶν; ἔκ· ἀλλὰ νόμοι εἰσὶ, καθ' ἑς δεῖ
 3 τῆτο ποιεῖν. ἔκῃν ὁ τὰς νόμους τῆτους ποιωῖν,
 εἰδέειν ἂν, ὡς δεῖ τὰς θεὰς τιμῶν; οἶμαι ἔγωγ',
 ἔφη. ἀρ' ἓν ὁ εἰδὼς τὰς θεὰς τιμῶν, ἐκ ἄλ-
 λως οἶεται δεῖν τῆτο ποιεῖν, ἢ ὡς οἶδεν; εἰ γὰρ
 4 ἓν, ἔφη. ἄλλως δὲ τις θεὰς τιμῶν, ἢ ὡς οἶε-
 ται δεῖν; ἔκ οἶμαι, ἔφη. ὁ ἄρα τὰ περὶ τὰς
 θεὰς νόμιμα εἰδὼς, νομίμως ἂν τὰς θεὰς τιμῶν-
 πάνυ μὲν ἓν. ἔκῃν ὅγε νομίμως τιμῶν, ὡς
 δεῖ,

δεῖ, τιμᾶ; πῶς γὰρ ἔ; ὁ δὲ γε, ὡς δεῖ, τιμῶν,
 εὐσεβῆς ἔσι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ὁ ἄρα τὰ
 περὶ τῆς θεῆς νόμιμα εἰδῶς, ὁρῶς ἂν ἡμῖν
 εὐσεβῆς ὠρισμένος εἴη. ἐμοὶ γὲν, ἔφη, δοκεῖ. 5
 ἀνθρώποις τε ἄρα ἔξεσιν, ὃν ἂν τις τρόπον
 βέληται, χρῆσθαι; ἔκ. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν
 τοῖς ὁ εἰδῶς, ἃ ἔσι νόμιμα, καθὰ α) δεῖ πρὸς
 ἀλλήλους χρῆσθαι, νόμιμος ἂν εἴη. ἔκῃν οἱ
 κατὰ ταῦτα χρώμενοι ἀλλήλοις, ὡς δεῖ, χρών-
 ται; πῶς γὰρ ἔ; ἔκῃν οἴγε, ὡς δεῖ, χρώμενοι,
 καλῶς χρώνται; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκῃν οἴ-
 γε τοῖς ἀνθρώποις καλῶς χρώμενοι, καλῶς
 πράττεισι τὰνθρώπεια πράγματα; εἰκός γ',
 ἔφη. ἔκῃν οἱ τοῖς νόμοις πειδόμενοι, δίκαια 6
 ἔτοι ποιῶσι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. δίκαια δὲ
 οἶδα, ἔφη, ὅποια καλεῖται; ἃ οἱ νόμοι κελεύ-
 ρουν, ἔφη. οἱ ἄρα ποιῶντες, ἃ οἱ νόμοι κελεύ-
 ρουν, δίκαιά τε ποιῶσι, καὶ ἃ δεῖ; πῶς γὰρ ἔ; 8
 ἔκῃν οἴγε τὰ δίκαια ποιῶντες, δίκαιοί εἰσιν; οἴ-
 μα ἔγωγ', ἔφη. οἶει ἔν τινὰς πείθεσθαι τοῖς
 νόμοις, μὴ εἰδότες, ἃ οἱ νόμοι κελεύρουν; ἔκ
 ἔγωγ', ἔφη. εἰδότες δὲ ἃ δεῖ ποιῶν, οἶει τι-
 νὰς οἶσθαι, δεῖν μὴ ποιῶν ταῦτα; ἔκ οἴομαι,
 ἔφη. οἶδας δὲ τινὰς ἄλλα ποιῶντας, ἢ ἃ οἶον-
 ται δεῖν; ἔκ ἔγωγ', ἔφη. οἱ ἄρα τὰ περὶ τῆς
 ἀνθρώπου νόμιμα εἰδότες, τὰ δίκαια ἔτοι ποι-
 ῶσιν; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἔκῃν οἴγε τὰ δίκαια
 ποιῶντες, δίκαιοί εἰσι; τίνες γὰρ ἄλλοι; ἔφη.

Ο 4

a) Stephanus malebat: καθ' ἃ, quia sequitur κατὰ
 ταῦτα.

VI.
 consuetudine So-
 ciales.
 ἐπὶ τῆς συν-
 ἑτο λέγειν. Σα-
 τι ἕκαστος ἐπὶ
 ἄλλοις ἂν ἐξηγε-
 ται, ἔθεν ἔφη
 ἀλλήλους, καὶ
 ὅπῃ σὺν τοῖς
 ἄλλοις, ἔδεικνυται
 ζῆτο, πολὺ ἔρ-
 ῶς καὶ τὴν τῶν
 ἡμῶν, τοσαῦτα
 ἔσθ' ὡς πῶς ἔ-
 ἴδημε, πῶς τι
 ἔκ, κάλλιστον ἢ
 οἷός τις ὁ εὐσε-
 ῶς τῆς θεῆς τι
 καὶ τρόπον, τῆς
 ἔκ, κατ' ἔς δεῖ
 τῆς πᾶν,
 ἔκ, οἴμα ἔγωγ',
 τιμῶν, ἔκ, ἀλ-
 οἶσθαι; ἔγωγ'
 μᾶ, ἢ ὡς οἶ-
 τὰ περὶ τῆς
 τῆς θεῆς τιμῶν,
 ὡς τιμῶν, ὡς
 δεῖ,

- ὀρθῶς ἂν ποτε ἄρα ὀριζόμεθα b), ὀριζόμενοι
δικαίως, εἶναι τὸς εἰδότες τὰ περὶ ἀνθρώπου νό-
7 μιμα; ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. σοφίαν δὲ τί ἂν
φῆσαιμεν εἶναι; εἶπέ μοι, πότερά σοι δοκῶσιν
οἱ σοφοί, ἃ ἐπίσανται, ταῦτα σοφοί εἶναι, ἢ
εἰσὶ τινες, ἃ μὴ ἐπίσανται, σοφοί; ἃ ἐπίσαν-
ται δὴλον ὅτι, ἔφη. πῶς γὰρ ἂν τις, ἃ γε
μὴ ἐπίσαιτο, ταῦτα σοφός εἴη; ἄρ' ἔν οἱ
σοφοί, ἐπισήμη σοφοί εἰσιν; τίνι γὰρ, ἔφη,
ἄλλω τις ἂν εἴη σοφός, εἰ γε μὴ ἐπισήμη;
ἄλλο δὲ τι σοφίαν οἶε εἶναι, ἢ ᾧ σοφοί
εἰσιν; ἔκ ἐγώ γε. ἐπισήμη ἄρα σοφία
ἔστιν; ἔμοιγε δοκεῖ. ἄρ' ἔν δοκεῖ σοι ἀνθρώπω
δυνατὸν εἶναι, τὰ ὄντα πάντα ἐπίσαιτα; εἰδὲ
8 μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοσὸν μέρος αὐτῶν. πάντα
μὲν ἄρα σοφὸν ἔχ οἷόν τε ἀνθρώπον εἶναι; μὰ
Δί' ἔ δὴτα, ἔφη. ὃ ἄρα ἐπίσαιτα ἕκαστος,
8 τῆτο καὶ σοφός ἐστιν; ἔμοιγε δοκεῖ. ἄρ' ἔν, ᾧ
Εὐθύδημε, καὶ τὰγαθὸν ἔτω ζητητέον ἐσὶ;
πῶς; ἔφη. δοκεῖ σοι τὸ αὐτὸ πᾶσιν ὠφέλι-
μον εἶναι; ἔκ ἐμοιγε. τί δέ; τὸ ἄλλω ὠφέλι-
μον ἔ δοκεῖ σοι ἐνίοτε ἄλλω βλαβερόν εἶναι;
καὶ μάλα, ἔφη. ἄλλο δ' ἂν τι φαίης ἀγα-
θὸν εἶναι, ἢ τὸ ὠφέλιμον; ἔκ ἐγώ γ', ἔφη.
τὸ ἄρα ὠφέλιμον, ἀγαθὸν ἐστιν, ὅτω ἂν ὠφέ-
9 λιμον ἦ; δοκεῖ μοι, ἔφη. τὸ δὲ καλὸν ἔχοι-
μεν ἂν πως ἄλλως εἰπεῖν, ἢ, εἰ ἐστιν, ὀνομά-
ζεις καλὸν ἢ σῶμα, ἢ σκεῦος, ἢ ἄλλ' ὅτιῃν,
ὃ οἶσθα πρὸς πάντα καλὸν ὄν; μὰ Δί', ἔκ
ἐγώ γ',

b) ed. Wels: ὀρισίμεθα.

MORABII.

ἔγωγ', ἔφη. ἄρ' ἔν, πρὸς ὃ ἂν ἕκαστον χρεῖ-
 σιμον ἦ, πρὸς τῆτο ἕκαστω καλῶς ἔχει χρεῖ-
 θαι; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη, καλὸν δὲ πρὸς ἄλλο
 τί ἐστιν ἕκαστον, ἢ πρὸς ὃ ἕκαστω καλῶς ἔχει
 χρεῖθαι; εἰδὲ πρὸς ἓν ἄλλο, ἔφη. τὸ χρεῖσι-
 μον ἄρα καλὸν ἐστὶ, πρὸς ὃ ἂν ἦ χρεῖσιμον;
 ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. ἀνδρείαν δὲ, ὧ Εὐθύδημε,
 ἄρα τῶν καλῶν νομίζεις εἶναι; κάλλιστον μὲν
 ἔν ἔγωγ', ἔφη. χρεῖσιμον ἄρα εἰ πρὸς τὰ ἐ- 10
 λάχιστα νομίζεις τὴν ἀνδρείαν; μαί Δί, ἔφη,
 πρὸς τὰ μέγιστα μὲν ἔν. ἄρ' ἔν δοκεῖ σοι πρὸς
 τὰ δεινὰ τε καὶ ἐπικίνδυνα χρεῖσιμον εἶναι τὸ
 ἀγνοεῖν αὐτά, ἦκιστά γ', ἔφη. οἱ ἄρα μὴ φο-
 βόμενοι τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ μὴ εἰδέναί, τί ἐ-
 σιν, ἐκ ἀνδρείοι εἰσι; νῆ Δί, ἔφη. πολλοὶ γάρ
 ἂν ἔτω γε τῶν γε c) μαινομένων καὶ τῶν δει- 11
 λῶν ἀνδρείοι εἶεν. τί δὲ οἱ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δε-
 δοκότες; ἔτι γε, νῆ Δία, ἦττον, ἔφη. ἄρ' ἔν
 τῆς μὲν ἀγαθῆς πρὸς τὰ δεινὰ καὶ ἐπικίνδυνα
 ὄντας, ἀνδρείη ἡ γῆ εἶναι, τῆς δὲ κακῆς, δει-
 λῆς; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἀγαθῆς δὲ πρὸς τὰ 12
 τοιαῦτα νομίζεις ἄλλης τινᾶς, ἢ τῆς δυναμέ-
 νης αὐτοῖς καλῶς χρεῖθαι; ἐκ, ἀλλὰ τέτῃς,
 ἔφη. κακῆς δὲ ἄρα τῆς οἷος τέτοις κακῶς
 χρεῖθαι; τίνας γὰρ ἄλλης; ἔφη. ἄρ' ἔν ἕκα-
 σοι χρεῶνται, ὡς οἴονται δεῖν; πῶς γὰρ ἄλλως;
 ἔφη. ἄρα ἔν οἱ μὴ δυνάμενοι καλῶς χρεῖθαι,
 ἴσασιν, ὡς δεῖ, χρεῖθαι; εἰ δὴπε γε, ἔφη. οἱ

O 5

ἀρα

c) Pro τῶν γε μ. Stephanus e Stobæo legebat: τῶν
γε μ.

Sab), ἐφίμασι
 περὶ αἰθραπτεῖν
 σοφίαν δὲ τί αἰ
 τετερά σοι αἰσταν
 τα σοφοὶ εἶναι, ἢ
 τοσοῦτο; ἢ ἐπίσταν
 αἰ τις, ἢ γε
 εἶπ; ἢ εἰ οἱ
 τῶν γὰρ, ἔφη,
 γε μὴ ἐπίσταν;
 ἢ ὧ σοφοὶ
 ἄρα σοφία
 σοι αἰθραπτεῖν
 πρὸς αὐτά; εἰδὲ
 ἔτων. πάντα
 ἔπαι εἶναι; μα
 καταμ ἕκαστος,
 ἢ ἄρ' ἔν, ὧ
 ζητητέον ἐστὶ;
 πᾶσαν ἀφίλι-
 ἄλλο ἀφίλι-
 αἰθερὸν εἶναι;
 Φαίης ἀγα-
 ἔγωγ', ἔφη.
 ὅταν αὐτὸ
 καλὸν ἔχει-
 ἐστὶν. οἰομαί
 ἢ ἄλλ' ὅτιεν,
 μαί Δί, ἐκ
 ἔγωγ'.

ἄρα εἰδότες, ὡς δέ, χρῆσθαι, ἔτοι καὶ δύνανται;
 μόνοι γε, ἔφη. τί δὲ, οἱ μὴ διημαρτηκότες ἄρα
 κακῶς χρῶνται τοῖς τοιούτοις; ἐκ οἴομαι, ἔφη.
 οἱ ἄρα κακῶς χρῶμενοι διημαρτήκασιν; εἰκός
 γε, ἔφη. οἱ μὲν ἄρα ἐπιστάμενοι τοῖς δεινοῖς
 τε καὶ ἐπικινδύνοις καλῶς χρῆσθαι, ἀνδρεῖοι εἰσίν,
 οἱ δὲ διαμαρτάνοντες τέττε, δειλοί; ἔμοιγε δο-
 12 κῆσιν, ἔφη. Βασιλείαν δὲ καὶ τυραννίδα, ἀρ-
 01 χῆς μὲν ἀμφοτέρας ἠγεῖτο εἶναι, διαφέρειν δὲ
 ἀλλήλων ἐνόμιζε. τὴν μὲν γὰρ, ἐκόντων τε τῶν
 ἀνθρώπων καὶ κατὰ νόμους, τῶν πόλεων ἀρχὴν,
 βασιλείαν ἠγεῖτο· τὴν δὲ ἀκόντων τε καὶ μὴ
 κατὰ νόμους, ἀλλ' ὅπως ὁ ἀρχὸν βέλοιο, τυ-
 ραννίδα. καὶ ὅπως μὲν ἐκ τῶν τὰ νόμιμα ἐπι-
 13 τελέωνται αἱ ἀρχαὶ καθίστανται, ταύτην τὴν πο-
 λιτείαν ἀριστοκρατίαν ἐνόμιζεν εἶναι· ὅπως δ' ἐκ
 τιμημάτων, πλετοκρατίαν· ὅπως δ' ἐκ πάντων,
 δημοκρατίαν. εἰ δὲ τις αὐτῶν περὶ τὴν ἀντιλέ-
 γοι, μηδὲν ἔχων σαφὲς λέγειν, ἀλλ' ἀνευ ἀπο-
 11 δείξεως, ἤτοι σοφώτερον φάσκων εἶναι, ὃν αὐ-
 τὸς λέγοι, ἢ πολιτικώτερον, ἢ ἀνδρειότερον, ἢ
 ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπαινή-
 14 γεν ἂν πάντα τὸν λόγον d) ὡδὲ πως· φησὶ
 σὺ ἀμείνω πολίτην εἶναι, ὃν σὺ ἐπαινεῖς, ἢ ὃν
 ἐγώ; φημί γὰρ ἔν. τί ἔν, ἐκ ἐκεῖνο πρῶτον
 ἐπεσκεψάμεθα, τί ἔστιν ἔργον ἀγαθὸν πολίτη;
 ποιῶμεν τέττο. ἐκὼν ἐν μὲν χρημάτων διοική-
 σει κρατοῖη ἂν ὁ χρέμασιν εὐπορωτέραν τὴν
 πόλιν ποιῶν; πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. ἐν δὲ γε πο-
 λέμῳ, ὁ καθυπερτέραν τῶν ἀντιπάλων; πῶς
 γὰρ

d) v. Indic. v. ὑπόθεσις.

γὰρ ἔ; ἐν δὲ πρῶτον
 τὴν πόλιν παραστ
 καὶ ἐν δημοκρατίᾳ,
 πικρῶν ἐμπικρῶν; ἐμο
 γαν ἐπαινεσθῆναι.
 φανερόν ἐγγίνεται τ
 τῶν λόγων διεξίσι,
 γαν ἐπορεύετο, γὰρ
 εἶναι λόγους. ταυτὰ
 ἴα, ὅτε λέγει, τὰς
 ἔχει. ἔφη δὲ, καὶ
 καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἔστ
 ἴτα διὰ τῶν ἀκα
 τὰς λόγους.

CA
 Quid est quantum

Ὅτι μὲν ἐν ἀπ
 φανέτω Σα
 αὐτῶ, δοκῆ με
 ὅτι δὲ καὶ αὐτὰρ
 ἔστιν αὐτὸς εἶναι
 πάντων μὲν γὰρ
 αὐτῶ εἶδεται, ὅτε
 τῶν αὐτῶ. ἂν δὲ
 αὐτὸ εἶδεται, ἢ τι μὲν
 ἐπιμύθηται εἰδοσκει
 ἔσ ἔπ, πρὸς τὰς ἐ

γὰρ ἔ; ἐν δὲ πρεσβείᾳ ἄρα; ὅς ἂν φίλος ἀν-
 τὶ πολέμιων παρασκευάζῃ; εἰκότως γε. ἔκῃν
 καὶ ἐν δημογορίᾳ, ὁ σάσεις τε παύων, καὶ ὁμό-
 νοιαν ἐμποιῶν; ἔμοιγε δοκεῖ. ἔτω δὲ τῶν λό-
 γων ἐπαιναγομένων, καὶ τοῖς ἀντιλέγουσιν αὐτοῖς
 φανερόν ἐγίγνετο τάλιθές. ὅποτε δὲ αὐτός τι¹⁵
 τῷ λόγῳ διεξίει, διὰ τῶν μάλιςα ὁμολογεμέ-
 νων ἐπορεύετο, νομίζων ταύτην τὴν ἀσφάλειαν
 εἶναι λόγῳ. τοιγαρῆν πολὺ μάλιςα, ὧν ἐγὼ οἶ-
 δα, ὅτε λέγοι, τὴν ἀκρόντας ὁμολογεῖντας παρ-
 εῖχε. ἔφη δὲ, καὶ Ὀμηρον τῷ Ὀδυσσεῖ ἀναθεῖ-
 ναί τὸ ἀσφαλῆ ῥήτορα εἶναι, ὡς ἱκανὸν αὐτὸν
 ὄντα διὰ τῶν δοκόντων τοῖς ἀνθρώποις ἄγειν
 τὴν λόγῳ.

CAPVT VII.

*Quid ἔ quantum sit in quacumque arte
 discendum.*

Οτι μὲν ἔν ἀπλῶς τὴν ἑαυτῆ γνῶμην ἀπε-
 φαίνεται Σωκράτης πρὸς τὴν ὁμιλῶντας
 αὐτῷ, δοκεῖ μοι δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων εἶναι
 ὅτι δὲ καὶ αὐτάρκεις ἐν ταῖς προσηκείσαις πρά-
 ξεσιν αὐτὴς εἶναι ἐπεμελεῖτο, νῦν τῆτο λέξω.
 πάντων μὲν γὰρ, ὧν ἐγὼ οἶδα, μάλιςα ἔμελεν
 αὐτῷ εἰδέναί, ὅτι τις ἐπισήμων εἴη τῶν συνόν-
 των αὐτῷ. ὧν δὲ προσήκει ἀνδρὶ καλῷ κάγα-
 θῷ εἰδέναί, ὅ, τι μὲν αὐτὸς εἰδείη, πάντων προ-
 θυμότατα ἐδίδασκεν ὅτι δὲ αὐτὸς ἀπειρότε-
 ρος εἴη, πρὸς τὴν ἐπισταμένους ἦγεν αὐτὴς. ἐδί-
 δασκε

δασκεα) δὲ καὶ μέχρι ὅτε δεοὶ ἔμπειρον εἶναι
 ἐκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον.
 αὐτίκα b), γεωμετρίαν μέχρι μὲν τέττε, ἔφη,
 δεῖν μαθαίνειν, ἕως ἰκανός τις γένοιτο, εἶποτε
 δεήσει, γῆν μέτρῳ ὀρθῶς ἢ παραλαβεῖν, ἢ πα-
 ραδῆναι, ἢ διανεῖμαι, ἢ ἔργον ἀποδείξασθαι.
 3 ἔτω δὲ τέττο ῥᾶδιον εἶναι μαθεῖν, ὥστε τὸν
 προσέχοντα τὸν νέον τῇ μετρήσει, ἅμα τὴν
 τε γῆν, ὅποση ἐστίν, εἰδέναι, καὶ ὡς μετρεῖ-
 ται, ἐπιζάμενον ἀπίεον. τὸ δὲ μέχρι τῶν
 δυσζυγῶν διαγράμματων γεωμετρίαν μαθαί-
 νειν ἀπεδοκίμαζεν. ὃ, τι μὲν γὰρ ἀφελοῖν
 ταῦτα,

a) Hunc locum excerptit Euseb. Præp. E. XIV, II.
 usque ad verba: συνδιεξήηε τοῖς ἀνῶσι. §. 8.

b) Αὐτίκα in primæ editionis indice interpretatus
 sum: *primum*. Nec nunc adeo pœnitet. Sic hoc
 verbum accipi censet etiam Vigerus de Idiot. Gr. L.
 p. m. 229. sic vertit ap. Euseb. l. c. *Iam primum* Ges-
 nerus V. C. ap. Lucian. Bis acc. in it. ubi similiter atque
 hic positum est. Sed melius est, interpretari: *exempli*
gratia, atque hac occasione hanc verbi significationem,
 vulgo non animadvertam, demonstrare. Apud Plato-
 nem sæpe sic est. Alcibiad. II. in it. ὡσπερ τὸν Οιδίπυον
 αὐτίκα φασὶν εὐζασθαι &c. *ut dicunt*, ex. caus. *Oedi-*
pum precatum esse. Ibid. paullo post: αὐτίκα τῶν
 εἰς τὴν ἡλικιωτῶν εἰ τινες τυγχάνουσιν ἀφρονες ὄντες &c. *si*,
 verbi causa, *quidam* &c. In eodem dialogo est alio
 loco: ἐκῆν οἱ ῥήτορες αὐτίκα &c. & sic non solum in
 hoc, sed aliis Dialogis sæpe. Quo magis miror, ab
 Interpretibus hanc vim verbi intellectam non esse, nec
 in Lexicis obviam esse. Omnium maxime ridiculus
 est Dacerius, ad illum ipsam Dialogum Gallice ab
 ipso

ταῦτα, ἐκ ἔφη ὁρᾶν. [καὶ τοι ἐκ ὀπίρως γε
 αὐτῶν ἦν] c). ἔφη δὲ ταῦτα ἱκανὰ εἶναι ἀν-
 θρώπων βίον κατατρίβειν, καὶ ἄλλων πολλῶν
 τε καὶ ἀφελίμων μαθημάτων ἀποκαλύσειν. ἐκέ- 4
 λευε δὲ καὶ ἀερολογίας ἐμπείρους γίνεσθαι,
 καὶ ταύτης μὲν τοι μέγρι τῆ νυκτός τε ὄραν,
 καὶ μηνός, καὶ ἐνιαυτῆ δύνασθαι γιννώσκειν, ἐνε-
 κα πορείας τε, καὶ πλῆ, καὶ φυλακῆς· καὶ ἔσο
 ἄλλα ἢ νυκτός, ἢ μηνός, ἢ ἐνιαυτῆ πράττεται,
 πρὸς ταῦτ' ἔχειν τεκμηρίοις χρῆσθαι, τὰς ὁ-
 ρας τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκοντας. καὶ ταῦ-
 τα δὲ ῥάδια εἶναι μαθεῖν παρά τε τῶν νυκτο-
 δηρῶν d), καὶ κυβερνητῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν,
 οἷς

ipso conversum. Socrates dicit, ignorantiam inter-
 dum esse bonam. Id ut demonstret, sic dicit: εἰ σοι
 αὐτίκα μάλα παρασαίη, Περικλέα - - ἀπῆν, εἰ
 ἔνδον ἐσὶ, βεβλόμενον ἀποκτεῖναι αὐτόν &c. Interpretes
 male: statim. Quid vero bonus Dacerius? negat
 hoc verum esse: quod Pericles, quo tempore ille ser-
 mo habitus esset, jam mortuus fuisset. Itaque red-
 dendum esse: si tibi olim in mentem venisset: nam
 hanc quoque verba vim habere. Nihil vidi acutius!
 Redde: si tibi, verbi causa, in mentem veniret.
 Nec illud veniret perturbet aliquem. Quis in exem-
 plis tam scrupulosus fit? Paullo post de eadem re dicit:
 ἐθέλειν ἂν σε τάτων τι πράττειν. Ap. Hippocratem ita
 sæpe occurrere, post Duretum Girardetus vidit ad
 Libr. de rat. Vict. in morb. acut. p. 32. In primis
 Scholiastæ græci hoc verbum hoc sensu frequentant,
 ut Arati ad v. 19. & alibi.

c) Habuit enim præceptorem geometriæ celeberrim-
 um geometram Theodorum Cyrenæum. v. ad c. 2.
 d) Sic habet præter edd. etiam Eusebius l. c. estque
 vera lectio. Νυκτοδήριος dicitur ut Φυγαδοδήριος. Ge-
 nus

MORABIL.
 ὅτι ἐμπειρὸν εἶναι
 πεπαισμενῶν
 μετὰ τῆς ἐφῆ
 γίνετο, εἴπερ
 λαβεῖν, ἢ πα-
 ἀποδείξασθαι
 ὡς τὸν
 ἕνα τῶν
 καὶ ὡς μετρεῖ
 δὲ μέγρι τῶν
 εἰρημένων μαθη-
 γὰρ ἀφελίμων
 ταῦτα,

τρ. E. XIV, II.
 § 2.
 ce interpretatus
 nitet. Sic hoc
 le Idiot. Gr. L.
 m primum Ges-
 i similiter atque
 retari: exempli
 significationem,
 Apud Plato-
 τὸν Ὀδύσειον
 ex. caus. Ὀδύ-
 αὐτῶν τῶν
 ὄρων &c. si,
 ologo est alio
 non solum in
 gis miror, ab
 non esse, nec
 xime ridiculus
 um Gallice ab
 ipso

- 5 οἷς ἐπιμελὲς ταῦτα εἶδέναι. τὸ δὲ μέχρι τέ-
 τε ἀστρονομίαν μανθάνειν, μέχρι τῆ καὶ τὰ μὴ
 ἐν τῇ αὐτῇ περιφορᾷ ὄντα, καὶ τὰς πλανήτας
 τε, καὶ ἀσταθμῆτας ἀστέρας γινῶναι, καὶ τὰς
 ἀποστάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τὰς πε-
 ριόδους, καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν ζητῶντας κατα-
 τριβεῖν, ἰσχυρῶς ἀπέτρεπεν. ὠφέλειαν μὲν
 γὰρ ἐδεμίαν εἶδ' ἐν τέτοις, ἔφη, ὄρα ἄν (καίτοι
 εἶδ' ἐδὲ τέτων γε ἀνήκοος ἦν.) ἔφη δὲ καὶ ταῦ-
 τα ἱκανὰ εἶναι κατατριβεῖν ἀνδράπε βίον, καὶ
 6 πολλῶν καὶ ὠφελίμων ἀποκαλύειν. ὅλας δὲ,
 τῶν ἔρασιων, ἢ ἕκαστα ὁ θεὸς μηχανᾷται,
 φροντισὴν γίγνεσθαι, ἀπέτρεπεν. ἔτε γὰρ εὐ-
 ρετὰ ἀνθρώποις αὐτὰ ἐνόμιζεν εἶναι, ἔτε χα-
 ρίζεσθαι θεοῖς ἂν ἠγεῖτο τὸν ζητῶντα, ἀ' ἐκεί-
 νοι σαφηνίσαι ἐκ ἐβελήθησαν. κινδυνεύσαι δ'
 ἄν, ἔφη, καὶ παραφρονῆσαι τὸν ταῦτα μερι-
 μνῶντα, εἶδ' ἦττον ἢ Ἀναξαγόρας παρεφρόνη-
 σεν, ὁ μέγιστον φρονήσας ἐπὶ τῷ τὰς τῶν θεῶν
 7 μηχαναῖς ἐξηγεῖσθαι. ἐκεῖνος γὰρ λέγων μὲν,
 τὸ αὐτὸ εἶναι πῦρ τε καὶ ἥλιον, ἠγνόει, ὡς τὸ
 μὲν πῦρ οἱ ἄνθρωποι ῥαδίως καθορῶσιν, εἰς δὲ
 τὸν ἥλιον εἰ δύνανται ἀντιβλέπειν. καὶ ὑπὸ
 μὲν τῆ ἥλιος καταλαμπόμενοι τὰ χρώματα
 μελάντερα ἔχουσιν, ὑπὸ δὲ τῆ πυρὸς εἰ. ἠγνόει
 δὲ ὅτι καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φουμένων ἀνευ-
 μὲν ἥλιος αὐγῆς εἶδ' ἄν δυνατὰ καλῶς αὐξε-
 σθαι, ὑπὸ δὲ τῆ πυρὸς θερμαινόμενα πάντα
 ἀπόλ-

nus nocturnæ venationis, πυρηντικὴ ἐστὶν ap. Platon. in
 Sophista T. I. p. 220. D. Frustra quidam tentarunt
 νυκτοτηρῶν.

1111
 ἐπὶ ἀλλοτρίᾳ. Φάσμα
 πυρὸν εἶναι, καὶ τὸ
 ἐν πυρὶ ἂν ἔτε λαμ-
 πρῆται ὁ δὲ ἥλιος
 λαμπρότερος ἂν ἴ-
 σθητο μανθάνειν,
 ἄλλοις ἐκέλευε Φω-
 σματικῶν, μέχρι
 τούτων συνεπισκόπε-
 ρετρεπε δὲ σφαι-
 ρῶν συνίσταται, πα-
 ρας, ὅσα εἰσὶν ἄλλο-
 τριῶντα δια πάντων
 τῶν, ἢ πῶς πῶς
 τούτοις χρώματι
 γὰρ ἔτω προσέχον
 ἔσθ' ἰατρῶν, τὰ
 τῶ μᾶλλον διαγ-
 τῶ μᾶλλον, ἢ κα-
 ὠφελείᾳ βέλτε-
 ραίεσθαι τῶν
 τῶν ἀνθρώποις πε-
 τῶν, εἶδ' ἔσθ' ἔσθ'
 λῆς θεῶν.

e) Tacit. Ann. VI,
 medicorum artes, et
 nunquam, ad interfectio-
 nem alicuius indigetis

ἀπόλλυται. Φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διά-
 πυρον εἶναι, καὶ τῷτο ἠγνόει, ὅτι λίθος μὲν
 ἐν πυρὶ ὧν ἔτε λάμπει, ἔτε πολὺν χρόνον ἀν-
 τέχει· ὁ δὲ ἥλιος τὸν πάντα χρόνον πάντων
 λαμπρότερος ὧν διαμένει. ἐκέλευε δὲ καὶ λο- 8
 γισμὸς μανθάνειν, καὶ τῶτων δὲ ὁμοίως τοῖς
 ἄλλοις ἐκέλευε φυλάττεσθαι τὴν μάταιον πρα-
 γματείαν, μέχρι δὲ τῷ ὠφελίμῃ πάντα καὶ
 αὐτὸς συνεπεσκόπει καὶ συνδιεξήει τοῖς συνῆσι.
 προέτρεπε δὲ σφόδρα καὶ ὑγείας ἐπιμελεῖσθαι 9
 τῶς συνόντας, ^{μετὰ πολεμῶ} παρά τε τῶν εἰδόντων μανθάνον-
 τας, ὅσα ἐνδέχοιτο, καὶ ἑαυτῷ ἕκαστον προσ-
 ἔχοντα διὰ παντὸς τῷ βίῃ, τί βρώμα, ἢ τί
 πόμα, ἢ ποῖος πόνος συμφέρει αὐτῷ, καὶ πῶς
 τῷτοις χρώμενος ὑγιεινότεατ' ἂν διάγοι. τῷ
 γὰρ ἔτω προσέχοντας ἑαυτῷ ἔργον, ἔφη, εἶναι
 εὖρεῖν ἰατρὸν, τὰ πρὸς ὑγίαιαν συμφέροντα αὐ-
 τῷ μᾶλλον διαγιγνώσκοντα ἑαυτῷ ε). εἰ δὲ 10
 τις μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν,
 ὠφελείῃ βέλοιο, συνεβέλευε μαντικῆς ἐπι-
 μελεῖσθαι. τὸν γὰρ εἰδόντα, δι' ὧν οἱ θεοὶ
 τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῶν πραγμάτων σημαίνε-
 σιν, εἰδέποτ' ἔρημον, ἔφη, γίγνεσθαι συμβε-
 λῆς θεῶν.

e) Tacit. Ann. VI, 46. *Tiberius solitus erat eludere
 medicorum artes, eosque, qui post tricesimum aetatis
 annum, ad internoscenda corpori suo utilia vel noxia,
 alieni consilii indigerent.*

CAPVT VIII.

Socratis constantia.

Εἰ δέ τις, ὅτι, Φάσκοντος αὐτῆ, τὸ δαιμό-
 νιον ἑαυτῷ προσημαίνειν, ἄτε δέοι, καὶ ἂ
 μὴ δέοι ποιῆν, ὑπὸ τῶν δικαστῶν κατεγνάθη
 θάνατος, οἶεται αὐτὸν ἐλεγχέσθαι περὶ τῆ
 δαιμονίᾳ ψευδόμενον, ἐννοησάτω πρῶτον μὲν,
 ὅτι ἔτιωσ ἤδη τότε πόρρω τῆς ἡλικίας ἦν, ὡς
 εἰ καὶ μὴ τότε, ἐκ ἂν πολλῷ ὕπερον τελευ-
 τῆσαι τὸν βίον· εἶτα, ὅτι τὸ μὲν ἀχθεινότα-
 τον τῆ βίᾳ, καὶ ἐν ᾧ πάντες τὴν διάνοιαν μει-
 ῶνται, ἀπέλειπεν· ἀντὶ δὲ τῆς τῆς ψυχῆς
 τὴν εὐαίαν ἐπιδειξάμενος, εὐκλείαν προσεκτῆ-
 σατο, τὴν τε δίκην πάντων ἀνθρώπων ἀληθέ-
 σατα, καὶ ἐλευθεριώτατα καὶ δικαιοτάτα εἰπών,
 καὶ τὴν κατάγνωσιν τῆ θανάτου ^{καταστάσεως} πρῶτοτατα καὶ
 ἀνδρωδέστατα ἐνεγκών. ὁμολογεῖται γὰρ, ἔδεινα
 πῶ τῶν μνημονευμένων ἀνθρώπων κάλλιον θά-
 νατον ἐνεγκῆν. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἐγένετο αὐ-
 τῷ, μετὰ τὴν κρίσιν τριάκοντα ἡμέρας βιώναι,
 διὰ τὸ Δήλια μὲν ἐκεῖνε τῆ μηνὸς εἶναι a),
 τὸν δὲ νόμον μηδένα ἑᾶν δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν,
 ἕως

a) Dies festi, quinto quoque anno ab Atheniensibus in insula Delo celebrati, in memoriam insulae a Pisistrato purgatae et lustratae. v. Thucyd. III, 104. & Spanhem. ad Callim. H. in Cerer. init. quem jam laudavit ad Thucyd. Cel. Dukerus, ut alios mittam.

LI 13
 ὅς ἂν ἡ θάνατος
 τὸν χρόνον τῆτον
 μὲς ἐγένετο ἔδεινα
 ἡμπερὸν χρόνον,
 πάντων ἀνθρώπων
 εὐδαιμονίας τε καὶ
 κάλλιον, ἢ ἔτιωσ
 θάνατος κάλλιον
 θάνατος; πῶς δὲ
 ἔτιωσ τῆ κάλλιον
 εὐδαιμονίας; Δ
 ἡμπερὸν ἔτιωσ
 Μελετε γεγραμμέ
 ἀντὶν αὐτῆ πᾶν
 κάλλιον, ἢ ἔτιωσ
 τι ἀπολογησεται
 πῶν ἔτιωσ ἔτιωσ
 ἔτιωσ; Ἐπει δὲ αὐ
 τῶν, ὅτι ἔδεινα
 σιστῶν μὲν τῶ
 πρῶττων δὲ τῶ
 μὲνος ἡμπερ
 γίαις εἶναι. αὐτ

b) Stephanus in
 De Senectute vid. ad
 ed Ammon. Anim
 Platonem in Phre
 c) ἄλλοις refertur
 bar, se iterum dix
 & paullo post: ne
 loco male Wellm
 etiam Stephanus in

ἕως ἂν ἡ ^{legatio} θεωρία ἐκ Δήλῃς ἐπανέλθῃ b). καὶ
 τὸν χρόνον τῆτον ἅπασι τοῖς συνήθεσι φανε-
 ρὸς ἐγένετο ἔδὲν ἀλλοιότερον διαβίῃς, ἢ τὸν
 ἔμπροσθεν χρόνον, καὶ τοι τῶν ἔμπροσθεν γε 3
 πάντων ἀνθρώπων μάλιστα ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ
 εὐθύμως τε καὶ ^{ἠερμωμένῳ} εὐκολῶς ζῆν. καὶ πῶς ἂν τις
 κάλλιον, ἢ ἔτις ἀποθάνοι; ἢ ποῖος ἂν εἴη
 θάνατος καλλίων, ἢ ὃν ἂν κάλλιστα τις ἀπο-
 θάνοι; ποῖος δ' ἂν γένοιτο θάνατος εὐδαιμονέ-
 σερος τῆ καλλίστες, ἢ ποῖος θεοφιλέσερος τῆ 4
 εὐδαιμονεσάτε; Λέξω δὲ καὶ ἅ Ἑρμογένους τῆ
 Ἰππονίκες ἤκεσα περὶ αὐτῆ. εἶπε γὰρ, ἥδη
 Μελίτε γεγραμμένε αὐτὸν τὴν γραφὴν, αὐτὸς
 ἀκῶν αὐτῆ πάντα μᾶλλον, ἢ περὶ τῆς δίκης
 διαλεγόμενε, λέγειν αὐτῷ, ὡς χρὴ σκοπεῖν ὅ-
 τι ἀπολογήσεται. τὸν δὲ τὸ μὲν πρῶτον εἶ-
 πεῖν ἔ γὰρ δοκῶ σοι τῆτο μελετῶν διαβεβιω-
 κέναι; Ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἤρετο, ὅπως; εἶπεῖν αὐ-
 τὸν, ὅτι ἔδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται. ἢ δια-
 σκοπῶν μὲν τὰ τε δίκαια, καὶ τὰ ἀδίκαια,
 πρᾶττων δὲ τὰ δίκαια, καὶ τῶν ἀδίκων ἀπεχό-
 μενος ἦν περ νομίζοι καλλίστην μελέτην ἀπολο-
 γίας εἶναι. αὐτὸς δὲ πάλιν εἶπεῖν c), ἔχ ὅ- 5
 ρῶς,

b) Stephanus non male tentabat θεωρίαν, quem vid.
 De θεωρίᾳ vid. ad III, 3, 12. & Valkenarium V. Cel.
 ad Ammon. Anim. II, 3. p. 92. de re ipsa autem conf.
 Platonem in Phaedone, T. I. p. 58. A.

c) Αὐτὸς refertur ad εἶπεῖν: Tum Hermogenes dice-
 bat, se iterum dixisse. Sic antea: εἶπεῖν αὐτὸς λέγειν,
 & paullo post: καὶ αὐτὸς ἀπεῖν: pro quo in utroque
 loco male Welfius αὐτὸν. in secundo tamen loco αὐτὸν
 etiam Stephanus habet.

VIII.

antia.

αὐτῆ, τὸ δαιμό-
 ατε ὄσι, καὶ αἰ-
 κατεργασί-
 αὐτῆ περὶ τῆ
 πρῶτον μὲν,
 λικίας ἦν, ὡς
 ἕτερον τελει-
 ἀχθηνότα-
 ἰν δαιμονίᾳ με-
 τε τῆς ψυχῆς
 καν προσεκτι-
 ῶπων ἀληθε-
 ῶν εἶπω,
 πρᾶττων καὶ
 τῶν γὰρ ἔδὲν
 κάλλιον θά-
 ἐγένετο αὐ-
 μέρας βίωσθαι
 ἢ εἶπεῖν),
 ἀποδίδουεν,
 ἕως

ab Atheniensis-
 oriam insula a
 cyd. III, 104. &
 quem jam lau-
 os mittam.

ρᾶς, ὧ Σώκρατες, ὅτι οἱ Ἀθήνησι δικασαὶ πολ-
 λὰς μὲν ἤδη μηδὲν ἀδικῆντας, λόγῳ ἀχθεθέν-
 τες ἀπέκτειναν, *πολλὰς δὲ ἀδικῆντας ἀπέλυ-
 σαν d); Ἀλλὰ νῆ τὸν Δία, Φάναί αὐτὸν, ὧ Ερ-
 μόγευες, ἤδη μὲ ἐπιχειρῆντος φροντίσαι τῆς
 6 πρὸς τὰς δικασαὶ ἀπολογίας, ἠναντιώθη τὸ
 δαιμόνιον. καὶ αὐτὸς εἶπεν, θαυμασὰ λέγεις.
 τὸν δὲ, θαυμάζεις, Φάναί. εἰ τῷ θεῷ δοκεῖ
 βέλτιον εἶναι, ἐμὲ τελευτᾶν τὸν βίον ἤδη; ἐκ
 οἷδ' ὅτι μέχρι μὲν τῆδε τῆ χρόνῳ ἐγὼ εἶδενί
 ἀνθρώπων ὑφείμην ἂν, ἔτε βέλτιον, ἔδ' ἠδίων
 ἐμὲ βεβιωκέναι; ἄριστα μὲν γὰρ οἶμαι ζῆν, τὰς
 ἄριστα ἐπιμελομένους τῆ ὡς βελτίους γίγνεσθαι,
 7 ἠδιστα δὲ, τὰς μάλιστα αἰδανομένους, ὅτι βελτίους
 γίγνονται. ἂ ἐγὼ μέχρι τῆδε τῆ χρόνῳ ἠδαι-
 νόμην ἐμαυτῷ συμβαίνοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἀνθρώποις ἐντυγχάνων, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας
 παραθεωρῶν ἐμαυτὸν, ἔτω διατετέλεκα περὶ
 ἐμαυτῆ γιγνώσκων. καὶ ἔ μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ
 καὶ οἱ ἐμοὶ φίλοι ἔτως ἔχοντες περὶ ἐμῆ δια-
 τετέλεσσιν' ἔ δια τὸ φιλεῖν ἐμὲ (καὶ γὰρ οἱ τὰς
 ἄλλας φιλεῖντες ἔτως ἂν εἶχον πρὸς τὰς ἐαυ-
 τῶν

d) Marklandus V.C. ad Lysiam p. 585. laudans locum
 Pollucis VIII, 2, 9. ubi ἀπολύσαι hoc sensu non satis
 elegans iudicatur, ejus iudicio obfata dicit loca Lysiae,
 Thucydidis & Xenophontis; sed tandem cum Hemster-
 hufio V. C. inclinatur in hanc partem, ut etiam poli-
 tissimis scriptoribus interdum aliquid plebei exciderit.
 Id non abnuerim. Sed tamen & illud scio, gram-
 maticos quaedam verba & genera decendi impro-
 bassent temere, quae optimorum scriptorum auctoritas
 facile defendat.

L I I
 τῶν φίλων) ἀλλὰ
 (μοὶ σοῦτοις βέλτι-
 καὶ πλείω χρόνῳ,
 τὴ γήρας ἐπιτελεῖ-
 οὐ ἦπτον, καὶ δια-
 ἤτερον καὶ ἐπιτε-
 οὐ πρότερον βέλτι-
 θαί. ἀλλὰ μὲν
 μὲν ἀβίωτος ἂν
 τῶς ἐκ ἀνάγκη χ-
 ἀλλὰ μὲν εἰ γε κα-
 ἀλλοῖς ἐμὲ ἀπέκτε-
 ἢ γὰρ τὸ ἀδικῆναι αἰ-
 καὶ τὸ ἀδικῆναι ἐπὶ
 τὸ ἕτερος μὴ δ-
 καίτε γινῆται. μ-
 γε καὶ τὴν δόξαν
 ἢ τοῖς ἐπιγερομέν-
 τῶν τε ἀδικῶ-
 ἀλλὰ δ', ὅτι καὶ ἐ-
 ἀνθρώπων, καὶ ἐ-
 τοῖς ἐμὲ ἀπέκτε-
 (ἐπεσθῆναι μοι), ὅ-
 ποτε ἀνθρώπων,
 ἢ ποῖον ἐπεσθῆ-
 ταῦτα μὲν πρὸ-
 πρὸς τὰς ἄλλας
 τῶν, οἷος ἦν,
 ἢ καὶ τῶν διατε-

e) vid. ad III, 7, 7
 intellectio ex amicitia

τῶν φίλων) ἀλλὰ δίοπερ καὶ αὐτοὶ ἂν οἶονταί 8
 ἔμοι συνόντες βελτίσοι γίνεσθαι. εἰ δὲ βιώσο-
 μαί πλείω χρόνον, ἴσως ἀναγκαῖον ἔσται, τὰ
 τῆ γήρως ἐπιτελεῖσθαι, καὶ ὄρεῖν τε καὶ ἀνέ-
 ειν ἥττον, καὶ διανοεῖσθαι χεῖρον, καὶ δυσμα-
 θέτερον καὶ ἐπιλησμονέτερον ἀποβαίνειν, καὶ
 ὧν πρότερον βελτίων ἦν, τῶν χείρων γίνε-
 σθαι. ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε μὴ αἰδομένοισιν
 μὲν ἀβίωτος ἂν εἴη ὁ βίος· αἰδομένοισιν δὲ
 πῶς ἔκ ἀνάγκη χεῖρόν τε καὶ ἀηδέτερον ζῆν;
 ἀλλὰ μὴν εἰ γε ἀδίκως ἀποθανῆμαί, τοῖς μὲν 9
 ἀδίκως ἐμὲ ἀποκτείνουσιν αἰσχρὸν ἂν εἴη τῆτο.
 εἰ γὰρ τὸ ἀδικεῖν αἰσχρὸν ἔστι, πῶς ἔκ αἰσχρὸν
 καὶ τὸ ἀδίκως ὄτιεν ποιεῖν; ἔμοι δὲ τί αἰσχρὸν,
 τὸ ἑτέρους μὴ δύνασθαι περὶ ἐμῆ τὰ δίκαια
 μήτε γινῶσθαι, μήτε ποιῆσαι; ὄρεῖ δ' ἔγω- 10
 γε καὶ τὴν δόξαν τῶν προγεγονότων ἀνθρώπων
 ἐν τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἔχ ὁμοίαν καταλειπομέ-
 νην τῶν τε ἀδικησάντων καὶ τῶν ἀδικηθέντων.
 οἶδα δ', ὅτι καὶ ἐγὼ ἐπιμελείας τεύξομαι ὑπ'
 ἀνθρώπων, καὶ εἰάν νῦν ἀποθάνω, ἔχ ὁμοίως
 τοῖς ἐμὲ ἀποκτείνουσιν. οἶδα γὰρ αἰεὶ μαρτυ-
 ρήσεσθαι μοι ε), ὅτι ἐγὼ ἠδίκηκα μὲν ἑδέναι πᾶ-
 ποτε ἀνθρώπων, ἑδὲ χεῖρω ἐποίησα· βελτίους
 δὲ ποιεῖν ἐπειρώμην αἰεὶ τὰς ἔμοι συνόντας.
 Τοιαῦτα μὲν πρὸς Ερμογένην τε διελέχθη, καὶ
 πρὸς τὰς ἄλλους. τῶν δὲ Σωκράτην γιγνω- 11
 σκόντων, οἷος ἦν, οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι πάντες
 ἔτι καὶ νῦν διατελέσει πάντων μάλιστα ποθέν-

P 2

T85

e) vid. ad III, 7, 7. extr. hic active accipere licet,
 intellecto ex antecedentibus ἀνθρώπων.

τες ἐκείνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν. ἐμοὶ μὲν δὴ, τοιῦτος ὢν, οἷον ἐγὼ διήγημαι, (εὐσεβῆς μὲν ἔστω, ὥστε μηδὲν ἄνευ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ποιεῖν, δίκαιος δὲ, ὥστε βλάπτειν μὲν μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ τὰ μέγιστα τῆς χρωμένους ἑαυτῶ, ἐγκρατῆς δὲ, ὥστε μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τῆ βελτίονος, φρόνιμος δὲ, ὥστε μὴ διαμαρτάνειν κρινῶν τὰ βελτίω καὶ τὰ χεῖρω, μηδὲ ἄλλε προσδεῖσθαι, ἀλλὰ αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν τέτων γνώσιν· ἱκανὸς δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν τε, καὶ διορίσασθαι τὰ τοιαῦτα, ἱκανὸς δὲ καὶ ἄλλως δοκιμάσαι τε, καὶ ἀμαρτάνοντα ἐξελέγξαι, καὶ προτρέψασθαι ἐπ' ἀρετὴν καὶ καλοκαγαθίαν) ἐδόκει τοιῦτος εἶναι, οἷος ἂν εἴη ἀριστὸς γε ἀνὴρ καὶ εὐδαιμονέστατος. εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρέσκει ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἄλλε ἕδος πρὸς ταῦτα, ἔτω κρινέτω.

MOR. LIB. III.
... οὐτα προς ἀρ-
... τῆτος αὐ, αὐ
... εἶται, ὡστε μὴ
... πῶθεν, ὁμοίως
... μικρὸν μῶθεν,
... κριμένως ἐαυτῶ,
... προμαρτυροῦμαι τὸ
... μος δὲ, ὡστε μὴ
... καὶ τὰ χεῖρα,
... αὐτῆς ἐναι
... δὲ καὶ λόγια
... αὐτῶτα, ἰκανὸς
... ἀμαρτανόωντα
... πὶ ἀρετὴν καὶ
... εἶναι, ὡς αὐ
... εἶπτος. εἰ δὲ
... λων τὸ ἄλλο

INDEX

VERBORVM ET PHRASIVM.

Primus numerus librum indicat, secundus caput,
tertius paragraphum.

A.

- Α**γαθός τι, peritus alicujus rei, doctus, II, 1, 20.
Αγάλλομαι ἐπὶ τινί, de aliqua re gloriator, III, 5, 16.
Αγανός, I, 2, 58. mollis, mitis.
Αγνώμων, I, 2, 26. imprudens, imperitus II, 10, 3. benefi-
cicii immemor, ingratus II, 8, 5. ἀγνώμων κριτής, judex
imperitus, cui opponitur εὐγνώμων.
Αγνώως ἔχειν, III, 8, 10. purum esse.
Αγορὰ πλήθους, I, 1, 10. tempus illud inter mane et me-
ridiem, quo homines in foro conveniebant. v. *Periz.*
ad Aelian. XII, 30. *Græv. Lect. Hef. c. 10.*
Αγορασῆς, I, 5, 2. qui obsonia emit, quod officium pro-
prium fuit fervorum.
Αγυμνάσις, II, 1, 6. sine exercitatione. ἀγυμνάσις ἔχειν
πρὸς ψύχος, frigori tolerando adfuetum non esse.
Αγχίνης, III, 1, 6. sagax.
Αγών, ἀγῶνες σεφάνται, III, 7, 1. vid. not. ἀγῶνα τιθέναι,
III, 12, 2. instituire. hæc formula autem orta est inde,
quod in certaminibus τίθενται præmia, de quibus certetur.
Αγανίζεσθαι, III, 7, 4. coram populo orationem habere,
in qua contentione opus est, opponitur τῷ διαλέγεσθαι,
cum familiaribus disserere.
Αδελφίδαι, II, 7, 2. fororum filix.
Αδύνα, IV, 3, 7. ad maturitatem perduco.
Αδύνατος, ποιᾶν τι, III, 1, 7. qui efficere rem non potest,
II, 1, 13. infirmus, tenuis.
Αθέμιτος, I, 1, 9. nefarius.
Αθυμέω, IV, 3, 15. ægre fero, ἀθυμία, IV, 2, 17. timor,
desperatio, melancholia.
Αιρέω, ἐλεῖν παρανοίας τινά, convincere aliquem amentix,
I, 2, 49. ἐλέσθαι μάλλον, I, 2, 16, malle.
Αιτιόομαι, accuso, I, 1, 2.

I N D E X.

- Αἰτία, αἰτίαν ἔχειν, II, 8, 4. accusari. ἐν αἰτίᾳ ἔναι, II, 8, 5. reprehendi.
- Αἰχμητής, III, 2, 1. bellator.
- Ἀκρόμαι, medeor, II, 7, 1.
- Ἀκολασοτέρως ἔχειν πρὸς τι, II, 1, 1. intemperantius re aliqua uti.
- Ἀκριβόω, probe calleo, IV, 2, 10.
- Ἀλγηδών, I, 2, 54. dolor.
- Ἀλεεινός, calidus, III, 8, 9.
- Ἀλίσκω, ἀλῆς, II, 3, 10. cuius quis animum cepit.
- Ἀλλὰ μὲν, enim vero, II, 7, 2.
- Ἀλλοῖος, III, 10, 6. diversus.
- Ἄλλως τ' ἔάν, I, 2, 59. inprimis si etiam. cum per se, tum si.
- Ἀλίπως, sine damno, II, 6, 22. III, 14, 6.
- Ἀλυσιτελῶς, inutiliter, I, 7, 2.
- Ἀλφίτα, τὰ, II, 7, 5. farina.
- Ἀλώσιμος, III, 11, 11. qui capi potest.
- Ἀμβάτης, pro ἀναβάτης, eques, III, 3, 2.
- Ἀμβλύς, III, 9, 3. hebes, stupidus.
- Ἀμέλει, adv. profectio, certe, I, 4, 7.
- Ἀμελεῖν τῷ ὀργίζεσθαι, II, 3, 9. non irasci.
- Ἀμπερόνη, I, 2, 5. vestimentum, pallium.
- Ἀμύνω, propulso sc. ab altero, ἀμύνομαι, propulso a me ipso periculum, defendo me II, 1, 54.
- Ἀμφίλογος, dubius, IV, 2, 34.
- Ἀναβατικός, III, 3, 5. de equitibus, qui facile et celeriter equum conscendunt.
- Ἀμφίβολος, I, 2, 35. anceps.
- Ἀναγκάζειν ἀφροδίσια, II, 1, 30. re venerea uti, natura ipsa non stimulante.
- Ἀναγκαῖα, I, 1, 6. quorum eventus certus est, quia est necessarius, & opponuntur iis, quorum eventus obscurus & incertus est.
- Ἀνάγκη, I, 1, 11. 15. vis & ordo naturalis, quo res fiunt. Eodem modo latini necessitatem dicunt. *vid. Gronov. Observ. p. 122.*
- Ἀνάγωγος, ἀνάγωγοι ἵπποι, III, 3, 4. sunt, qui non sunt domiti, eamque ob causam contumaces, atque inutiles bello. *Gloss. ἀνάγωγος, petulans, indomitus, contumax,*
in-

inducibilis. κότες αὐτῶν
instituti. die noch nicht
Ἀνακτῆς διαζῶν ἄλλω, re
Ἀνακτῆς, I, 3, 1. respons
Ἀνακτῆς, II, 10, 1. r
Ἀνακτῆς, I, 2, 58. imber
Ἀνακτῆς, II, 1, 4.
Ἀνακτῆς, certus, I
Ἀνακτῆς, IV, 2.
Ἀνακτῆς, IV, 3, 3.
quieti capiende acc
Ἀνακτῆς ἑμμετα,
tentes.
Ἀνακτῆς, raptus, IV
Ἀνακτῆς, everius, del
Ἀνακτῆς, retracto
ναί, tribuere, add
Ἀνακτῆς, esse,
Ἀνακτῆς, I, 2, 5.
Ἀνακτῆς, I, 1, 1.
indoctus, IV, 2.
Ἀνακτῆς, III, 5, 7.
Ἀνακτῆς, II, 4, 7. r
Ἀνακτῆς, II, 3, 7.
Ἀνακτῆς, III, 9.
Ἀνακτῆς, II, 4, 3.
Ἀνακτῆς, II, 9, 3. r
Ἀνακτῆς, II, 6, 4. r
beneficia.
Ἀνακτῆς, II, 1, 2. com
Ἀνακτῆς, III, 5, 18.
Ἀνακτῆς, IV, 7, 5. in
Ἀνακτῆς, I, 1, 15. a
ex genere morum
Ἀνακτῆς, I, 3, 4. ju
ad homines perti
nes hominum, de
randa, IV, 6, 5.
quz pertinent ad

I N D E X.

inducibilis. *κύνες ἀνάγωγοι*, IV, 1, 3. qui nondum sunt instituti, die noch nicht abgerichtet sind.

Αναιδῶς θεᾶσθαι ἥλιον, rectis oculis intueri solem, IV, 3, 14.

Αναίρειν, I, 3, 1. respondere, *de oraculis*.

Ανακομίζειν, II, 10, 1. recuperare, e fuga retrahere.

Αναλκίς, I, 2, 58. imbecillis.

Αναλογίζομαι, II, 1, 4. intelligo, reputo.

Αναμφίλογος, certus, IV, 2, 34.

Αναμφισβητήτως, IV, 2, 33. haud dubie.

Αναπαυτήριον, IV, 3, 3. tempus quietis, seu potius, res quieti capiendæ accommodata.

Αναπεπταμένα ὄμματα, II, 1, 22. oculi super modum patientes.

Ανάρπασος, raptus, IV, 2, 33.

Ανάσματος, eversus, deletus, IV, 2, 29.

Ανατίθεμαι, retracto sermonem, I, 2, 44. II, 4, 4. *ἀναθέ-
ναι*, tribuere, adscribere, IV, 6, 15.

Αναφαίνεσθαι, esse, II, 2, 14.

Ανδραποδισής, I, 2, 5. qui in servitutum homines abripit.

Ανδραποδώδης, I, 1, 16. servili ingenio præditus, illiberalis, indoctus, IV, 2, 22.

Ανερεθίζω, III, 5, 7. rursus incito.

Ανεμένως, II, 4, 7. remisse.

Ανεπισήμων, II, 3, 7. ignarus.

Ανεπισημοσύνη, III, 9, 6. ignorantia.

Ανεπίσκεπτος, II, 4, 3. cujus nulla cura habetur.

Ανευρίσκω, II, 9, 3. reperio.

Ανέχομαι, II, 6, 4. 10. *εὐ πάσχω ἀνέχεται*, libenter accipit beneficia.

Ανεψιά, II, 1, 2. consobrinæ.

Ανήκεσος, III, 5, 18. insanabilis.

Ανήκοος, IV, 7, 5. imperitus, rudis.

Ανθρώπεια, I, 1, 15. artes humanæ. 16. virtutes, & aliæ res ex genere morum, v. *ἀνθρώπινα*.

Ανθρώπινα, I, 3, 4. judicia hominum, I, 1, 12. 16. res, quæ ad homines pertinent maxime, nempe mores & actiones hominum, doctrina de virtute & felicitate comparanda, IV, 6, 5. *ἀνθρώπεια πράγματα*, sunt actiones, quæ pertinent ad alios homines, quibus eæ sc. aut nocent

I N D E X.

- aut profunt. *Non pœnitebit contulisse* Clav. Cic. in *divinus.*
- Ανδρώπιον, homo, II, 3, 16.
- Ανόσιος, qui officia, quæ cum Deo, tum hominibus sunt præstanda, negligit, impius, I, 1, II.
- Ανοχαί, IV, 4, 17. induciæ.
- Αντιλέγειν, ὑπὲρ δικαίων, de jure disceptare, III, 5, 12.
- Αντιποιόμασι, ἀρχῆς, II, 1, I. affecto imperium, magistratum. III, 14, 6. τέχνης, scientiam artis mihi comparo, vindico.
- Ανυπόδητος, qui nudis pedibus ambulat, I, 6, 2.
- Ανυπόστατος, IV, 4, 15. inexpugnabilis.
- Αξία, I, 6, II. pretium.
- Αξιόλογος, III, 7, I. dignus laude, vir magni pretii.
- Αξιόω, II, 1, 9. volo.
- Αξιοτέλεμαρτος, IV, 4, 10. ad probandum idoneus.
- Απαλλάττειν κακῶς, I, 7, 3. male multatum discedere. ἀπαλλάττεσθαι τινος, II, 9, 6. reus dicitur, cum accusator accusationem non persequitur.
- Απέπω, interdico, I, 2, 33.
- Απαράσθηνος, III, 4, II. imparatus.
- Απειρος χαλεπῶν, II, 1, 23. qui nihil molestiæ expertus est.
- Απειροκάλος, III, 10, 5. honesti & decori expers.
- Απενιαυτίζω, I, 3, 13. annum absūm.
- Απεργάζεσθαι, I, 6, 5. de eo, qui mercede conductus operam suam locat, etवास abarbeiten.
- Απερύκω, arceo, propello, II, 9, 2.
- Απλοῖζεσθαι, IV, 2, 18. simplicem se præbere.
- Αποβλέπω, oculos in aliquem conjicio, cum insigni admiratione aspicio, πρὸς ἐκείνον ἀποβλέπει πόλις, IV, 2, 2.
- Αποβαίνω, de eventu, I, 1, 6. ἀποβησόμενα, quæ contingunt.
- Απογεσσώ, fuggrundiorum modo munio, I, 4, 6.
- Αποδειλιῶν, III, 12, 2. formidolose se gerere.
- Αποδέχομαι, probō, I, 2, 8. intelligo, statuo, III, 10, 15.
- Αποδοκιμάζω, II, 2, 13. rejicio.
- Αποδίδωμι εὐχαίς, vota persolvo, II, 2, 10. χάριν ἰδ. gratiam refero.
- Αποκιάμνειν, II, 6, 35. defatigari.
- Αποκινδυνεύειν, IV, 2, 5. periculum facere.

Απο-

IN

αδελφῶν, τὴν τῶν τοῦ
 non peripere, h. e. infe
 ἀπὸ τῶν, IV, 8, 5. absolvo,
 ἀπομαρτυρεῖται, τοῖς, I, 2, 31.
 ἀπομαύωμαι, III, 10, 3. in
 ἀποπέμπω, I, 2, 16. defero
 ἀποπνεύω, congelare fac
 ἀποπνέω, δαπάνης ἀποπνέω, I,
 nituos sumtus.
 ἀπορία, II, 7, 1. difficult
 ἀπορροή, II, 9, 5. per
 ἀπορροή, II, 9, 5. solvo.
 ἀπορροή, I, 1, 4.
 ἀπορροή, differo,
 edo IV, 2, 21.
 ἀπορροή, I, 2, 31. ad
 ἀπορροή, I, 3, 7. edo
 ἀπορροή, III, 11, 6. ad
 ἀπορροή, τῶν, II, 5, 2.
 ἀπορροή, τῶν, I, 4, 12.
 ἀπορροή, II, 12. cibum
 manus lavandæ, sin
 ἀπορροή, III, 10, 11.
 tace.
 ἀπορροή, III, 4, 1.
 ἀπορροή, III, 7, 8. ad
 ἀπορροή, ἀπορροή ἀπορροή
 ἀπορροή, I, 1, 1. recip
 ἀπορροή, III, 13, 6. ad
 ἀπορροή, III, 14, 13. t
 ἀπορροή, I, 2, 23. qu
 ἀπορροή, ἀπορροή
 ἀπορροή, II, 3, 9.
 ἀπορροή, IV, 7, 5.
 ἀπορροή, III, 8, 10. pa
 ἀπορροή, ἀπορροή, IV,
 ἀπορροή, ἀπορροή, c
 ἀπορροή, ἀπορροή, I, 3, 1

I N D E X.

- Απολαύω**, τὰναντία τῆς σοφίας ἀπολαύειν, fructum sapientiae non percipere, h. e. infelicem esse, I, 6, 2.
Απολύω, IV, 8, 5. absolvo, II, 1, 5. ἀπολύονται, remedia.
Απομνημονεύω, τινί, I, 2, 31. memor sum v. c. injuriæ.
Απομιμῆμαι, III, 10, 3. imitor.
Αποπηδάω, I, 2, 16. defero.
Αποπήγνυμι, congelare facio, IV, 3, 8.
Απορέω, δαπάνης ἀπορεῖν, I, 3, 5. in angustiis hærerere propter nimios sumtus.
Απορία, II, 7, 1. difficultas, angustia.
Αποσροφή, II, 9, 5. perfugium.
Αποτίω, II, 9, 5. solvo.
Αποτρέπεσθαι, I, 1, 4. deterreri, avocari.
Αποφαινομαι, dissero, statuo II, 1, 2. λογισμὸν, rationes edo IV, 2, 21.
Απτόλεμος, I, 2, 58. ad bellum non aptus.
Απτεσθαι, I, 3, 7. edere II, 1, 2. rapere.
Αράχνια, III, 11, 6. araneorum telæ.
Αργύρια, τὰ, II, 5, 2. argenti fodinæ. *vide notam.*
Αρθρῶν, Φωνὴν I, 4, 12. articulate loqui.
Αριστῶν, II, 12. cibum meridianum, post quem non sunt manus lavandæ, fumere. *vid. Perizon. ad Aelian. IX, 19.*
Αρρυθμος, III, 10, 11. non aptus, accommodatus, *de thotace.*
Αρχαιρεσίαι, III, 4, 1. comitia creandorum magistratuum.
Αρκεῶ, III, 7, 8. μὴ ἀρκεῖν τῆτο, int. αὐτῶ, *vid. not. II, 2, 6.*
καὶ ἐκ ἀρκεῖ θρέψαι μόνον, int. αὐτῆ.
Αρχικός, I, 1, 1. reip. administrandæ peritus.
Ασκέω, III, 13, 6. ἀνὴρ ἡσκημένος, fortis.
Ασκησις, III, 14, 13. *vide notam.*
Ασκητὸν, I, 2, 23. quod exercitatione comparatur III, 7, 7.
ἀσκητὸς opponitur ἰδιώτη.
Ασπάζεσθαι, II, 3, 9. blandiri.
ΑΣάθμητος, IV, 7, 5. vagus, errans.
Ασιβής, III, 8, 10. parum tritus.
Ασφαλῆς ῥήτωρ, IV, 6. extr. qui vincit dicendo. sic *ibid.*
ἀσφάλεια λόγος, certitudo.
Ασχολίαν ἔχειν, I, 3, 11. occupatum esse.

I N D E X.

- Αφροδισιάζων, I, 3, 14. rebus Venericis uti.
 Αφροσύνη, I, 4, 8. δι' αφροσύνην, casu, temere, opponitur
 ei, quod sapienter & consilio fit.
 Αχθεινός, IV, 8, 1. molestus.
 Αχίτων, I, 6, 2. tunica carens. *v. not.*

B.

- Βελαντιοτομεῖν, I, 2, 62. crumenas incidere.
 Βαρύς, βαρὺ χωρίον, locus minime saluber, imprimis pro-
 pter pestilentes & noxios vapores, ut apud Latinos,
gravis III, 6, 12.
 Βδελυγμία, II, 11, 13. fastidium.
 Βιάζομαι, IV, 4, 21. *vid. not.*
 Βίαιος, I, 2, 9. seditiosus, violentus.
 Βίος, III, 11, 4. pro re familiari, victu.
 Βλάξ, βλακώτατος, III, 13, 4. mollissimus, sive, negligenti-
 ssimus. *v. not.*
 Βλέπω, III, 8, 9. spectro, de ædificiis aliquo vergentibus.
 Βλέφαρα, I, 4, 6. palpebræ.
 Βλεφαρίδες, I, 4, 6. pili palpebrarum, supercilia.
 Βελεύω, I, 1, 18. Senator sum. *vid. not.* I, 2, 35.
 Βελεντικός ὄρκος, I, 1, 18. juramentum, quod ἐπισώτης
 præstat, de fide & integritate adhibenda in causis co-
 gnoscendis.

Γ.

- Γαστήρ, I, 2, 1. cupido vorandi & perpotandi.
 Γαστὴρ δελεάζεσθαι, I, 1, 4. de avibus, quæ vescendi cupidi-
 tate ad escam ductæ capiuntur. γαστὴρ χαρίζεσθαι II, 1, 2. *ὁρεγέσθαι*
 ventri obsequium præstare. *ὁρεγέσθαι*
Theon. XXI.
 Γεραρός, III, 1, 3. venerandus, augustus. *44.*
 Γερσσία, Senatus IV, 4, 16.
 Γεωργικός, I, 1, 7. agriculturæ peritus.
 Γινώσκω, censeo I, 2, 19.
 Γνώμη, I, 2, 12. consilium, prudentia I, 4, 4. ὑπὸ γνώμης
 opponitur τύχη.
 Γνωμονικός ἀνὴρ, IV, 2, 10. vir magni iudicii.
 Γνώμων, I, 4, 5. iudex, arbiter.
 Γνώριμοι, II, 3, 1. & II. discipuli, familiares.

Γόμ.

I N D E X.

- Γόμφιοι, I, 4, 6. dentes molares.
 Γραμματικός, IV, 2, 20. qui scribere potest.
 Γράφω, γράφειν τινά, accusare aliquem I, 1, 1. γράφειν νόμον I, 2, 42. jubere legem, de populo.
 Γραφή, γραφήν φεύγειν I, 1, 1. accusari IV, 4, 4. γραφήν γράφειν, accusare IV, 3, 4. γραφή, dicitur de causa publica, δίκη, de publica & privata. *Salmas. de modo usurar. p. 108.*
 Γυμναστής, II, 1, 20. Lanista. Magister vel publicus vel privatus exercitiorum, quibus adolescentes continebantur. *vid. longam de gymnaste disputationem ap. Perizon, ad Aelian. V. H. II, 6.*
 Γυμνοπαῖδια I, 2, 61. *vid. notam.*

Δ.

- Δαιμονίω, I, 1, 9. furo.
 Δαιμόνιον, I, 1, 9. Divinum, a Deo profectum, quod fit vi divina I, 1, 12. de rebus naturalibus.
 Δαιμόνιε, II, 2, 58. est vox compellantis, & tam blandientis quidem, quam irascentis.
 Δανείζω, mutuuum do. δανείζομαι in medio, mutuuum sumo III, 7, 2.
 Δαφιλῶς ζῆν, opipare, laute vivere.
 Δεῆσον, usus, necessitas II, 6, 29.
 Δειδίσσομαι, I, 2, 58. timeo.
 Δεικνύω, δείξαι III, 5, 21. artis suæ specimen edere.
 Δειλός, miser IV, 2, 21.
 Δεινός τι, qui in aliqua re est multus, aut excellit, I, 2, 46.
 δεινότατον σαυτῆ εἶναι I, 2, 46. est, se ipsum in re aliqua superare. Herodot. familiare ἀμείνων αὐτὸς ἑαυτῆ, I, 3, 14. perniciosus, horrendus. δεινός συνεργεῖν II, 6, 36. qui multum conferre potest ad rem reliquam perficiendam, δεινὸν ἄν εἴη IV, 2, 15. indignum, mirum id esset.
 Δενδροκοπέω, II, 1, 13. arbores cædo.
 Δῆ, certe I, 1, 2. igitur III, 4, 7.
 Δήλια, τὰ, solemnia, quorum causa Θεωρίαν Athenienses in insulam Delum mittebant, unde illi ipsi Θεωροὶ etiam δηλιασαί nominabantur IV, 8, 2.
 Δήλος, cum particip. manifestum est, cum &c. I, 1, 2. & alibi.
 Δημη-

I N D

μαγεία, concionor. III, 1, 1.
 μαγικός, I, 2, 48. verba
 μαγίαν, sunt oratores
 μαγίαν apud Ael. V.
 μαγίαν.
 μαγίαν ἀποδίδωμι, IV, 1, 1.
 μαγίαν.
 μαγίαν, I, 2, 58. plebeius
 μαγίαν, I, 2, 60. popul
 μαγίαν, III, 1. dicitur
 μαγίαν, διαγρήσσει
 μαγίαν, IV, 7, 3. ἄγ
 μαγίαν, vino I, 3, 5.
 μαγίαν, II, 6, 22. per
 μαγίαν, I, 2, 24.
 λελcere.
 μαγίαν, III, 5, 23. c
 μαγίαν, σπαισίου
 parvi sumi nequeu
 μαγίαν, διακρίσει
 tum inter se esse, q
 μαγίαν, III, 10, 13
 μαγίαν, II, 4, 7. per
 μαγίαν, II, 8, 5. ut
 μαγίαν, III, 1, 11.
 μαγίαν, διακρίσει
 fugere III, 7, 9. e
 aliquid.
 μαγίαν, cum participi
 μαγίαν, I, 2, 23. constan
 μαγίαν, ut I, 6, 1
 μαγίαν, I, 2, 23. ce
 μαγίαν, II, 3, 13.
 μαγίαν, I, 31. τὰ π
 tatis utentes.
 μαγίαν, IV, 2, 17.
 μαγίαν, II, 3, 1. in
 μαγίαν, II, 3, 5. id. d
 differentia, discrim

I N D E X.

- Δημηγορέω, concionor. III, 6, 1.
 Δημηγορικός, I, 2, 48. verba faciendi coram populo peritus,
 δημηγόροι, sunt oratores. sic conjunguntur tanquam
 synonyma apud Ael. V. H. IX, 19. δημηγόροι καὶ ῥή-
 τωρες.
 Δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν, IV, 8, 2. supplicio publice affectum
 mori.
 Δημότης, I, 2, 58. plebejus.
 Δημοτικός, I, 2, 60. popularis, facilis.
 Διαγιγνώσκω, III, 1. discerno.
 Διαγίνομαι, διαγεγένηται ποιῶν IV, 8, 4. semper fecit.
 Διάγραμμα, IV, 7, 3. figura geometrica.
 Διάγω, vivo I, 3, 5.
 Διαδύομαι, II, 6, 22. perumpo, pervado.
 Διαδρύπτεσθαι, I, 2, 24. elatum fieri, superbire, inso-
 lescere.
 Διαζώννυμι, III, 5, 25. cingo.
 Διαιτήματα σπανιώτερα τε καὶ πολυτελέστερα. Rara & quæ
 parvi sumi nequeunt obsonia I, 6, 5.
 Διάκειμαι, διακείσθαι πρὸς ἀπάληξ &c. I, 1, 13. eandem eo-
 rum inter se esse, quam furiosorum rationem.
 Διαλαμβάνω, III, 10, 13. διειλημμένος, divisus, distributus.
 Διανύττω, II, 4, 7. perficio.
 Διαρκέσασθαι, II, 8, 5. ut nihil desit.
 Διασαφηνίζω, III, 1, 11. tradere, docere.
 Διατείνωμαι, διατειναμένους φεύγειν IV, 2, 22. contento gradu
 fugere III, 7, 9. excitare se, intendere animum ad
 aliquid.
 Διατελέω, cum participio redditur, semper. διατελέω σωφρο-
 νῶν, I, 2, 28. constanter me honeste gero.
 Διατίθεμαι, utor I, 6, 13. afficior IV, 2, 10.
 Διαδρυλλέσθαι, I, 1, 2. celebror.
 Διαπράττειν, II, 3, 13. perficere.
 Διατρέχω, I, 1, 31. τὰ ἡδέα διαδραμόντες, omni genere suavi-
 tatis utentes.
 Διαχράομαι, IV, 2, 17. interficio.
 Διαφέρεσθαι, II, 3, 1. inimicum esse.
 Διάφορον, II, 3, 5. id, de quo dissentitur, causa dissidii. item,
 differentia, discrimen.

I N D E X.

- Διαψεύδομαι, IV, 2, 27. διεψευσμένοι τῆς ἐαυτῶν δυνάμεως, qui
 sibi plus virium tribuunt, quam habent.
 Δίδωμι, II, 2, 1. κακόν τί σοι ἔδωκεν, malo effecit.
 Διέλκω, III, 10, 7. diduco, dilato.
 Διέξιμι, IV, 6, 15. dissero.
 Διέρχασθαι, I, 6, 14. percurrere.
 Διδύραμβος, I, 4, 3. Carminis genus, in honorem Bacchi.
 Δικανικός, I, 2, 40. qui in judiciis versari potest, foro aptus.
 Δικάζομαι, I, 2, 51. Controversiam in foro habeo. certo, dis-
 cepto III, 5, 20.
 Δίκαιος, ἵππον δίκαιον ποιήσασθαι IV, 4, 5. equum ad opera
 sua idoneum reddere.
 Διοικέω, IV, 6, 10. σῶμα καλῶς, valetudini & robori corpo-
 ris servio.
 Διαρίζειν, III, 9, 4. duas res a se discernere. IV, 6, 1. de-
 finire.
 Δίχα ψηφίζεσθαι IV, 4, 24. diversa decernere.
 Διχογνωμονέω, dissentio II, 6, 21.
 Διώκειν, IV, 4, 24. studiose aliquem sectari.
 Δοκέω I, 5, 3. δοκῶ πλατίζειν, pro πλατίζω. IV, 4, 20. δοκῶ
 λέγειν pro λέγω. τὰ δοκῆντα τοῖς ἀνθρώποις, quæ omnes
 concedunt, vera esse putant IV, 6. ult.
 Δοκιμάζω, I, 2, 4. laudo. δεδοκιμασμένοι III, 5, 20. cogniti,
 perspecti. I, 4, 1. δοκιμαζόντων, cognoscant, judicent.
 Δοκιμασία ἀρχόντων, II, 2, 13. vide notas.
 Δελοπρεπής, fervilis, opponitur ἐλευθερίῳ II, 8, 4.
 Δραπέτεύω, III, 1, 16. fugio, de servis.
 Δύναμις, καθύναμιν, pro facultatibus I, 3, 3. exercitus
 III, 6, 9.
 Δυνατός, δυνατόν εἶναι, Periphrasis τῆς δύνασθαι I, 4, 16. δυ-
 νατός ἔσθι III, 6, 3. δυνήσῃ I, 1, 28. δυνατός σώματι, robu-
 stus, labori ferendo aptus. III, 7, 1. peritus cujuscun-
 que rei, ἔθιβι, reip. gerendæ.
 Δύο, δύο τῶν νέων, pro δύο νέες, II, 1, 1.
 Δυσάποτροπος, IV, 1, 4. qui difficulter arceri potest.
 Δυσκάθεκτος, IV, 1, 4. effrenis, qui difficulter contineri
 potest.
 Δυσκολία, morositas III, 12, 6.
 Δυσμενῶς ἔχειν τινί, III, 5, 9. odisse aliquem.

Δυσ-

I N I

ἀξίωμα, II, 6, 3. homo
 commotus familiaritate
 pacis de
 κέρων, IV, 7, 3. obscur
 potest.
 ἀσπάζειν, II, 1, 4. timida

ἀπὸ, ἀπεστράντι τῷ καὶ
 stant hominibus suæ re
 ζῆσθαι, sine aliorum
 III, 14, 2. sine pane
 μιν καὶ ἑαυτῶν, per
 terius.

γράττειν πρὸς ἐπιθυμίαν
 appetendo.

IV, 1, 1. καὶ ἡ μετρίαν

κίβη, III, 6, 11. conje

κασία τῶν ὀφθαλμῶν, II

rerum visibilibus ej

quæ pingitur.

κος, I, 2, 26. probabi

κῆτος, I, 2, 28. jure.

ἀκαρῆς ἀκαρῆς, III,

μί, τὸ ὄν, natura II, 1,

II, 6, 36. quod in p

ληται, domus alienæ

ἀργεῖται, εἰρηγῆσθαι

ἀσφῆρο καὶ ἐπιμένει

κείνοι pro ἑαυτοῖς, I, 2

κελίζω, I, 1, 22. pro

κωμῶμαι, III, 10, 1.

κελῆρι, II, 2, 5. τὰ

parare, afferre.

κελῆρι, IV, 5, 6. di

voluptatis aut cujusc

animos movet.

κενῶ, I, 2, 4. labor

καὶ ἔσθιν ausarde

I N D E X.

Αυσζύμβολος, II, 6, 3. homo malæ fidei,¹ difficilis: non accommodatus familiaritatibus, amicitiiis, congressibus, pactis &c.

Αυσζύνετος, IV, 7, 3. obscurus, qui non facile intelligi potest.

Αυσωπάσθαι, II, 1, 4. timidum esse.

E.

Εαυτῆ, ἀρισεύσαντες τῶν καθ' ἑαυτῆς ἀνθρώπων, qui longe præstant hominibus suæ ætatis III, 5, 10. καθ' ἑαυτῆς ἀγωνίζεσθαι, sine aliorum auxilio III, 5, 11. ὄψον καθ' αὐτὸ III, 14, 2. sine pane obsonium, III, 10, 12. τὸ εὖρονθμον καθ' ἑαυτὸ. per se, opp. πρὸς ἄλλο, respectu alterius.

Ἐγκράτεια πρὸς ἐπιθυμίαν βρωτῆ II, 1, 1. abstinentia in cibo appetendo.

Εἰ, IV, 1, 1. καὶ εἰ μετρίως αισθανόμενος, vel mediocriter &c.

Εικάζω, III, 6, 11. conjecturam facio.

Εικασία τῶν ὄρωμένων, III, 10, 1. definitio picturæ, expressio rerum visibilium ejusmodi, ut pictura similis sit rei, quæ pingitur.

Εἰκός, I, 2, 26. probabile.

Εικότως, I, 2, 28. jure.

Ειλικρινῆς ἀχαρισία, III, 2, 3. mera, manifesta.

Εἰμὶ, τὸ ὄν, natura II, 1, 22. ὄντα res familiaris 8, 10. ἐπὶ σοὶ ὄν II, 6, 36. quod in potestate tua est.

Εἰρκταί, domus alienæ II, 1, 5.

Εισηγέομαι, εἰσηγεῖσθαι τινί τι, alicui aliquid suadere II, 7.

Εισφέρειν καινὰ δαιμόνια, I, 1, 2. novos Deos inducere.

Εκεῖνον pro ἑαυτὸν, I, 2, 2.

Ἐκκυλίζω, I, 1, 22. provolvo. *vide notas.*

Ἐκμιμῆμαι, III, 10, 1. imitor.

Ἐκπληρώω, II, 2, 5. τὰ συμφέροντα, quicquid utile est comparare, afferre.

Ἐκπλήττειν, IV, 5, 6. dicitur homines, quod, specie aliqua voluptatis aut cujuscunque boni objecta, vehementer animos movet.

Ἐκπονεῖν, I, 2, 4. laborando cibum digerere & conficere, das Essen ausarbeiten.

Ἐλαύνω,

INDEX.

- Ελαύνω**, ἐλαύνεται ἐπὶ τὰ ἐπικίνδυνα φέρεσθαι II, 9, 5. præ-
 ceptis in periculum ruit III, 3, 1. equitare.
Ελέγχειν, III, 8, 1. erroris convincere, ad silentium redi-
 gere.
Ελευθέριος, ἐλευθέριον ζῆν I, 6, 3. ita vivere, ut ingenuum
 & liberalem hominem decet.
Εδειπεσθαι, II, 6, 5. vinci.
Εμβαλεῖν, III, 5, 4. irruptionem facere.
Εμποδίζω, I, 2, 4. impedio.
Εμφρων, I, 4, 4. mente præditus.
Εναρίθμιος, I, 2, 58. qui aliquo numero est.
Εναίω, II, 2, 12. incendo.
Ενδεᾶ, III, 1, 11. Attice pro ἐνδεῆ.
Ενδεῶς ἔχειν, III, 6, 5. tenuem, inopem esse.
Ενδέχεται, I, 2, 22. IV, 7, 9. fieri potest. ἐνδεχόμενα III, 9, 1.
 quæ fieri possunt.
Ενειμι, ὡς ἐνὶ μάλισαι, quam maxime III, 8, 4.
Ενοχος τῇ γραφῇ I, 2, 64. qui jure accusatus est.
Ενεργῶς μάχεσθαι III, 4, 11. pro viribus.
Ενεργός, I, 4, 4. vim agendi habens.
Εξανναγκάζω ἀργίαν, II, 1, 16. medeor ignaviæ violentis re-
 mediis.
Εξεταστικός, I, 1, 7. rei explorandæ idoneus.
Εξευρίσκω, III, 9, 8. reperio, vel demonstro.
Εξηγέομαι, interpretor I, 2, 58.
Εξικνεῖμαι, I, 4, 17. ὄμμα ἐξικνεῖται εἰς, oculus prospicit.
Εξίς, I, 2, 4. vivendi ratio.
Εξίστημι, ἐξίστησι τῆ φρονεῖν I, 3, 12. mentem aufert. ἐξιστά-
 μενοι τῆ τὰ δεινὰ ἀναλογίζεσθαι II, 1, 4. de avibus, quæ
 nimia consequendæ escæ cupidine impeditæ, non in-
 telligunt imminens periculum.
Εξόν, III, 1, 2. ἐξόν τῆτο μαθεῖν, cum liceat hoc discere.
Εξοργίζειν, III, 3, 7. ferocem reddere.
Εξορμαῖν, III, 5, 8. incitare.
Εξωμίδες, II, 7, 5. Tunicæ substrictæ & breves citra hu-
 merum definentes. *vid. Perizon. ad Ael. IX, 34.*
Επαγγέλλομαι, de eo, qui artem aliquam profitetur III, 1, 1.
Επαγωγόν, quod vim movendi & suadendi habet II, 5, 5.
Επαῶδω, II, 6, 10. incanto.

Επαινος

I N

Επαινος, pro honore II, 1,
 note amere ap. Demo
 Επαινο, III, 6, 2. illustre
 Επαινοῦ, III, 5, 3. com
 ται τὸ φρόνημα, elatus
 Επαθῆσαι, ἰθαθῆσαι
 Επαθῆσαι, III, 1, 11. in
 Επαθῆσαι, I, 2, 60. suppe
 Επαθῆσαι, I, 2, 31. inpu
 εἰ, I, 7, 1. ἐπ' εὐδαι
 αἰματων, pretia servo
 di causa, IV, 4, 3.
 ἐπιδέουμι, I, 1, 11. pr
 ἐπιβελος, opp. ἀπὸ
 ἐπιζῆμιος, I, 4, 57. qu
 ἐπιθῆσαι, III, 9, 6. 1
 ἐπιλαμβάνουμι, I, 2,
 an die man tom
 ἐπιθῆσαι, IV, 4, 12
 ἐπιδέουμι, III, 9, 3.
 ἐπιζῆμιος, IV,
 ἐπιθῆσαι, II, 7, 2. su
 ἐπιθῆσαι, III, 1, 7.
 ἐπισκῆπτω, I, 3, 7.
 ἐπίστασι, I, 5, 2. cu
 ἐπιστάτης, I, 1, 18.
 IV, 4, 2.
 ἐπιθῆσαι, ἐπιθῆσαι
 senectutis sustin
 ἐπιθῆσαι, familia
 res necessariz,
 niens, aptus.
 ἐπιθῆσαι, III,
 ἐπιθῆσαι, III, 5, 1.
 ἐπιθῆσαι, ἀναπ
 III, 9, 7. aggr
 ἐπιθῆσαι, III, 12,
 ἐπιθῆσαι, judiciu
 quem. III, 5,

INDEX.

- Ἐπαινος, pro honore II, 1, 33. ut verbum ἔπαινᾶν pro honore afficere ap. Demosthen. de Corona.
- Ἐπαίρω, III, 6, 2. illustrem reddo.
- Ἐπαίρεσθαι, III, 5, 3. commoveri, impelli, III, 5, 4. ἐπῆσται τὸ φρόνημα, elatus factus est.
- Ἐπαιδάττομαι, ἐπαιδάττεται λόγος, III, 8, 1. vid. not.
- Ἐπανερωτάω, III, 1, 11. iterum interrogo.
- Ἐπαρκέω, I, 2, 60. suppedito.
- Ἐπηρεάζειν, I, 2, 31. injuria afficere.
- Ἐπί, I, 7, 1. ἐπ' εὐδοξία, ad gloriam. II, 5, 1. ἀξίαι ἐπὶ οἰκετῶν, pretia fervorum. IV, 2, 19. ἐπὶ βλάβῃ, nocendi causa, IV, 4, 3. cum dativo pro accusativo.
- Ἐπιδείκνυμι, I, 1, 11. pronuncio, declaro.
- Ἐπίβελος, opp. ἀπλῆς, III, 1, 6. tectus, infidiosus.
- Ἐπιζήμιος, I, 2, 57. qui damnum affert.
- Ἐπιθετικός, III, 9, 6. ad aggrediendum aptus.
- Ἐπιλαμβάνεσθαι, I, 2, 31. dicuntur, quibus noceri potest, an die man kommen kann.
- Ἐπίδειγμα, IV, 4, 12. specimen.
- Ἐπιδίδωμι, III, 9, 3. proficio.
- Ἐπίκρονον ψύχης, IV, 3, 7. remedium frigoris.
- Ἐπιπλα, II, 7, 2. supellex.
- Ἐπιπολῆς, III, 1, 7. in superficie.
- Ἐπισκώπτω, I, 3, 7. ludo, jocos.
- Ἐπίσασις, I, 5, 2. curatio alicuius rei.
- Ἐπιστάτης, I, 1, 18. qui alicui rei præest, vide not. conf. IV, 4, 2.
- Ἐπιτελέω, ἐπιτελεῖσθαι τὰ τῆ γῆρας, IV, 8, 8. incommoda senectutis sustinere.
- Ἐπιτήδαιοι, familiares I, 1, 6. ἐπιτήδεια, II, 1, 9. victus, res necessariae, IV, 2, 26. commoda ibid. 5. conveniens, aptus.
- Ἐπιτηδεύματα, III, 5, 14. instituta vitæ.
- Ἐπιτηδεύω, III, 5, 14. facere instituo.
- Ἐπιτίθημι, δίκην ἐπιτιθέναι, II, 2, 13. poenam alicui irrogare III, 9, 7. aggredi.
- Ἐπιτίμια, III, 12, 3. poenæ, damna.
- Ἐπιτρέπω, iudicium alicui permitto, arbitrum capio aliquem. III, 5, 12. est elliptica forma dicendi.

I N D E X.

- Επιφέρειν τινί τι**, conferre in aliquem aliquid I, 2, 31.
Επιψηφίζω, I, 1, 18. in suffragia mitto. *vid. not.*
Επωδή, incantatio II, 6, 10.
Επωμῖς, III, 10, 13. summa humeri pars.
Ερασιχρήματος, I, 2, 5. pecuniæ consequendæ cupidus.
Εργάζομαι, I, 3, 5. labore quæro unde vivam. *v. Grav. lect. Hesiod. ad Ærg. 43.* II, 7, 12. *ἐργαζόμεναι καὶ ἐργασάμεναι* distinguuntur. *Εργαζόμεναι*, quæ in opere adhuc occupatæ sumunt cibum, post quem non sunt manus lavandæ; *ἐργασάμεναι*, quæ operis suis confectis, dilatis certe in aliud tempus, cœnant. *σώματι ἐργάζεσθαι*, II, 8, 1.
Εργασία, III, 10, 1. quæstus.
Εργαστικός, III, 1, 6. de imperatore, strenuus.
Ερολαβεῖν, III, 1, 2. operam suam alicui locare, conducere opus.
Ερητύω, I, 2, 58. cohibeo.
Ερμηνεύω, I, 2, 52. doceo, explico.
Ερμηνεία, oratio. IV, 3, 12.
Εργον ἐστί, difficile est IV, 7, 9.
Ερρόωμενης, III, 9, 1. fortis, robustus.
Ερπετὰ, I, 4, 11. opponuntur hominibus: *τοῖς ἄλλοις ἐρπετοῖς.*
Ερυμα, II, 1, 14. munimentum.
Ερυμνος, III, 10, 13. acclivis, inaccessus.
Εσχατος, τὰ ἐσχατα λέγειν τινί, II, 2, 9. omnibus conviciis proscindere, gravissime minari.
Εσε, quoad. I, 2, 18.
Ετοιμος, II, 6, 16. *ἐξ ἐτοίμω εἶναι* dicitur, quod facile & sine ullo negotio fieri potest.
Ευανδρία, III, 3, 12. de viris præclaris: copia virorum præstantium: *ὁμοία*, æque præstantes viri.
Ευγνώμονες, æqui rerum æstimatores II, 8, 6.
Ευδόκιμος, illustris, celebris, *πατρίδα εὐδοκιμωτέραν ποιεῖν*, III, 7, 1.
Ευεθής, III, 11, 4. speciosus.
Ευεξία, II, 1, 20. bonus corporis habitus.
Ευκόλως ζῆν, IV, 8, 2. suaviter, jucunde vivere.
Ευήθης, IV, 2, 2. stultus.

Ευλα

Ευλαβία, III, 6, 8. timor
 Ευαδής, ἀναδίστασις, I,
 Ευ, III, 11, 8. cubile le
 Ευφάδης, II, 6, 5.
 Ευφάδης.
 Ευφών, I, 1, 18. re
 violare.
 Ευφρόνη, III, 4, 8. o
 Ευφύς, II, 1, 6. fac
 Ευφροσύνη, pulcher, ve
 II, 1, 22. vultu ve
 Ευφρασία, IV, 4, 1.
 de se gerit.
 Ευφροσύνη, III, 10, 11.
 de thorce.
 Ευχάδης, III, 14.
 Ευφύς, III, 9, 3.
 Εφάμιλλος, qui cer
 Εφίεμαι, amo IV.
 Εχ, I, 3, 3. τὰ
 ἀπέχου ἔχου θη
 num conciliand
 intemperanter
 Φιλαιτέρου τ
 tius vos amabi
 borat III, 5,
 μέλαστρα ἔχου
 didit I, 2, 38.
 mo erant.
 Ζήγος, I, 1, 9.
 Ζημία, II, 3, 2.
 Ζωταῖς, III, 10,
 H, quomodo IV
 Ηγίωμα, ἡγάμα
 vocat.

I N D E X.

- Ευλαβεῖσθαι, III, 6, 8. timere, fugere, cavere, III, 9, 4.
 Ευμαθής, ευμαθέστερον, I, 2, 35. planius.
 Ευνή, III, 11, 8. cubile leporum.
 Ευξύμβολος, II, 6, 5. facilis, comis, fidelis &c. *vide*
 δυσξύμβολος.
 Ευορκεῖν, I, 1, 18. religiose jurare, jusjurandum non
 violare.
 Ευπειθής, III, 4, 8. obediens.
 Ευπετῶς, II, 1, 6. facile.
 Ευπρεπής, pulcher, venustus, *ευπρεπῆ τε ἰδέειν καὶ ἐλευθέριον,*
 II, 1, 22. vultu venusto & liberali.
 Ευτακτέω, IV, 4, 1. *ευτακτῶν*, qui in omnibus rebus mo-
 deste se gerit.
 Ευρυθμος, III, 10, 11. concinnus, item, corpori congruens,
 de thorace.
 Ευχαῖσαι, III, 14, 7. convivio excipi, convivari.
 Ευφυής, III, 9, 3. bona indole præditus.
 ΕΦάμιδος, qui certamen cum aliquo init. III, 3, 12.
 Εφίεμαι, amo IV, 1, 2.
 Εχω, I, 3, 3. *τῆτο εἰ καλῶς μοι ἔχει*, hoc me non decet. *εἰ
 ἀπείρως ἔχω θηροῦν ἀνθρώπων*, non imperitus sum homi-
 num conciliandorum II, 1, 1. *ἀκολαστοτέρως ἔχειν πρὸς τι*,
 intemperanter se in aliqua re gerere II, 7, 9. *ἐν τέτων
 φιλικιώτερόν τε καὶ οἰκειότερον ἀλλήλοις ἔξετα*, vehemen-
 tius vos amabitis invicem II, 10, 6. *ἔχει ἔργον*, hoc la-
 borat III, 5, 10. *Ἡπείρα ἐχομένης*, adjacentis IV, 7, 7.
μελάντερα ἔχειν τὸ χρῶμα, de iis, quos sol nigriores red-
 didit I, 2, 38. *ὡς εἶχον πρὸς ἀδμήλας*, quo inter se ani-
 mo erant.

Z.

- Ζεῦγος, I, 1, 9. jugum.
 Ζημία, II, 3, 2. *ζημίαν ἠγάθει*, perniciosum putare.
 Ζωτικός, III, 10, 6. vivus, vitam habens.

H.

- Η, quomodo IV, 6, 1.
 Ηγέομαι, *ηγέμενος* II, 3, 14. de eo, qui beneficiis pro-
 vocat.

INDEX.

- Ηγεμονικός, II, 3, 14. idoneus ad rem primum suscipien-
 dam. IV, 5, 12. ad imperium idoneus.
 Ηδοναὶ ἐν τῷ παραχρῆμα, II, 1, 20. *vid. not.*
 Ηδυσμα, III, 14, 5. condimentum.
 Ηθμός, I, 4, 6. colum. *vid. not.*
 Ηλίθιος, I, 1, 5. stultus.
 Ηλικία ἐλαφρά, ætas, agilis III, 5, 27. ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος,
 IV, 2, 3. cum ad virilem ætatem pervenisset.
 Ημελημένως, III, 11, 4. ἔχειν, de vestitu tenui & exili.
 Ημιμνάϊος, II, 5, 2. dimidiæ minæ pondus habens.
 Ημιβολιαῖος, dimidii oboli magnitudinem æquans
 I, 3, 12.
 Ηνιοποιεῖον, IV, 2, 1. officina, in qua habenæ conficiuntur
 & venduntur.
 Ηνιοχέω, I, 1, 9. habenas teneo, aurigor.
 Ησυχία, II, 1, 21. solitudo.
 Ηττάομαι, IV, 4, 17. de iis, qui in iudicio litem perdi-
 derunt.
- Θ.
- Θάλασσα, II, 1, 33. de mortuis, quorum memoria reli-
 qua est.
 Θάλασπος, I, 4, 13. ætas.
 Θαμινά, III, 11, 15. sæpe.
 Θεάομαι, II, 1, 22. ἴ. εἰ τις θεᾶται αὐτήν, si quis se vide-
 ret & propter magnificentum cultum admiraretur.
 Θεῖος. τὰ θεᾶ, I, 1, 15. divinæ res, cœlestes, naturales.
 Θεῖος, III, 6, 14. patruus.
 Θέλω, III, 12, 8. soleo.
 Θεραπεύω, Θεραπεύειν, Dii homines dicuntur, quando eo-
 rum gerunt curam I, 4, 10. homines Deos Θεραπεύειν,
 dicuntur, quando eos cultu & veneratione prosequun-
 tur II, 1, 28. Θεραπεύειν γῆν II, 1, 28. est terram co-
 lere.
 Θερμαχρός, I, 3, 9. qui quamcunque rem suscipere audet:
 homo calidus ac temerarius.
 Θεωρία, IV, 8, 2. *vid. not. ad III, 3, 12.*
 Θήγω, Θήγειν ψυχὴν, III, 3, 7. animum alicujus incitare,
 acuere, irritare.

INDEX.

- Θηράομαι, Θηράσθαι, I, 2, 24. de feminis libidinosis, quæ viros venantur II, 6, 8. de amicis comparandis.
- Θήρατρον, II, 1, 4. quæcunque insidiæ, quæ bestiis capiendis struuntur.
- Θηρατικά, II, 6, 33. quæ ad venandum apta sunt, profunt, instrumenta venatica.
- Θίασος, II, 1, 31. cætus, societas.
- Θρυπτικός, I, 2, 5. delicatus, qui cultu utitur pretioso, molli, & ad ostentationem composito.
- Θυμοειδής, IV, 1, 3. animosus, iracundus, *de equis.*

I.

- Ιδία, privatim, singulis hominibus, opponitur τῇ πόλει, I, 2, 63.
- Ιδιώτης, privatus, opponitur τοῖς πεπολιτευμένοις, II, 6, 18. ἰδιώται, opponuntur civitatibus, & sunt tam privati, quam magistratus III, 7, 7. imperitus.
- Ιδιωτικῶς ἔχειν σῶμα, III, 12, 1. *vid. not.*
- Ιλαδόν, II, 1, 20. copiose, abundanter.
- Ιππαρχέω, III, 3, 1. equitibus præsum.
- Ιππαρχός, III, 3, 1. præfectus equitum.
- Ιππικόν, τὸ, III, 3, 2. res equestris.
- Ιπποτοξόται, III, 3, 1. equites levis armaturæ, qui fundis scilicet, aut sagittis, utuntur, quibus opponuntur, ἰππᾶς ὀπλίται, qui gravi armatura, gladio puta & clypeo aliisque utuntur.
- Ισημι, aor. i. pondus explorare I, 1, 9.
- Ισως, fortasse, I, 2, 27.
- Ιϋξ, III, 11, 17. *vid. not.*
- Ιχνεύω, III, 11, 9. investigo.

K.

- Καιρός, ὑπὲρ τὸν καιρὸν, supra modum I, 3, 6.
- Κακός, III, 1, 9. de militibus timidis, ut καλός, de fortibus & strenuis.
- Κακροσκελής, III, 3, 4. de equo qui præva crura habet.
- Κάμνω, I, 2, 57. morbo laboro.
- Καρσδοκέω, studiose attendo III, 5, 6.

INDEX.

- Καρπῶ, I, 1, 8. fructum percipio.
- Καρτερικός, I, 2, 1. fortis, rebus duris ferendis adsuetus.
- Καταγινώσκω, I, 3, 10. III, 7, 3. ταῦτα κατέγνωκας αὐτῆ, tam male de ipso sentis.
- Καταλαμβάνω, III, 11, 2. deprehendo, invenio.
- Καταλογίζομαι, in numerum refero.
- Κατάλογος, III, 4, 1. album militum.
- Κατάλυσις, I, 2, 20. interitus.
- Καταπρόττειν, II, 1, 8. perficere.
- Καταρῥαθυμέω, III, 5, 13. ignavus sum.
- Κατασκευάζομαι, I, 5, 4. de fundamento ponendo III, 11, 4. οἶκος κατασκευασμένος, instructa, ornata domus.
- Κατασκήπτω, IV, 3, 14. percello.
- Κατατρίβεθαι, I, 2, 39. loquacitate alicujus confici, obtundi, IV, 7, 5. nimio studio & cogitatione in re aliqua defixum confici III, 4, 1. confici vulneribus, laboribus, de milite IV, 7, 4. κατατρίβειν ταῦτα τὸν βίον, in his rebus frustra vitam consumi.
- Κατεπέην, II, 6, 33. calumniari, accusare.
- Κατεπέγω, urgeo, τὸ κατεπέγον, II, 1, 2. res factu necessaria, quæ dilationem respuit.
- Κατεργάζεσθαι, IV, 2, 7. studio & exercitatione in re aliqua proficere.
- Κατήκοος, III, 4, 8. obediens.
- Καιχεζία, III, 12, 2. opponitur ἐνεξία.
- Κεινημένος, IV, 2, 9. dominus.
- Κηδεμῶν, II, 7, 12. tutor.
- Κηδεῖα, II, 6, 36. amor conjugum.
- Κηδεύης, I, 1, 8. affinis. *de hac voce docte differit Spanhem. ad Julian. Or. I. p. 287.*
- Κηλέομαι, II, 6, 31. suaviter delinior & demulceor.
- Κίβδηλος, III, 1, 9. adulterinus, *de nummis.*
- Κινδυνεύω, III, 3, 6. videor, parum abest, quin &c. κινδυνεύεις δυσαρρεσότερος εἶναι τῶν οἰκετῶν III, 13, 5. fastidiosior es servis II, 3, 17. κινδυνεύεις ἐπιδειξάμ IV, 7, 6. κινδυνεῦσαι καὶ παραφρονῆσαι τὸν &c. parum abesse, quin insanire videatur, qui &c. IV, 2, 34. κινδυνεύει εἶναι, videtur esse.
- Κινέω, IV, 2, 2. βεβλόμενος κινεῖν τὸν Εὐθύδ. laceffere.

Κιχά-

I N

λογίω I. ἄγω, I, 2, 58.
 Κλάω, III, 10, 13. clavicu
 Κλάω, I, 4, 1. quod o
 bet.
 Κλάω, II, 7, 1. levo.
 Κλάω, τι κλάω τῆς πάλω
 εἰ in republica I, 2,
 Κλάω, I, 5, 4. fundam
 Κλάω, ἀπὸ κλάω καὶ
 κλάω I, 2, 9.
 Κλάω, I, 2, 9. fabi
 Κλάω, I, 2, 57. tesser
 Κλάω, ἀπὸ μαχάω, I
 aliquo deicere in ca
 ponte in flumina se p
 tur, ipsique κλάω
 de est κλάω ap.
 quia scil. urmatore
 tur aqua, deinde
 precipitem in med
 mum periculum fa

Κλάω, I, 6, 8. lasciv
 Κλάω, I, 7,
 Κλάω, angraisen.
 Κλάω, cum partici
 Κλάω, num ign
 Κλάω, hoc me
 Κλάω, οὐκ ἔστιν ἄγω
 Κλάω, &c. pr
 Κλάω, comminuo,
 Κλάω, II, 1, 20. Izvi
 Κλάω, ἐπὶ ταύτῃ με
 parte mii inferior
 Κλάω, II, 7, 6. t
 Κλάω, I, 3, 9. and
 Κλάω, IV, 6, 1. fino
 Κλάω, II, 1, 31. n

I N D E X.

- Κιχάνω f. κίχημι, I, 2, 58. invenio, deprehendo.
 Κλειδες, III, 10, 13. claviculae.
 Κολασήριον, I, 4, 1. quod coërcendi & reprimendi vim ha-
 bet.
 Κεφίζω, II, 7, 1. levo.
 Κρατέω, τὸ κρατῆν τῆς πόλεως, penes quem summa potestas
 est in republica I, 2, 43.
 Κρηπίς, I, 5, 4. fundamentum.
 Κύαμος, ἀπὸ κυάμων καθίστασθαι ἄρχοντας, fabis eligere ma-
 gistratus I, 2, 9.
 Κυαμευτός, I, 2, 9. fabis electus.
 Κυβείαν, I, 2, 57. tesseriis ludere.
 Κυβισῶν εἰς μαχαίραν, I, 3, 9. κυβισῶν est, se præcipitem
 aliquo dejicere in caput, ut faciunt urinatores, cum de
 ponte in flumen se præcipitant, unde & de ipsis dici-
 tur, ipsique κυβισῆρες dicuntur, ut e Glossis patet: dein-
 de est κολυμβῶν ap. Suidam & *mersare* in Glossis iisdem,
 quia scil. urinatores ubi se dejecerunt, primo mersan-
 tur aqua, deinde vero natant. κυβισῶν εἰς μαχ. est se
 præcipitem in medios erectos gladios dare, h. c. sum-
 mum periculum subire.

Λ.

- Λαγνεία, I, 6, 8. lascivia.
 Λαμβάνειν ἔργον, I, 7, 2. rem ipsam aggredi, die Sache
 selbst angreifen.
 Λανθάνω, cum participio, clam, II, 1, 13. ἢ λανθάνει σε οὐ
 τέμνοντες, num ignoras, qui &c. II, 3, 11. εἰδὼς λέληθα
 ἑμαυτὸν, hoc me scire, ignorabam III, 5, 23. ὅπως μὴ
 λάθης σεαυτὸν ἀγνοῶν, ut scias te ignorare &c. III, 5, 24.
 εἰ λανθάνεις &c. probe scio, te non existimare.
 Λειάινω, comminuo, de dentibus I, 4, 6.
 Λεῖος, II, 1, 20. lævis.
 Λείπω, εἰδὲ ταύτη μοι δοκῶσι λείπεσθαι, III, 5, 2. nec in hac
 parte mihi inferiores videntur.
 Λαταργέω, II, 7, 6. vid. not.
 Λεωργός, I, 3, 9. audax, factiosus.
 Λήγω, IV, 6, 1. fino, desino, cum participio.
 Λιπαρός, II, 1, 31. nitidus.

INDEX.

- Λίχγος, I, 2, 2. luxuriosus.
 Λοχαγέω, III, 1, 5. cohortem duco. *vid. Perizon. ad Aelian. lib. II. c. ult.*
 Λυμαινώ, λυμαινόμενα γαστέρα, I, 3, 6. de cibis, qui corpus vitiosum reddunt, III, 14, 5. corrumpere, de cibis.
 Λυπέω, I, 6, 6. noceo, damno afficio, *sic Aelian. V, 11, 17.*
 Λωποδυτέω, I, 2, 62. vestes furor.
 Λυτικός, qui liberare potest, remedium IV, 5, 7.

M.

- Μαλακός, III, 7. timidus.
 Μαλακῶς Φιλῆν, III, 11, 10. in malam partem.
 Μαίνομαι, μαίνεσθαι, I, 3, 13. insanire, de nimio amore, ut apud Latinos *furere. sic est apud Homer. Il. 2, 160. Dicitur etiam de nimio amore in res inanimatas. Callimach. Hymn. in Cerer. v. 30.*
 Μαντεύομαι, I, 1, 6. consulo oracula I, 1, 9. utor auspiciis.
 Μαρτυρέω, probo, laudo, cum dativo I, 2, 21.
 Μεγαλεῖος, IV, 5, 2. magnificus.
 Μεγαλύνομαι, III, 6, 3. efferor.
 Μειόομαι, I, 3, 3. deteriori sum conditione. II, 7, 9. minuo.
 Μειονετέω, III, 14. minus habere, inopem esse.
 Μελέτη, II, 6, 39. exercitatio, pro ἄσκησις, III, 3, 6. μελέται plane respondent Latinorum meditationibus campestribus. dicitur etiam de commentationibus eorum, qui dicere volunt, μελέτη ἀπολογίας, IV, 8, 4. *v. Spanh. ad Orat. Jul. p. 14.*
 Μελετάω, I, 2, 21. meditor I, 5, 5. exercitatione mihi comparo IV, 8, 4. commentor, cogito, quid dicendum sit.
 Μέλω, II, 2, 5. cum futuro πλεονάζει.
 Μεταβιβάζομαι, merces permuto, negotior III, 7, 6.
 Μεριμνάω, I, 1, 4. de Philosophorum studio & cogitatione.
 Μεταδιδόναι τῷ βάρῃ, sc. τι, II, 7, 1. communicare cum aliquo malum, scil. aperiendo.
 Μεταμέλει, I, 1, 4. pœnitet.

Μετα

INDEX.

- Μετανάσκεις, III, 5, 12. migratio populi alicuius.
 Μεταπέμφομαι, III, 9, 11. accerfo.
 Μεταπίδεμα, IV, 2, 18. retracto IV, 4, 14. v. *Salmas.*
H. A. T. II. p. 746.
 Μεταχειρίζομαι, I, 4, 17. gubernō, in potestate habeo.
 Μέταμι, IV, 2, 9. σοφίαν μετιέναι, sapientiae operam dare.
 Μέτριος, μετρίων δεισθα, I, 2, 1. paucis rebus ad vitam sustentandam opus habere.
 Μνάομαι, III, 11, 6. mentionem facio alicujus.
 Μνημονεύομενοι άνθρωποι, IV, 8, 2. quorum ad nos memoria pervenit.
 Μηχάνημα, I, 4, 7. artificium.
 Μηχανικός, III, 1, 6. de imperatore, in consiliis excogitandis promptus & solers IV, 3, 1.
 Μοῖρα, θεῖα μοῖρα, II, 3, 18. divino consilio.
 Μισητός, III, 10, 5. odio dignus, infestus.
 Μοχθέω, II, 1, 17. ærumnas perpetior.
 Μωμέομαι, affecto, aucupor II, 1, 30. si quidem recta lectio. *vid. not.*

N.

- Ναυτιλία, IV, 2, 32. navigatio.
 Νικητικός, III, 4, 11. ad vincendum aptus.
 Νομίζω, νομίζεται, II, 3, 15. in more positum est, justum habetur.
 Νοσῆν, III, 5, 18. respublica eleganter dicitur, in qua vitia dominantur.
 Νοθητικός, νοθητικοὶ λόγοι, I, 2, 21. sermones, qui ad alicujus animum cohortandum sunt compositi.
 Νυκτοθῆραι, IV, 7, 4. qui noctu venantur.
 Νυκτερευτικός κύων, III, 11, 8. canis, qui nocturnis venationibus adhibetur.

O.

- Ὅ, pro τις, IV, 5, 10. & multis aliis locis.
 Ογκύμαι, I, 2, 25. superbio.
 Ὀκημα, II, 2, 4. lupanar. *vid. not.*
 Οἶκος, I, 5, 3. facultates. III, 6, 14. familia.
 Οἶμος, II, 1, 20. femita, via.

I N D E X.

Οψοφαγίστατος, III, 13, 4. obsonii voracissimus.
 Οψωνῶν ποδῶν, III, 14, 1. pretioso & copioso victu uti.

Π.

- Παγκρατίας, III, 10, 9. pugil.
 Παιδίον, II, 2, 8. ἐκ παιδῆς, a prima infantia.
 Παιδικά, II, 1, 24. amores.
 Πάλαισμα, δεινὸν πάλαισμα, callidum inventum II, 1, 14.
 Πάνυ, III, 5, 1. ὁ πάνυ, celebrer.
 Παραβύβλω, παραβύβλω τὶ τινός, II, 4, 5. IV, 8, 11. aliquid
 cum altero comparare.
 Παραγίνομαι, παραγίγεται, II, 1, 2. accidit.
 Παραγινώσκω, I, 1, 17. male judico.
 Παραιρέμα, I, 6, 1. abduco, aufero: *de discipulis, quos An-
 tiphon abducere a Socrate volebat.*
 Παραδεωρεῖν, IV, 8, 7. comparare.
 Παρακαταδέδω, IV, 4, 17. alicui aliquid, tamquam de-
 positum, tradere; quod de iis rebus dicimus, quos fide-
 lissime sanctissimeque custodiri volumus, tamquam cum
 alicui liberos commendamus, *vid. Periz. ad Aelian.*
 IV, 1.
 Παρακινεῖν, παρακινηκότες, amore capti IV, 2, 35.
 Παραλαμβάνειν, παραλαβῆν, IV, 7, 2. accipere, quod tra-
 ditur, *sich zumessen lassen.*
 Παράμονος, qui manet II, 10, 3.
 Παραπλήσιος, similis III, 4, 12. παραπλήσια ἔχει, simillima
 sunt.
 Παρασκευάζω, παρασκευασμα, I, 2, 34. consuevi.
 Παραστάτις, II, 1, 32. adiutrix. παραστάται, proprie dicuntur
 milites, qui sibi in acie adstant, quibus sibi invicem
 opitulari par est. παρίσταται, notat, praesto esse, au-
 xilium ferre. III, 7, 5. παριστάμενα, supervenientia, op-
 primientia nos.
 Παρατένω, παρετάθη μακρὰν ὁδὸν πορευθεὶς, longo itinere
 defessus est III, 3, 5. *vid. de h. v. Casaub. ad Athen.*
 p. 285.
 Παροξύνω, III, 13. impello, concito.
 Πασῶς ἢ, αἶδος, III, 8, 9. cubiculum.

Πάσχω,

I N D E X.

- Πάσχω, πάσχει υἱὸν, facit, quod porcus I, 2, 30. ἀγαθὰ
πάσχει, IV, 2, 26.
- Παύειν τινός, I, 2, 2. I, 2, 5. avocare a re aliqua.
- Παίδω, τὰ πείθοντα ἐδίειν, I, 3, 6. de ferculis delicatis, quæ
etiam cibo refertum ad comedendum alliciunt & in-
vitant.
- Πᾶρα, I, 4, 18. πᾶραν λαμβάνειν periculum facere, δίδοναι,
II, 6, 36. specimen dare.
- Πεπρωμένον τέλος, finis a fato præstitutus, mors II, 1, 33.
- Περιάπτειν τινὶ ἀγαθόν, II, 6, 13. beneficiis aliquem affi-
cere.
- Περιγίνομαι, II, 3, 17. superior sum.
- Περιβάλλω, IV, 2, 6. δόξαν περιβάλλεσθαι, laudem consequi
I, 2, 3. κακοῖς περιβάλλειν τινα, incommodo afficere.
- Περίβλεπτος, III, 6, 2. εἰδὲν περίβλεπτον ποιήσας, qui nihil
præclarum & illustre gessit.
- Περιέπω, περιεῖπεν αὐτόν, II, 9, 5. observavit, coluit.
- Περίεργος, qui nimium temporis studiique alicui rei im-
pendit, I, 3, 1. superstitiosus.
- Περιτυχεῖν, contingere III, 10, 2. ἐνὶ περιτυχεῖν πάντα.
- Περιφορὰ, IV, 7, 5. ambitus, τὰ ἐν αὐτῇ τῇ περιφορᾷ oppo-
nuntur iis, quæ in cælo sunt, planetis, reliquisque fi-
deribus.
- Περιποιέω, περιποιεῖσθαι, lucrum facere, II, 7, 3.
- Πεττεύειν, III, 9, 9. calculis ludere.
- Πιέζω, premo II, 5, 1.
- Πιδανός, de statuis, quæ ad vivum accedunt, III, 10, 7.
- Πλημμελέω, I, 2, 26. delinquo, pecco.
- Πλησιάζειν, IV, 4. ult. versari cum aliquo.
- Πλησμονή, III, 11, 14. satietas.
- Πλίνθος, III, 1, 6. later.
- ποικίλως, ἔχει ταῦτα, II, 6, 21. in hoc genere quædam va-
rietas apprehenditur.
- ποιμὴν, III, 2, 1. λαῶν de regibus.
- πολιορκέω, πολιορκεῖσθαι, III, 1. de corpore, quod omni
ærumnarum genere vexatur & premitur. cf. II, 1, 13.
- πολυψία, III, 14, 3. ubertas obsoniorum.
- πολυτέλεια, I, 6, 10. magnificentia.

... IV, 6, 7. ex
... II, 1, 1. compar
... imperatore, qui ea com
... dum exercitum pertin
... ἡμῶν, πόρῳ τῆς ἡλικίας
... ἐκτα πιδας, III, 11, 8
... ἔργα, πράγματα ἔχειν,
... II, 10, 4. δὲ τὰ πρῶτ
... ἡμαρτίαι, I, 1, 15.
... ἡμαρτία λογισμῶν μὲν
... tum abusus.
... ἡμῶν πολιτικῶν, I, 2, 1
... 1. suas res agere,
... ἡμῶν pro ὑπερτίτ
... ἡμαρτίαι, IV, 5, 1. &c.
... ἡμῶν, προαγγεῖν, I, 4
... ἡμῶν, ἐκ φθασοῦ
... ἡμῶν, I, 1, 4. ἡ
... ἡμῶν, II, 1, 2. ἡ
... ἡμῶν, III, 8, 4.
... ἡμῶν, ἐκ φθασοῦ
... in hostem irruunt
... ἡμῶν pugilium
... ἡμῶν, I, 2, 17. ἡ
... ἡμῶν, III, 5, 28. ἡ
... tento hostem inva
... ἡμῶν, III, 1, 6.
... ἡμῶν, gratis I, 2, 6
... ἡμῶν, προσημα
... nuba, conciliatri
... ἡμῶν, IV, 2.
... ἡμῶν, I, 4, 11. ἡ
... ἡμῶν, I, 1, 12.
... ἡμῶν, προσημα
... magno studio ad
... ἡμῶν, I, 2, 4.
... ἡμῶν, cum accus. ad
... erga II, 3, 10.
... indigna te dicis.

INDEX.

- πολλὸν μέρος, IV, 6, 7. exigua pars.
- πορίζεσθαι, II, 8, 1. comparare sibi. III, 1, 6. ποριστικός, de imperatore, qui ea comparare potest, quæ ad sustentandum exercitum pertinent.
- πόρρω, πόρρω τῆς ἡλικίας ἦν, IV, 8, 1. ætate processerat.
- πῆς. κατὰ πόδας, III, 11, 8. cursu. Sic et Thucyd. III, 98.
- πράγμα, πράγματα ἔχεν, II, 9, 1. de illo, cui dies dicitur II, 10, 4. διὰ τὰ πράγματα, ut nunc res sunt.
- πραγματεύομαι, I, 1, 15. tracto I, 3, 15. multum laboro.
- πραγματεία λογισμῶν μάταιος, IV, 7, 8. inanis syllogisiorum abusus.
- πράτταν πολιτικά, I, 2, 16. remp. capessere. τὰ ἑαυτῶ, II, 9, 1. suas res agere, nihil aliena curantem, &c.
- πράττεσθαι pro εἰσπράττεσθαι, I, 2, 5. 60. exigere.
- πρακτικός, IV, 5, 1. &c. rebus gerendis aptus.
- προάγω, προαγαγεῖν, I, 4, 1. magis magisque augere.
- προάγεσθαι, ἐς φιλοποσίαν προαχθέντες, I, 2, 22. ebrietati dediti.
- προαγορεύειν, I, 1, 4. jubere I, 2, 33. edicere.
- προαιρέομαι, II, 1, 2. τὸ προαιρέεσθαι, animi propositio.
- προβάλλεσθαι, III, 8, 4. verbum proprium de militibus, qui ἀσπίδα προβάλλεσθαι dicuntur, cum protentis clypeis in hostem irruunt, aut eorum impetus excipiunt. Est etiam pugilum; de quo vide Cuper. Obs. I. c. 12.
- προβιβάζω, I, 2, 17. impello. I, 5, 1. augeo, promoveo.
- προβολή, III, 5, 28. de militibus, qui scuto ante se protento hostem invadunt, aut excipiunt.
- προστικός, III, 1, 6. profusus.
- προῖκα, gratis I, 2, 60.
- προμνήκομαι, προμνησαμένη, quæ & dicitur προμνηστρίς, pronuba, conciliatrix nuptiarum II, 6, 36.
- προοιμιάζομαι, IV, 2, 3. præfatione in loquendo utor.
- προορᾶν, I, 4, 11. prospicere.
- προσῆκοντα, I, 1, 12. officium.
- προπονέω, προπεπονημένα, IV, 2, 3. quæ superiori tempore magno studio acta sunt.
- προπηλακίζω, I, 2, 48. contumelia afficio.
- πρός, cum accus. ad, in comparatione I, 2, 52. præ, I, 3, 4. erga II, 3, 10. cum genitivo, ἔδαμῶς πρὸς σὲ λέγεις, indigna te dicis.

I N D E X.

- προσάντης, III, 5, 2. arduus, ascensu difficilis.
 προσαποβάλλειν, III, 6, 7. una amittere.
 πρόσαιμι, προσιέναι dicuntur, qui coram populo orationem habent & cum eo agunt, quod apud Demosthenem dicitur παρελθεῖν, III, 7, 1.
 προσεκτικός, III, 5, 5. attentus.
 προσέρχεται, III, 6, 12. de redivis. cuius significationis exempla congeffit Markl. Conj. ad Lysia Or. 30.
 πρόσθημα, III, 10, 13. appendix, auctarium.
 προσίεμαι, II, 8, 4. cupio.
 προσκνάω, I, 2, 30. attero.
 πρόσσοδοι, III, 6, 6. redivis.
 προσπαίζειν τινά, III, 1, 4. joculari cum aliquo.
 προσπατεία, III, 6, 10. praefectura.
 προσφέρωμαι, προσφέρειν τινι, III, 11, 11. dicitur, qui se hoc vel illo modo erga aliquem praebet, uti aliquo, tractare aliquem. Significat etiam cibum aut potum praebere. Προσφέρειν, in activo dicitur, qui alteri cibum praebet III, 11, 14. προσφέρειν, in medio, qui cibum aut potum ori suo admovet & edit III, 11, 13. sic medicus προσφέρει φάρμακον, at aeger ipse προσφέρεται, ut docet Lud. Kuster. de verbis mediis. IV, 2, 1. ὡς προσφέρετο αὐτοῖς, quomodo eos tractarit, iis usus sit, cum iis differuerit.
 πρότερον, II, 7, 2. facilius, citius.
 προτιθέναι λόγον περί τινος, IV, 2, 3. quaestionem ponere, aliquid deliberandum proponere.
 προτρέπω, προτρέπομαι, I, 2, 32. impello.
 προτροπάδην φεύγειν, I, 3, 13. Livio est, effuse & sine respectu fugere cum maxima celeritate, hosti terga dare.
 προφυλάττω, II, 7, 14. custodio.
 πρωτεύω, I, 2, 25. primas obtineo.
 πω, unquam. εἰδὲ πρὸς ταῦτά πω ἐχόλασα, III, 6, 6.
 πῶς γὰρ εἶ, habet vim affirmandi, quomodo enim hoc non esset. IV, 2, 20. ὡδὲ πως, sic fere IV, 62. ἔχομεν ἂν πῶς εἰπεῖν, num forte aliqua ratione dicere possumus?

P.

- Ραδιουργία, II, 1, 20. dicitur de rebus, in quibus comparandis parum aut nihil laboris adhibendum est.

Ρᾶσις

ἐν τῷ ἴσῳ βίωσιν,
 non implicitus suaviter
 dicitur facilis vita, be
 ἡσυχίας, IV, 2, 10. vid.
 ἡσυχίας, I, 3, 9. qui
 jicit, audax.
 ἡσυχίας, III, 10, 9. dicitur
 corpori.

ἡσυχίας, II, 4, 1. a
 cupius.

ἡσυχίας, σημιότερον τὰς
 tem & auctoritatem

ἡσυχίας, ἴπυτον I, 2, 5
 ἡσυχίας, III, 10, 9. t

ἡσυχίας, II, 7, 12.

ἡσυχίας ἔχειν, τριῖσι
 ἡσυχίας, I, 2, 46. a

ἡσυχίας, ἢ II, 1, 25.

ἡσυχίας περὶ τὰς ἐν
 esse in quarendis

ἡσυχίας, ἢ IV, 2
 ἡσυχίας πρῶτον,

ἡσυχίας, IV,
 robusti liberi pr

ἡσυχίας ἀπὸ τῶν
 ἡσυχίας, II, 1, 1.

ἡσυχίας, ἀπὸ τῶν
 ter enarrare.

ἡσυχίας, II, 2,
 ἡσυχίας, ἡσυχίας

ἡσυχίας, II, 2,
 ἡσυχίας, II, 2, 1.

ἡσυχίας, ibid.
 ἡσυχίας, I, 3, 3.

tonitru, aliisq
 III. Spanb. 48

I N D E X.

Ρᾶσά τε καὶ ἡδίστα βιοτεύειν, II, 1, 9. de eo, qui reip. curis non implicitus suaviter & jucunde vivit. *Latini etiam dicunt facilis vita, hoc sensu.*

Ραψωδός, IV, 2, 10. *vid. not.*

Ριψοκίνδυνος, I, 3, 9. qui caput suum cuique periculo obicit, audax.

Ρυθμός, III, 10, 9. dicitur esse in thorace, qui bene sedet corpori.

Σ.

Σαφής φίλος, II, 4, 1. amicus certus. I, 2, 24. insignis, præcipuus.

Σεμνός, σεμνότερον τὰς δίκας δικάζοντες, ut eorum gravitatem & auctoritatem decet III, 5, 20.

Σιαλόν, sputum I, 2, 54.

Σκεπάζειν, III, 10, 9. tegere.

Συδρωπός, II, 7, 12. qui est vultu tristi. *ibid. in it. σκνδρωπῶς ἔχεν, tristitiam vultu præferre.*

Σοφίζεσθαι, I, 2, 46. argute colligere.

Σπάνις, ἢ II, 1, 25. penuria, inopia.

Σπεδάζειν περὶ τὰς ἐγγυτάτω ἡδονάς, IV, 5, 10. occupatum esse in quarendis voluptatibus, quæ ex cibo & potu & venere percipiuntur I, 3, 7. serio loqui.

Σπεδαῖος ἀνὴρ, IV, 2, 2. vir gravis & reigerendæ peritus. σπεδαῖον πρᾶγμα, IV, 4, 14. res magni facienda. σπέρμα σπεδαῖον, IV, 23. bonum semen, e quo valentes & robusti liberi procreari possunt.

Στασιάζειν ἀπ' ἡλούς, II, 6, 17. dissidere inter se.

Στοιχεῖα, II, 1, 1. elementa.

Στόμα, ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, III, 6, 9. ex tempore, memoriter enarrare.

Στοχάζεσθαι, II, 2, 5. conjectura colligere.

Συγγίνομαί, συγγινόμενοι, I, 2, 16. commilitones.

Συγγνώμων, II, 2, 14. qui ignoscit.

Συδλήπτωρ, II, 2, 12. auxiliator.

Συδλήπτρια. *ibid.* auxiliatrix.

Σύμβολα, I, 3, 3. signa, prodigia, omina, quæ fulgure, tonitru, aliisque id genus διοσημαίσις petebantur. *vid.*

III. Spanh. ad Callim. Hymn. in Pallad. v. 123. ubi do

I N D E X.

οίωνοις, συμβόλοις, & tota augurii ratione more suo agit.

- Συγχωρέω, II, 7, 14. concedo.
 Συμβλεύω, III, 6, 8. consilium do, συμβλεύεσθαι, in medio, aut συμβλεύεσθαι, curare ut sibi consilium detur, vel ab aliis, vel a se ipso, nempe deliberando.
 Συμμετρία, III, 10, 3. proportio.
 Συμπιέζω, III, 10, 7. comprimo.
 Συμφερόντως, I, 2, 50. utiliter.
 Συμφορά, calamitas in bello accepta III, 5, 4.
 Συμποδίζω, III, 1, 8. pedibus impeditis, involutis capio.
 Συνάπτω, III, 4, 11. μάχην, pugnam inire. II, 7, 22. ἀνθρώπων, conciliare inter fe.
 Συναύζω, IV, 3, 6. crescere facio.
 Συνδικέω, I, 2, 51. rem alterius in iudicio ago.
 Συνελών, III, 8, 10. in compendium redigere.
 Συνέρχεσθαι, II, 2, 4. de congressu venereo.
 Συνηθής, IV, 8, 2. familiaris.
 Συνημερεύω, quotidie cum aliquo versor, συνημερεύει λέγων, quotidie differit I, 4, 1.
 Σύνθηρος, II, 6, 35. venationis adjutor.
 Συνίστημι, I, 6, 14. commendo.
 Συνουσία, I, 2, 23. I, 5, 4. consuetudo.
 Συνουσίασης, I, 6, 1. discipulus.
 Συντίθημι, II, 6, 26. componere, comparare, de pugilibus, gladiatoribus &c. IV, 4, 13. de legibus.
 Συντομωτάτη ὁδός, II, 6, 30. compendiaria via.
 Συντριβεῖν, I, 2, 4. de iis, qui cum præceptore discendi causa versantur.
 Σφαλλόμενος, σφαλλόμενος, II, 2, 12. de eo cui adversi quid accidit.
 Σχήμα, III, 10, 7. habitus corporis, positura, gestus.
 Σχολάζειν πρὸς τι, III, 6, 6. alicui rei vacare.
 Σχολή, σχολήν ποιῆσαι πρὸς τι, II, 6, 3. idem.
 Σχολῇ γ' ἂν, III, 14, 3. minime vero.
 Σῶστρον, pretium, quod Medico pro restituta valetudine datur, deinde cujuscunque rei conservatæ præmium II, 10, 1.
 Σωφρονέω, I, 2, 1. sanam (de Diis) sententiam habeo I,

2, 17. IV, 3, 1. εὐφροσύνη
 re abstinent, εὐφροσύνη II
 5, 21. de militibus sobri
 λυαυτοῦ, III, 5, 15. exer
 de συμπερία III, 9, 11.
 εὐφροσύνη, λαγυρίων λυμ
 time coercere.
 εὐφροσύνη, II, 1, 22. mo

ταυτοῦ, III, 1, 5. ars i
 ταυτοῦ, III, 1, 6. peri
 εὐφροσύνη, de laborib
 bo Taylor V. C. ad
 bent Medici Græci. c
 acut. p. 389. ed. For
 εὐφροσύνη, III, 9, 11.
 εὐφροσύνη, III, 9, 11. la
 εὐφροσύνη, III, 1, 5. c
 ad Aelian. L. II. c.
 ταυτοῦ, III, 5, 4. de
 ταυτοῦ, ἢ ταυτοῦ ei,
 injicit.

ταυτοῦ εὐφροσύνη εἰς δαδα
 ταυτοῦ, I, 4, 1.
 II, 6, 6. ἢ τοῖς λέγων
 rum verbis conject
 εὐφροσύνη ταυτοῦ
 ταυτοῦ, I, 1, 1. arg
 ταυτοῦ, I, 1, 7. a
 ταυτοῦ, II, 9, 1. pec
 facio.

ταυτοῦ, II, 7, 13. adve
 ταυτοῦ, I, 4, 15. prod
 ταυτοῦ, III, 11, 7.
 ταυτοῦ, IV, 3, 10.
 ταυτοῦ, ταυτοῦ, I, 3, 3.
 ταυτοῦ, ταυτοῦ, I, 3, 3.

INDEX.

- 2, 17. IV, 3, 1. σωφρονεῖν I, 3, 7. de illis, qui a Vene-
re abstinent, σωφρονεῖν II, 7, 8. modeste se gerere III,
5, 21. de militibus sobrie se gerentibus.
Σωμασκέω, III, 5, 15. exercitationibus corporis utor. una
de σωμασσία III, 9, 11.
Σωφρονίζω, λαγνεῖαν λιμῶ σωφρονίζεω II, 1, 16. lasciviam
fame coërcere.
Σωφροσύνη, II, 1, 22. modestia in cultu corporis.

T.

- Τακτικά, III, 1, 5. ars instruendæ aciei.
Τακτικός, III, 1, 6. peritus ejus artis.
Ταλαιπωρέω, de laboribus corporis II, 1, 18. v. de hoc ver-
bo Taylor V. C. ad Lysiam p. 490. f. Sæpe sic adhi-
bent Medici Græci. v. c. Hippocrat. de Dieta in morb.
acut. p. 389. ed. Foef.
Ταλαιουργέω, III, 9, 11. lanificium tracto.
Ταλασία, III, 9, 11. lanificium.
Ταξιάρχέω, III, 1, 5. centuriæ præfectus sum. vid. Periz.
ad Aelian. L. II. c. ult.
Ταπεινώω, III, 5, 4. debilito.
Ταράττω, ἢ ταραττει σε, II, 6, 17. num hoc tibi scrupulum
injicit.
Τάττω ἐμυτὸν εἰς δουλείαν, II, 1, 11. servus esse volo.
Τεκμαιρόμαι, I, 4, 1. quibusdam argumentis inducor.
II, 6, 6. ἔ τοῖς λόγοις αὐτῶν τεκμαιρόμενοι, non ex ipso-
rum verbis conjecturam faciamus de operibus. IV, 1, 2.
ἔτεκμαίροτο τὰς φύσεις, judicabat de indole.
Τεκμήριον, I, 1, 1. argumentum.
Τεκτονικός, I, 1, 7. architecturæ peritus.
Τελέω, II, 9, 1. pecuniam alicui do. II, 10, 6. sumtus
facio.
Τέλος, II, 7, 13. adverb. tandem. intell. κατά.
Τέρας, I, 4, 15. prodigium.
Τεχνάζω, III, 11, 7. artificiose, callide facio.
Τιδασσεύω, IV, 3, 10. cicuro.
Τίθημι. θεῖναι νόμον, IV, 4, 18. θέδω, ibid. vid. not.
Τιμῆ, τιμαί, I, 3, 3. omnia ea, quibus Dii placantur, in-

I N D E X.

- primis sacrificia. *vid. Cup. Observ. I, ii, c. 3. II, 6, 24.*
 ut apud Latinos, *honores*, sunt magistratus.
- Τίμημα**, IV, 6, 12. census, divitiæ.
- Τις, τίς**, II, 1, 3. & alibi, respondet Latinorum, *quid vero?* i. e. porro. II, 1, 12. *ἴσως ἄν τι λέγοις*, fortassis diceres aliquid, quod nos: *das sich hören läßt*. invenit etiam vehementiori interrogationi. *τίδ', & δοκεῖ σοι. quid? nonne tibi videtur.*
- Τοιχορυχᾶν**, I, 2, 62. perforare parietes: *quod est futurum.*
- Τρυφᾶω, τρυφῶντα ἀποκλείειν** III, 11, 10. qui te negligit, contemnit, & ludibrio habet, non admittere, excludere.
- Τυγχάνω, τυχῶν**, I, 5, 6. ubivis obvius, unusquisque. *τυχόντα* I, 1, 14. vulgaria. *τυγχάνειν συγγνώμης* I, 7, 4. veniam consequi. *ὡς ἔτυχε ζημιῶσαι* III, 9, 13. leve quoddam-dammum pati. *ὑπὸ τυχόντων* III, 9, 10. a plebe, multitudine.
- Τύλος**, I, 2, 54. callum.

T.

- Υβρίζω, ὑβριδῆναι**, II, 1, 5, III, 5, 12. injuria, contumeliis affici. *νυκτὸς ὑβρίζουσα* II, 1, 30. noctem perdis & consumis rebus venereis implicita.
- Υβρισκός**, III, 10, 5. insolens, de vultu, qui ipsam animi insolentiam prodit.
- Υβρισῆς**, I, 2, 12. insolens, contumeliosus in alios.
- Υίκός**, I, 2, 30. *ὑίκόν τι πάσχει*, idem accidit ei, quod porcis.
- Υίδιον**, I, 2, 30. porcellus.
- Υμνέω, τᾶτον πάντες ὑμνᾶσιν** IV, 2, 33. hunc omnes dicunt &c.
- Υπαίτιος**, II, 5, 4. obnoxius reprehensionibus.
- Υπείκειν, λόγῳ** II, 3, 16. priorem aliquem loqui finire.
- Υπερδίδειν**, I, 2, 3. nimis largiter se invitare.
- Υπερβάλλω**, IV, 3, 7. excello.
- Υπερήφανος**, I, 2, 25. superbus.
- Υπερφᾶν**, I, 2, 9. contemnere.
- Υπερθερία**, quod extra fines regionis est II, 8, 1. v. not.

Υπερ-

Τετραπύλιον, I, 2, 4.
 Τετραπύλιον, II, 1, 1.
 nem reddo.
 Τετραπύλιον, III, 5, 1.
 Τετραπύλιον, II, 1, 30.
 Τετραπύλιον, II, 2, 9.
 Τετραπύλιον, I, 2, 5. p.
 bus, quibus pe
 tum pedem mu
 Τετραπύλιον, IV, 6, 1.
 ἐπίδοσον ἐπὶ τῷ
 questione tota
 pugnam de ven
 Τετραπύλιον, I, 1.
 Τετραπύλιον, titi
 Τετραπύλιον, ren
 Τετραπύλιον, IV, 3.
 Τετραπύλιον, II, 11, 1.
 Τετραπύλιον, τῶν ἐπὶ
 ro venire III
 Τετραπύλιον, III, 11, 1.
 Τετραπύλιον τῆς ἐπι
 possis.
 Φαίδος, III, 10.
 Φαίδος, sum
 2, 20. Φαίδος
 Φαίδος, unde
 Φαίδος cum p
 σκοπέω,
 conspectu
 Φαίδος ἐπὶ τῷ
 Φημί, I, 1, 3.
 dor. S. XV
 apud Eurip
 λην θῆν
 τὸν μὲν φ
 auguria.

INDEX

- Υπερπονείν, I, 2, 4. nimio labore se defatigare.
 Υπέχω δίκην, II, 1, 8. pœnam luo. λόγον IV, 4, 9. ratio-
 nem reddo.
 Υπηρετεῖν, III, 5, 18. διδασκάλοις, obedire.
 Υπόβαθρα, II, 1, 30. lectorum fulcra.
 Υποδέξαται, II, 2, 5. de femina concipiente.
 Υπόδεσις, I, 2, 5. pro ipsis calceamentis seu pro subligari-
 bus, quibus pedes non inducebantur, sed plantæ tan-
 tum pedum muniebantur.
 Υπόθεσις, IV, 6, 13. res, de qua disputatur, quæstio. ἐφ'
 ὑπόθεσιν ἐπανάγειν τὸν λόγον, est, constituta & explicata
 quæstione totam disputationem ab ea repetere, ne in-
 pugnam de verbis desinat.
 Υποθημοσύνη, I, 3, 7. monitum.
 Υποκνίζομαι, titillor, amore uror III, 11, 3.
 Υποκορίζομαι, rem turpiori nomine dico, II, 1, 26.
 Υποχείριος, IV, 3, 10. qui est in potestate alterius.
 Υποψία, II, 11, 25. suspicio.
 Υπερίξειν, τῶν ἀντιπάλων, vinci ab adversariis III, 5, 13. se-
 ro venire III, 13, 5.
 Υφαίνω, III, 11, 6. texo.
 Υφίεσθαι τῆς δυνάμεως, IV, 3, 16. non facere, quantum
 possis.

Φ.

- Φαιδρός, III, 10, 4. hilaris, opponitur σκυθροπῶ.
 Φαίνομαι, sum IV, 2, 7. δυσκατεργαστέρα φαίνεται. IV,
 2, 20. φαίνομαι, mihi videtur. *vid. not.* II, 8, 1. πόθεν
 φαίνη, unde venis.
 Φανερός cum participio, manifestum est &c. Φανεροὶ ἔσμεν
 σκοπόμενοι, II, 2, 4. ἐκ Φανερῶ τρέχοντες ἀποφεύγασιν, ex
 conspectu currendo aufugiunt III, 11, 8.
 Φεύγειν δίκην, accusari IV, 4, 3.
 Φῆμαι, I, 1, 3. omina: *ut ap. Homer. Od. B. 35. & Dio-*
dor. S. XVII. p. 494. Accipiunt etiam de oraculis, ut
apud Eurip. Jon. 179. aves augurales dicuntur ἀγγέλ-
λειν θεῶν φήμας, i. e. oracula. Tyr. Max. dissert. 26.
τὸν μὲν φήμας σώζει, τὸν δὲ οἰωνοῖς, hunc oraculis, illum
auguriis. v. Spanhem. ad Julian. p. 97.

I N D E X.

- Φημι, I, 2, 33. concedo, assentor.
 Φθάνω, II, 3, 14. ὅς ἂν Φθάνη τὰς Φίλως ἐνεργετῶν, qui be-
 neficiis provocat. III, II, 1. εἴ ἂν Φθάνοιτ' ἀκολαθῆντες,
 quin statim me sequimini? *vid. not. conf.* II, 3, II.
 Φιλαίτιος, II, 8, 5. qui omnia reprehendit, morosus.
 Φιλονικεῖν, II, 3, 17. magno studio contendere.
 Φιλοποσίει, I, 2, 22. nimia perpotandi libido.
 Φιλοτιμέομαι, honoris causa, ambitiose laboro, honori
 mihi duco II, 9, 2. Φιλοτιμέμενοι II, 2, II. qui laudis
 & gloriae cupidi sunt.
 Φιλόφρων, III, 1, 6. mitis, facilis.
 Φιλόχρηστος, II, 9, 3. æquitatis amans.
 Φίλτρον, II, 3, II. omne, quod vim conciliandi amoris
 habet.
 Φρενόω, II, 6, 1. Φρενοῦν, docere IV, 1, 5. meliora docere,
 ad sanitatem vocare.
 Φροντίζω, III, II, 12. Φροντίζοντάς σε, qui tui studiosi sunt.
 Φραγρός, III, 6, 10. custos.
 Φυλακῆ, pro ipsis militibus, ut latinorum *praesidium* II,
 6, 10.
 Φυλάσσομαι, caveo mihi, I, 1, 18. II, 2, 14.
 Φύσις, II, 3, 14. πρὸς τὴν Φύσιν ταύτην, in hoc genere:
 si sana lectio, in hac re. III, II, II. κατὰ Φύσιν, ut sua
 cuique natura fert.
 Φωνήεις, II, 7, 13. qui voce est præditus humana, qui lo-
 qui potest.
 Φύω. πέφυκα. II, 6, 19. sum.
 Φυτεύω, IV, 3, 6. ὕδωρ φυτεύει ἅπαντα, i. e. nasci facit.

X.

- Χαλεπαίνω, succenseo II, 2, 1.
 Χαλκευτικός, I, 1, 7. qui artem fabri ferrarii callet.
 Χάρις, IV, 4, 4. πρὸς χάριν διαλέγεσθαι τινι, alicujus gra-
 tiam captare oratione.
 Χαρίζομαι, I, 2, 10. pass. beneficio afficio. II, 1, 2. χαρί-
 ζεσθαι γαστρί, obedire ventri. II, 2, 5. κεχαρισμένα, ju-
 cunda. III, 12, 10. χαρίζομαι ἐμβλέπεσα, comiter ali-
 quem intueri. III, II, 14. de feminis, qui corporis co-
 piam

INDEX.

piam faciunt. IV, 3, 16. Deos placare, propitios sibi reddere.

Χαροτέχνης, III, 11, 4. qui artem illiberalem quamcunque exercet, in qua manibus imprimis opus est.

Χθραμαλός, III, 8, 9. humilis.

Χιτωνίσκος, II, 7, 5. vestimentum tam virorum, quam mulierum.

Χλαμύς, paludamentum II, 7, 5.

Χλανιδοποιία, II, 7, 6. penularum confectio.

Χορευταί, III, 5, 6. chori membra.

Χορηγέω, III, 4, 3. *v. not.*

Χορός, *χοροῖς νικᾶν*, III, 4, 3. optimos choros exhibere.

Χορῶν διδασκαλία, III, 4, 4. *v. not.*

Χορῆ προεσῆναι, III, 4, 3. dicitur choragus.

Χορικά, III, 4, 5. ἡ τῶν χορικῶν νίκη, cum quis optimum chorum habuisse s. scenam optime apparasse, iudicatur.

Χοῦδαί τιμι ἐν τοῖς λόγοις ὕπως βέλαιο, animum alicujus impellere oratione, quocunque velis I, 2, 14.

Χράω, III, 11, 7. mutuuum do.

Χρήματα, pecunia, divitiæ, opes III, 5, 8.

Χρηματίζομαι, II, 6, 3. divitem esse. IV, 3, 10. *juvor.*

Χρόνος, τὸν αἰεὶ χρόνον II, 1, 33. per omne tempus. *διὰ χρόνον* II, 8, 1. ex longo intervallo.

Χώρα, χώραν εἶναι βωμοῖς, locum esse aris, i. e. convenire, III, 8, 10.

Ψ.

Ψάω, attingo I, 4, 12.

Ψεύδω, *ἠψεύδαι ἑαυτῶν* IV, 2, 26. de iis, qui vires suas ignorant, multasque virtutes sibi inesse putant, quibus carent.

Ψυχαγωγέω, III, 10, 6. suaviter afficio animum & delecto.

INDEX

Ψυχρὸς, III, 8, 9. frigidus.

Ψυχρός, I, 4, 3. frigus.

Ψωμὸς, III, 4, 5. bucella.

Ω.

Ωμὸς, III, 1, 6. severus.

Ωρα, III, 5, 6. opportunum tempus, occasio, III, 8, 10.

IV, 3, 5. singulæ anni partes. IV, 3, 4. vicesima quarta diei & noctis pars.

Ωραῖος, I, 3, 4. pulcher.

Ως, abundat apud accus. ὡς παραία II, 7, 2. ὡς ἐμέ,

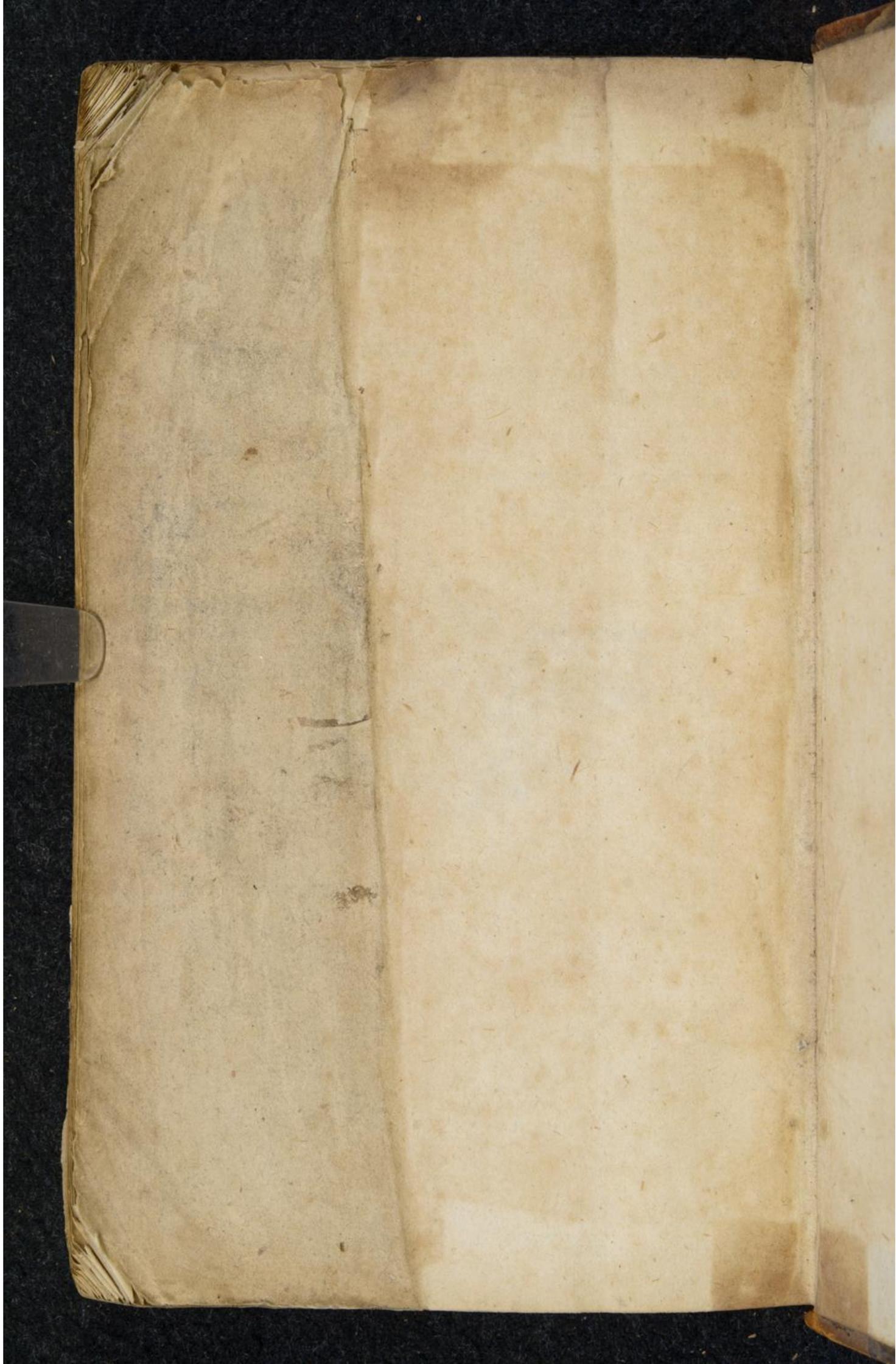
ibid.

us, octavo, III, 8, 10
IV, 3, 4. vicifima quar-

ta II, 7, 2. vi. h. e.

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	R	G	B	W	M	K	G	W	G	K	C	Y	M	C	Y	M			

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

00000000